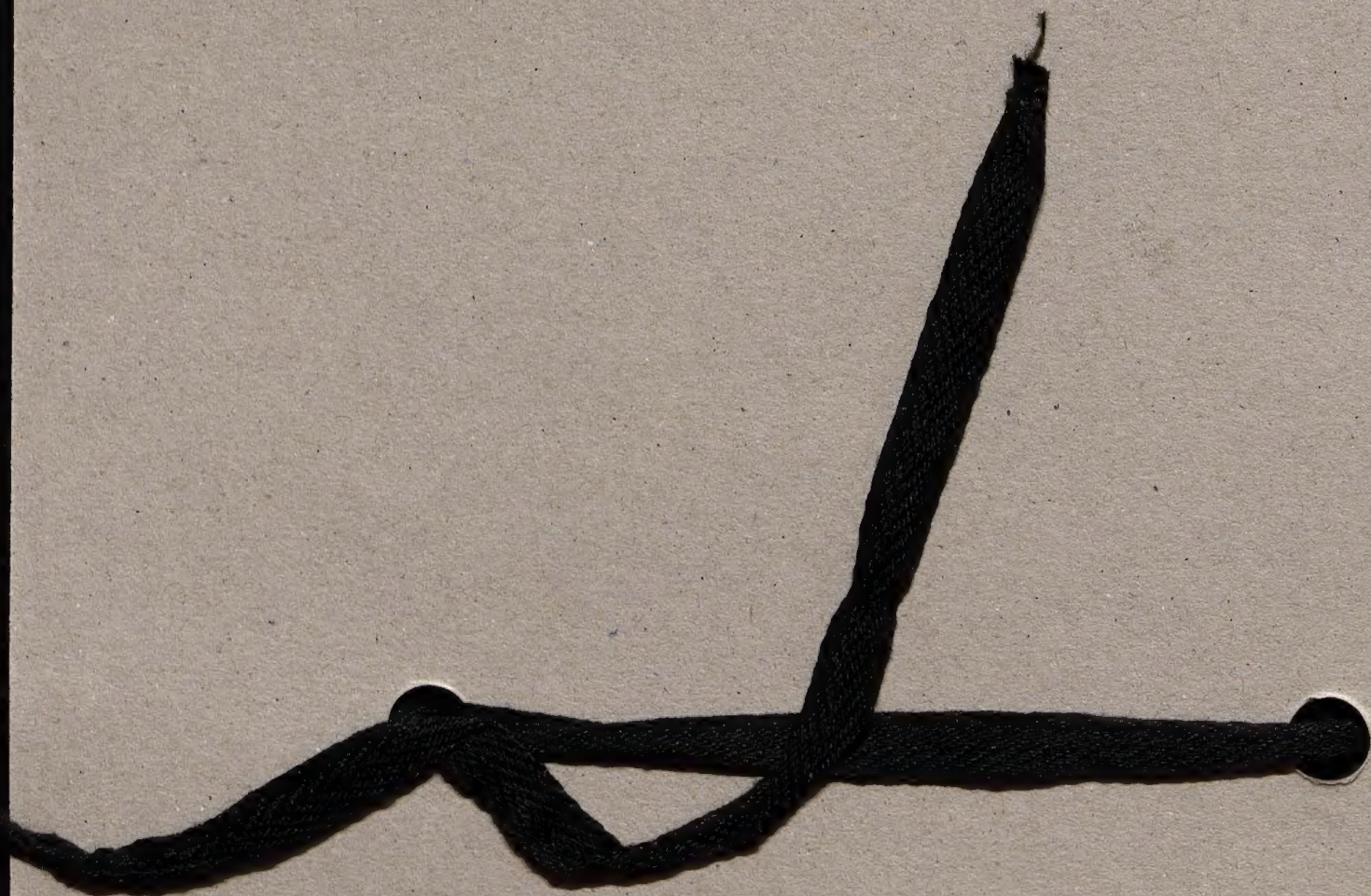

8196

Bibl. Jag.

IV

Hec sunt constitutiones urbani pape

1264 1248

Urbanus Episcopus Ser-
uus servorum Dei Ve-
nerabili fratri Episco-
po Waznienensi aposto-
lice sedis legato salutem
et apostolicam benedictio-
nem. Sinceritatis tue
pij desideria, de quib-
us exprobabili con-
~~jectura~~ ^{rectura} presumitur quod ad
sanctas dirigantur
affectus eo debemus
prompto favore prose-
qui qui nobis potissime
conspicitur. Cuius per hoc
benigno et propicio
inveniri. Sane trans-
missa nobis tua peti-
cio continebat quod
licet

licet nos olim cum ad
huc in officio minori con-
stituti legacionis mi-
nisterio in polonie Pos-
moranie prussie parti-
bus ^{mus} fuisse ~~habita~~ quas-
dam constitutiones, que
animarum salutem et
^{divini} ~~divini~~ cultus ^{augmentum} ~~augmentum~~
tam continet, ac etiam
utilitates Ecclesiarum
et decus clericale res-
picunt morumque sa-
pientiam honestatem
in concilio tunc a no-
bis apud Wrat. ^{Slavonic} ~~Slavonic~~
gacionis congregato di-
ligenti ^{ex} ~~ex~~habita deli-
beratione

beracione ^{ori} fecimus au-
thoritate predictae lega-
tionis Venerabilibus
fratribus nostris Archi-
episcopo Ineznensi
et aliis quampluribus
Episcopis illarum par-
tium in eodem concilio
congregatis firmiter injun-
tes, ut constitutiones
ipsas observarent invi-
olabiliter et in suis
Civitatibus et Diocesis
fecerint observari qui
tamen hoc ipsi ^{effigere} ~~effigere~~
negligunt dictarum Ecce-
siarum utilitatibus ni-
mis adimitur et salu-
ti fidelium ^{ill} de illis
partibus plurimum de-
rogatur. ~~quare propone~~ ^{rogatur}

Quare pro parte tua in-
stante ^{cut} petebatur a no-
bis insuper nec salubri-
ter curaremus, nos ita
que de tua circumspe-
ctione confisi grater-
nitati tue per aposto-
lica scripta firmiter pre-
cipiendo mandamus,
quantum ^{tenus} ~~tenus~~ constitutiones
easdem inpraedictis par-
tibus auctoritate nostra
facias inviolabiliter ob-
servari, contradictores
eadem auctoritate apo-
stolica proposita ^{com}
rescendo non obstante
si aliquibus que suspen-
di vel interdicti aut
excommunicati

excommunicatis nequeant
a sede apostolica sit
inductum. Quasdam au-
tem constitutiones
earum quas nos recoli-
mus edidisse, abmissis
earum aliquibus, que
locum ad presens non
videntur ~~habere~~ de verbo
ad verbum presentibus,
reliquas vero quibus-
dam aliis nostris li-
teris tibi ~~directas~~ ^{directas} fe-
cimus annotari, que
tales sunt. Reveren-
do fratri ac domino
Antonidei gracia Gre-
xneni M. Cuiariensi
procuratori Archie-
piscopo et Venerabilibus
in Christo patribus

Thomae

Thomae Dei gratia Wratis-
laviensis (Kandotae) Cracovi-
ensis Michaeli) curia-
viensi ^{et} Poznanien-
si M. Mazoviensi
lubuensi et Culken-
si Dei gracia in con-
cilio a nobis nota-
to in Wratislavia in
crastino Dionisij con-
gregatis Jacobus Ar-
chidiaconus Leodixensis
Domini Pape Capel-
lanus ac eiusdem in
polonia prussia et
pomerania Vicesgerens
salutem in Domino
mandatum apostolicum
indicto concilio nobis
^{rescriptum} ~~rescriptum~~ sub hac for-
ma:

Innocentius

Innocencius Episcopus
 servus servorum Dei
 Venerabilibus fratribus
 Gneruensi et Prusie
 Archiepiscopis ac
 eorum suffraganeis
 salutem et apostolicam
 benedictionem, Quia
 corporali presentia
 non possumus locis
 singulis imminere, non
 nunquam viros providos et
 discretos in partem soli-
 tudinis destinamus
 in exemplo eius instru-
 cti, qui pro salute hu-
 mani generis de su-
 pernis celorum ad ima
 mundi descendens,
 discipulos quos elegit
 in universum orbem
 transmisit

transmisit omni crea-
ture evangelium, de
nostra itaque salute
^{terna}
~~pacencia~~ Diligencia co-
gitantes dilectum fi-
lium Jacobum archi-
diaconum Leodixensem
Capellanium nostrum,
virum utique literatum,
morum honestate de-
corum, et in conciliis
circumspectum quam-
plurimum vel etiam
fratribus nostris sue
mento probitatis ad
partes vestras duximus
destinandum, committen-
tes sibi in eisdem par-
tibus vices nostras ple-
narie et ut evellat et
dissipet sedificet et
plantet

plante sicut viderit
expedit^{re}. Quia vero
specialis dilectio^{nis} tra-
chijis amplectamur uni-
versitati^{re} vestre per apo-
stolica scripta manda-
mus atque precipimus
quantum^{penus} cum^m ipso pro-
cius nos in ipso^{deni} tunc
que recipientes et hono-
rifice pertractantes
eidem intendatis^{hominiliter}
et devote ipsius mo-
rita et praecepta; et
que nobis ex parte
nostra^{man} mandaverit
efficaciter adimplere
do. c. liogix^{sententiam}, ~~exman~~
quam ipse rite tu-
lerit in rebus ratam
habebimus

cap mde Lugduni?

Ad

habebimus et faciemus
auctoritate Domini ~~in~~
~~Christi~~ usque ad satisfaccio-
nem condignam in vi-
ctabiliter observari.
datum Viginti octa-
vo Calendas decem-
bris pontificatus
nostri anno quinto.

De pena clericorum qui
in domibus suis ~~et~~ alibi
publice vias debinent
concubinas.

Quoniam factores hoc est il-
los qui in suis peccatis
incurribiles permanent
non exaudit Deus.
Limendum est veheme-
menter.

ne plus noceat christianis
ad penam multorum ^{multa} immunda
conversatio ^{clericorum}
quam praeit adueniam
paucorum deprecatione de
votorum ^{cum} peccatum ^{uni}
ius de filiis israel
benedicte ^{exple} moysen et
omni turba ad portum
sortum madianne in-
travit plus procura-
vit iram dei quam
placaverunt suffragia
plurimorum, sic et die-
bus istis est non im-
merito formidandum
neque pro peccatis pu-
bliciis clericorum —
que coram prelatiis et
omni ^{populo} ~~prelato~~ facere
non

non verentur regnare
faciat Deus ipocrisim
impiorum, nam quam
vis contra ^{Ugonicos} ~~dictas~~ ^{qui in}
hospitiis suis vel alibi
detinent detinent suas
concubinas, qui de nocte
agitant filium Vene-
ris et de die tractant
filium virginis in al-
teri, multo peius, ^{att-}
sanctis ^{uerunt} ~~patribus~~ in-
stitute, tamen quorun-
dam prelatorum factum
et malicia ^{parva} ~~prava~~ est
adhuc ex illis emenda-
cio in istis ^{ali} ~~patribus~~
subsecuta, sed quia
error

error ^{cui} non resi-
 stitur a probatur ne
 nos errorem huiusmo-
 di videamus si ta-
 cum ^{eximus} ~~temus~~ a probare po-
 tis, vobis predicta qua-
 fungimur auctoritate
 recipiendo manda-
 mus, quantum ^{tenus} ~~quantum~~ infra
 mensem postquam
 ad ^{estras} ~~vias~~ redieritis ec-
 clesias cathedralis,
 ipsas ecclesias primo et
 specialiter per vos ali-
 as non, per archidi-
 accenos nostros vel
 alios adhuc expedire
 videritis. ~~invenierit~~ visitantes omnes
~~quos~~ et illos quos
 inveneritis

inveneritis in domibus
suis vel alias suas pu-
blice detinere concubi-
nas, siue sint archidi-
aconi siue ^{decani} ~~diaconi~~ sint
vel archipresbiteri siue
etiam alii in quacunque
dignitate vel officio
constituti. Diligencius
inveniant sicut concu-
binas easdem a se re-
moveant ad ipsas
nequaquam revertantur vel
si ~~perierint~~ ^{inveniant} super hoc
inflammati seu diffama-
ti se ^{ut} puniant et
compurgatores habe-
ant secundum cano-
nicas sanctiones; ~~et~~ ^{quod}
si monitiones ~~literas~~
vestras

vestras imo aposto-
licas potius contem-
pserint etiam ista
~~vite~~^{vile} non elapso
dicto mense secundum
penas in lege con-
tra concubinas edi-
tas, contra ipsos
procedere nulla tenus
obmittatur, si vultis
et peccatum inobedien-
cie evitare, et illos
concubenarios a confu-
sione et scandalo li-
berare, quod si facere ex ne-
gligencia vel favore
infra alium mensem
non processeritis, et
dictum est, contra
ipsos, in extunc ne-
gligenciam vestram
non

non solum inutilem
sibi sentiant sed dam-
nosam auctoritatem
predicta statuimus ^{et}
bisque mandamus, ut
cuncti dicti concubina-
rii conueniri a quolibet
et ipsi nullum valeant
conuenire in foro ecclē-
siastico, qui in eodem
foro in modum excep-
tionis proponeret
proba^{et} legitime
contra eos, quod ipsi
in domibus eorum vel
alibi suas publice deli-
neant concubinas, vel
quod diffamatis ^{ex} supra
hoc in ^{ur} ~~imp~~ugacione de-
fecerint

secerint canonicant
sic ex contemptu suo
et ^{ve} nostra negligencia
et fauorem confusionem
et dampnum huius-
modi se sentiant ~~ut~~
intere^{currisse} ~~vis~~ verum tamen
quantumcunque postea
constitit ^{teritis} eisdem ~~con~~
concupinarios ^{penitentia} du-
ctos, suas concubinas
a se penitus remouisse,
ita quod dicte exce-
pciones locum non ha-
beant amplius ~~quod~~ contra
ipsos, ex tunc in eisdem
agibus ^{auerant} ~~seruant~~ ^{per} pre-
dictas excepciones re-
puli et aliis suis
— accionibus

accionibus legitimis
audiantur, et ad ea ni-
si aliud impediatur ad-
mittatur cum sit in-
tencionis nostre, ut
etiam in hac parte ce-
ssante causa cesset
pariter et effectus. Si
autem aliquis contra
aliquam maliciosam
exceptionem istam
proposuerit et impro-
bationem defecerit au-
diatur coram quo eam
proposuerit ad dampna
et nil esse et legitimi-
mam estimationem tan-
tæ iniurie condempne-
tur illi contra ^{quem} ~~quod~~ ex-
ceptionem proposuerit
et non probaverit audi-
tam &c

De pena Sodomitarum Capitu-
lum.

11

10

Illis autem qui de
vicio illo pessimo
inimico nature quod
^{apostolus}
~~amplius~~ in mundiciam
^{coniunctionem}
vocat ~~concordiam~~ fuerint
vel confessi vel quos
diffamatos a p^{re}sentibus bonos
et graves super hoc
in purgacionem canoni-
ca die ad hec statuta
constitit ^{textus} defecisse,
mandamus omni ~~vi~~ beneficio
ecclesiastico (super)
quod habuerant om-
nino privati. si autem beneficium
sufficienter non habu-
erint et in ordinibus
^{fuerint}
~~sunt~~ constituti ab
omnibus

omnibus ordinibus de
gratari. Si autem non
~~fuert~~ ^{erit} ordinati vel
excommunicationis. si ^{erit} ~~fuert~~ laici ~~excep-~~
tionis vinculo innoce-
tur, et aliis confusio-
nibus repleantur, pro-
ut visum fuerit, tre-
latis eorum expedire
deinuncto ab episcopo
et Canonicis ecclesie
sue ~~faciend~~. Audi-
vimus et miramur
quo ^{modo} ~~modo~~ que ad hec tem-
pora sit neglectum,
quod in omnibus Ka-
thedralibus vel in
aliis Gneznensis
provincie nullum
prestitur ab episcopo
vel canonicis iuramen-
tum. De

^{de}
 iuribus vel consuetu-
 dinibus ipsis ecclesiis
^{seruandis}
~~confirmandis~~ vel de
 consiliis ecclesie non
 revelandis vel obesse
^{quave}
 potius ~~pro~~ ^{posse} quam
 prodesse, unde contin-
 git vel contingeret ^{re.}
 forte posset, quod ali-
 qui Episcopi iura
 Ecclesiarum suarum
 non solum non seruant,
 sed suis ^{parentibus} ~~presentibus~~ et
 aliis largiantur vel
 ea aliis modis nimis
 alienant proinde, et
 quod aliqui in Canonicis
 iam recepti in conciliis
 et curiis principum
 vel aliorum etiam exi-
 stentes ipsis ecclesiis
 et ipsorum

et ipsorum Episcopis
indebite supponunt
et consilia eorum re-
velant in ecclesiarum
preiudicium et grava-
men, volentes igitur
in huiusmodi Episcopis
et ecclesiis ^{proinde}
mandamus, ut deinceps
tertio ~~to~~ postquam Episcopus
fuerit consecratus, an-
tequam a capitulo suo
recipiatur, in ecclesia
cathedra li cum hono-
re et sollemnibus con-
suetis, et Canonicus
antequam ei locus vel
stallum in capitulo assi-
gnetur, prestet corpora-
le ^{scilicet} iuramentum, quod
ipsi

ipsi iura et consuetu-
dines rationabiles an-
tiquas et probatas
ipsius ecclesie pro-
posse et ~~bona~~ fide
servabunt et quod
consilio Capituli
vel Episcopi que eis
fuerint reuelata ad
eorum dampnum et
preiudicium nulli
pandet et quod alie-
na indebite ad ius
et proprietatem ipsi-
us ecclesie omnibus
iustis modis vel ra-
tionabilibus, quibus
potuerint revocabunt
et quousque a predictis
prestita fuerint et
huiusmodi iuramenta
ne

ne Episcopus ad ec-
 clesiam cum sollempni-
 tate ~~et~~ debita a capitulo ad-
 mittatur, nec canonico
 statum in choro vel lo-
 cus in capitulo assigne-
 tur, nec aliquid infructi-
 bus prebende sue per-
 cipere ~~licet~~ ^{ex}mittatur, et
 Canonicos iam receptos
 qui non cum presta-
 terunt ~~erunt~~ huiusmodi iura-
 mentum ad ^{prestandum} ~~prestandum~~
 illius auctoritate no-
 stra et nostram ^{per} ~~per~~ censu-
 ram Ecclesiasticam et per
 subtractionem suorum
 proventuum compellatur
 postquam autem dicta
 presbiteri iuramenta qui
 illa non observant sed
 contra fecerint ^{et} ~~de~~ hoc se-
 gitime constitet ^{erit} ~~erit~~ canoni-
 ce ~~privatur~~. ^{et} ~~et~~ puniatur.

De prouentibus assignandis
pro conuentibus.

Promouendis negociis
Intelleximus, quod in
Ecclesiis Cathedralibus
et conuentualibus ~~pro~~
Inensis provincie
nulli sunt redditus as-
signati pro ^{communibus} ~~pro~~ ~~negociis~~ ne-
gociis promouendis;
sed quotiens expanse
huiusmodi ^{facte} fuerint
vel etiam faciende
oportet quilibet ca-
nonicus ut simbohem
suum soluat, sed cum
nonnulli canonici
porcionem que illos
que de ciclis expensis
contingit

contingit vero velint
libenter vel ^{anquam} ~~quodque~~ non
^{possunt} accidit, quod iura
ecclesie et negocia com-
munia indefensa, reman-
nent et neglecta, volen-
tes igitur in hac par-
te Ecclesiis ecclesiis pro-
videre. Nobis auctoritate
predicta mandamus, ut
ad capitula ^{ve}strorum
diocesum tam Katho-
dralia quam alia infra
annum accedentes per-
sonaliter auctoritate
et vestra ^{epi}ordinacione
et disponetis cum
ipsis, ut ab ipsis cer-
ti redditus deputen-
tur, pro quibus ipsi
us

us ecclesie negocijs
 per totius anni ~~inter~~ circulum
~~lun~~ promovendis provi-
 sio ^{est} ~~et~~ ^{secundum} ~~quod~~ si ~~ex~~ fuerit
 a communi capitulo supliatur
~~citer~~, et si quid in fine
 anni superfluerit in
 thesauris ecclesie pro-
 ventibus redditibus ad
 opus capituli reser-
 vetur ob.

De prebendis equalibus faciendis

Preterea ^{vi} audimus quod
 in ecclesiis cathedra-
 libus, et aliis con-
 ventualibus supra-
 dictis prebende ca-
 nonicorum ^{sunt} ~~sunt~~ adeo
 inequales, quod unus
 esurit et alius ebrius
 est

est, unus indiget et
alius imperceptione
fructuum plus ^{habundant}
^{et. iapiam} quod autem omnes cano-
nici, qui in una ecclesia
uni domino famulan-
tur pari gaudio ^{ex} dan-
tur debeant ^{premio} ~~premio~~
et mercede, et imperce-
ptione. fructuum esse
pares, mandamus vo-
bis auctoritate predi-
cta, ^{pensis} ~~quantum~~ infra
annuum ^{dictum} ~~decem~~ ad pre-
dicta capitula perso-
naliter accedentes pro-
videat ^{is} ~~ut~~ fideliter et
prudenter, ut omnes
prebende cuiuslibet
ecclesie

ecclesie sicut canonici
earum cesserint vel
decesserint successive
ad equalitatem prout
commodius et ~~discre-~~ crecitus
etiam fieri potest re-
ducatur, si tamen fieri
potest et videritis com-
mode expedire et postquam
ad equalitatem reducte
fuerint bona fide
ex tunc sigillis ^{vis} ~~notat~~
nouemannis fideliter
iterum parciantur,
et quanto fidelius et
diligencius fieri pote-
rit equaliter dividan-
tur ob.

De residencia facienda in ecclesiis item

Ecclesias

Item,

Ecclesias conventuales
istius provincie visi-
tantes fide cognovimus
occulata quod Canonici
in Ecclesiis suis non re-
sident, sed in villis
studentes, ut agri eorum
diligentius excolantur
quam ~~quod~~ ^{quod} ~~quod~~ in ecclesiis
eorum digne et laudabi-
liter deo serviantur.
Quod circa nobis aucto-
ritate predicta ^{præci-} ~~præci-~~
piendo mandamus,
quatenus secundum
apostolum qui non
laborat non debeat
manducare et qui
non servit altari, vi-
vere non debeat de
altari

alteri, infra annum
predictum Dictas ec-
clesias personaliter
visitantes, omnes
canonicos cuiuslibet
ecclesie tam Kathedra-
lis quam conventua-
lis, necnon et cura-
dores ecclesiarum
parochialium ad susci-
piendum ordinem sa-
cerdotis, et faciendum
residencia[m] ^{per}personalem
in suis ecclesiis per
subtractionem suorum
proventuum compella-
tis, sicut exigit ordo
iuris. Scientes quod
nos illis equales resi-
dentibus imperceptio-
ne

ne fructuum reputa-
mus, qui cum suis
Episcopis comorantur
et eos qui docibiles sunt
et morantur in ~~illis~~
ac illis qui in longin-
qua peregrinatione
~~extant~~ existant nec
non illos qui in Roman-
curia pro negociis sue
ecclesie comorantur
et alia negocia capita-
li in expensis ~~su-
tis~~ in aliis negociis ra-
tionabilibus a iure con-
cessis licencia prius
a suis superioribus ha-
bita et petita in om-
nibus casibus ~~taudeatis~~

et scolis

et antedictis.

ipsius capituli transmitt-
tuntur quam diu laboraverint
personaliter in eisdem

De Distri

De distributionibus solum resi-
dentibus faciendis.

Ceterum cum officium
beneficio reddatur ac-
ceptum, et absque bene-
ficio officium negli-
gatur, vobis mandamus
quatenus in proxima
visitatione dictarum
ecclesiarum que vobis
mandamus fieri ut
dictum est anno isto
de ^{bonis} ~~universis~~ dictarum
ecclesiarum et proventi-
bus ad minimum provi-
deatis prudenter, quomodo
~~nam~~ aliqua beneficia
manualia possint
solum residentibus et
~~infirmis~~ in servicio

in servicio
~~et firmis~~ ipsius eccle-
sie nocte dieque existen-
tibus diebus singulis
e largiri vel solutis in
hoc primo et quadrage-
sima et aduentu et
si qua prebenda va-
caverit. ~~et~~ futurum, que
multum quantitatem
aliarum excedit, exces-
sum illud assignetur,
ut residuum futura
canonice assignetur
Nos ~~et~~ autem ipsi domi-
nos Episcopos rogamus
monemus et in domi-
no exortamur, ut de
reualibus nostrarum
diocesium et de aliis
quibus potestis eccle-
siis ~~sive~~ ^{ne} ^{ve} nostro ma-
no

gro gravamine subue=
~~nietis~~ subveniatis eis=
 dem predictis manu=
 alibus beneficiis ~~atque~~ ^{augmentandis}
~~quod tantum~~ merito
^{enim} ~~etiam~~ poterit ingratus
 reputari qui impre=
 ctis ecclesie sue, que
 ipsum prececit, ne=
 glexerit subvenire
 quemadmodum ille qui
 pomum negaret illi
 qui totam pomis ~~h~~
~~restatem~~ honestam
 arborem dedit ei.

De pena illorum qui non
 promoventur ad sacros ordines.

Quia ~~sunt~~ sunt nonnulli
 Canonici in ecclesiis
 cathedralibus et aliis
 constituti

constituti, qui ad subli-
mitatem sacrarum ar-
dinum ascendere ~~per-~~
~~mittuntur~~ ^{stant} ~~credentes~~
~~curantes~~ forsitan et ~~errantes~~,
ut extra sacros ordi-
nes eis liceat plus
practicare ~~pecare~~, nos eos reuo-
care sub errore hu-
iusmodi cupientes
^{vobis} auctoritate pre-
dicta mandamus, ut
canonici ^{qui} ~~fron~~, sue-
rit in ~~sacris~~ ^{ordibus} ordi-
nibus constitutus,
stadium in choro
non habeat, sed in
loco stet vel ^{etiam} ~~sedet~~
puerorem, nec ~~sedet~~
sua locum habeat in
capitulo

capitulo nec ei vice-
at tractatibus vel
consiliis capituli
intereffe, Decanus
etiam archidiaconus
et alii qui tenentur
ratione dimittant
vel beneficiorum
suorum archidiacono
natus vel presbi-
teratus ^{secundum} ordines, pro-
moueri monemus
ut in proximis vel
in secundis ordinibus
qui se cunctis se faci-
ant ad eosdem or-
dines promoueri,
alioquin eos ex tunc
suspendimus ab officio
eligendi prelatum ita
videlicet

videlicet quod cum fu-
erit in sua Cathedrali
ecclesia electio celebra-
da, vocem in electio-
ne non habet habe-
at aliquis in predi-
ctis nec ad electionem
in capitulo admittat-
ur et ineligibiles
habeantur, quousque
~~ordines~~ ordines sacros
~~receptum~~^{exint} vel eos quos
dignitas vel benefi-
ciorum requirit qui
in contemptum ~~modi~~^{modi}
istius vel cum eis vel
cum eos elegerit vel
ab ipsis se eligi pro-
misit et eligendi, vo-
testatem illam ^{vic} pri-
vetur et electio taliter
taliter

celebrata irrita nunciatur^{ur} &c.

22

20

Quibus debeant enim committere
vices suas in confessionibus
audiendis et penitentiis^{is} indulgendis^{is}

Preterea Nobis dicta
auctoritate mandamus
ut quibus^{libet} Episcopus
eligat tam in sua
ecclesia cathedrali
quam in aliis ecclesiis
conventualibus sue

Dioecesis aliquem^{suum} virum discretum
circiectum et honestum
constitutum in ordine
sacerdotis, qui comit-
tat plenarie vices
suas in confessioni-
bus audiendis et penitentiis^{is} indulgendis^{is}
cujus

et us [- qui enim]
enim

Episcopi in ecclesiis
suis parochialibus et
aliis supradictis pla-
res habeant conferre

[quam] ^{unam} ~~ita~~ prebendas nimis
erit ~~indecent~~ ^{indecent} et indignum
gratque ~~tr~~ ^{merebuntur} ~~ive~~

^{sententia} Subiacere si unam ex
illis ~~non~~ ^{nam} contulerint
vel non contulerint
alicui ^{bono} viro cui
teste ^{encia} ~~conscientia~~ pos-
sint committere vices
suas in omnibus su-
pradictis et qui illud
officium cum salute
sua et confiden-^{tem} ~~tar~~
velit et valeat exer-
cere. Ob

De constitu-

23

De constituendo officiali in
qualibet ^{ecclesia} cathedrali.

Et ne forte contingat
stulto labore sicut
dictum fuerit moysi
^{vos} ~~not~~ consumari, si soli
velitis omnia negocia
vestrarum diocesum
supportare vel nevi-
deant ⁱⁿⁱ ~~ini~~ iusticie ne-
glectores, si per vos
ipsos nec per alium
non curatis subditis
vestris iusticiam ex-
hibeatis, mandamus
ut quilibet vestrum
officialensuum in ci-
uitate sua iuxta ecclie-
siam cathedralem con-
stituat et relinquat
vixum

virum utique literatum prouidum discretum, cui vices suas committat plenarie in causis audiendis, et censura ecclesiastica extendenda
Vas autem in illis que ad eum pertinent, specialiter commendatis,
^{ad} maiora si opus fuerit ad nos referantur, et habeat quilibet officialis sigillum Curie Domini sui pro citationibus et aliis actis coram ipso habitis sigillandis, et ad ipsum accedant pauperesque

pauperes et oppressi
 et suis decimis et
 aliis spoliati, nec ^{non} alii
 socii diocesis qui
 habent causas ad
 forum ecclesiasticum
 pertinentes et ipse
 se exhibeat ~~serpente~~ ^{sapientibus}
~~libus et in serpente~~ ^{sapientibus}
~~bus iusticie debitorum~~ ^{em,}
 salvo iure archidia-
 conorum, qui conue-
 verant ⁱⁿ suis ar-
 chidiacon^{atibus} ~~atibus~~ censuram
 ecclesiasticam exerce-
 re ^{et} quibus tamen pro-
 terit ^{dictum} ad ~~dominatu~~ ^{offici-}
 alem et ab ipso offi-
 ciali ^{ad} archiepisco-
 num vel officialem
 eius ex causis rationabilibus.

[ad episcopum et ab episcopis copio]

ribus

213
vibus appellandis
quilibet autem officii-
alis officium suum
in festo sancti Johannis
teneatur in manus
Episcopi annis singu-
lis resignare, et Epi-
scopus eiusdem ^[eiusdem] vel
alium infra octo
dies substituere lo-
co eius (loci eius) vi-
videat prout ~~in~~
debitur expedire
Datum a p[ar]te Urbem
vi Kalendis ponti-
ficatus nostri anno
112.

M. Unge nobis.

De Censura ecclesiastica
exercenda a prelatibus
In civitate Veritate
evangelica extestante (sic)
cognovimus

cognovimus, quod illi
bene a Domino repu-
tantur, qui persecutio-
nem propter iusticiam
patiuntur, quam beatitudinem
prelati istorum par-
cium negligunt, ut
videatur, dum decimas
et possessiones alias
ac illa ^{bona} ~~bona~~ ecclesi-
arum et ecclesiastico-
rum virorum vide-
rint tam a militi-
bus quam consangui-
neis suis, quam extra-
neis et aliis laicis
violenter et indebi-
te occupari Ecclesia-
~~sticos~~ suos suarum
civitatum et diocesum
bonis propriis spolia-
ri

ri crudeliter uerbera-
ri captiuari et non
nunquam occidi. Im-
munitat^{es} et alias
libertates ecclesias-
ticas violari, et ipsi
quiescentes in ~~liber~~
naulis fiducie et
in requie opulenta
tacent nec se op-
ponunt murum
pro domo domini
venientibus ex adver-
so adolentes. igitur
reprehensione~~s~~ pre-
senti lata^{re} predic-
torum percutere pre-
latorum ac eos ut
a sompno thaurorum
corporis negligencie
velociter surgat^{ur}
excitare

excitare vobis quare
^{fungimur}
singularem auctorita-
tem ^{mandamus} laudamus quate-
nus cum de ^{certis} ca-
sus ^{aliqui} (alicui) emergerint de
predictis si passi in-
iuriam ^{audetis} conque-
ri et iniuratores ipsos
coram Episcopo vel
officiali suo facere
in iudicium euocari,
prelati ad quos que-
rimonie huiusmodi
deponentur conque-
rentibus maturum
exhibeant iusticie com-
plementum. Si autem
non ^{audetis} conquiri
timentes maiora pro-
babilius rerum vel
corporum

Detrimēta³ corporum¹ incurrere² destina-
ta⁴ prelali ipsiad
denunciacionem illorum
qui iniuriam sunt fecer-
unt contra malefa-
ctores predictos ex
officio suo procedent
inquirentes diligen-
ter per se vel per
alias viros idoneos
non suspectos super
illis iniuriis si dubie
fuerint ~~veritate~~ ^{veritate} et cum
per magnificam ~~ma-~~ ^{inqui-}
~~gnificacionem~~ ^{sicutionem} legi-
timam vel rei evi-
denciam (erit) consti-
terit ~~et~~ de promissis in
ipsos iniuratores si-
ve malefactores moni-
cione promissa exco-
municacionis ferre.
Hic

perpetui

sententiam non post-
 ponant^{is} nam si illi
 quadraginta dies men-
 tem ^[omulka] contempserint
 indurata^{terras} ex tunc eorum
 literas ^{supponat} eccle-
 siastico interdicto
 Ita quod ^{post} bapti-
 smum parvulorum et
 penitenciam ^{morienciam}
~~firmam innocenciam~~
 nulla exhibeantur
 in illis ecclesiastica
 sacramenta et si sic
 non ~~post~~ possiteo-
 rum malicia emolli-
 ri, quod per^u absci-
 denda sunt ^{vulnera}
 que ^{fermentorum} ^[fomentorum]
 ciunt medicinam man-
 damus ut eorum
 pertinacia ^[ad] reprimendam
 in~~nocet~~^u

inducet, auxilium Domi-
ni secularis a quo vel
a quibus temporalia sua
tenentur Et nisi moni-
ti legitime ^{Domini}
~~dictum~~ ^{factorem} malefactorum co-
gerint ~~procuraverint~~ prout ad
eos ~~per litteras~~ ^{ad} ad re-
~~dimensionem~~ ^{sanctam matris} ~~de~~ ^{ne} ~~utris~~
ecclesie unitatem
ex tunc auctoritate
presentis concilii
indictos ~~et~~ ^{compositos} secula-
res sententia excom-
municationis proferatur
vel terre eorum supra-
dicto interdicto ecclesi-
astico supponatur,
nec predictae sententiae
relaxentur ab eis
qui eas tulerint, do-
ne

[ad] 7

nec et predicti capti-
 vi liberentur ~~et~~ ut [et]
 res ablata restituan-
 tur plenarie spoli-
 atis, et passis iniuri-
 am competentem fu-
 erint ^{etiam} satisfactum
 et additis iniuratori-
 bus ^{per} ~~restituerentur~~ ^{erint} ^{[et] praestitum fuerit}
 ramentum, quod de
 tanto excessu debeant
 mandatis ecclesie
 obedi^{re} et huius et
 aliis iusticiis suis
 unanimes ^{et} concordēs
 nec unus ex toto excommunicato
 ab altero, communicet nullo
 et si persecutorum
 pati ^{propter} ~~per~~ iusticiam
 nos oportet hoc omne
 gaudium estimetis &c.

De xpiis

De falsis testibus puniendis.

Officia

tis, quando sederit pro
tribunali pro causis
audiendis semper co-
ram se habeat reli-
quias et sanctuaria
venerabiliter collocata.
Et quia intelleximus
quod homines terre
huius defacili indu-
cuntur ad falsum testimo-
nium ^{ex}hibendum
quando alicui coram
ipso inter testimonium
producantur eos pri-
us sollemniter non
per ~~re~~torie iurare
faciat super servita
vel super illa super
qua

qua producantur di-
cet meram et simplicem
veritatem et super
hiiis maxime de qui-
bus ad causam illam
pertinentibus fuerint
requisiti et quia pro
comodo vel incomodo
~~parte~~^{parte} vel precio amo-
re vel odio non di-
cent falsum nec
veritatem celabunt
et hoc dicto secrete
et sigillatim exami-
netur, et si requisiti
non effirmaverint ita
esse precipue de causis
sciencie et de singulis
circumstantiis ~~con~~stantiis
diligentissime requi-
rantur

van tur et statim
quecunque dixerint re=
scri~~pt~~abantur, et si fue=
rit examinatus sicut
Daniel Diligens et fide=
lis in iramstancius re=
quirendis falsum tes=
tem precipue poterit
eviden^{ter} et unum su=
erit subornatus et
~~quos~~ autem officiali
constiterit falsum te=
stimonium perlulise
si sit^{ne} damp^{ne} dampno
possit esse in carce=
re teneat captiva=
tas usque ad maxi=
mam diem fori, et
tunc in curia Domi=
ni Episcopi vel
ante ecclesiam Kathe=
dralem

Oratorem erigat magnam
~~scalam~~ ^{scalam} in qua mani-
bus et pedibus tur-
piter ostendat veligatum
prospectaculo cuili-
bet transeunti et
sic ibi ab hora prima
usque ad horam no-
nam habeatur ab
omnibus insibilum
et derisum et postea
ei publica pena in
sua facienda paro-
chia in iungatur, quam
si non fecerit excommunicetur
quietur nec non pro-
stea absoluator, de tan-
to excessu donec offi-
ciali satisfecerit com-
petenter et tunc ad se-

Q. rendum
~~secundum~~

perendum
~~eccum~~ Testimo-
nium in aliqua cau-
sa nullatenus admit-
tatur.

De consuetudine reprobanda

Illam ^{autem} ~~Antea~~ consuetudi-
nem in qua ille qui
in foro publico vel
alicubi coram multis
aliquod perpetravit
delictum et tamen
admittitur ad iura-
mentum contra pu-
blicam veritatem quod
delictum non fecit
~~et~~ penitus reproba-
mus sed testes idonei
admittantur procius
contra ipsum per
quos

quos possit a firma-
tiva veritas legitime
comprobari &c.

De pena illorum qui reci-
piunt aliorum beneficia
non vacantia.

Non est laudabilis
in ecclesiasticis bene-
ficiis optinendis pro-
gressus cuius est
violencia comes ami-
bicio pronuba et
fraudentia / pedago-
gus a sinceritate
tali ecclesiastica
debet penitus ali-
enum quod legum
sancio non admittit
quod ^{sanctorum} ~~istorum~~ patrum
decreta reiciunt quod
apostolice

apostolicæ sedis regu-
la prædampnavit,
et hoc est beneficia
nec de iure vacancia
nec decreto ^{facto} De mani-
bus suscipere laicorum

Et quia intelleximus
quod talia frequenter
in istis partibus præ-
sumitur vobis qua
fungimur auctoritate
precipiendo mandamus,

quatenus postquam
aliquos ^{clerigos} ecclesiasticos
per electionem vel a-
probacionem diocesani

Episcopi aliquod be-
neficium canonice
fuerit asecutus, si

alius quicumque ^{clericus} eccle-
siasticus

^{clericus}
~~si~~ ~~actus~~ antequam
 de iure vel de facto
 vacare contingerit
 beneficium illud
 presumpserit occupare
 et maxime potencia la-
 icali et verbis vel
 factis contendere suum
 esse, et a diocesano
 Episcopo requisitus
 et monitus diligen-
 ter infra octo dies
 post monicionem
 ipsius Episcopi ro-
 luerit omnino cede-
 re et illud benefi-
 cium relinquere vero
 domino possidendum,
 ex tunc violentus de-
 tentor beneficii antedicti
~~et actus~~

ex^{communicatur} ~~et~~ sollemniter,
et tam in Ecclesia
kathedralli, quam in
alijs eiusdem civita-
tis et diocesis ^{com-} ~~ex~~ ^{quis}
^{munica} ~~ta~~ tus publice denun-
cietur singulis diebus
Dominicis et festivis
candelis accensis cam-
panis pulsatis et post
vriginti dies ad peti-
cionem eiusdem Epi-
scopi per omnis
diocesis Gvernensis
provincie ^{communica-} ~~ex~~ ^{ta} ~~ta~~
~~ta~~ tus similiter nunciatur. Si
autem ^{per} ~~pa~~ tres menses
^{communica-} ~~ex~~ ^{ta} ~~ta~~ tionem huius-
modi contempserit
corde

coram tuto extunc
 dioecesi^{anus} Episcopus
 convocato decreto
 clero et ^{populo} ~~prelato~~ ad
 ecclesiam kathedralem
 ad aliquam diem certam
 sollemniter, illo ^{quoque} ~~que~~
^{communica} ~~ex~~ ^{am} ~~quitate~~ ^{quoque} ~~que~~ ad diem il-
 lam citato sive vene-
 rit ^{sive} non et
 sollemniter. priver
^{communica} ~~ex~~ ^{am} ~~quitate~~ ^{quoque} ~~que~~ anni
 beneficio ecclesiasti-
 co utrinde pariter
 optento. Ita quod in
 tota Gnermensi pro-
 vincia ad aliquam di-
 gnitatem non possit
^{tenor} ~~decreto~~ ^u in perpetuum
 promoveri.

118
[ad]
promoveri ut ^{nec} predi-
ctum beneficium ^{et}
aliud optinere nisi
dispensacione ^{sedis}
apostolice ^{speciali} ~~episcopali~~
Et si tandem rubore
perfusionis absolucionem
petierit nisi prius
dictum beneficium
plenarie restituerit
spoliato ei que ^{ex} respu-
dit, proventus quos
de beneficio eodem
percepit vel percipe-
re potuit, et de
compensis et de in-
iuriis ei et ^{bon} ~~eorum~~
virorum arbitrium
satisfecerit competen-
tis ^{ex} absolucionis ei
minus

^{u.} ~~monus~~ ^{penitus} ~~proventus~~ de-
 negetur. Verum tamen in
 morte, si soluendo fuerit,
 et absolutionem percierit,
 in forma ecclesie absol-
 vatur sed in penam pre-
 sumptionis sue sepul-
^{tura} ~~ture~~ careat ^{christ} ~~et~~ ^{christiana} C.

Ut illi quibus decime debentur
 recipiant eas infra octo dies
 post messes et cetera.

Cum ^{ex natu} ~~generali~~ lege,
 quam omnes habent in cor-
 dibus suis scriptam non
 licet alicui facere al-
 teri quod sibi velle
 fieri non debeat et
^{huiusmodi} ~~inde~~ contra legem
 huiusmodi venientes
 decimas que eis debentur
 que debito res
 complexis

complexis mēsis
eis statim solvere
sunt ^{val} patti nolunt
eciam recipere a debi-
toribus instat^mus re-
quisiti ^u volentes eos
cogere per ^{hoo} ~~quod~~ ad
~~stat~~ ^{ipsas} Decimas quantum
valuerint comparan-
das nam tam de con-
suetu ^{dine} patere debitores
decimarum non pos-
sunt suas ^{noīem} partes
removere de
agro nisi prius deci-
ma persoluta, si pro-
ipsis decimis ^{tui}
dare voluerint de-
bitores, quantum re-
quiritur ab eisdem
illi

tunc

Terminum

illi quibus debentur
 ac consuetudine abu-
 terentes decimam suam
 in agro scienter corri-
 pi potius paciuntur,
 ut ad noue partes de-
 bitorum decimae in
 agro ^{pariter.} ~~poterent~~ ^{r m} corripian-
 tur, et ^{quoniam} ~~quod~~ istud est
 manifeste legi contra-
 rium naturali, cum
 nullus talia fieri ab
 aliquo sibi vellet,
 abusu huiusmodi
 de ~~certo~~ ^{tergo} fieri prohi-
 bemus mandantes
 ut ^{circa} ~~etiam~~ receptionem
 decimarum vestrarum
 vos de ~~certo~~ ^{tergo} taliter
 habeatis

habeatis quod pau-
peres non graventur
et vos propter hoc
non contingat offen-
sionem incurrere creato-
ris ob.

Contra milites qui impediunt
decimarum vendiciones,

Illud autem precipue
intollerabile reputa-
mus, quod quidam mi-
lites vel clerici alii
vel laici villarum
suarum vel aliarum
decimas optinere
diversis modis impe-
diunt ne aliquis a
viris ecclesiasticis
eas emat, ut deci-
mas ipsas invitet
illis, ad quos perti-
neret occupare vale-
ant ~~his~~ ^{am} violenter, et
quamquam

quamquam ^{promittunt}
~~permitteretur~~ se reddi=
turos minus in duplo ^(no.)
pro illis vel centuplum,
quam valeant, et ta=
men ^{via} ~~fit~~ aut nunquam
^u volunt eam ea sol=
vere que promittant
et sic ~~peremitt~~ ^{unt.} eccle=
siarum ~~decem~~ decime
et iura ecclesiastica
minuuntur et inter=
dum contingit, quod
cum aliquis miles
sic decimam retine=
rit multis annis,
heredes cuius decimas
dicunt ad se iure he=
reditario pertinere, quod
^{autoritate} ~~ecclesie~~ qua ^{fungimur} tollere
re omnino prohibe=
mus mandantes et
^{pre} percipientes

12
^{pre}scripiētes ut Epis-
copi et alii prelati
ad quos pertinet cen-
suram Ecclesiasticam exer-
^{care}
~~tunc~~ cum eis consti-
^{derit}
~~tit~~ de premissis pre-
dictos milites et alios
quoscunque compe-
^{ant}scant viriliter per
censuram predictam
et apivolenicijs et
inurijs ^{ante} ~~ante~~ dictis, ita
quod non videantur
^{differre hominem}
contra Deum. H.

ut milites colonis decimam
non remittant.

Est et aliud quod
non debet subdifi-
mulatione aliqua
^{pertransire}

pertransire, & contingit ^{enim} ~~enim~~
 interdum ~~nam~~ in partibus
 istis, quod aliquis Dux
 vel princeps ^{volens} ~~volens~~
 milites theut^unicos vel
 alias in suo ^{servicio} retine-
 re concedit eis inde-
 fenderendum terras ali-
 quas in suo Dominio
 constitutas, De quibus
 coloni alicui ecclesie,
 vel persone ecclesia-
 stice convenuerunt
 certam Decimam solue-
 re ab antiquo illius
 vero milites ^u ~~volens~~
 de alieno facere her-
 gitatem ut maiorem
 censum de terris recipiant,
 ante dictis, agricolis
 locant

62
locant eos, quibus rem-
ittunt de terris predi-
ctis sextum mansum
omnino a Decima li-
torum, et sextam partem
aliorum omnium Decima-
rum promittentes eis-
dem, quod ipsos et de
eadem remissione erga
omnes clerico libera-
bunt, unde contingit
quod si forte Episcopus
vel alia persona ecclē-
siastica que de eisdem
terrīs certam consueve-
rit decimam recipere,
dictos agricolas super
hoc inquietant ^{dicti} ~~eam~~
milites

militēs periminas
et occupationem bono-
rum suorum illascom-
pellunt, ut ab huius-
modi inquietatione de-
sistant, faciunt etiam
militēs ^{ante dicti} ~~civiles~~ ali-
ud quod grave valde
aggravat dictum factum
nam etiam illud quod
debet ^{mihi} solvere, dictum
sextum mansum et se-
xtam partem omnium
decimarum in campo
notunt persolvere se-
cundum quod fieri
consuevit, sed in hor-
reo suo et non deci-
mas vel nomine
Decime

Decime sed qu^{em}dam sol-
 vent numerum mensu-
 rarum longe minorem
 recepto numero decimarum
 ut sic aliqu^{and o} omne
 ius quod Deus habet
 in decimis & leantur
 Quia igitur ex predictis
 et Deus et homines
 offeruntur ea tolle-
 rare & deceto ^{temp} maxime
 mus, nisi forte urgens
 necessitas, vel evi-
 dens utilitas hoc requi-
 rat. Vobis, ^{qua} ~~quoniam~~
 fungimur auctoritate
 mandamus ut omnium
 personarum exceptione
 exclusa prefatis mi-
 lites a predictis exco-
 sibus

sibus compescatis ad
satisfaciendum de co=
missis saliter comp=
latis quod culpa eo=
rum non incipiat
esse nostra sustine=
atis ut recedatur
absolutione ^{recta} ~~recta~~ et
loco consueto et no=
mine decimarum ut
quod per multos sudor=
es et si las est die=
re sanguines est a nostris
predecessoribus acquisitum, con=
servare per injuriam negligatis. Cristi.

De corpore ~~tutti~~ a lide libus
processionaliter subsequendo
et de indulgentia ^{quia} subsequendum

Inter alia iuraxit
mirabilia bilia

mirabilia ^{lupia} admiranda que
in altis. Dominus no-
ster fecit illud est pre-
ceteris mirabilibus excellen-
cius honorandum in
quo ^{tempore} dedit ^{etiam}
^{timoribus} ~~etiam~~ se in escam, et
hoc est illud corpus
corporis sui sacri ve-
nerabile sacramentum,
quod ipse ad patrem
trahens ex hoc ^{mundo} ~~modo~~ tam
quam ^{memoriale} ~~incommensabile~~ nobis
et delectabile dereli-
quit ut illud ^{memoria} ~~incommen-~~
bile nostrum commendare-
tur memorie mirabili
intelligencie et ^{delicia}
delectabili ^{deli-}

abili voluntate que
non cogitantes qui-
dem presbiteri in de-
voto ^{percentes} ~~perentes~~ presatum
corpus dominicum
ad ~~sanctos~~ ^{infirmos.} ~~perentes~~
et ~~placitas~~ ^{seas} adeo deferunt
inducite, quemadmodum populus
eidem venerabili sacra-
mento ~~certis~~ ^{minus} impen-
dunt reverencie et
honoris. Quocirca man-
damus ut quam cito
presbiter fuerit inqui-
situs ut ad infirmum
deferat sacratissimum
corpus domini sta-
tim ad ecclesiam ac-
cedens, nullo Campana-
nam

nam suam ita quod pa-
rochia sua audiatur et
tunc parochiani super
hoc eruditi a presbiteris
ad ecclesiam veni-
ant ~~et~~ festinenter pro
societate usque ad do-
mum infirmi dicto ve-
nerabili sacramento
et sacerdoti humiliter
faciendo et iterum
presbiter abluat ma-
nus suas et procedens
cum lumine aqua bene-
dicta et ~~cap~~ campanula
ad infirmum populus
eandem vini et vini
humiliter subsequantur,
et dum presbiter in-
firmo

Nixmo sacramentum
 eucaristiam ministra-
 bit populus ipsum
 et sacramentum ad
 hostium expectabit,
 et cum eodem presbitero
 revertente usque ad ec-
 clesiam pariter ~~revertantur~~
 reuertantur et cuilibet
 vero penitenti et con-
 fesso qui sic processerit
 et redierit cum dictis
 et ineffabili sacramen-
 to quinque dies pro eundo
 et quinque ^{dies} pro redeundo
 de iniunctis sibi ~~penis~~ ^{mit.} peniis
 a suis Episcopis relaxentur,
 ut per hoc deuotio po-
 puli augeatur, et dicto
 honorabili sacramento
 maior

major honor et reveren-
cia impendatur.

De Benedictione ab Episcopis
in cena et prandio facienda et
De gratiis post prandium exhi-
bendis.

Olim solebat sacra men-
sa Episcopi reputari et
de sacris Episcopalis
mense reliquiis sole-
bat infirmi solebat
recipere sanitatem, et
hoc forte virtute be-
nedictionis Episcopalis
quam in principio mense
sue ipse suis manibus
propriis sacratis et con-
secratis super convivantes
et convivia effun-
debat, et in fine pran-
dii Episcopi gratiarum
actiones ore proprio et
soli

soli Domino referrebant
nunc autem quidem Epis-
copi suum erubescens
honorem super mensam
suam benedictionem fa-
cere non dignantur, sed
et fieri faciunt per
aliquem Capellanum,
ac si milites essent et
laici quibus non com-
petit sicut Episcopo
benedicere ex officio di-
gnitatis propterea que
eorum fragmenta, nec
egros restituant fas-
tuitati nec mense eorum
sacre sicut eorum sicut
antiquitus temporibus
reputantur Cupientes
igitur ut Episcopalis
mensa ad effectum ho-
norem

honorem pristinum re-
vertatur mandamus ut
quibilibet ^{us} Episcopus in
principio mense sue de-
dicto a Capellano suo vel alio
benedicere idem incipiat
vel alius capellanus
in prandio versum oculi
omnium & etiam et
in cena versum edent
pauperes etiam et dicto
ab Episcopo et ne nos
dicat ipse episcopus
benedicendo dextra manu
sua benedic domine
nos et dona tua que
de tua largitate su-
mus sumpturi per cri-
stum dominum nostrum
& et dicto rectore Jube
dicere vel domine Jube
vel domine Jube benedicere

benedicere Dicit ipse
Episcopus in prandio
benedictionem mense ce-
lestis participes fac
nos rex eterne glorie
vel cibo potu^{que} spiritu-
ali reficiat nos mis-
ericordia Christi Et in
cena benedictionem ad
cenam vite eterne per-
ducatur nos rex glorie
lector vero de Biblia
vel de alio libro sacre
scripture si voluerit
Episcopus legat alio-
quin diebus dominicis
et festivis aliquam bre-
vem leccionem de Epi-
stola vel de Evangelio
dicat et in diebus feriatis
civatis leccionem, Deus
Maximas & finito
autem

prandio dicat lector
ad mandatum Episcopi
^{tu} autem et cum illo
vel qui in principio men-
se dixit leccionem bre-
vem predictam eam in
fine finiat dicendo
Deus pacis et dileccio-
nis maneat semper
cum omnibus nobis ^{his}
autem domine et res-
ponso deo gracias se-
quatur versus infi-
ne prandii confite-
antur tibi domine
omnia opera tua et
in fine cene dicat
versum misericordiam
fecit mirabilia
suorum et cum gloria
patri usque seculorum
amen

amen, tunc dicat ipse
 Episcopus agimus
 tibi gratias omnipotens
 Deus et responsio amen
 Dicatur preces Domini-
 cis et festivis et coti-
 die in cena laudate
 dominum omnes gen-
 tes in diebus vero
^{periculis}
~~periculis~~ et ieiuniis vel
 quando cum Episcopo
 fuerint religiosi in men-
 sa miserere nostri Deus
 et qui cotidie dicere ~~no~~ no-
 fuerint miserere nostri
 Deus approbamus gloria
 patri Kyrie eleison - christe eleison.
 pater noster Episcopus
 et ne nos, et postea
 dicat preces consue-
 tas dispersit dedit
 pauperibus

pauperibus Et in fine
oremus Retribuere digna-
re Domine omnibus
nobis beneficientibus
vitam eternam dicat
Episcopus Benedicamus
alii deo gratias Epis-
copus statim benedi-
ccionem dando circum-
stantibus dicat be-
nedicat vos qui crea-
vit redemit et pavit
nos amen Et in fine
Episcopus ~~amens~~ ^{amen} om-
nium fidelium defun-
ctorum & requiescat
in pace amen manda-
mus etiam vobis ut
cum per civitates et
villas nostrarum
diocesum transitum
facietis ^{selegitis} equitando
manifeste

manifeste benedicatis
populum hinc et inde
dicentes in silencio sal-
vum fac populum tuum
domine et benedic
hereditati tue ut per
benedictionem vestram
huiusmodi eidem po-
pulo peccata venialia
remittantur C.

De promotione clericorum ad sa-
cras ordines.

Novimus et ex parti-
sumus in alia Regione
quod multi clerici in
suis partibus ~~et~~ conju-
gati sine excommunicati
seu a potestate vel abas
reprobati suam patriam
in qua cognoscuntur
plenius fu-
erunt

gredientes ad partes istas accedunt ut se faciant ad sacros ordines promoveri, et quidam Episcopi in ista moti misericordia super tales eos et passim et indifferenter ordinare presumunt in animarum suarum periculum et scandalum plurimorum quod de cetero fieri prohibemus, statuere ut nullus Episcopus huius provincie de cetero nullum clericum alterius dioecesis ordinare presumat nisi ab Episcopo in

in cuius fuerit diocesi
oriundus vel in cuius
diocesi beneficiatus
existit~~et~~ fuerit per
suas patentes literas
causam rationabilem
continentes quare
ipsum ordinare non
velit vel valeat
requisitus vel nisi
in diocesi ordinandus
tamdiu fuerit conuer-
satus ~~quod~~ idoneus
sit inuentus et paro-
chianus eius merito
~~diocesis~~ ^{debeat} computari in-
super vobis auctoritate
qua fungimur, dis-
trictius prohibemus
ne filiis sacerdotum
clericalem tonsuram

De cetero

De cetero conferatis
nec eos presumatis
ad sacros ordines pro-
movere nisi prius
cum ipsis fuerit au-
thoritate apostolica
super defectu natali-
um dispensatum.

Ut Episcopi visitent Kathedrales ecclesias item.

Nimis est indecens et im-
dignum quod aliqui E-
piscopi in Civitatibus
suis aliquando moran-
tes nunquam intrant
ecclesiam Kathedralem
~~nec~~ nec visitent cru-
cifixum, sed plusquam
extranei sunt a suis
ecclesiis alieni et quia
ex ipsorum presencia
debet

Debet ecclesiam hono-
rari, et diuinum offi-
cium ampliari, mon-
damus quatenus maxi-
me in quadragesima
et in aduentu in eccle-
siis cathedralibus su-
is si fieri potest ~~etiam~~
modum commodum re-
sideant et impredica-
cionibus faciendis et
confessionibus audi-
endis se studeant
exercere et erudire in
fide et moribus ^{ibus} ~~clerum~~ ^{clerum}
et populum Ciuita-
tes et alius tempori-
bus diocesis ^{im} ~~et~~ circum-
eant visitaciones
et correcciones circa
subditos sollicite im-
pendendo

pendendo, et quoti-
ens in civitatibus
suis presentes fuerint
impediti nisi & infir-
mitate vel alia causa
rationabili fuerint
impediti in matuti-
nis missa et vespere
ris teneantur coeli-
die interesse et in
omnibus maioribus
sollemnitatibus ves-
peras matutinas et
missas cantare nec
timore expensarum
ab huiusmodi officiis
spiritualibus retra-
hantur sed sic in
hijs faciendis cu-
rent

vent imponere sibi
modum quod et ista
faciant moderare
et illa ad que tenen-
tur precipue digne
et laudabiliter facere
non obmittant. &c

De Visitatione Guernensis Archie-
piscopi per provincias suas
Singulis annis.

Vobis autem Domine
Guernensis Archiepis-
cope in virtute sancte
obediencie ⁱⁿ iungimus
ut supra vestram pro-
vinciam vigilantes
omnes vestros suffra-
ganeos et eorum eccle-
sias annis singulis
personaliter

personaliter visitetis
correccionis et refor=
macionis officium in
clero et populo exercent=
do et defectus Epit=
coporum suppleto se=
cundum quod in condi=
tione a sanctissimo
patre nostro innocen=
cio papa quarto nu=
per editam super
visitatione Archie=
piscopi plenius con=
stat~~ur~~etur.

De parochiano alius
matrimonialiter non copulan=
do.

Cum non licet rem
alienam invito vel
ignorante Domino
pertractari

pertractari vobis man=
damus quatenus in
sinodis vestris pre=
cipiatis vestris subdi=
tis ut nullus presbi=
ter parochianum in
matrimonio audeat
copulare alicui ne for=
te ignorans condicio=
nem vel statum eorum
copulet prohibitos
copulari. ^{sed} si fuerint
de diversis parochiis ^{ignis}
copulandi ille sacer=
dos eos copulet in
cuius parochia virgo
vel mulier fuerit
copulanda, quia a
muliere vela matre
matrimonium nuncu=
patur

patur recepto prius
testimonio competenti
a presbitero, viri^{quod}que
si lima persona ex^{istit}
tit ad matrimonium
contrahendum et simi-
liter e converso, qui au-
tem contraxerit eciam
si nullum impedimen-
tum inter copulatos
apparuerit ad arbitri-
um Episcopi veteris
officialis pena debi-
ta puniatur, si autem
non copulandos eum
apparuerit copulape-
eciam ignorat^{tur} si fu-
erit Vicarius vel Ple-
banus de toto Epis-
copatu suo perpetuo
expellatur

si autem non curatus
parochie fuerit vel
persona per totum
annum integrum
ab officio et beneficio
suspendatur et si
fuerit auctus ipso
beneficio specialiter
spoliatur &c.

De tribus banis ante matri-
monium in ecclesia

Publice faciendis. cum
aliquis autem ab ea-
dem pro parochia ma-
trimonio copulandi
fuerit, presbiter invocetur
~~facientur~~ qui inter
eos celebret sponsalia
de futuro presentibus
bonis viris et instru-
at

(20)

at mulierem ut manum,
suam ponat in manum
Viri et dicat primo
Ego tibi fidem meam
quod ego ducam te
matrimonialiter in
uxorem meam, si sancta
ecclesia consentit, et
mulier similiter ei
dicat, et postea ei
intubeat presbiter
ne simul carnaliter
miscantur, quousque
inter eos in ecclesia
matrimonium publice
fuerit celebratum, et
extunc presbiter in
ecclesia tribus diebus
dominicus vel festis
a se distantibus ba-
banna ~~uxoria~~

sancta faciat in eccle-
sia pronuncians
post euangelium quod
talis fidem suam de-
dit tali de matrimo-
nio si sancta ecclesia
consentit contrahendo
et ipse sub pena ex-
communicacionis pre-
cipiat omnibus qui
sciunt aliquod impe-
dimentum quare fieri
non debeat matrimo-
nium ut infra tres
dies in publico istud
dicant alioquin si ^{temp}
non dixerint de ~~certo~~
non abdicentur et
peccatum illicite con-
trahent^{pium} illorum
erit

erit, et si nullus ap-
paruerit celebret mati-
monium inter eos
si autem aliquis ap-
paruerit qui dicat
consanguinitatem vel
affinitatem seu con-
~~parent~~^{terni}itatem vel ali-
ud quodcumque impe-
dimentum ibi esse,
presbiter ^{ulterior} ~~integritatis~~ non
procedat sed Episcopo
loci vel eius officia-
lix denuncietur qui
de dictis impedimen-
tis cognoscat et incli-
net. De cetero qui
autem de dictis canis
aliquo ^{quod} obmiserit ab
eque Episcopi vel
officialis

officialis eius licen-
cia specialiter ~~de~~ gravissi-
me puniatur.

De raptu virginum. cum ea
que frequentius

attendant jura De-
beant cadaveri ut
raptus virginum
in istis partibus fre-
quencius debito sicut
audirimus attemptent No-
bis predicta auctoritate
precipimus et manda-
mus quatenus, in
vestris sinodis vestris
subditis in virtute
sancte obediencie dis-
crete precipiatis ne
quia

qua ecclesia ^{hica} secularis
ve persona audeat a
rapta virgine vel mu-
liere requirere an con-
senciat in raptorem
vel in eum cuius nomi-
ne aliqua constiterit
esse raptam, et si quid
hoc fecerit et propter
censuram huiusmodi
aliqua ^{St.} difficultate
emergerit gravissime
puniat, consensum
rapte duximus non
tenere donec in pristinam
parentum et amicorum re-
dierit potestatem secun-
dum Canonicas sanc-
tiones etc. De sententia

55
51

De sententia lata contra in-
cendarios ecclesiarum.

Si etiam reos sanguinis
defendit, ecclesia multo
fortius illos debet
defendere et tueri
qui ad eam confugi-
unt innocentes interea
saluare valeat ^{ne se et} ~~in~~ sua.
siquidem inter sanctum
et profanum ullam
~~discrepantiam~~ ^{reverentiam} facientes
ea facilitate succedit
ecclesias ut tabernas
ac homines et ~~bona~~ bona
ipsorum ipsorum qui
ad eas confugiunt
spoliati ^{ne} et usurpant in
contemptum et inruin-
nam

nam crucifixi ne
igitur facultas ve-
nie in talibus de cetero
intencionem. matutinum tribuat de-
linquendi nos omnes
predictos ecclesiarum
incendarios et spoli-
atores, et eciam effra-
ctores cimiteriorum et
eos quorum consilio
auxilio vel mandato
~~scilicet~~ ^{sunt} de cetero supra-
dicta ⁱⁿ presenti concilio
~~excommunicamus~~ ^{cumunicamus} et anathe-
matizamus auctoritate
qua fungimur ut in
eisdem cum de hoc
nobis constiterit ~~exco-~~
~~communicatos~~ ^{excommunicatos} nominatim de-
nunciari publice fa-
ciatis.

cratis singulis diebus
 dominicis et festis
 candelis extinetis et
 campanis pulsatis
 ne ignorat^{icia} te valeant
 excusare et tardius evi-
 tan-tes nec huiusmo-
 di sententiam relaxe-
 tis absque summi
 pontificis vel legati
 eius mandato vel
 licencia speciali.

De Sacris fontibus corpore
 christi — • crismate.

et oleo custodiendis
subsera Quia multa
 maleficia in sacris
 fontibus in quibus
 parvuli baptisantur
 ac sacratissimo corpore
 christi

christi Domini nostri
ac in sacro crismate
perpexantur quan-
do passim et ino-
fferentia ea ingres-
sus maleficus ape-
ritur. Ideo ~~non~~^{vobis} predicta
auctoritate mandamus,
quatenus in vestris
synodis sub certa pe-
na ~~precipialis~~^{precipialis} ut
omnes predicti pontes
omnium Ecclesiarum
vestrarum Diocesum
nec non et crisma
et oleum et sacratis-
simum corpus christi
sub clave serventur
diligentissime et cla-
udentur. Ita quod
nullus

nullus possit accessum
ad eos ^{habere} ~~hac~~ nisi qui
fuerint parvuli bapti-
sandi vel infirmi commu-
nicandi ~~regendi~~ velun-
tate ~~regendi~~; Et
tunc iterum festinan-
~~ter~~ propter searciarías
et maleficas et reclusi-
cantur ne in eis valeant
malignari &c.

Contra archidiaconos non
visitantes.

Cum visitacio et pro-
curacio adeo fuit connexa
et unum ~~sine~~ ^{ne} altero (ut unum)
non valeant exerceri
^{auctoritate} ~~quæ~~ ^{quæ} iungimur ~~et~~ vobis
precipiendo mandamus
quatenus archidiaconos
diligenter vestros
moneatis

moneatis ut cum
secundum apostolum
qui non laborat non
debeat manducare
~~de~~ de cetero
procuracionibus
nulla commutacionem
pecunie recipiat
vel requirant sed
tunc solum procura
cionem et requirant
^{quando} ~~et~~ eos contingerit
^{quod si} ~~ipsi~~ huiusmodi ~~inter~~
mandatum contem
ptentes fecerint
contra illud et ali
quem subditum de
fraudaverint dicto
modo ipsos ad res
titucionem quadru
plicem obligamus.
etc.

De ~~revo~~ Denario Sancti Petri Colli-⁵⁸
gendo item. ⁵⁹

Cum Dominus noster
papa de fidelitate
nostra confisus nobis
sicut audivimus comi-
sit vices inquirendo
Denario ~~Sancti~~ ^{Sancti} Petri
paternitatem vestram
rogandam duimus et
moneamus ^{nam} vos ^{his} aucto-
ritate predicta pre-
cipiendo mandamus
quatenus super colle-
ctione dicti Denarii
vos studeatis sollici-
tos exhibere et nostra
diligentia ab ipso
Domino nostro papa
supra maiora consti-
luti

constitui?

tu si mereatur & a nobis
culpam & penam requiri
alioquin non contin-
gat ob.

De munitione ^{inferiorum} ~~Cimenteriorum~~ qui
iuste et Religiose De resu-
rectione corporum co-
gitarerent cimenterium
in quibus fidelium cor-
ruptibilia corpora ~~terre~~
servantur ut ^{novae} ~~ex lata~~ re-
surgant claudi muris
~~in~~ sepibus procurar-
ent maxime cum
beatissimus Augustinus di-
cat quod honoranda
sunt corpora defun-
ctorum et maxime
fidelium quibus est
tamquam

his
curi
lin-

hui

esu-

co-

um

ore-

ex-

sa

re-

uris

era-

m

di-

da

um-

ne

f

um

tamquam & a suis
organis spiritus sanctus
usus propter hoc to-
bias studebat mor-
tuos repellere et ab-
raham spe luncam
que ~~erat~~ ^{erat} in agro
ephorti ad repellien-
dum mortuos ~~com-~~
~~paravit~~ ~~paravit~~ ne compara-
vit ne sacrarentur
a bestis quos sperabat
sicut sol in gloria
refulsuros et tam-
quam scintille in
ardineo agiler
& discussurus quod
ca ~~no~~ ^{vobis} mandamus
predicta auctoritate
quatenus cimiteria
vestra

Vestrarum Diocesum
que clausa non sunt
claudi taliter faciatis
quod ^{huiusmodi} ~~hoc~~ eis debitis
impedatur et in
munifates cimiterii
et etiam a terris ~~circu-~~
cumjacentibus plenius
Discernantur.

De Simbolo et oracione Domini-

cali. Denique
Denique
Vobis iniungimus ut
in Vestris sinodis pre-
sbyteris iniungatis
quatenus singulis die-
bus Dominicis et fe-
stivis post evangelium
dicatis publice in
vulgari suo oracionem
Dominicam et symbolum
vel

vel ad minus oracionem
Dominicam in latino
et symbolum in rub-
gari. Vidimus ^{enim} ~~etiam~~
in vestris Diocesibus
aliquos centenarios
homines qui nescie-
bant omnino dice-
re quae credebant
Datum aput ~~urbem~~
veterem tercio Nonas
Junii pontificatus
nostri Anno secundo.

Constitutiones Domini Nicolai
Archiepiscopi gnetnensis.

Nicolaus Kurinski, archiepi-
gnetn. in archiepiscopatu
provinc. kalishien
20. V. 1406.]

In nomine Domini
Amen sub anno
annalivitate eiusdem
millesimo CCC^{vi}
Indicione XIII

pontificatus sanctissimi
 in christo patris et do-
 mini nostri Domini
 Innocentii pape septimi
 Anno secundo die Jovis
 .xx. mensis Mai Despe-
 ciali ~~in~~ ^{mandato} et expresse
 eiusdem domini nostri
 Nos Nicolaus Dei gratia
 sancte Germanensis Ecclē-
 się Archiepiscopus ^{cum}
 Reverendis in christo pa-
 tribus et Episcopis no-
 stris Petro Erasmio Cracoviensi
 Johanne Wladislaviensi, Jaco-
 be Ploenti ^{sub sigillo} ~~abbate~~ ^{procuratore}
 niensi ac ^{reverendorum} ~~Reverendi~~ fra-
 trum nostrorum Ven-
 cessai Wratislaviensis et
 Johannes

Johannis Lub^uicensis
Episcoporum ac Capite
~~notum~~ ^{lorum} suorum nuncios
et procuratoribus spe-
cialibus aliisque Episcopis
prelatis et clericis tam
secularibus quam Religio-
sis in Kalix apido no-
stre Guernonsis diocesis
in Curia nostra Archie-
piscopali in provinci-
onali Synodo ^{pariter} ~~poterunt~~
congregati statutum
antecessorum nostrorum
omniū illis de unani-
mitate ^{re} ~~ex ipsa~~ voluntate
atque consensu omnium
et singulorum predicto-
rum infrascripta statu-
ta

ta salubriter edidi-
mus et ordinavimus
que statutis eorundem
antecessorum nostrorum
duximus annexanda

Et primo quod denique
futuris temporibus
quibus Archiepiscopus
Gnermensis qui pro
tempore fuerit de
Triennio in triennium
provinciales teneatur
Synodum, per se vel
alium convocare Ipse
quoque et quicvis epis-
copus prefate Gne-
mensis provincie
in antea quolibet anno
semel in sua propria
Diocesi Diocesanam
teneatur

64
teneatur similiter per
se vel alium sinodum
congregare, eo anno ex-
pito quo provinciales
sinodus celebratur, Su-
as quoque Dioeceses pre-
fati Archiepiscopus
et Episcopi visitare
procurant^{ur} subditorum
excessus corrigant^{ur} mo-
res reforment^{ur} statu-
ant^{ur} et ordinent^{ur} que
animarum saluti cre-
diderint profutura,
quod Et si forte quod avsit
prefati Archiepiscopus
et Episcopi antedicti
sinodos ut premititur
absque ^{causa} tam rationabili
quam in provinciali
sinodo

Si proinde tunc proxime
^{actura}
 equatur teneatur expe-
 nere contempserit ne-
 glexerit autem disskule-
 rint convocare, Archi-
 episcopus pro provin-
 cia li neglecta centum
 pro dioecessana non ob-
 missa ipse et quivis Episcopus
 negligens & mer-
 cas propterea pragen-
 sium numeri personarum
 et consueti sine con-
 tradiccione seu diffi-
 cultate qualibet pro
 fabrica sue proprie
 metropolitane vel
 cathedralis Ecclesie
 persolvere teneatur
 quas penas si archi-
 episcopus

in postico.

Episcopus centum mar-
cas elapso termino
ipse vero vel quicumque
alius Episcopus quin-
quaginta marcas anno
elapso solvere ut
preferatur non ^{verit} curat
infra mensem ex tunc
suspensionis a b. ingre-
ssu ecclesie incurat sen-
tenciam

quatenus ⁱⁿ legatus per-
maneat quousque pre-
missa pena quam incipit
integraliter persolvatur
actualiter Quia p. lenarie et ^{esse} officii
ctu aliter persoluta ^{sive}
alia absolutione pre-
dicta suspensio sit
sublata Ol.

Item

Item volentes succurrere
erroribus quos experientia
docente didicimus. tempo-
ribus nostris in aliquibus
diocesisbus Inermensis
provinciae ~~exteriori~~ ^{gravi} sta-
tuimus quod Vigilia
~~sancti~~ ^{beati} mathie apostoli
si in dies carnis privi-
event ^{erit} quo ad jeiunium
et alia ab omnibus
observetur et in alium
diem per quempiam nuf-
latenus transferatur &
Item cum plurimi ~~pro~~
pro notariis publicis
se gerunt cum non sint,
et alii ^{qui} adeo sint ru-
des et simplices quod
protocolla et instrumenta
facere nesciunt statu-
mus

(nullus)

mus quod nullo per amplius
us pro notario publico in
provincia nostra recipiatur
nec officium suum requira-
tur nisi per ordinarium loci
vel alium de mandato
ordinarii sit examinatus
approbatus et receptus a-
liquin instrumentis per
thales notarios ^{factis} non
credatur &c.

Item quod Capitulum ulti-
mum de electione libri VI.
De cridis ante institutionem
et C. cum inhibicio de
clandestina desponsatione
de bannis ante copulam
mittendis ad unguem
observentur &c. *finit.*
suis.

11. Julii 1285.

61

Honorinus [IV.] etc. Dilecto filio Joānni Muscatae Archidiacono Lancitensi in
Ecclesia Gnesnensi.

Puritas devotionis et fidei quam te circa nos et Romanam Ecclesiam, tam ex
fide dignorum testimonio, quam tue probitatis actibus habere accepimus, & nos
hortatur, ut personam tuam sincera complectentes in Domino caritate, sollici-
tudinem tuam in nostris et Ecclesiis praedictis, agendis, cum expedit, fiducialiter
requiramus, sperantes ut ea quae tibi a Sede Apostolica committuntur fide-
liter exequi et prosequi studeas diligenter. Cum itaque denarius Beati Petri
sive census Ecclesiae Romanae in Polonia et Prorocania debitus, elapsis jam
annis quampluribus non fuerit ipsi Ecclesiae, sicut accepimus, persolutus: nos
de discretionem tua plenam in Domino fiduciam obtinentes, edigendi, colligen-
di et recipiendi per te vel alium nostro et Ecclesiis praedictis nomine ea omnia
quae Sedi apostolicae de hujus denario, censibus, redditibus, proventibus et debitis
ex quibuscunque juribus et vel causis, spiritualibus vel temporalibus, a quibus-
cunque personis Ecclesiasticis vel saecularibus, Ecclesiis, Monasteriis, civitati-
bus, castris, villis vel locis debentur, pro toto tempore, quo de hujus censi-
bus, redditibus, proventibus et debitis, tibi non constiterit fore Romanam Ec-
clesiam satisfactum, nec non et compellendi debitores et detentores hujusmodi
ad solutionem praedictorum omnium tibi faciendam, postquam tibi vel
illis, quibus super his vices tuas commiseris de hoc per inquisitionem

vel alio modo constituerit; eosque, qui pro huiusmodi debitis non solutis excom-
municationis, suspensionis, vel interdicti sententias incurrerunt, a prefatis sen-
tentis, postquam de his tibi satisfactum fuerit, absolvendi, et faciendi etiam su-
per hoc literas absolutionis nec non et quietationis de iis, quæ tibi fuerunt præ-
fato nomine persoluta. Contradictores quoque cuiuscunque dignitatis, ordinis,
conditionis, seu gradus existant per censuram Ecclesiasticam, appellatione
postposita, compescendi liberam tibi auctoritate presentium concedimus fa-
cultatem. Non obstante, si personis aliquibus ab eadem indultum existat, quod
per literas Sedis ipsius excommunicari, interdici nequeant aut suspendi,
et quibuscunque indulgentiis vel privilegiis, per quæ effectus presentium in
hac parte impediri valeat, vel etiam retardari, et de quibus plenam et expres-
sam, aut de verbo ad verbum oporteat in nostris literis fieri mentionem,
seu quibuscunque literis apostolicis super exigendis et recipiendis eisdem
denario sive censibus alii vel aliis destinatis, ac constitutione de duabus
dictis edita in Concilio generali. Volumus autem ut frequentes rescribas
nobis per tuas literas harum seriem continentes, quod et quantum et pro
quanto tempore, et a quibus per te vel alios inde duxeris colligendum.

Datum Tibure v Idus Julii anno Primo

Przepisano z kopsu reka Albertrandego Ex codice manuscripto Vaticano
7024 pag. 321. zrobionej, w tekach Naruszewicza enajdujacej sis; a spro-
du dopisek reka Albertrandego: Nihil differt a litteris Martini IV ad Joannem
Moscarem batis, imo Moscarem eundem esse puto qui Muscatz no-
mine hic designatur. Naruszewicz oddał: Grosz S. Piotra

Ibidem. Eiusdem ad eundem

Cum sicut accepimus nonnulli Episcopi et Archidiaconi sive alii Ecclesiarum
 prelati de denario Beati Petri sive censu in Polonia et Pommerania Ecclesiarum Ho-
 manarum debito magnam collegerint sive receperint ^{pecuniam} quantitatem, nec de ipsa pro
 ut debuerunt, camera nostra satisfacere procurarint, discretionis tue presentium
 auctoritate committimus, et mandamus, quatenus inquisita super his diligen-
 ter veritate, eos quos tibi constiterit huiusmodi pecuniam recepisse, ad restitu-
 tionem ipsius pecunie faciendam tibi, nostro et prefate Ecclesie nomine
 per te vel per alium, monitione premissa per censuram Ecclesiasticam appet-
 satione remota compellas. Non obstante si aliquibus a Sede apostolica est in-
 ductum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas
 Sedis apostolicæ non facientes plenam et expressam de indulto huiusmodi
 mentionem. Volumus autem, ut frequentes rescribas nobis per tuas literas
 harum seriem continentes, quid et quantum et pro quanto tempore et a
 quibus per te vel alios inde duderis colligendum. Datum ut supra

Ibidem. pag. 324.

[Honorius IV.] Dilectis filiis Nobilibus viris universis Ducibus per po-
 loniam et pommeraniam constitutis.

Credimus quod geratis in votis, more devotissimorum filiorum, ut in his
 quæ nobis et Ecclesiis Romanis debentur, promptitudine animi et effectu
 operis exhibeatis vos favorabiles et attentos. Cum itaque Joanni Musca-
 te, Archidiacono Lanciciensi in Ecclesia Gnesnensi, de cuius industria
 et discretionem plene confidimus, denarium Beati Petri, census, aliaque

jura omnia apostolica Sedi debita in partibus polonis et pomeranis com-
miserimus exigenda. Nobilitatem Vestram affectuosè requirimus, et roga-
mus, per apostolica vobis scripta mandantes, quatenus eidem Archidiacono
pro nostra et dictæ Sedis Reverentia promptum et efficacem super
his impendatis favorem, cum ab eis fueritis eandem requisiti, ut eò utili-
us commissa sibi a nobis negotia exsequatur, quo circa illa manum ve-
stri auxilii duxeritis efficacius apponendam, et nos vestre diligentis stu-
dium, quod in hac parte gratum quam plurimum habebimus et acce-
ptum propter hoc commendare dignis in Domino laudibus et spirituali-
bus gratiarum actionibus prosequi merito teneamus. Datum ut supra.

Te dea regna, Albertrandego zhanitzore prrefusane

Nos Felix Gylowsky advocatus hereditarius Episcopi Creszcyencho(1) una cum quinque juratis providis viris Scultetis Clemente Sculteto de Grynwald(2) Alberto de Thymamowa(3) Sculteto Nicolao Sculteto de Szawnywa(4) Petro Oszog Sculteto de Inferiorj Schramowice Stanislaw Sculteto de Superiorj Schramowice(5) In banno iudicio tunc temporis residentibus Significamus tenore presencium universis et singulis quibus expedit Quomodo constitutus personaliter providus Lucas Scultetus de Kłoskowice(6) obtulit et posuit privilegij sui literas sanas non capsatas nec aliquo suspicionis vicio raras rogavit nos ut sibi ex eodem privilegio tenorem transumptum transcribi faceremus Cuius quidem privilegij sue scultecie sequitur in hunc modum Et est talis In nomine Domini Amen Omnes gestus legitimi et non a memoria presencium ob temporum processu labantur ymmo potius memorie futurorum adducantur Expediit ut scriptis et testibus provide roborentur Mirum est quod nos Soror Stronislawa Ordinis sancte Clare Cenobij Sandeckensis Abbatisa una cum voluntate sororum predicti ordinis et locius conventus eiusdem Cenobij et ex silvarum fertilitate ad nostrum Monasterium pertinentium nobis et nostro Monasterio exstillant saltem aliquae utilitates contulimus et dedimus Mynchori cognomine nigro filio Mynchoris eodem cognomine appellato, quandam partem silve in nostris predijs sitam super dumayecz ultra castrum nostrum Wronyn(7) a spelunca infra descendendo versus Rivulum Choryn(8) vulgariter nuncupatum ad sexaginta mansos franco-

nicos et ibi locet villam jure Magdurgensi et in ea sit scultetus ipse. sui que suc-
cessores legitimum jus culteie in perpetuum sortientes Et ut facilius villectur in-
colis qui ibi suum fiserint incolatum, sed cum annorum omnimodam et plenam
eis conferimus libertatem. ab omnibus servicijs solutionibus et contributionibus
ad nos spectantibus, eos edimmes. Addicentes omnibus, qui illum declinauerint
ibidem qui suum fiserint incolatum a solutione Theolonej (stak) ad nos spectan-
tis omnino sint liberati. Postquam vero anni libertatis fuerint euoluti, quilibet
colonus in festo Sancti Martini de singulis mansis frauta (stak. nie franconia)
mensura dimensis Nostro Cenobio Octo scotos usualis argentij singulis annis
pro censu soluere sit astrictus occasione qualibet remota De quo censu prefa-
tus Scultetus Hlyncha et sui liberi sextam partem retinebunt. nobis de eodem
censu quinque partibus presentatis. preterea elapsis annis libertatis solutione
pretacta nostro Monasterio data Inhabitantes ipsius hereditatis omnimoda
gaudebunt libertate Et ut Jus Magdurgense vlt Ipse Hlyncha dictus niger sui-
que successores mediantibus suis iuratis omnes causas que in hac hereditate emer-
serint fine debito terminabunt De iudicijs indicatis seu questibus iudiciorum pro
se parte tertia retenta nobis duas presentabit Malefactores vero quo graue Jus
tormentij eos plectij requirit eo graue plectentur ut beganij et bartij plectere
consueuerunt (stak). Magna autem iudicia que ter per circulum anni per pro-
vinciales iudices presidere solent, nisi noster nuncijs ibidem assideat solus
scultetus indicare non presumat quorum primum est in die beate Agathe vir-
ginis secundum tertia die post diem sancti Johannis baptiste Tercium in octa-
tus

64

ua sancti Martini. Nichilominus de eorum indicatu Hlynchoni nigro et suis posteris pars tertia debetur. Et ut idem Hlyncha niger per nos melius consuletur contulimus sibi liberaliter thabernam brascatorium Molendinum liberum cum quotquot rotis habere voluerit super littus Dumayerz an ibi apcius in eadem hereditate poterit struct de loco ad locum inspiciendo. cum libera piscacione. hoc excepto quos piscatores nostri lenodij primo cum omnibus instrumentis suis libere debeant piscarij nemine obstante videlicet sculteto et successoribus suis. De venacione vero quicquid captu vel venatu apprehenderit aut occiderit nobis coxam assignabit. Apum etiam procreacionem liberam habeat potestatem et pascuis in sua longitudine et latitudine hereditatis memorate (tak). Concedimus insuper de gracia speciali clausuram super dumayerz a littore ad littus construendi. tali pacto. quod quicquid utilitatis in captura piscium fuerit nobis dimidiam partem assignabit. Super hec omnia contulimus sibi et suis posteris duos mansos liberos franconicos. plene ab omnibus servicijs solutionibus et incommodis in perpetuum absolutos. Ecclesie pro mansum Clerico aream. pro communi pabulo seu pascuis mansum. Si quis vero ipsum scultetum aut aliquem de familia sua citare vellet. Coram iudice nostre curie per literas eiusdem iudicis sub suo sigillo eum euocabit. et ibi parens iure theutunico respondebit. Alias autem aut aliter citatus nec parere nec respondere tenetur. Et quia sedecim annorum libertatis concepsse iam tres anni sunt exoluti. residuis tredecim annis completis dictus scultetus Hlyncha a quolibet colono quatuor annis censum recipiat pro laboribus

et expensis suis quas fecit in limethonibus eandem villam locando annonas secu-
res et alia iuvamina impendendo et de ~~ex~~ eodem censu nobis quarta parte assi-
gnata et cum dicti quatuor anni elapsi fuerint eadum censum more solito recipie-
mus. eidem sculteto sexta parte de censu dicto retenta Deinde idem scultetus una
cum suis incolis bis in anno tenebitur nostro cenobio more aliarum villarum
jure Magoburgensi locatarum exenia presentare Deinde ^{eandem scultetiam} ~~eadem scultetiam~~ ^{sepius} di-
cto sculteto et eius posteris utriusque sexus cum omnibus utilitatibus donamus per-
petuo possidendam vendendam donandam commutandam et ut libet alienandam
pro se et suorum suorumque beneplacito voluntatis, et dum hec omnia fiant de
conventus nostri scitu et consensu Et ne in posterum hanc nostram donationem
ausu temerario tentet immutare frivolum movens questionem (tek) presentes
nostri conventus sigilli (tek) ac nostri officij decrevimus communiri Acta sunt
hec publice In Antiqua Civitate Sandecz. In Curia sororum Anno domini M.^o CCC.
xx.^o Testibus hijs annotatis Comite Martino filio Wneslaj de Brzesna
(9) Jaac filio Abrahe de Podgrodzie (10) Venero Ciue de Sandecz Noua Johanne
ciue eiusdem civitatis dicto de Podganz (tek) Johanne Lambach Seruino fa-
bro ciuibus antique Civitatis Victore scriptore nostre Curie et alijs quam pluri-
mis.

Na pergaminie. po obu stronach karty pergaminowej napisane bez pieczęci.
i bez śladu aby kiedy była zawieszona. -

- (1) Krosienko miasteczko. Wojew. Krak. pow. Brzowski parafia Krosienko
(2) Grymnal tamie. parafia Krosienkowska. (3) Tylnianowa tamie. parafia Tylna-
nowa. (4) Szerawnica tamie. parafia Szerawnica. (5) Sramowice Sramowice
wyżne i Nizne. tamie. parafia Sramowska. (6) Kluskowce tamie. (7) moie
Poronin nie daleko Koscieliska. (8) Czarny Dunajec ? (9) Brzesna. powiat Sandecki
parafia Podgrodzka. (10) Podgrodzie tamie.

In nomine domini amen. Quod magnifica principum decreuit auctoritas,
non inmerito debet optinere Robur perpetue firmitatis. Hinc est quod nos Wladislaus
dei gratia Rex polonie presentium per tenorem notificamus vniuersis tam
presentibus quam futuris, Quod ad petitionem discreti viri domini Sbigney
Cracouiensis nostri fidelis Cancellarij et seruicia quoque petri filij quon-
dam emstachij de luchsauia (1) eidem petro et per ipsum progenitoribus i-
psius predictam hereditatem luchsauie cum eius filiis ibidem dictis luch-
star et bogussa filiis gneuomiri tam in Campis veteribus quam in siluis exir-
pandis uel locandis que ad eandem hereditatem diuiscuntur pertinere; damus
et concedimus omnimodam potestatem de iure polonicali in ius Theuto-
nicum quod maluerint transferri perpetue valiturum edimentes incolas
eiusdem hereditatis, iudicio (a iudicio) et iurisdictione palatinorum Castella-
norum iudicum et subiudicum ac ipsorum officialium ita quod coram
ipsis non debeant respondere, nisi coram scultetis qui pro tempore fuerint
quibus concedimus plenum posse kmetones ibidem in omnibus ma-
gnis causis et paruis iure Theutonico memorato iudicandi et penas reci-
piendi ut predictum ius exigit et requirit, uel coram nobis dum per no-
stras litteras per officialem aportatas fuerint euocati et tunc non aliter
quam iure theutonico. dese (de se) querulantibus tenebuntur respondere,

si negligentes sculteti extiterint in iusticia reddenda de incolis suis queru-
lanti. In cuius Rej Testimonium nostrum Sigillum dudimus presen-
tibus appendendum, Actum apud Cracoviam. Anno domini. M. CCL.
vicesimo Nono. die beate Cecilie presentibus hijs testibus. Comite Na-
uogio Cracoviense. Jacobo zarnoviense. Castellanis. Sandone iudice
Sandomiriense. Andrea dapifero. pribkone subiudice Cracoviensibus.
et Lauissa Cesthkonis. Datum per manus predicti domini Stigney
nostri Cancellarij Cracoviensis.

Na pergaminie. W spodu na zielonym jedwabnym wzru-
ku zawieszona mniejsza pieczęć z wotku wytawia
niegroźnie jednogłowego orła: napis wokół zaboru.

(1.) Luchstawice albo Lutkstawice będą zapewne dzisiejsze
Lustawice, które są w województwie krakowskiem powie-
cie Siewskim parafii Łorawskiej. Drugie Lustawice
są w województwie krakowskiem powiecie Cichowskim
parafii Łukowickiej (w Galicji) -

In nomine Domini Amen. Ea que Magnifica Regum Augustas facere decreuit
 maxime ad utilitatem Regni. cui debent esse firma et intractabilia roburque per-
 petue firmitatis obtinere. Proinde Nos Kazimirus dei gracia Rex polonie no-
 tum facimus vniuersis, tam presentibus quam futuris hanc literam inspe-
 cturis, Quod cupientes utilitates Regni nostri per amplius ampliari in locan-
 dis Ciuitatibus seu opidibus, de siluis et Nemoribus, de quibus nobis penitus nul-
 la utilitas proueniebat, Discreto viro Manconi de Sandeiz damus Ciuitatem
 seu opidum, locandi et disponendi in fluuio poprod(1) dicto et ext^{ra} (exu-
 traque?) parte ipsius fluuij in loco qui Piuuicznazica(2) dicitur, cuius li-
 mites, erunt, incipiendo de Mlodow, de Glamboke(3), usque in Nart(4) quot-
 uunque mansos poterit mensurare, et villas alias locare infra limites(hab)
 predictos que ville Ciuitati predictae, cum villa Lomniza(5) quam etiam ad-
 diimus ad predictam Ciuitatem, in honoribus, contributionibus seruicijs, Jure
 Theutonico, quod Maydburgense dicitur nuncupatur, quo Ciuitas noua San-
 deiz vtitur, omnimodam potestatem, scilicet tamen qui nunc est in Lomni-
 za, et sui posteri a suauicia non debent amoueri. In qua Ciuitate seu opido
 damus predicto Manconi et suis(6) successoribus aduocaciam perpetuo te-
 nendam, habendam, possidendam, vendendam, donandam, commutandam,
 pro sua et suorum posterorum voluntate conuertendam. Cui aduocato et
 posteritati ipsius, perpetuo et Jure hereditario ratione aduocacie, damus

Quos mansos liberos, Molendina, quodcumque ~~stat~~ potest facere in fluuijs infra li-
mittes, qui fluuij occurrunt, in proprias liberas Cameras pannorum, panum, suto-
rum, Macellas carniū, Balneum, institas ~~stat~~, piscinas quodcumque poterit fa-
cere tabernas, in villis quas locabit adiacentes dicte Ciuitati quas locabit infra limit-
tes predictos, ita quod nullus ibi debeat locare tabernam uel tabernas, infra limites,
nisi aduocatus pro sua et posterorum utilitate, ^(stat) preter predicta Ciuitate, ^(stat) unum
mansum damus in dicta Ciuitate liberum pro Ecclesia, et ante omnia unum
mansum damus pro pellerio grege, quod scutnira dicitur, liberum damus,
licitum sit dicto aduocato et posteritati ipsius infra limites predictos, piscari
venari, Mellificia facere in arboribus qui in mansis ipsius stabunt, seu trun-
cis. Item damus predicto aduocato et posteris ipsius perpetuo, tertium dena-
rium, de iudicio in penis magnis uel paruis, duobus dumtaxat pro nobis
reseruatis, sextum uero denarium de censu. preterea absoluimus et libera-
mus perpetuo, dictum aduocatum et successores ipsius, Cives, ac kmethones vil-
larum adiacencium dicte Ciuitati, ab omnibus iuribus jurisdictionibus peleni-
calibus, et nostris iudiciis, ac potestatibus perpetuo, Castellanorum palatino-
rum, iudicum ministerialiumque ipsorum quorumcumque ita quod iam-di-
ctus aduocatus et successoris ~~stat~~ ac Cives dicte Ciuitatis, et kmethones villa-
rum adiacencium ad eandem ad presenciam ipsorum citati pro causis ma-
gnis uel paruis minime respondere teneantur, nisi Cives coram aduocato
ipsorum et kmethones coram sculteto, aduocatus uero et sculteti villarum

a li- adiacentium ac dictam Civitatem coram nobis dum tamen per nostram lite
 to- ram citabuntur Jure Theutonicum supradicto de se querulantibus (sak, xeshrotenim)
 fa- respondebunt, et posteris ipsorum. In causis autem criminalibus et alijs quibus
 limit- cunque, predicto advocati et posteritati ipsius Judicanti, condemnandi, et
 ittes, puniendi, iuxta ipsum Jus Theutonicum et omni jure ac libertate uti et
 um frui, a theloneis dandis, Civibus mercatoribus sepevite Civitatis, qui jure Civi-
 m tas nova Sanveiz utitur, et libertatem habet, a theloneorum solutione da-
 s, mus et tribuimus plenam facultatem, forum quovunque die eliget dictus
 cari advocatus in sepevite Civitate, ^(quo) et in foro licitum sit cuilibet homini, res
 rum- suas vendere et emere pro suo posse, ut dicta Civitas, et ville adiacentes ei-
 ra- dem que locabuntur, eo citius possit locari, omnibus et singulis Civibus et
 is kmethonibus, a solutione census, et a servicijs, a data presencium ad vigin-
 ra- ti annos continue computandos, damus et elargimur omnimodam liberta-
 vit- tem, Qua elapsa, Cives et kmethones iamdicti nobis et nostris posteris per-
 loni- petuo de quolibet manso pro censu, in festo beati Martini singulis annis
 no- per octo scotos grossorum soluent et pro decimam ^{quo} debebitur per festonem,
 di- Coterum ac tria Judicia magna que ter in anno fieri consueverunt quolibet
 Ma- vnum advocatus predictae Civitatis, qui pro tempore fuerit, et sculteti villarum
 ma- predictarum, et duo Cives cum kmethonibus nostro nuncio ad hoc misso
 ato ministrabunt, vel pro quolibet prandio solvere per sex scotos sint astri-
 m cti, Hoc enim addicimus, quod advocatus et succedanei ipsius, ac sculteti

ad expeditionem generalem pro posse ipsorum servire tenebuntur ratione
quorum seruiciorum, aduocatus qui pro tempore fuerit se penominate Ciuita-
tis de Molendinis et tabernis ipsius liberis, exactionem seu contributionem,
Regalem, que imponetur pro se recipere debet. In cuius rei testimonium
nostrum Sigillum duximus presentibus appendendum. Actum Crauue in
octaua ~~beati~~ beati Johannis Baptiste Anno domini M.^oCC.^oXL.^o octauo.

Presentibus hijs testibus S^oigneo Cancellario aule nostre Hermanno pro-
curatore generali, vilercone Castellano Sandomiriensi, Floriano Canel-
lario Lanciciensi petro dicto Neorza Voyski(?) Cracouiensi, et Viurga he-
rede de Thagoborza. et alijs multis. Data per manus domini S^oignei Can-
cellarij nostri iamdicti.

Na pargaminie. Stad Majestatyżnej na krzyż zawieszanej pie-
częci - sznurak również odjęty. -

(1) Poprad dziś. Poprad Rzeka wypływająca z Węgier wpadająca
do Dunaju w okolicach Nowego Sączu. -

(2) Pionierzna szczyja zapewne. na karcie miechecko Pionierzna woje-
wodztwo Krakowskie powiat Sandecki. Łojko myślni położysz Łachowski.

(3) Młodow wies' niedaleko Pioniernej - Łębskiej nie znalazłem

(4) Nart nie znalazłem. (5) Łomnica wies' niedaleko Pioniernej

(6) Suis dworzec napisano, raz podkropkowano - (7) Patr tenże sam w l. Tomie
Dallm's karta 206.

15. Februar. 1367 68

In nomine domini Amen. Nos Kazimirus dei gracia Rex polonie ac terrarum
Cracovie Sandomirie Syradie Lancie Cuyauie pomoranie Rusieque dominus
et heres Notum facimus tam presentibus quam futuris quibus expediret vniuer-
sis Quod utilitatibus Regni nostri de quibus nobis hactenus ulla utilitas proue-
niebat intendentes, Eximie Prouido viro Stanislao villam de nouo inter
flumina Mrowa et Czarna (1) iure theutonico Sredensi locandi triginta Man-
sos continentem, plenam et omnimodam concedimus facultatem Ratione ve-
ro locacionis supradite ville eodem nomine Mrowa nuncupande. eundem
Stanislauum et eius veros ac legitimos posteros verum Scolletum facimus cum
effectu. Redditus infrascriptos sibi et eius Scolteie assignantes. videlicet
Mansum liberum Tabernam liberam Molendinum liberum cum piscina.
sectum denarium de censu tercium de qualibet re iudicata que omnia libe-
re et pacifice et sui Successores cum potestate vendendi donandi commutan-
di ac pro ipsorum voluntate omnimoda conuertendi iure hereditario possi-
debunt. preterea pro Ecclesia ibidem fundante et Rectore ipsius. qui pro
tempore fuerit unum Mansum et alium pro pello gregem volu-
mus pertinere Insuper eidem Stanislao Mellificia que in Wlgori Otoka
nuncupantur ad eandem Scolteiam perpetue deputamus. Remouentes
inibi omnia iura polonica modis et consuetudines omniuersas. Eximi-
mus insuper et liberamus perpetuo eundem Stanislauum et eius posterita-

tem ac omnes et singulos Incolas eiusdem ville Mrowa. ab omnibus Juribus
iudicijs omnium palatinorum Castellanos iudicum Subiudicum regni
nostri Et Ministerialium ipsorum ita quod coram ipsis uel eorum alte-
ro pro causis tam magnis quam paruis minime respondebunt nisi dum-
taxat Kmettones coram suo Scotteto. Scottetus vero coram nobis
aut nostro procuratore qui pro tempore fuerit respondebunt In causis
autem criminalibus Scotteto memorato iudicandi sentenciandi con-
demnandi et condemnandi (tak. due razy) plenam et omnimodam
etargimur facultatem. Ceterum ut eadem villa Mrowa. eo citius valeat
collocari Eximur omnibus Incolis in eadem villa. dumtaxat locandis,
ab omnibus nostris solucionibus exactionibus angarijs et perangerijs vniuersis
quibuscumque nominibus censeantur infra viginti annos datam presentium
continue sequutoros (tak) plenam tribuimus libertatem. Qua elapsa Incole
supradicte hereditatis pro Censu nobis et nostris Successoribus pro decima.
vero cui debebitur quatuor scotos. et nostre octo scotos magestati grossorum
pragensium in festo beati Martini confessoris singulis annis perpetue
soluere tenebuntur. Demum idem Stanislaus Scottetus. una cum suis Inco-
lis tria prandia que ter in anno fieri consueuerunt. videlicet Scottetus
unum et Kmettones duo, aut pro quolibet prandio vnum festonem grosso-

rum. nobis et nostris Successoribus singulis annis impendere sint astricti. Insuper prelibatus Stanislaus Scottetus et sui posterum ad quamlibet Expeditionem in pancerio in Equo quatuor marcarum valente nobis et nostris Successoribus. perpetuis temporibus servire sint astricti. Harum quibus sigillum nostrum est appensum testimonio literarum. Actum et datum in Beyerz in crastino sancti Valenti Anno domini Millesimo Trecentesimo Sexagesimo Septimo presentibus Fredborio Subdeputato Cracoviensi Sandone de Welglow Passcone de Brzana Swanscone de Dambicza prandoltha de Micolayeuiz. Pelka Marsalkone Curie nostre regalis et alijs multis fidedignis. Scriptum autem per Jacobum Notarium nostre regie' magestatis.

Na pergaminie. W spodu przyrzeczeniu smutek z Zielon ego jedwabiu; piórzej odjęta. -

(1) W r. 1791 Mrowa dziś Mrowla Województwo Sandomirski powiat Pilznieński parafia Mrowla (koło Rzeszowa w Galicji); w r. 1791 Czarna Parafia nie opodal jedna z drugiej, Województwo Krakow. 4 Sandomirski powiat Pilznieński, parafia Czarna (koło Rzeszowa w Galicji) teraz nie opodal siebie nad rzekami które zapewne teraz nomen nazwisko. (2) Późniejszy dokument z

z 1352. roku w którym jest wzmianka o nadaniu względem
też wsi jak są wyrażono: quorum quinque anni sunt elapsi
coły podałoby, choć tego dokumentu na rok 1347. wyraz: Seda-
gesimo ledwie daje się wyrypać, na wprost jest zabierany, może być że wy-
pać trzeba: quadragesimo, wteniasz byłaby zupełna zgoda
co do daty.—

19. Julii 1373

70

In cristi nomine Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Elizabeth dei
gratia Regina Senior Ungarie et polonie Notum facimus tam presentibus quam
futuris quibus expedit vniuersis. Quod Nobilis ac generose domine Vneslawe Re-
licte Jacobi Judici Sandomiriensis heredis de Busza (1) petitionibus quibus
nostre celsitudini humiliter supplicauit, fauorosius inclinati Volentes sibi de
solita nostre celsitudinis clemencia, gratiam facere specialem, villas ac here-
ditates ipsius infrascriptas, videlicet Busza Cantorouize (2) et Midussouize
(3) situatas in Terra Cracouiensi prout in suis limitibus et terminis antiquitus
circumferencialiter sunt distincte, de Jure polonio in Jus Theutonicum, quod
Stredense (tak) dicitur, transferimus perpetuo duraturum Remouentes in eis-
dem omnia Jura polonica modos et consuetudines vniuersas que ipsum
Jus theutonicum Stredense plerumque perturbare consueuerunt Eximimus
autem absoluiimus et perpetuo liberamus.. Scultetos.. Thabernatores.. Molen-
dinatores.. Kmettones et.. Incolas predictarum villarum a. Juribus Juris-
dicionibus, ac potestatibus, omnium Regni nostri.. palatinorum Castellano-
rum.. Iudicum.. Subiudicum ac.. officialium et Ministerialium eorundem,
sic quod coram ipsis, aut eorum aliquo citati pro quibuscumque causis tam
paruis quam magnis utputa furti sanguinis homicidij incendij membro-
rum mutilacionibus ac quibusuis alijs minime respondebunt, sed tantum..

hominethones et. Incole predictarum villarum coram suis Scultetis.. Sculteti vero coram
ipsorum domino uel dominis, qui pro tempore fuerit, seu fuerint, aut coram nobis,
seu iudicio nostro generali, Dumtamen per literam nostram, sigillo nostro
sigillatam, citati fuerint uel euocati, tunc cuilibet de ipsis querulanti non ali-
ter, quam jure ipsorum theutunico supradicto, respondere sint astricti In causis
autem criminalibus et capitalibus superius expressatis.. Scultetis memora-
rum villarum iudicandi sentenciandi, puniendi, et. condemnandi, damus
et concedimus plenam facultatem, prout hoc sepe dictum Jus theutunium
Strédense in omnibus suis punctis clausulis, et articulis, postulat, et requirit
In quorum omnium testimonium atque robur Sigillum nostrum presenti-
bus est appensum, Actum Craouiæ in vigilia Beate Margarethe Virginis
gloriose, Anno domini Millesimo Trecentesimo Septuagesimo tercio, Da-
tum per manus Janussij doctoris decretorum, decani et Cancellarij Craoui-
ensis, nec (tek) honorabilis Lausze Archidiaconi Craouiensis et Vitecan-
cellarij Regni polonie, nostrorum, presentibus hijs dominis Johanne Cra-
ouiensi, Andrea Larnouiensi Castellanis, Johanne Marszałko Regni polo-
nie, Andrea Subiudice, Ibiscone Venatore Craouiensibus, necnon Wodzantha
procuratore generali, ac alijs multis nostris fidelibus fidedignis.

Na parzaminie. W spodu tytku smurek 2 zielonego i różowego jedwabiu

- (1). Rumora. województwo Krakowski, powiat Krakow. paraf. Rumora
- (2). Kantorowice. wojew. Krak. pow. Krak. parafia Bauborowice
- (3). Miklanowice. woj. Krak. powiat Czekowski parafia Miklanowice
(w gólini nad rz. Raba)

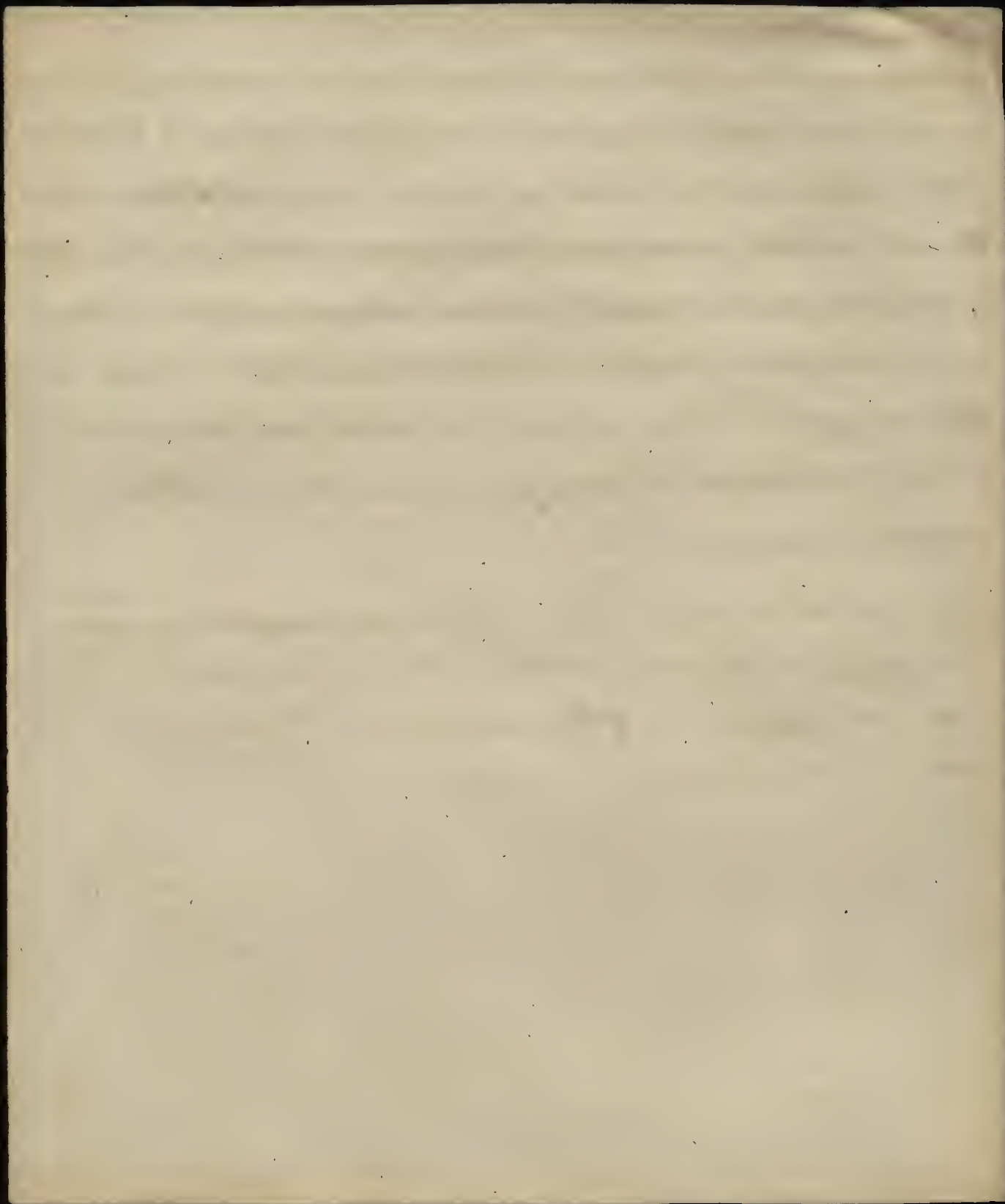
27. Aprilis 1382. 21

In nomine domini amen. Consonum rationi et Sacris Canonibus esse censebitur ut
ea que pro comuni (sak) bono Regni citantur Testimonio litterarum apputentur. pro-
inde nos Vincencius poznamensis Sanctiuegus haliysiensis palatini Johannes
haliysiensis Sanctiuegus Nakelensis Andreas Wremensis Mogeke Becheuensis
Cristinus Stanszinensis Castellani Swantostaus poznamiensis Nicolaus Ha-
lisiensis Subcamerarij Ubistaus Pincerna haliysiensis Lasetha Dapifer Jo-
seph de Grodzisce Wisetha de Curnik Cunath Subiudex haliysiensis Petrko Dam-
bierki Thomistaus de Wiscothi Dobrogostius Radomirski Dobrogostius Wlesze-
gowski Szedrik Dupenski Petrko Sorniczki Nicolaus Petruski Vloozimir Bo-
rzugowski Jasch Uelweski Symon Grunowski Potrek Szanatski Mierko crek-
owski Nurko carcowski Jan poperick Thomistaus Wasowski Moxignew Pant-
owski Janusius Jarognenski Albertus de Gorai Ceterique Nobites Milites to-
taque Comunitas Maioris polonie Reuerendo in xpo (christo) patri ac domino
domino Johanni diuina prouidencia et Apostolice Sedis Episcopo Craouiensi
Nemou Strennuis ac Nobilibus uiris et dominis Dobeslao Castellano Spitko-
ni de Melstin palatino Craouiensibus Johanni pallatino Johanni Castellano
Sandomiriensibus Johanni Castellano Woyaciciensi Ceterisque omnibus et singu-
lis Strennuis et Nobilibus ac toti Comunitati Terre Craouiie Sandomirie Sy-
radie Lanciue Sub sacramento nostre fidei promittimus pure et sincere o-
mnem fidelitatem et obedienciam filie Serenissimi principis ac domini domini
Lodwici sancte memorie olim Regis polonie et Hungarie que nobis pro herede

legitimo in Regnum polonie ac manendum (more byi: mariendum) dabitur
secundum Tenores prout ~~articulatur~~ articulatim in literis sunt descripti per
eundem dominum Regem et suis predecessores nobis et nostris successoribus datis
et concessis inviolabiliter tenere. A quibus quidem Juribus prout in omnibus su-
is clausulis punctis et articulis continentur sub premissa nostra jurata fi-
de nunquam desistere volumus sed circa eadem totaliter volumus rema-
nere promittentes pro successoribus nostris quod sub fide et honore et sub
Sacramento Juramenti a premissis Juribus non recedant sed ipsa iugiter
cum prefatis dominis et successoribus eorum defensabunt et tuebuntur Cete-
rum quod absit si quis aut qui contra aliquid premissorum ex nostris aut
quispiam alter presumpserit ~~inter~~ insurgendo attemptare omnes una-
nimiter et concorditer contra ipsum uel ipsos promittimus insurgere et
tamquam contra fidefragos et Jurium nostrorum destructores totis viri-
bus nostris anhelare. Et si aliquis ex Baronibus Terrigenis et Nobilibus se-
predicti Regni nostri circa Jura et privilegia nostra iamdicta ipsorum i-
mitator fide et studiose persistens Alterius cuiuscunque veluti destructo-
ris prophanatoris et violatoris nostrorum Jurium premissorum guerras
aut inimicicias quomodolibet contraxerit eadem favore consilio et auxilio
plene sub jurata nostra fide asistentes ab ~~ipsis~~ ipsius uel ipsorum

inimiciciarum aduersitatibus cum volumus et sincere promittimus in omni-
 bus cum nostris posteris defendere et tueri Insuper si qui extra Granices
 positi Ecclesias seu bona Ecclesie aut Confinia Regni nostri Rege nondum
 Coronato molestare presumpserint volumus promittentes sine dolo et frau-
 de cum ad hec specialiter requisiti fuerimus iuxta posse facultatis nostre u-
 nanimiter defendere In quorum rei Testimonium sigilla nostra presen-
 tibus sunt appensa. Datum et actum feria quinta post festum Sancte Ka-
 therine In Radomsko Sub Anno Incarnationis domini Millesimo Tre-
 centesimo Ctuagesimo Secundo.

Ł oryginał pręgaminowy. Ł kopie na rzemykach pręgami-
 nowych, wisi 27. pierzei małych. Ł Ł ech zas' braknie. — Tenie
 sam akt Łngioye iŁ w Doluminach legum w tym tomie 2 nie-
 ktorzymi domianami. —

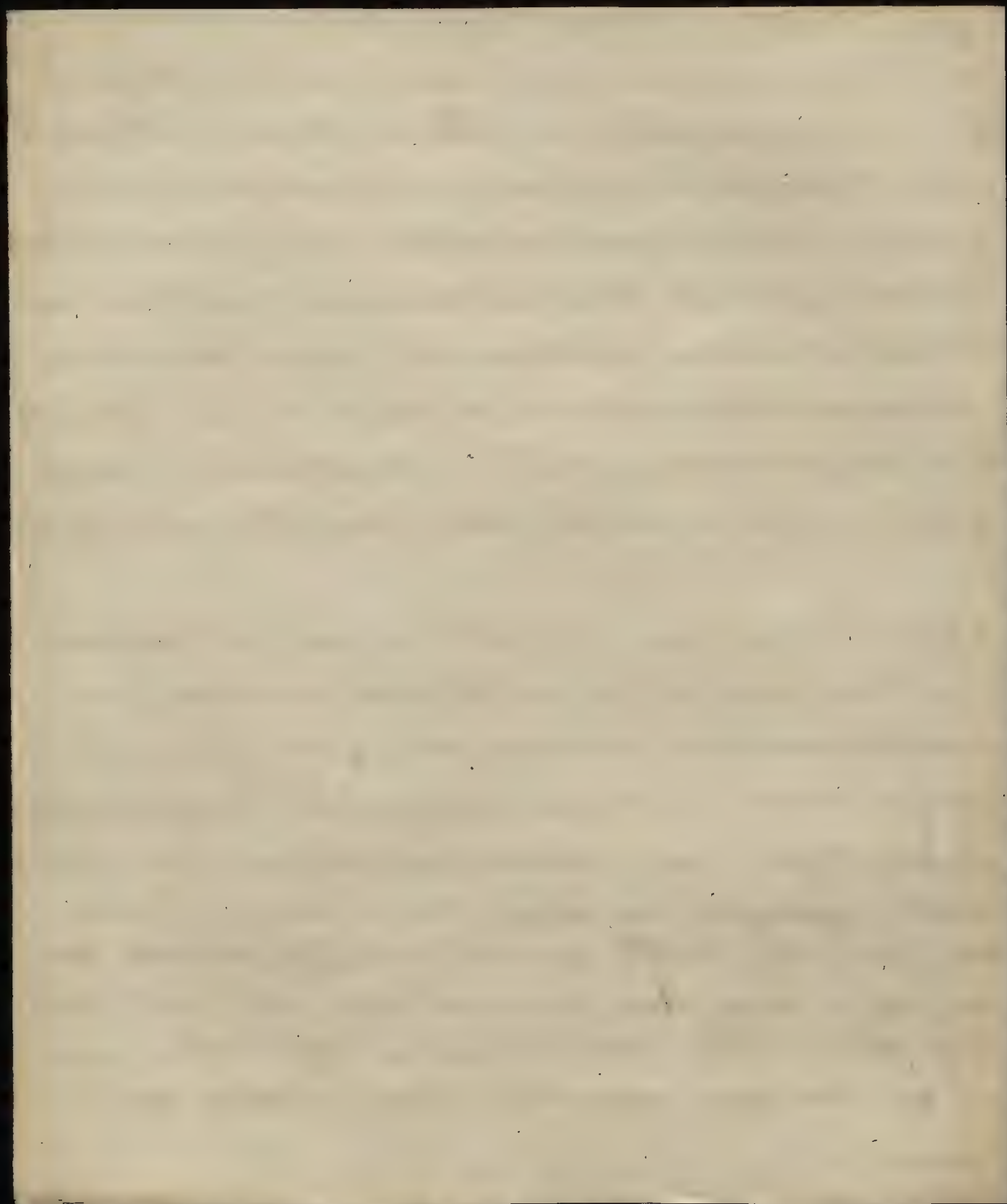

Nouerint vniuersi, tenorem presentium inspecturi, Quod ex anno domini Millesimo tre-
 centesimo CXLIXmo nono, die octima nona Mensis Martij. Assumpto placiti termi-
 no inter Serenissimum principem Dominum Vladislauum Regem polonie etc. parte
 ex vna, et Wenerabilem ac Religiosum Dominum Conradum Czelner de Rutensteyn
 Ordinis beate Marie theutonicorum ierosolimitani Magistrum generalem, parte ex al-
 tera, super litibus controuersijs et discordijs motis et exortis, et pro eisdem seruandis et
 decidendis, pro parte Magistri generalis antea dicti cum pleno mandato missi fuerunt
 et deputati honorabiles et Religiosi viri fratres Conradus de Walrode Magnus com-
 mendator, Siffridus Walpod. de Bassinheim, Summus Hospitalarius et in Ellingo,
 Lodouicus Wastar in Thoron, Ralwinus de Frankenhoven in Engesberg, Com-
 mendatores, pro parte vero Serenissimi principis Domini Vladislai Regis polonie
 etc. memorati, Nos Lemouithus dei gracia Dux Morouie etc. Dobrogosthius Epi-
 scopus poznamiensis, Sandziuogius palatinus Kalisiensis et Capitaneus Craco-
 niensis Johannes de Januzin. Castellanus Woynicensis. et Capitaneus Syradien-
 sis. cum pleno mandato fueramus dati et delegati, nobisque conuenientibus cum
 suprascriptis dominis et fratribus, a dicto Domino. Magistro deputatis, in In-
 sula in medio Wyste inter opidum Soleix. et villam Czarnow, situata, et ouer-
 sis tractatibus mutuo hincinde inter nos habitis, tandem ipsis et nobis placuit
 alium terminum de et super controuersijs litibus et discordijs, videlicet diem festi
 Penthecostis proxime affuturum, in Elotariam uel in Ripin prefigi et assigna-
 ri, Ad quem quidem terminum pro parte predicti. Magistri generalis. Religio-

si et honorabiles viri fratres. Conradus de Walrode Magnus commendator, Siffridus
Walpod Summus Hospitalarius et in Elbingo, Lodouicus Waflar in Thoron Bal-
deuinus de Frankenhoven in Engilsberg Commendatores, coassumptis eis Re-
uerendo in xpo (christo) patre Domino Johanne p^r Episcopo Pomierani-
ensi. honorabili et Religioso viro, fratre Johanne Marschak Marschalk. de
Uroburg Summo Trappiario, et in Crisburg Commendatore, venire et com-
parere se obligando promiserunt, pro parte vero serenissimi principis
Domini Vladislai Regis polonie etc. predicti, nos Semuithus Dux Maxo-
uie, Dobrogosthinus Episcopus poznamiensis Sandziuogius palatinus Kali-
siensis coassumptis nobis Illustribus principibus Dominis Skirgalone et
Alexandro, Ducibus Lithuanie etc. et strenuo viro Domino Johanne Pa-
latino sandemiriensi. et Capiteo Rusie, omni. ficcione postposita ad
eundem terminum in loca suprascripta venire obligamus, hoc tamen
adiedo, quod si aliquem ex nobis res infirmari mori seu aliter. quod
absit. legitime contingeret impediri, quod alius eque bonus in locum
absentis, dolo et fraude semotis cum alijs ad conueniendum in termino
predicto debeat subrogari, qui terminus, si negocia in eodem tractanda,
cicuis expediri non poterint, ad octo dies continuos debet perdurare, Vo-
lumus insuper. quod omnes venientes cum dominis prenarratis ad ter-
minum prenarratum, quatuordecim diebus ante terminum et totidem

idus post terminum, saluum et securum debeat habere conductum, nec per ali-
 quem, qui amore nostri aliquid facere voluerit, molestari, promittentes bo-
 na fide et honore, quod ad negocia in termino suprascripto expedienda,
 omnimodam volumus operam dare, nostrum iusta posse, omnibus do-
 lo et fraude proculmotis. In euident testimonium premissorum, nos
 Semonithus. Dux Marouie et Dobrogosthius Episcopus Parnaniensis.
 Sandzinogius Palatinus Kalisiensis. et Johannes de Tanczin Capitaneus.
 Syradiensis. sigilla nostra presentibus de certa nostra sciencia duximus
 appendenda. Scriptum et Actum in Sobotez anno et die quibus supra

Originalu pergaminowego. u grodu na rzemykach pergamin-
 wych wisi trzy pierzgi matych: pierwsza na maseie czerwonej
 i wosku wystawia tarcze, szesciorozna, ktorej po trzy rogi naprzemian
 mniejsze, na niej orzel jednoglowy, napis wokolo: S. Semonithi + Ducis +
plocensis. druga rownierz na czerwonej maseie wystawia obraz w gotyckim
 remach z wyjerunkiem dwu osob pod obrazem herbowa onata tarcza
 na niej herb: maseiz. wokolo napis: S. Dobrogostii Epi parnanien. Trze-
 cia pierzga na maseie zielonej wytrza herb Topor wokolo napis: sandzi-
wog... palatini Kalisie; czwarta rownierz na maseie zielonej wysta-
 wia tarcze herb topor napis wokolo S. iohannis de tanczin tarcze niemy-
 rowane.

2. 8bris 1413.

75

In nomine cerni Amen. Ad perpetuam Rei Memoriam. Sator rerum omni-
um cuius oculus penetrat uniuersa et scientia nunquam extinguitur in rebus
humanis quas obliuionis caecis membris constat subiacere. ut memoria earum
remaneat apices literarum alti Consilij prouidencia ordinauit. quarum presidio
Rerum ordinationes pacta et tractatus conseruantur. Proinde Nos Moriuudus
Palatinus Vitnensis Iannus Palatinus Trocensis. Mingal Vitnensis Suni-
gal Trocensis Castellani. Nemir. Ostyk. Butrim. Goligunt. Nicolaus Bylumyn
(albo Bylimyn). Corewa Wissegerd. Petrus Mondiger. Nicolaus Tawtigere. Johan-
nes Gastoldi. Woloxco Culwa. Butowidus Javath Ralo. Johannes Rimouidouir.
Gyneth Konczouir. Dawxscha. Nicolaus Beynar. Woloxco Rokutouir Getowd.
Dawgen. Jacobus Mingal ^{Naczko} Veyfmar Veyssnar Vircolenitz. Georgius San-
gan. Saka Twiributh Monstwid. Stanislaus Wissigin. Woysschin Daneyco-
uiz Monstowd. Andreas Dewknetouir Aliminum Sessničouir Rodwil
Koczarus Micuss Gerdud Crupa Woydilo Kussolouir. Konczarus Sukouir.
Johannes Ewid Butowtowir Surguttas de Roszkini etc. Significamus
tenore presencium quibus expedit uniuersis presentibus et futuris presen-
cium noticiam habituris Quod quia Serenissimorum principum Domi-
norum Wladislai Regis polonie etc. et Alexandri alias Witowd magni
Ducis Lituwanie dominorum nostrorum grauosissimorum concessione
et indulto arma quibus uti insolitum fuit nobis contraria consuetudine existen-
te ad insigniendum nominis nobilitatis nostre Tytulum a Baronibus Nobili-

bus et proceribus Regni polonie que ipsi a parentibus et predecessoribus suis or-
dine geniture contraxerunt recepimus. et ad gratias libertates immunitates pri-
uilegia Exemptiones et multa alia Beneficia et prerogativas que nobis per
dictos dominos nostros grauescos Wladislaum Regem polonie et Alesan-
drum duem magnum Lithuanie preuictos. munificas sunt concessa largiti-
one et literarum patrocinio munita Interuentu ipsorum et studio promoti-
catitimus et prouecti promiseruntque suis patentibus literis adhuc qua po-
tuerint diligencia bonum commodum et profectum status nostri et honoris
ubilibet promouere et nunquam in nostris aduersitatibus et necessitatibus
nos deserere sed semper contra omnium inimicorum nostrorum insidi-
as et insultus auxilijs consilijs et fauoribus suis prosequi et iunare. Mo-
rum intuitu volentes tot beneficiorum merita compensare et ipsis dignas
vices pro eis impendere ne disparitatis in nobis aut ingratitude cont-
agia et inequalitas locum cernerentur vendicare sed ut semper vnanimis
ydemptitas inter nos remaneat et voluntas animorum sicut idem cul-
tus et fidei religio obseruatus. Universaliter vniuersi et singulariter
singuli nostris nominibus ac vice omnium Nobilium Boyarorum pro-
cerum et incolarum Terrarum Lithuanie bona fide in verbo nostro con-
stanti et fideli omni dolo et fraude et colore amputatis et remotis pro-
mittimus pollicemur vouimus spondemus et iuramenti nostri misterio

striccius nos obligamus. nunquam prefatos Barones nobiles et proceres Re-
 gni et ipsum Regnum polonie predictum in omnibus ipsorum necessitatibus
 et aduersitatibus deserere sed semper ipsis contra omnium inimicorum
 eorum insidias et insultus consilia auxilia et fauores fideliter ministra-
 re, et ~~nulli~~ nulli lites (tak) bella aut guerras preter scitum et vo-
 luntatem ac consensum Consilium et requisicionem ipsorum et eorum
 suucessorum indicare facere uel mouere prefatosque dominos Wladi-
 slaum Regem polonie et Alexandrum alias Witowdum magnum Du-
 cem Littwanie et eorum successores Reges polonie et Duces magnos Lit-
 twanie nullis temporibus deserere quoquomodo (tak) sed semper ipsis
 sine dolo et fraude fideliter adherere omni consilio auxilio et fauore. pre-
 terea promittimus prout supra. quod defuncto prefato domino Witowdo
 magno Duce Littwanie nullum eligemus assumemus et recipiemus in
 magnum Ducem Littwanie uel dominum. Nisi quem prefatus domi-
 nus Wladislaus Rex si uita prouideretur longiori uel eius successores et pre-
 lati Barones Nobiles et proceres Regni polonie duserint eligendum
 statuendum et locandum et viceuersa prefati Barones et Nobiles Regni
 polonie Rege prefato quod absit sine liberis et successoribus legitti-
 mis decedente. sine scitu et consilio Illustris Domini Alexandri alias
Witowdi magni Ducis Littwanie Superstes remanserit (tak). et nostro

eligere non debebunt. Ut autem corroboracionis et cautele vberioris omnia
premissa accipiant accipiant firmitatem presentes fecimus sigillorum nostro-
rum munimine roborari Actum in Opido Morodo circa flumen Bug
in parlamento seu congregacione generali die Secunda Mensis Oc-
tobris sub Anno domini Millesimo Quadringentesimo Tredesimo.

Z oryginału pergaminowego. p. spodu 22. rzemykow pergami-
nowych na których zawieszono 36. pierzgi małych z herbami,
niektóre z nich puste - reszta pouzywana - Tenże dokument
znajduje się w Konarkim a transumpci z 1499. roku z niektórymi
odmianami, gdzie nadewszystko Jmiona wstane Litwinow moeno
są pokaziwane -

15. Julii 1419 37

In nomine domini amen Ad perpetuam Rei memoriam. Conuenit actus
Meminum qui vetustate cadunt et successu temporum. in elutionem. vertuntur.
Solidis scripturarum et testium funicamentis. commendare. In quorum custo-
dia nullis marcescant temporibus. Sed semper iugis perhennatione memorie
incommutabiles seruantur. Preinde Nos Wladislaus dei gracia Rex polonie
Neuon Terrarum Crauicie Sandominie Syradie Landicie Ruyauie Lyth-
uanieque princeps Supremus pomeranie Russyeque Leninium et Heres
etc. etc. Alexander alias Lityawdus eadem gracia Magnus Dux Lythuanie.
Terrarumque Russie etc. significamus tenere presentium quibus expedit
vniuersis presentibus et futuris presentium noticiam habituris, Quomodo
agendorum nostrorum. que operam pacis diriguntur. caritatem nutriunt.
animos placida quodemptitate componunt et mundo succurrunt in maligno
posito et cadenti. perpetuare cupientes auisiones. Sicque nostro et Regni no-
stri. ac nostrorum status. providere. ut in pax dulcedine quiescentes uotius
semper successibus prosperemur. Ad fidem constanciam. et integritatem
perseuerancie Serenissimi principis Domini Erici dei gracia Dacie Svecie
Norwegie Gotthorum Slaworum Regis et Ducis pomeranie etc. fratris no-
stri carissimi. auiem mentis nostre conuertentes, cum Ipso et ipsius Regnis
Dacie. Svecie. Norwegie. Slaworum. Gotthorum et Ducatu pomeranie, cete-
risque ipsius Terris. Castris. Ciuitatibus. Communitatibus. opidis et Villis. Nec-
non prelatibus. Baronibus. proceribus. Consiliariis. Militibus. Militaribus. Nobili-
bus Vasallis omagialibus et subditis tam Ecclesiasticis quam secularibus.
vota et desideria ipsius Nobis ex parte sua solemnium Nunciorum et

Consiliariorum suorum ^{videlicet} Macae de Borken Gerardi de Wöner et Swana de Desmids
exposita oraculis fraterne suscipientes et per strenuos ac validos Jarostaum
De Juno, Vesilliferum Calissienseni. et Abigneum de Altemonte Castellatum
Rospergenseni nuncios nostros fideles dilectos eisdem expressè annuentes.
ad laudem et honorem omnipotentis dei et Beate Marie virginis gloriose,
Tociusque celestis gerarchie. propagationem fidei. cultum iusticie et Religionis
Æpiane (christiane), salutiferum incrementum. Est certa nostra sciencia. et o-
mnium nostrorum principum prelatorum Baronum. Procerum Nobilium Mili-
tum. Militarum. Vasallorum. Magnatium. Subditorum Terrarum. Castrorum
Ciuitatum. Opidorum Villarum et eorum Incolarum. voluntate et consensu
speciali. Fedus vere sincere et pure amicitie ^{ac} unionis perpetue. elegimus.
assumpsimus. ^(stet) suscepimus et inimus eligimusque suscipimus. ^(stet) assumimus
et inimus. tenore presentium mediante. omni tempore et perpetue duratu-
rum. Ut tam Nos predicto domino Erico Regi etc. heredes et Successores nostri.
quam Regnum Regnis et Corone Regni polonie. ac Ducatus Terre. dominia. Com-
munitates. Castra. Ciuitates. Opida et Ville. gensque genti et populus populo. alter-
utrum in fedus perpetue unionis. Ac amicitie mutuam vicissitudinis carita-
tem indissolubiliter coniungamus. Ut sub ipsorum fideli obseruancia. et con-
stanti. ab Insidij Hostium. et emulorum nostrorum communium Regna no-
bis subdita et nostris dicionibus penitus subiecta. tuncinde preseruentur. Vige-
atque iusticia et in unitate potenciarum nostrarum virtute altissimi paganor-
um et Infidelium. crucis xpi (christi) inimicorum. pompa strepitus. et pertina-
cia conculcentur. promittentes pro nobis. Successoribus et heredibus nostris. ac

omnibus Prelatis principibus proceribus Nobilibus Baronibus Vasallis Omagi-
 alibus Terrigenis Militibus Militaribus Subditis nostris et Regni ac Terrarum no-
 strarum predictarum. Necnon Ciuitatibus Communitatibus Castris Opidis Villis.
 et incolis eorum Inhabitantibus. tam Ecclesiasticis quam Secularibus. presenti-
 bus et futuris. et eorum quolibet et quibuslibet fide bona. ac sine dolo et frau-
 de verbo nostro Regio. et fidei huiusmodi fedus amicitie. unionis obligatio-
 nis et colligationis. cum omnibus et singulis Articulis. Clausulis. Condiuionibus.
 sententijs et capitulis infrascriptis. et quolibet eorum fideliter. et vinculo in-
 dissolubili obseruare. Nec ipsis aut ipsorum alicui verbo facto opere per se
 vel alium seu alios publice uel occulte quomocumque contraire. In primis autem
 pollicemur. promittimus et spondemus. obligationibus quibus supra prefato
 domino Erico Regi etc. et ipsius Regnis Prelatis Baronibus ^{Proceribus} Consiliarijs Va-
 sallis subditis Omagialibus. Terris Dominijs Ciuitatibus Communitatibus Castris
 Opidis villis ac eorum Inhabitantibus et incolis Ecclesiasticis et Secularibus.
 cum omni potentatu et potencia nostris. et Regni nostri Terrarumque
 nostrarum. contra Magistros et ordinem. Cruciferorum. de prussia et lywo-
 nia. qui Bona Terras et Dominia nostra per impressionem occupare usurpa-
 re et alijs nos iniurijs afficere non verentur. At paganos Scismaticos et In-
 fideles. fideliter. constanterque adherere. et subsidia ministrare. totiens quo-
 cients opus fuerit. et dum fuerimus ad ea per ipsos. vel eorum Nuncios. aut
 Ambasiatores requisiti. Item nulla parciu Cruciferis hostibus nostris
 predictis et alijs duritasat xpianis (christianis) Guerras aut Bella moue-
 at uel indicat. nisi partis alterius consensum requirat. et tum per Ambasiato-
 res et Nuncios parciu. de modis et vijs aptis guerras et Bella contra eos

exercendi. provideri debet et partibus nunciari. ad quod tunc partes sine difficultate
aliqua debent consentire. Item quocumque aliqua pars Bellis depositis. cum
adversarijs et inimicis nostris predictis ad pacis et concordie reuertitur unionem,
aliam partem in huiusmodi concordiam includere non obmittat, sed nec illam
concordiam absque scitu partis alterius, prosequatur. Item si unus Rex alium
requirat pro subsidij (sibi) contra hostes predictos sibi ministrandis. ad huiusmo-
di subsidia Rex requisitus et vocatus in proprijs dampnis sumptibus et expensis.
parti succurrere teneatur requirenti. cum omnipotentatu et potencia quibus
supra. Item ambe partes in Captivis predijs spolijs. et alijs huiusmodi Rebus
per Bella et in Gverris acquisitis equaliter participabunt. et ea inter se equa-
lante parciantur. quod si partes ambe. cum potencijs et Exercitibus suis ad
aliqua alia loca Terras et Dominia Inimicorum nostrorum predictorum in-
traverint. ubi et in quibus utraque pars optinet Jus vel habere se pretendit.
pretatu Regnorum Terrarum vel Dominiorum suorum. aut alterius suc-
cessionis. cuiuscumque et quolibet earum Ibi aliquid vi aut potencia. seu
alia quacumque arte aut cautela acquiret. Illa omnia taliter acquisita sor-
ti illius applicentur. ad cuius Regnum Terras aut Dominium. Baronum et
Consiliariorum & utriusque partis ad hoc hincinde deputandorum. si Dubium
aut aliqua difficultas succreuerit. Iudicio censebuntur pertinere. Si vero ali-
qua alia que ad Regnum et dominia nostra et Coronam Regni nostri Polonie
neque Ducatum Lithuanie nunquam spectauerunt. in Terris et Dominijs
Inimicorum potencijs parcium tractatibus aut alijs quibuscumque modis et co-
loribus. qualitercumque lucrarentur. in equalem et communem parcium sortem
cedant. Item promittimus prout supra. unacum prelatjs Principibus Baronibus
proceribus Vasallis Omagialibus et nostris Subditis. Necnon Civitatibus Commu-

nitatibus Castris Opidis Villis nostris et eorum Indigenis Inhabitantibus et Incolis.
Statum honorem commodum et profectum predicti domini Erici Regis etc. et ipsius
Regnorum Ducatus et dominiorum ac predicatorum Baronum Consiliatorum et
Subditorum. ubilibet et semper iuxta omnem possibilitatem nostram. et vires no-
stras promouere. et contraria ac aduersa ipsorum amnuere. Item volumus
et presentis priuilegij patrocinio roboramus decernimus et firmamus. quod si ca-
nune et inantea. perpetuis temporibus duraturis aliquis nostrum vel nostrorum
successorum et Heredum, huic federi et premisis omnibus. vel eorum alicui quo-
cumque ~~modo~~ suasu suggestione aut motu simul vel successiue niteretur derogare
Nichilominus Regna Terre. dominia prelati principes proceres Barones vasal-
li omagiales. Subditi spirituales Ecclesiastici et seculares. Ne non Ciuitates Com-
munitates Castra opida et ville cum eorum Inhabitantibus et Incolis nostris
et Incolis fratris nostri carissimi Domini Alexandri alias Witawdi Magni
Ducis Lithuanie etc. predictique Domini Erici Regis etc. et ipsius Regnorum
Ducatus et dominiorum. ac prelatorum Baronum. subiecta dicionibus. federa uni-
onis et colligacionis nostre presentis et omnia premissa ac quodlibet eorum sub
fide et honore tenere, et seruare inuicelabiliter. vicissitudine reciproca perpetue
tenebuntur. Item contractibus Inscriptiionibus. quibus se Serenissimis
Dominis fratribus nostris carissimis Sigismundo Romanorum Regi semper
Augusto. et Hungarie Dalmaie Croaie etc. Regi. et Wenceslao Bohemie Regi
etc. constrinximus et obligauimus. nolumus in aliquo derogari. nec per ea huius
nostre obligacionis et colligacionis stipulacionem ledere mouere uel mutari.
Ut autem huius nostre confederacionis obligacionis. omniumque et singulorum
premissorum promissio stipulacio et obligacio in omnibus suis pumctis condi-
onibus articulis clausulis sentencijs et capitulis suprascriptis. robur obtineant

perpetue firmitatis. presentes literas nostras sigillis Maiestatis nostre et nostrorum
principum prelatorum Baronum precerum Consiliariorum Militum Militarium
de ipsorum voluntate et consensu speciali et expreso fecimus communiri. Et Nos
principes prelati Barones Consiliarij Nobites Milites et Militares infrascripti
videlicet Janussius et Semowitus seniores Duces Mazowie. ac Nicolaus Gnesnen-
sis Johannes Leopoliensis Archiepiscopi. Albertus Cracoviensis Regni Polonie
Cancellarius, Andreas Poznaniensis, Johannes Cuyaviensis, Jacobus Plocensis,
petrus Wylnensis, Matthias Medynicensis, Johannes Chelmensis. Gregorius Wladi-
miriensis, Michael Kyouiensis. et Sbigneus Camenicensis, Episcopi Ecclesiarum.
Neonon Cristinus de Ostrow. Castellanus Johannes de Tharnow. palatinus Cra-
covienses. Sandywogius de Ostrog. poznaniensis. Nicolaus de Michalow. San-
domiriensis. Albertus Monquid Wylnensis. Stanislaus Yawnus Trocensis. Jaco-
bus de Conyexpole Siradiensis. Matthias de Wasosche Calissiensis Nicolaus de
Opporow Lanciuisensis. Matthias de Lalyschin Brzestensis. et Janussius de Coszowl
Wladislauiensis. palatini. Johannes de Crowow Gnezniensis. Mosticzius de Stanschow
poznaniensis. Michael de Cayzow Sandomiriensis. Janussius de Tholyschow Calis-
siensis Martinus de Calynowa Siradiensis. Johannes de Lancoschin Lanciuisensis.
Johannes de Szecoczini Lublinensis. Dobeslaus de Oleschnicza Weynicensis.
fflorianus de Corithnacza Wylsiensis. Johannes de Opsolyn Radomiensis. Cri-
stinus de Cozeglowi Sandecensis. Domarath de Cobylany Ryecensis. Marcissius de
Rytkwani Lancichostensis. Grotto de Janconice Malogostensis. Stanislaus. gamrath
de Brzestlauice Polanecensis. Jascho de Bogumilouice Czekowiensis. Sbigneus de
Altomonte Rozpergerensis. Jwo de Obichow Szremensis. Martinus Wladislauien-
sis. Johannes de Crethcow Ryppinensis Cristinus Ostyk Wylnensis. Simgayst

89

Trocensis. Adam Dobrinensis. et Grzimko Bydgostiensis. Castellani. Petrus Schaff-
francez Subcamerarius Cracoviensis. Abigneus de Bresze Regni polonie Mar-
schalcus. Barthossius de Charbinouice. Sandomiriensis. Jaroslau de Jwno Calyssi-
ensis. Pasco de Gogolyow (tak) poznanienensis Jacobus de Widawa Syradiensis. Al-
bertus Malszkij Lanciciensis. et Donyu de Crayow Cuyaniensis. Subcamerarij.
Andreas galka de Medzwedz. Tribunus. Paulus de Bogumilouice Judex. Zakhlika
de Corzkow Subiudex. Marciissius de Wroczimouice Vexillifer. Janussius de Cobila-
ni Venator. Wirzbyantha de Wranice dapifer. fflorianus de Dzaduschie Subpin-
cerna. Cracovienses. Borutha de Conyn Tribunus. petrus de falkow Judex. Zauis-
sius de Oleschnicza Subiudex. Johannes de Bydzini Vexillifer. Sandomirienses.
Jacobus Yakha de Vylczin Calyssiensis. Petrus de Widawa Syradiensis. Prandotha
Lanciciensis. Andreas de Ludbranz Cuyaniensis et Matthias de Suchdol Lu-
blinensis Judices. et Johannes Manszyk de Dambrowa Curie Regie generalis
Subpincerna. omnibus et singulis premisis. et eorum cuilibet. annuimus. asen-
timus (tak). consentimus et ea promittimus. pollicemur et spondemus. firmiter
constanter Inviolabiliter et irrefragabiliter omni tempore et perpetue obser-
uare attendere et tenere. Harum quibus Sigilla nostra appensa sunt testi-
monio literarum. Actum in Rypa fluminis Wysla circa Monasterium
Czrwensko (tak) in loco campestri Stationis nostre. Exercituum nostro-
rum. ipso die Beatorum Divisionis Apostolorum. Anno domini Millesimo
Quadringentesimo decimonono. Datum per manus predicti domini Alberti
Episcopi Cracoviensis et Cancellarij Regni polonie Suppremi et Venerabi-
lis Johannis Schafffrancez Decani et Canonii Cracoviensis Regni polo-

nie Vicecancellarij Simore nobis dilectorum.

Ad relationem predicti Domini Alberti
Episcopi et Cancellarij

Originalu pergaminowego - leżący na różnych jedwabnych wstę-
kach wisi 29 pieczęci różnej wielkości; reszta porzywana - niektóre
z pieczęci są puste - Pieczęci Krolwskiej, Witoldzkiej i Xi. Mazowieckich
braknie. - Cały dokument po większej części poplamiony - Inajmniej-
szą trudnością udało się odczytać z miejsc plamami zajęte wyrytki.

Kazimirus Dei gratia Rex polonie Neion Cracovie Sandemirie Siemie Lan-
cie Cuyauie Magnus dux Lithuanie Rusie prussie Neion Culmensis Elbin-
gensis Henig. bergensis et Pomeranie Terrarum heres et dominus Significa-
mus tenore presentium quibus expedit vniuersis presentibus et futuris harum
noticiam habituris, Et Recognoscimus tam pro nobis quam Heredibus et Succes-
soribus nostris, Qualiter volentes ut Illustrissime Principi domine Elizabeth A-
gine polonie Nate condam (tak) Serenissimi principis domini Alberti Ro-
manorum Hungarie Bohemie etc Regis cuius Austrie atque Consortis nostre
carissime Status quem pari sollicitudine cum proprio computamus debito
dirigatur ordine Morte quoque nostra secuta possit esse pacificus tranquil-
lus et quietus. Et ipsa domina Elizabeth Regina quemadmodum sua requi-
rit condicio omnium rerum pro deducendo suo Statu habundet affluencia
et vbertate, Cum ad procurandum Stabilimentum Status sui non solum
nos caritas et amor coniugalis quibus nos diuina gracia composuit Inui-
bet, Sed etiam Centum milium florenorum hungaricalium Summa, quam
post ipsam dominam Elizabeth Reginam pro iusta et vera dote fatemur
recepturos nos debere astringat et obliget. Et proinde ipsi domine Elizabeth
Regine pro vera et legitima dote Centum milium florenorum per nos re-
cipienda Alia Centum milia florenorum hungaricalium ratione dotali-
cij seu donationis nupcialis donamus conferimus et largimur Neion in-
frascriptas Terras Districtus Castra Ciuitates et Opida videlicet Noueciui-

tatis dicte Koczim Larnoweuzense Wyslicienze Radomiense Chanowienense Rado-
schuizense Lanciuzense Przedeczense Clodawa Conynense Pysdrense et Juninladi-
slauizense una cum omnibus villis Curijs Allodijs Molendinis Theloneis ad ipsa
vel ad ipsos quomodolibet spectantibus Exactionibus et duorum grossorum Con-
tributionibus alias sporadice Ac Lobzewo ante Ciuitatem nostram Cracouiensem
sitam Theloneis in Radzeyow et Slumsko Cum omnibus et singulis ipsorum
et ipsarum fructibus prouentibus Censibus utilitatibus dominijs Juribus per-
tinentijs attinentijs et visibus ~~videlicet~~ vniuersis quomodolibet ad ipsa vel
ad ipsos spectantibus ex antiquo. Necnon Seruicijs dignitatibus honoribus
Iurepatronatus, In ducentis milibus florenorum hungaricalium in dote
et dotalicio dedimus donauimus et deputauimus, immo damus donamus
assignamus ~~et~~ deputamus largimur concedimus impatimur et inscribi-
mus, Ut illis omnibus presit et omnia cum pleno Jure et dominio pos-
sideat post nostrum ^{et} hac luce decessum Eo modo condicione et forma
quibus nos illis potimur et Antecessores nostri atque nos soliti sumus in
tempus presens hucusque ad vite sue tempora Absque omni nostrorum
Successorum contradictione et impedimento promittentes pro nobis here-
dibusque et Successoribus nostris prefatam dominam Elizabeth Reginam
in dictis Terris districtibus Castris Ciuitatibus Opidis villis bonis possessi-
onibus expedire certificare manutenere, Aduersusque quemlibet hominum

mundo taliter fieri, quod omnia supradicta ad vite sue tempora possidebit et
percipiet cum effectu. Abque omni impedimento et obstaculo pacifice et quiete
sine dolo et fraude efficiemusque et efficere nos astringimus, Quod omnes pre-
dictarum Terrarum districtuum Castrorum Ciuitatum Opidorum siue villa-
rum Rectores Capitanei Tenutarij Ciues, presentes et futuri plenam presta-
bunt ipsi Domine Elizabeth Regine sponsionem et fidelitatis corporale ju-
ramentum Quod nulli alteri Nisi ipsi Domine Elizabeth Regine morte
nostra secuta Terras & districtus Castra Ciuitates Opida villas prefatas
plenarie et effectualiter tradant dabunt et consignabunt Et illorum ple-
nam omnimodamque facient cessionem et resignacionem Et ipsi do-
mine Elizabeth Regine in omnibus obediant parebunt fideliter et con-
stanter prout nobis et Successoribus nostris parere consueuerunt Si au-
tem prefata domina Elizabeth Regina prior quam nos vita excepe-
rit, tam dos quam dotalicium ad nos et Regnum nostrum polonie per-
petue deuoluentur sine aliqua ipsius dotis restitutione Si vero nos pri-
us mori contigerit prole hac nostra ex ea suscepta quod deus affecerat
auferat extincta Datum Terris districtibus Castris Ciuitatibus Opidis,
villis, sibi per nos in dote et dotalicio modo quo supra inscriptis ufetur
ad vite sue tempora. Post mortem vero suam Centum Milia floreno-

rum sibi per nos ratione dotalicij donata et inscripta ad Regnum et Re-
gem polonie reuertentur, de Centum vero Milibus que pro dote receptu-
ri sumus habebit ipsa Domina Elizabeth Regina plenam iuxta omne
beneplacitum suum tam in vita quam in mortis sue articulo donan-
di testandi seu disponendi facultatem Et si ipsam dicta Centum Milia
florenorum quibuscumque personis uni vel pluribus donare seu te-
stari contigerit, quod tunc tales persona vel persone, super dictis Ca-
stris Ciuitatibus Terris possessionibus modo quo premittitur inscri-
ptis jure et titulo veri pignoris gaudeant et possintur absque obsta-
culo et contradictione qualibet, tamdiu donec eadem Castra Ciuitates O-
pida Centum Milibus florenorum solutis ab eisdem fuerint per suc-
cessores nostros Reges aut Regnum polonie liberata et redempta.

Hoc tamen adiecto (tak) ut si in casu quo esset aliqualis in necessitate
Regni ex laudo aliquo tam de bonis Regalibus Ciuitatum scilicet quam
villarum instituta Contributio Quod etiam bona dotalicij ipsius domi-
ne Regine ad eandem Contributionem sint astricti (tak). Necnon a
responsione podwodorum ex consuetudine debenda in Regia Regni
necessitate literis Regalibus requisita non sint absoluta Quodque ju-
dicia Castrensia Capitaneorum et Regalia in eisdem exercentur et

celebrentur a quibus ipsius domine Regine Capitanei penitus sunt e-
 sempti et absoluti In cuius rei Testimonium Sigillum nostrum
 presentibus est appensum Actum in Conuentione Noueuitatis dicte
 Korozin generali feria tertia post festum Sancte Lucie proxima An-
 no Domini Millesimo quadringentesimo sexagesimo primo presenti-
 bus ibidem Reuerendis patribus dominis Johanne Wladislauensi Re-
 gni polonie Cancellario Anirea Poxnaniensi Johanne Chelmensi Epi-
 scopis Ac Magnificis et Generosis Johanne de Thanczin Castellano Cra-
 couiensi Luca de Gorka Poxnaniensi Johanne de Pytcha Craouiensi
 Stanislaw de Ostrozog Calischensi Derslaw de Rithwyani Sandomi-
 riensi Sanduogio de Lamszenyore Siradiensi Petro de Cyporow Lan-
 ciciensi Nicolao de Coszeleor Brestensi Johanne de eadem Coszeleor
 Juniwladislauensi Anirea Odrowansz de Sprowa Leo-
 poliensi Alriczkone de Pomorzany podolie Palatinis Petro de Gay
 Calisiensi Hynora de Rogow Sandomiriensi Johanne Laramba de Ca-
 lynowa Siradiensi Thoma de Sobotha Lanciciensi Petro de Curow Lu-
 blinensi Dobeslaw Kmymtha de Wysznyore Wogniciensi Petro de Strzykow
 Jnowlodziensi Wlodkone de Damoborz Naktensi Castellanis et Jacobo
 de Dambno Regni polonie Vicetheraurario Alijsque quampluribus di-
 gnitaris testibus circa premissa Datum per manus eiusdem Reueren-

di patris domini Johannis Episcopi Wladislaviensis Cancellarij ac Ve-
nerabilis Johannis de Brzesze Utriusque Juris Doctoris Archidiaconi Gne-
znensis Vicecancellarij Regni polonie sincere nobis dilectorum.

Ad Metacionem eiusdem Reuerendi patris domini Johannis
Episcopi Wladislaviensis et Regni polonie Cancellarij

Na pergaminie. - u spodu na jedwabnym oznamku z niei róż-
nych białych i czarnych zawieszono pięćdziesiąt mnijsze z masy
czerwonej w worku wyschnięte przedstawiające torose na orłach
wypis podzielone w których: orzeł jednogłowy, pogoń, zbroza
głowa, pół orła i pół ~~głowa~~ łwa. Napis wokół: S. Wazimirus
dei gracia rex polonie magnus dux lithuanie et heres
russie et cetera (tak). - Z samego początku dokumen-
tu po wyrazie: Wazimirus stoi jakiś hieroglify którego
wyrysować nie umiałem; załączam jego i początku fac-simile.

6. Maii 1499. 84

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam Rei memoriam. Regnum et Principatum Status tunc firmantur. cum equalitas inter Prelatos. Barones. Proceresque. ac Nobilitates. que fundamenta eorum sunt. circa res bene gerendas. ab utraque parte observatur. Proinde Nos Johannes Albertus Deigratia Rex polonie. Neuron Terrarum Cracovie. Sandomirie. Siradie. Lancicie. Ciciaue. Supremusque Dux Lithuanie. Rusie. Prusie. ac Culmensis. Elbingensis et Pomeranie. Dominus et Heres. Animaduertentes unionum confederationumque. ac mutuarum intelligentiarum utilitates et commoda. quibus. prelati. Barones. ac proceres. Totaque Nobilitatis vniuersitas Regni nostri polonie. cum Prelatis. Baronibus. ac proceribus. et vniuersa Nobilitate Magni Ducatus Lithuanie. predecessoribus nostris. tam in hoc Regno polonie. quam in Magni Ducatu Lithuanie Dominantibus. coniuncti. colligati. et confederati. propter mutuam securitatem et ab hostibus defensionem fuissent In eisdem^B vinculis identitatis. ac confederationum. tanquam vnus populus hactenus perseverassent. Cupientesque. ut eadem identitas voluntatum utrorumque videlicet Regni nostri prelatorum. Baronum et procerum. Nobilitatisque vniuersae et similiter prelatorum. Baronum et procerum. Totaque Nobilitatis Magni Ducatus Lithuanie. vobis et Illustrissimo principi et Domino Alexandro Magni Duc Lithuanie Rusie Samagethie etc Germano nostro charissimo. Diuina annuentia dominantibus. cresceret. et perpetuo duraret. admisimus nostris Consiliarijs. cum prefati Illustrissimi principis Domini Magni Ducis Lithuanie. et eiusdem Magnicu-

atus Consiliariorum Oratoribus. ad hoc cum sufficienti mandato tunc destinatis. vi- sept
Delicet Reuerendo in Xpo (Christo) patre. Domino Martino Episcopo Mednioren- sto)
si et Magnifico Joanne de Labrze. palatino et Castellano Trocensi. et Marsal- tun
co Magni Ducatus Lithuanie. de confirmandis. innovandis ac ordinandis. et lym
firmiter obseruandis habitis antiquitus federibus inter se tractare et compo- mo.
nere. pro utilitate. commodo et honestate utriusque dominij. Cum autem. uti stau
nobis retulerunt. composuissent et innouassent. et ab utraque parte. literis et Che
inscriptionibus novis inter se seruandas ^(fals) fraterne. et pariformiter omnes an- now
tiquas inscriptiones eque. honestas utrique parti firmassent. Supplicau- pon
runt nobis utrinque. ut easdem ipsorum compositiones. et Inscriptiones ap- sie.
probaremus. Nos itaque eorum supplicationes non indignas consentes. J- Leo
psas uniones et confederationes Inscriptionesque utrinque partes ipsas Nica
duntaxat concernentes. tanquam utrique dominio honestas et utiles. ap- couit
probauimus. ratificauimus. approbamusque et ratificamus per presentes. et A
per hoc tamen non intendimus. Neque volumus dignitati et Juri prefati pref
Illustrissimi Domini Magniducis. ac nostro. in aliquo derogare. In quorum Can
fidem et testimonium. Sigillum nostrum presentibus est subappensum. Cres
Actum. et Datum. Cracouie. feria secunda Rogationum. Anno Domini Mil- Ca
lesimo quadringentesimo Nonagesimo Nono. Regni vero nostri anno (pud
Ka

is. vi- septimo. presentibus Illustrissimo principe et Reuerendissimo in Xpo (Chri-
 stum) patre Domino Frederico Misericordie diuinae Salute Romane Ecclesie ti-
 tuli Sancte Lucie in Septemsolis Presbitero Cardinale. Archiepiscopo
 Gnesnensi et Primate. Episcopoque Cracouiensi. Germano nostro charissi-
 mo. Ac Reuerendis patribus Andrea Roza Leopoliensi Archiepiscopo. Cre-
 slao de Curozwankj Wladislauensi. et Cancellario Regni nostri. Mathia
 Chelmensi. Episcopis. Magnificisque et Generosis Johanne Amor de Tur-
 now. Castellano Cracouiensi. Nicolao de Ostrow Sandomiriensi. Ambrosio Nam-
 powskj Siradiensi et Capitano Maioris Polonie. Jacobo de Buczacz Aus-
 siensis. palatinis. et Nicolao de Curozwankj Siradiensi. Stanislaw de Chodecz
 Leopoliensi. Andrea de Janazin Weyniorensi. Petro Gnyadj Czechouiensi.
 Nicolao de Chotcza polxanyeizensi. Castellanis. Nicolao de Camyenyecz Cra-
 couiensi. Jacobo de Schidlowycz Sochaczouiensi. Jacobo Szyckliczkj Byczensi
 et Rattmiensi. Capitaneis nostris. sincere et fidelibus dilectis. Per manus
 prefati Reuerendi Domini Cressai Episcopi Wladislauensis et Regni nostri
 eorum Cancellarij. nobis sincere dilecti.

m. Cressaus E et R p } Relatio eiusdem Reuerendi in Xpo patris domini Cressaj
 Mit- Cancell } Episcopi Wladislauensis. et Regni polonie Cancellarij
 ro. (podpis własnoręczny)
 Kancelerza.

Z oryginału pergaminowego. W środku na grubym czerwonym jedwabnym samurku wisi pieczęć z wosku znacznej wielkości w której na masie czerwonej barwa wielka na ortę część podzieloną w których: orzeł, ~~progon~~, ~~progon~~, lew, żubra głowa, pół orla pół lwa; w samym środku na mniejszej barwie: orzeł jednogłowy - wielka barwa trymaja dwa Lwy, nad nią korona, napis wokoło: S. Johannes Albertus
dei gratia rex polonie suppremus dux lituanie rusie prus-
sie + hered.

Nos Bartholomaeus Kyewensis Martinus Samogithiensis Johannes Luceonensis deigra-
 cia Episcopi Nicolaus Raszynylowicz palatinus Vilnensis. et Cancellarius Magnitudi-
 cas Lithuanie Stanislaus Janowicz Castellanus Troczensis. et Capitaneus Samogithien-
 sis Georgius Pacowicz, prelati, et Barones Michael Dux Mlynensis Marsalcus Curie
 nostre Johannes Mykolajowicz Marsalcus noster, et Tenutarius Vitkiensis Janusius
 Alexandrowicz Jucisor noster, et Tenutarius Stonimensis, Albertus Curyk, Stanislaus
 Labrzezynsky Marsalcus noster Albertus Gastolthowicz Bartolomeus Thaberowicz Mar-
 salcus noster Albertus Clozko Marsalcus et Magister Curie Stanislaus Pyethkowicz
 Capitaneus Bresthensis Georgius Mylynycz Marsalcus et Tenutarius Lydensis Petrus
 Mlebowicz Capitaneus Nowogrodiensis Jacobus Dowognowicz Johannes Stheurko
 Capitaneus Drohiciensis Nyemyra Capitaneus Myelnyczensis Georgius Cosarygo-
 wicz Georgius Dowognowicz Tenutarius Dolgosthiensis Dignitarij Officiales et pro-
 cores Magnitudinatus Lithuanie Samogithie Russie Kyowie et Domini et heredes
 Significamus tenore presencium quibus expedit uniuersis Quomodo concordi et u-
 nanimi deliberacione, et voluntate insuper speciali consensu, et ordinauione, ad
 id habita Serenissimi principis et Domini Domini Alexandri deigracia Magni
 Ducis Lithuanie Samogithie Russie Kyowie et Domini et heredis, Domini nostri
 grauosissimi Ordinauimus Constituimus Reuerendissimum in Xpo (Christo) pa-
 trem, et Magnificos, Dominum Albertum deigracia Episcopum, Ducem Alexandrum

Jurgowyer Castellatum Vitnensem, et Capitaneum Grodensem Johannem de et p
Labrze palatinum Trocensem, et Marsalum Supremum Magniducatus pa
Lithuanie Nicolaum Mykolayowyer Subpincernam Magniducatus Lithuanie, po
et Capitaneum Byelszensem, Petrum Olychnowyer Magistrum nostre Co- fra
quine, Prelatos, Barones et Consiliarios de Corpore Consilij nostri oratores et sta
Legatos, Negociorumque nostrorum gestores et factores, Dantes ipsis prout qu
damus presentibus plenariam et omnimodam potestatem et speciale man- ter
datum in hac sancta Electione Regis polonie in dicta pyotrzkowiensi, ad pro
eandem ex consuetudine et inscriptionibus, per Nuncios, et literas, prelato- su
rum et Baronum Consiliariorum Regni polonie Specialiter vocati, consulen- et
dant^{um} tractanda^{um} ordinanda^{um} disponenda^{um} concludenda^{um}, et eiam si oppor- tur
tunum fuerit, de novo Inscriptiones et Federa perpetua inter Ducatum Ma- dy
gnum lithuanie et Regnum polonie, que essent sine preiudicio utriusque do- mi
minij agenda^{um} facienda^{um} firmanda^{um} et concludenda^{um} Articulisque et tractatibus fu
utrisque dominij inscribenda^{um} et literis roboranda^{um} firmanda^{um} cum Illustris- mo
simo principe et Reuerendissimo in Xpo (Christo) patre et domino domi- in
no Frederico Misericordie diuina sacrosancte Romane Ecclesie Tituli san- Ma
cte Lucie in septem solijs presbitero Cardinali Archiepiscopo Gnexensi, Q

et primati, Steenon Episcopo Racouienſi, et cum Reuerendiſſimis in Xpo (Chriſto)
 patribus, et Magnificis deſignacia Episcopis prelatiſ, et Baronibus Regni
 polonie ſpiritualibus et ſeularibus. Conſiliarijs, dominis, amicis, et Con-
 fratribus noſtris Juramentaque pro nobis, et loco noſtri ſaciendum pre-
 ſtandum. Aliaque omnia, et ſingula, que in premiſſis neceſſaria fuerint, et
 quouis modo opportuna, et que nos facere poſſemus ſi perſonaliter in-
 teſſemus. Eciſam ſi talia ſint que mandatum ſpecialius edigant, quam
 preſentibus ſit expreſſum. promittentes prout promittimus bona fide,
 ſubque Bonorum Hypoteca noſtrorum, et obligatione cum omni Juris
 et facti renunciatione pariter et cautela nos habere et perpetuo habi-
 turos. ratum, gratum, firmum et ſtabile Quicquid per expreſſos Reueren-
 diſſimum patrem et Dominum Episcopum et Magnificos Barones et do-
 minos Conſiliarios de Corpore noſtro Oratores noſtros, actum, geſtumve
 fuerit in premiſſis, aut quomodolibet pronunciatum. In cuius rei teſti-
 monium ſigilla noſtra preſentibus ſunt ſubappreſſa. Actum et datum
 in Byeſko feria Quinta in cratiſno Natiuitatis glorioſiſſime Virginis
 Marie Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Primo.

Originalu pergaminowego. U spodu na samotkach czerwonych języcznych

wieci 22. pieczęci mniejszych rozmaitej wielkości - dwie oderwane -
Pierwsza pieczęć Biskupa Kijewskiego Barlaamija, o którym
w żadnym piśmie wzmianki nie znalazłem, wyścinista jest na
czerwonej mapie w wosku, wystawia herbową tarczę, na dolnej jest
orzeł herb podobny do Brochurów tto u Micińskiego, tylko że
na grzbiecie jelenia stoi miecz cokolwiek pochylony rękopisem
do góry obrocony, a na rękopisie zawieszona mała tarczyśka na któ-
rej jakby krzyż - górna połowa tarczy herbowej nie wyróżnia, nad
tarczą, infata - napis wokół wystar się nie dał -

12. Mai 1505.

88

Julius episcopus servus servorum dei. Dilecto filio Johanni Turzoni Coadiutori Vratislaviensi
 si fructuum et proventuum Camere apostolice in Regno Polonie et dominijs illi subiectis Col-
 lectori et eius in Collectoris officio successori salutem et apostolicam benedictionem. Ex rela-
 tione dilectorum filiorum Carissimi in Xpo (christo) filij nostri Alexandri Polonie Re-
 gis Illustris Orator^{is} ad nos et Sedem apostolicam pro prestanda obedientia destinato-
 rum nuper accepimus quemadmodum Innumerabilis et fera Tartarorum Natio nomi-
 ni xpiano (christiano) semper infesta, compluresque diversarum Sectarum populi a-
 verrimi Catholice fidei hostes, magnum Lithuanie Ducatum Ruspie Podolieque Terras
 Carissimi in Xpo filij nostri Regis prefati ditioni subiectas assidujs IncurSIONibus
 depopulationibusque, nec Sedui, nec etati nec personarum conditioni parcentes, per
 ignem ^{ac} ferrum sic deuastarunt, ut non solum multa Xpi (christi) fidelium Milia
 partim crudelissime trucidauerint partim in miserabilem inde captiuitatem abdu-
 xerint, uorum etiam quamplures ecclesias in quibus religiose diuinus cultus exerce-
 batur, diuersasque Arces et Castella que ad illarum Terrarum presidia fuerunt, a
 maioribus edificata uiolenter euerterint, multis solo equatis, atque in tantum im-
 manes vires suas per Regna et potentatus illos iam extendierint, ut nisi manus
 adiutrices predicto Regi Illustri his calamitatibus remedia querenti eiusque afflictis
 Regnicolis pie offerantur, non modo locus ac terris illis sed etiam xpianitati,
 (christianitati) uniuerse periculum imminere manifestum. Id propter nos ex
 debito pastoralis officij commissi nobis dominici gregis presidio ac tutela provi-
 dere et calamitates huiusmodi quantum cum deo possumus, nostreque sup-
 petunt facultates auertere cupientes tibi presentium tenore committimus
 atque mandamus ut ea que ex Denario sancti Petri in dicto Polonie Regno
 Camere apostolice proueniunt nobisque debentur, nomine nostro in ecclesia-
 rum Arcium et Castellorum huiusmodi destructorum reparatione presertim
 Castri Cameracensis, quod Regni illius quoddam propugnaculum semper est
 habitum instauratione Venerabilibus fratribus nostris Cracouiensi et

et Ploicensi Episcopo ac dilecto filio Castellano Cracoviensi pro tempore existen-
ti alias in manus ipsorum integre et cum effectu per Decem Annos continue
succedentes et deinde ad nostrum et dicte sedis apostolice Beneficentiam tradas,
et consignes pro huiusmodi Castri necessarijs et aliarum Arcium dirutarum
reparatione exponenda et dispensanda ab eisdem, quos ipsos excurrere et eo-
rum quolibet (tal) ipsorum conscientiam onerantes, ad id officium teno-
re presentium deputamus. Datum Rome apud Sanctum Petrum Anno In-
carnationis dominice Millesimo quingentesimo quinto Quarto Idus May
Pontificatus nostri Anno Secundo.

D. De Comitibus.

Na pargaminie piewzi mi ma i mi kyla. Na odworotnej
stronie sedytutowanie zlych adres tem samem pismem
co iaty list: Dilecto filio Johanni Turroni Coadiutori Wrat-
slawensi fructuum et proventuum Camere apostolice in Regno
Polonie et Dominijs illi subiectis Collectori et eius in Collecto-
ris officio Successori Nizej pro adresoem?

Sigismundus

3. Junij 1505

89

Julius episcopus servus servorum Dei Carissimo in xpo (christo) Titio Alexandro polonie Regi Illustri salutem et apostolicam benedictionem. Sincere deuotionis affectus quem erga nos et Romanam geris ecclesiam non indigne promeretur ut illa tibi fauorabiliter concedamus que tuis et principibus Regni tui commoditatibus fore conspicimus oportuna, ac per que tu et principes predicti in uestris infirmitatibus aliquod suscipere possitis releuamen. Sane sicut attribitum nobis nuper pro parte tua petitio continebat, cum nonnulli ecclesiastici Viri Regni polonie in Vniuersitatibus studiorum generalium ^{ad} et Medicinæ Doctoratum seu Magistratum promoti et in medendo parati et docti existant, qui per te et alios principes Regni tui sepe sepius requirantur ut uobis et uestris necessitatibus et infirmitatibus subuenire uelint ipsique curas huiusmodi suscipere et oportuna remedia ministrare posse eis non licere, absque Sedis apostolicæ licentia dicunt. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum ut Quatuor ecclesiasticis Viris etiam in dignitate ecclesiastica seu in presbiteratus ordine constitutis et in medicina doctoribus seu Magistris et ad huiusmodi Magistratus gradum in Vniuersitatibus studiorum generalium seu alias rite promotis et per te nominandis tam tibi quam etiam Carissime in xpo (christo) filie nostre Elizabeth dicti Regni Regine Illustri et alijs principibus dicti Regni dum a te et Regina ac principibus predictis requisiti fuerint in uestris et eorum necessitatibus et infirmitatibus iuxta medicine canones oportuna remedia impendere libere et licite ualeant, licentiam et facultatem concedere aliasque in premisis oportune prouidere de benignitate apostolica dignarentur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati tibi ut Quatuor ecclesiasticos Viros ad dictum gradum ut prefertur nominandi (stat)

qui cum a te et Regina ac Principibus predictis in tuis et eorum necessitatibus re-
quisiti fuerint iuxta medicine canones in dicto Regno citra tamen adusti-
onem et incisionem absque alicuius irregularitatis incursu mederi libere
et licite valeant. Honorij. pp. iij. (pape tertii) predecessoris nostri et alijs aposto-
licis ac in provincialibus et Sinodalibus Concilijs editis generalibus uel spe-
cialibus Constitutionibus et ordinationibus ceterisque contrarijs nequa-
quam obstantibus auctoritate apostolica tenore presentium de specialis
Dono gratie indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pagi-
nam nostri indulti infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis au-
tem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis Dei ac beato-
rum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Ro-
me apud Sanctum Petrum. Anno Incarnationis dominice Millesimo quin-
gentesimo quinto Tertio Nonas Junij Pontificatus nostri Anno Secundo

Podpisano podmiennem piśmem:

brevis de mandato s. d. n. pp. (sanctissimi domini nostri pape)

P. Walkow

P. Loris p. Comp (pro compositione?)

Pod drugim brzegiem

Ligismundus

no Zachylenin.

C. Barolinus

W spodu oryginału pergaminowego na uszku 2 nie jedwabnych ow-
wonych i 2 takich wisi pierzej słowiana ^{karci} białama co wyżej. — Re-
drugiej stronie wielkimi literami napis: Indultum quatuor per-
sonis Ecclesiasticis medicinam edocendi per Regem nominandis
obok jinire większemi literami: ^{sta} ~~sta~~ apud me Sigismundum

16. Junii 1505.

90

Julius episcopus servus servorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.
Deest Romanum pontificem cum refrigerente caritate multorum
adeo iniquitas habundat ut quorundam succensa uelut ignis impietas
contra ecclesias et personas ecclesiasticas ac eorum bona tanto ualidi-
us inflamatur quanto rariores qui eos tueantur contra prauorum in-
cursus inueniunt protectorem ibique fortius diuersis remedijs merito proui-
dendum ubi persecutorum immanitas periculatius exardescit eaque statu-
ere et ordinare per que ecclesie et persone prefate a noxijs preseruen-
tur et ecclesiasticus ordo in suis priuilegijs iuribus et bonis conserue-
tur prout temporum locorum et rerum qualitas id exposcit in domino
salubriter expedire. Sane pro parte Carissimi in Xpo (Christo) filij
Alexandri Polonie Regis Illustris ac Venerabilium fratrum no-
strorum Vniuersorum Archiepiscoporum Episcoporum et dilectorum
filiorum aliorum prelatorum ac Vniuersi cleri totius Regni Po-
lonie et aliorum dominorum dicto Regno annexorum nobis nuper
exhibita petitio continebat quod a certo tempore citra quedam cor-
ruptella ruptella et damnata cupiditas in Regno et dominijs pre-
fatis inoleuit quod milites et stipendiarij tam prefati Regis quam
aliorum principum et dominorum secularium illarum partium
pro libito voluntatis sue ad ecclesias Monasteria et alia loca ec-
clesiastica accedentes illorum bona tam pro sustentatione persona-
rum ecclesiasticarum quam etiam ad diuinum cultum deputata
rapiunt subtrahunt et uiolenter exportant ecclesiasque et Mona-
steria ac alia loca ecclesiastica grauissimis ~~damnis~~ damnis (tak)

afficiunt et incendio deuastant aliaque intollerabilia damna inferunt et enor-
mes edepsus et delicta perpetrant et committunt et si ab ecclesiasticis perso-
nis eis resistentia fit illas uulnerant captiuant et quandoque quod horribili-
us est diuersis supplicijs afficiunt et interficiunt ^{quodque} ~~quodque~~ pro premissis
querela fiat ad iudicium seculare pro emenda premisorum occasione faci-
enda ac etiam ut talium ausus nepharij comprimantur et iusta eorum
edepsus delicta et atrocitatem delicti puniantur quamuis ecclesiastice
personae in Concilijs Regis et aliorum Principum seu iudicium secularium
ut Consiliarij intersint cum tamen de punitione dictorum delinquenti-
um tractatur seu iudicium ferendum est ipsi ecclesiastici metu censura-
rum seu irregularitatis huiusmodi iudicio et condemnationi interesse non
audent sed Concilium edeunt ex quo alij seculares Consiliarij uel remissi-
us agentes uel etiam negligentes existunt ut dicti malefactores iusta eo-
rum exceptuum et delictorum qualitatem puniantur et ecclesijs et Monaste-
rijs personisque ecclesiasticis aut etiam in sacris ordinibus constitute sint
ut ~~fuissent concederetur~~ pro premissis debita satisfactio impendatur Verum
si Cancellario et Vicecancellario de Concilijs Regis et principum prefatorum
num et pro tempore existentibus etiam si ecclesiastice personae etiam in di-
gnitate ecclesiastica aut etiam in sacris ordinibus constitute sint uel
fuerint concederetur quod absque alicuius irregularitatis incursu litteras
super dilatione malefactorum in Concilijs legere et interpretari ac in exa-
mine et discussionem dictorum malefactorum et illorum punitione interes-
se possent profecto ex hoc libertas ecclesiastica conseruaretur et ne milites
et stipendiarij prefati ecclesias et Monasteria deuastarent aut eis uel per-
sonis ecclesiasticis iniurie inferrentur ac etiam ne multa alia nephan-
da que per eos fiunt committerentur salubriter prouideretur Quare pro

91
parte tam Alexandri Regis quam Archiepiscoporum Episcoporum prela-
torum et Cleri predictorum nobis fuit humiliter supplicatum quod Cancellari-
us et Vicecancellarius prefati in Concilijs in quibus de predictorum seu aliorum
malefactorum punitione agitur interesset et licere ^(fac) malefactorum huiusmodi com-
missa legere aliosque laicos in huiusmodi Concilijs uota dantes et consulentes
ad iuste deliberandum necnon et ubi opus fuerit in talibus institui ^(fac) cognitioni-
bus nem et executionem alijs committere absque alicuius irregularitatis incur-
su libere et licite ualeant statuere et ordinare aliasque in premisis provide-
re de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur qui premissa cum ma-
gna animi displicentia intelligimus et insolites transgressores huiusmodi
eorumque nefarios ausus reprimere ne si neruus punitionis tepescat eo-
rum uoluntas sit proclivior ad peccandum et exemplum impunitatis pericu-
losius in alios derinctor intensis desiderijs cupimus Alexandrum Regem
ac Archiepiscopos Episcopos et alios prelatos ac Clerum prefatos illorumque
singulos a quibuscumque excommunicationis suspensionis et interdicti ali-
isque ecclesiasticis sentencijs censuris et penis a iure uel ab homine qua-
uis occasione uel causa latis si quibus quomodolibet innodati existunt ad
effectum presentium duntaxat consequendum harum serie absoluentes et
absolutos fore consentes prefati Alexandri Regis consideratione ac huiusmo-
di supplicationibus inclinati quod Cancellarius et Vicecancellarius prefati
nunc et pro tempore existentes in Concilijs in quibus de predictorum et
aliorum malefactorum punitione agitur interesset ac litteras delationis
malefactorum huiusmodi legere aliosque laicos in huiusmodi Concilijs
uota dantes et consulentes ad iuste deliberandum monere et ubi opus
fuerit in talibus iusticie cognitionem et executionem alijs committe-
re absque alicuius irregularitatis incurru libere et licite possint et ualeant
perpetuo statuimus et ordinamus eisque pariter concedimus et indulge-
mus Non obstantibus apostolicis ac in provincialibus et sinodalibus Con-
cilijs editis generalibus uel specialibus Constitutionibus et ordinationibus

statutis quoque et Consuetudinibus ecclesiarum Regni et Dominiorum predictorum in-
ramento confirmatione apostolica uel quavis firmitate alia roboratis legibus iuri-
bus etiam Municip alibus ceterisque ^(także) ~~contrariis~~ quibuscunque. Nulli ergo omnino
hominum liceat hanc paginam nostre absolutionis statuti ordinationis conces-
sionis et indulti infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem
hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis Dei ac beatorum
Petri et Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Rome
apud Sanctum petrum Anno incarnationis Domini Millesimo quingentesi-
mo quinto Sextodecimo Kalendas Julij Pontificatus nostri Anno Secundo

Na dole opisano odmiennem piśmie:

Gratis de mandato S. d. n. pp. (Sancti Domini nostri pape)

P. Wolkow P. Fortis p Comp (pro compositione?) Pod drugim Końcem na dole:

Na zatamaniu pod tymem: C. Barotius Ligismundus.

Na margaminie u grodu pierzei słowiona na znak 2 jidwabiu
złoto i czerwonego; na niej na jednej stronie: IVLIVS. PAPA. II. na dru-
giej dwie głowy S. Piotra i S. Pawła. —

Na odwrotnej stronie zatytułowanie wielkimi literami: Conceditur perpe-
tue Cancellario et Vicecancellario Regni polonie pro tempore existenti-
bus sine metu irregularitatis consutere in criminalibus. obok jener
wspierem literami: Scripta ^{apud me} Ligismundum.

Uwaga. Trzeba porównać wyrazy podkreślone które w podkreśleniu
wyższem mylnie gdzieś gdzie przez pisarza napisane są; wyraz licere
poźniej odmiennym atramentem na próżnem miejscu opisany
podobnie; wyraz neruus.

Julius episcopus servus servorum dei. Ad perpetuam rei memoriam.
Circum decorem et uenustatem singularum ecclesiarum presertim Metropolitana-
narum insignium continue solliciti ad ea libenter intendimus per que ecclesie
ipse in suis honoribus iuribus et bonis perseruentur et augeantur ac ad laudem
omnipotentis Dei in spiritualibus et temporalibus uotius proficiant incremen-
tis. Sane pro parte Carissimi in xpo filij nostri Alexandri Polonie Regis Illu-
stris nobis nuper exhibita petitio continebat quod ecclesia Metropolitana Gnean-
sis in Regno Polonie primaria consistens insignis et notabilis existat et Nobilis-
simis prouentibus ac ornamentis preclaris litteratisque personis benedicente
Domino repleta et dotata sit expediatque eidem ecclesie tam pro illius decore
quam iurium et bonorum suorum ^{et applicatione} conseruatione ^{sic in ipsa ecclesia sint} Mini-
stri quorum auctoritate et consilio et doctrina ac fauoribus ipsius ecclesie bo-
na et iurisdictiones conseruari et augeri possint. Quare pro parte ipsius Alex-
andri Regis nobis fuit humiliter supplicatum ut quod decetero perpetuis
futuris temporibus in dicta ecclesia Gneanensi ad illius Canonatus et pre-
bendas dignitates personatus administrationes uel officia obtinenda dum
pro tempore uacabunt Duo in Theologia Magistri seu licentiati et Duo in
utroque uel altero iurium doctores et Duo in Artibus et Medicina Magistri
ceteri uero non nisi Nobiles de Nobili genere ex utroque parente procreati
peritus admittantur ac quod receptiones ac etiam collationes et prouisiones
de dignitatibus personatibus administrationibus et officiis Canonatibus et
prebendis ecclesie predictae alijs personis quam modo premisso qualificatis e-
tiam per sedem apostolicam seu litteras eius aut auctoritate earum pro
tempore faciende (tak) nullius peritus sint roboris uel momenti nec per illas
ius in dignitatibus Canonatibus et prebendis predictis eidem personis mo-
do ~~predicto~~ premisso non qualificatis collatis uel ad illos quomodolibet acquira-
tur statuere et ordinare aliasque in premissis prouidere oportune de benignita-

te apostolica dignaremur. Nos igitur qui ecclesiarum predictarum honores et uti-
litates conservari et augeri sineris desiderijs affectamus supplicationibus prefati
Alexandri Regis inclinati quod de cetero perpetuis futuris temporibus in ipsa ec-
clesia Gneanensi ad illius Canonicatus et prebendas dignitates personatus admi-
nistrationes uel officia obtinenda dum pro tempore uacabunt Duo Magistri
seu licentiati in Theologia et Duo in utroque uel altero iurium doctores et Duo
in Artibus uel Medicina Magistri ceteri uero non nisi Nobiles de Nobili gene-
re ex utroque parente procreati penitus admittantur quodque receptiones colla-
tiones et provisiones de dignitatibus personatibus administrationibus et officijs
ac Canonicatibus et prebendis dicte ecclesie Gneanensis alijs personis quam
modo promisso qualificatis etiam per sedem predictam uel eius litteras aut
earum auctoritate pro tempore faciendas nullius penitus sint roboris uel mo-
menti nec pro illis ius in Canonicatibus et prebendis dignitatibus personatibus
administrationibus uel officijs huiusmodi seu illos illas uel illa eisdem personis
ut prefertur non qualificatis quomodolibet acquiratur. Quodque Archiepiscopus
Gneanensis pro tempore existens et dilecti filij Capitulum ac singulares
personae dicte ecclesie nunc et pro tempore existenses pretestu quarum-
cumque ~~persecutionum~~ censurarum ecclesiasticarum in dictis litteris et pro-
cessibus de super pro tempore habitis contentarum ad receptionem aliquo-
rum alias quam ut prefertur qualificatorum et modo promisso cogi et
compelli nequeant, neque censure eos ligent seu ardeant statuimus et
ordinamus, ac quicquid in contrarium scienter uel ignoranter attempta-
ri contigerit nullius roboris uel momenti existere decernimus. Non obstan-
tibus Constitutionibus et ordinationibus apostolicis ad dicte ecclesie Gne-
anensis iuramento confirmatione apostolica uel quavis firmitate,

ut aliis roboratis statutis et consuetudinibus ceterisque contrariis quibuscumque.
Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri statuti ordinatio-
nis decreti et declarationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si
quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis
Dei ac beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.
Datum Rome apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis dominice
Millesimo quingentesimo quinto Septimo Kalendas Julij Pontifica-
tus nostri Anno Secundo

Na dole odmiennem piśmem pędpisano.
Gratis de mandato S. D. n. pp (sanctissimi domini nostri pape)

P. Wolkow
P. Fortis p Comp (pro Compositione?) Adruziego brzegu na dole.
Sigismundus
Na zachyłeni brzegu.
C. Barotius

Na dworolnej stronie wielkiemi literami zatytułowanie:
Conceditur Ecclesie Metropolitane Gnoznensi. ut nullus ad eam
prolatus aut Canonicus nisi ex utroque parente Nobilis admittatur.
Obok tego jeszcze napiszemy literami: Stępa apud me Sigis-
mundum

Na pergaminie u góru na wstęku z różowego i zółtego
jedwabiu piszemy słowiana na której z jednej strony dwie
głowy: S. Piotra i S. Pawła. z drugiej strony: IVLIVS. PAPA. II.

14. Aprilis 1513.

1.
94

Leo episcopus servus servorum dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Etsi ex debito pastoralis officij teneamur circa indemitatem et decorem curiarum orbis ecclesiarum providere ac illa statuere per que ecclesie ipse uiris doctrina ^{predicis} ~~peritis~~ illustrentur animarumque cura non negligatur ac diuinus cultus augeatur et que ad bene uiuendum provide facta noscuntur confirmare et approbare, in ecclesijs uero Regni Polonie ad id eo fortius astringi uidemus quo ecclesie dicti Regni tanquam arces solide cum scismaticis hereticis ac perfidis Turcis et alijs catholicæ fidei hostibus continuo pugnare noscuntur. Sane cum Venerabilis frater Johannes de Laszko Archiepiscopus Gnesnensis uir preclarus et primas dicti Regni per charissimum in xpo filium nostrum Sigismundum Polonie Regem Illustrum pro obedientia prestanda ad nos et sanctam synodum Lateranensem orator destinatus tam dicti Regis quam suo et aliorum prelatorum dicti Regni nominibus nobis exposuerit nonnulla in ecclesijs dicti Regni statuenda et ordinanda fore que non solum ad propagationem uirorum doctrina predicatorum sed etiam ad diuini cultus augmentum et animarum curam ac normam bene uiuendi cum magna ipsarum ecclesiarum tam in spiritualibus quam temporalibus conseruatione tendere dignoscuntur, quare prefatus Johannes Archiepiscopus dictis nominibus nobis humiliter supplicauit ut dicti Regni ecclesiarum necessitatibus et decori in premisis oportune providere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur qui in premisis non solum partes officij nostri libenter impleti impartimur sed illa summis desideramus affectibus exequi et adimplere exoptamus predictis necessitatibus satisfacere uolentes huiusmodi supplicationibus inclinati quod de cetero perpetuis futuris temporibus in qualibet Collegiata ecclesia Gnesnensis diocesis duo Canonici et due prebende quos ipse uel aut pro tempore existens Archiepiscopus Gnesnensis etiam ex nunc duxerit ad id designandos dum uacabunt tam etiam hac prima uice quam perpetuo nisi duobus peritis uiris conferri possint. Unus uidelicet Canonici et una prebenda perito in iure alter uero Canonici et altera prebenda perito in Theologia et qui saltem in aliqua Uniuersitate insi-

gri per quinque annos studuerit de quo patentes litteras dicte Vniuersitatis uel
diocesarum ubi in diuersis studuerint exhibere quique etiam publice legere et alios in-
struere teneantur iuxta ordinationem per eundem Archiepiscopum faciendam quod-
que Archidiaconi omnes quarumcunque ecclesiarum Gnesnensis Cracouiensis Wra-
dislauerensis (tek) porrianiensis ac plocensis ecclesiarum et diocesum quibus
~~ea~~ cura animarum seu forte iurisdictionalis imminet non nisi per electionem
ipsius Archiepiscopi et Episcoporum ac suorum Capitulorum respectiue unus-
quisque ad suos Archidiaconatus predictos dum pro tempore uacabunt assu-
mi ualeant et ad eos Doctores aut Licentiati in iure aut Theologia tantum
eligi et assumi possint qui similiter in aliqua Vniuersitate ad Doctoratus seu
Licentie gradus promoti fuerint ac quod in absentia obtinentium dictos Ar-
chidiaconatus et Canonicatus et prebendas quando ultra medium annum
eos abesse contigerit seu sicut ipse Archiepiscopus in Synodo generali absentie
eorum tempus et terminum designauerit fructus illius anni et aliorum ubi si-
militer non resederint minime percipere ualeant sed illi in utilitatem residen-
tium conuertantur Necnon quod Unus alius Canonicatus et una alia preben-
da ecclesie Gnesnensis quos idem Archiepiscopus ad id similiter designauerit
non nisi Vicario aut Officiali Gnesnensi conferri possint et de illis prou-
ideri ualeat auctoritate apostolica perpetuo statuimus et ordinamus. Et insu-
per Unam prebendam ecclesie Gnesnensis predictae etiam similiter per eun-
dem Archiepiscopum eligendam necnon Rectoriam parochialis ecclesie plo-
barie nuncupate in Anena (Anin) eiusdem Gnesnensis diocesis cum pri-
mum uacauerint edicimus eisdem auctoritate et tenore supprimimus et ex-
tinguimus liceatque ex tunc suffraganeos ecclesie Gnesnensis illorum fru-
ctus etiam quotidianas distributiones eidem suffraganeis ratione eiusdem

residentie debendos propria auctoritate prout alij Canonici et prelati eiusdem ecclesie
residentes seu presentes ex statuto et consuetudine eiusdem ecclesie Gnerensis per
cipere consueverunt percipere et seuare ac iusta ordinationem per eundem Archie-
piscopum fiendam in Capitulo dicte ecclesie Gnerensis necnon in ecclesia Gne-
anensi etiam ^{circa} ~~dicta~~ ~~dicta~~ diuina et in omnibus alijs locis et actibus etiam Capi-
tularibus ^{vna} ~~vna~~ cum Capitulo dicte ecclesie Gnerensis interesse ac etiam uocem
habere ac dicte ecclesie parrochiali per Vicarium ad nutum dicti Suffraganei a-
mobibilem (amouibilem) deseruire quodque Archidiaconatus aut Canonatus
et prebenda ~~predicta~~ ~~predicti~~ uigore gratiarum expectatiuarum accepturi nec
de illis alicui quauis auctoritate prouideri possit. Ac etiam quod de fructibus et
prouentibus Canonatuum et prebendarum ac dignitatum personatum
et officiorum Collegiatarum ecclesiarum totius Regni et dominiorum predicto-
rum eorum qui non resident in huiusmodi beneficijs seu in diuinis non deser-
uerint aut infuturum non residuebunt seu non deseruiant etiam si ex indut-
to apostolico aut alias quouis modo ex consuetudine aut statuto de iure non te-
neretur possit libere in Synodo provinciali certam partem prouentuum bene-
ficiorum illorum designare illamque in utilitatem seruientium ecclesie aut
residentium prout ei melius uidebitur erogare, et ut ad quedam beneficia que
non nisi Lectoribus Doctoribus magistris seu Bachalarijs Scolis Cracouiensis
per Vniuersitatem ~~eandem~~ eandem Cracouiensem concedi consueuerunt
idoneiores (tek) assumantur quod de cetero concessionem seu quouis alie
dispositiones etiam auctoritate apostolica dictorum beneficiorum non ua-
leant nisi ad id saltem medietatis Doctorum et aliorum Legentium dicte
Scole expressus accedat assensus. Necnon ut importuni motus et ambitio-
si exquirentium fictas lites reprimantur quod derogationes regularum
de annali possessore ac alterius quod nulla commissio cause ualeat nisi

litteris expeditis in quibusuis gratijs seu commissionum causarum beneficiorum predi-
ctorum dicti Regni et dominiorum etiam in gratijs si neutri si nulli si alteri uel per
inde ualere etiam Motu et scientia ac potestate similibus ac derogationes iuris pa-
tronatus laicorum quouis modo uacantium etiam apud sedem apostolicam preter
quam per obitum nullo modo ualeant nec de cetero alicui suffragentur, etiam sta-
tuimus et ordinamus. Et ut nonnulla statuta et ordinationes dicti Regni et elesia-
rum etiam Cathedralium et Metropolitane eius eo firmiter persistent quo fuerint
nostro minime confirmata statutum seu consuetudinem eularum predictarum
quibus cauetur quod illi qui recipiuntur in Canonicos seu ad aliquam dignitatem
uel ad aliud quoduis beneficium in aliqua eularum predictarum soluere tene-
antur iuxta ingressum commutandum in utilitatem et et honorem dicta-
rum eularum respectiue ac aliud provinciale statutum quo cauetur quod
Not^{rij}~~arij~~ investiturarum de beneficijs eulariis non possint pro eorum mercede
recipere ultra duos florenos auri hungaricales quod incipit Licet sacris cano-
nibus et aliud quod incipit Cum ex eo etiam provincialia in quibus circa impe-
ritiam Notariorum et diuersorum qui pro Notarijs se gerunt et non sunt de si-
gris et prothocolis eorum et de ponendo eos in matricula et de eorum examine
antequam officia exerceant et multis alijs liatis et honestis prouidebitur. Ne non
de pontificalibus et ~~rexis~~ alijs sacris exercendis iuxta ritum Romane ecclesie
ne non quecumque alia statuta provincialia nuncupata ac facta in provin-
ciali et primatiali Synodo Gneanensi dummodo alias legitima et honesta sint,
ne non quia idem Venerabilis frater noster Johannes Archiepiscopus Gne-
anensis considerans quod tam Sede uacante ecclesie Gneanensis quam non
uacante negligentia prelatorum qui sepe bona et possessiones dicte ecclesie
uiscitare non curant multa sepe occupantur et dissipantur uolens oportune

providere quoddam officium Economi seu Visitatoris rerum et bonorum dicte eccle-
 sie Gneanensis erexit ac desuper quasdam ordinationes statuta et applicationes
 utiles et proficuas dicte ecclesie fecit et ordinavit tam omnia et singula premis-
 sa statuta consuetudines et ordinationes quam etiam erectionem dicti Economi
 cum suis ordinationibus et applicationibus ut premittitur factis tenore presenti-
 um confirmamus et approbamus illaque perpetuo inviolabiliter observari volu-
 mus supplentes omnes et singulos defectus tam iuris quam facti siqui inter-
 venissent in eisdem. Non obstantibus Constitutionibus et ordinationibus apostoli-
 cis ac statutis consuetudinibus privilegijs et indultis Regni et dominiorum
 dicti Regis et ecclesiarum predictarum etiam iuramento confirmatione apo-
 stolica vel alia quavis firmitate roboratis etiam si de illis eorumque totis
 tenoribus seu alia quavis speciali forma specialis mentio habenda foret,
 decernentes statutis ordinationibus voluntatibus confirmationi nostris premissis
 et eorum singulis derogari non posse nec derogatum censi ac quotiens for-
 san in aliquo derogari vel contra premissa seu aliquod premisorum indul-
 geri per nos aut sedem predictam contingeret totiens eo ipso premissa omnia
 et singula iterum statuta et ordinata ac decreta conseantur necnon quicquid
 secus a quocumque quoquam quavis auctoritate contra premissa seu aliquod
 premisorum contigerit attemptari irritum fore et inane decernimus. Nulli
 ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri statuti ordinationis
 suppressionis extinctionis confirmationis approbationis voluntatis supple-
 ctionis et decreti infringere vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem
 hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dei ac beato-
 rum petri et pauli apostolorum eius se noverit incursum. Datum
 Sancteseuere Portuensis diocesis Anno Incarnationis dominice Millesimo

quingentesimo tertio decimo Decimo octavo Kalendas Decembris Pontificatus
nostri Anno Primo

Na dołu podpisano:

Jacobus Sadoletus

Na zatamaniu podpisano:

G. Cabredo

Na pergaminie u góry na sznurku z jedwabiu złotego i czerwonego pierzei św. Jana wystawiają z jednej strony dwie głowy św. Piotra i św. Pawła, z drugiej napis: LEO papa. X.

Na odwrotnej stronie wielkimi literami

~~Rf~~ Rf Aka apud me Jacobum. Sadoletum.

31. Julij 1515.

1.

27

Leo episcopus servus servorum dei ad perpetuam rei memoriam
Creditam nobis desuper regende Militantis ecclesie providentiam salubriter eoque co-
adiuvante domino cupientes ad ea libenter intendimus per que singule orbis ecclesie
presertim Metropolitanæ et alie Cathedralis insignes et famose personarum utilium fut-
ure presidij in suis honoribus juribus et bonis preseruantur et ad laudem et gloriam
omnipotentis dei in spiritualibus et temporalibus votivis proficiant incrementis. Sane pro
parte Carissimæ in xpo filij nostri Sigismundi Polonie Regis Illustris nobis nuper
exhibita petito continebat Quod licet Metropolitana Gnesnensis et illius Suffraganeæ
Cracoviensis Wladislaviensis Poznaniensis et Florentis ecclesie inter ceteras ecclesi-
as Regni Polonie sint admodum Insignes ac per Reges Polonie et alios principes
Barones et Nobiles dicti Regni notabilibus redditibus et proventibus opulenter dotate
fuerint, nichilominus cum ad Canonicatus et prebendas ac dignitates personatus ad-
ministraciones vel officia ipsarum Gnesnensis et Suffraganearum ecclesiarum
minus Nobiles et alie persone parentum auditij carentes, ac jura et bona earundem
ecclesiarum Infidelium et Scismaticorum bonis coherencia et presertim dum Milites
et alij armigeri pro defensione dicti Regni contra prefatos Infideles et Scismaticos tu-
eri vel alios eiusdem Regni et dominiorum ipsius Sigismundi Regis hostes pugnatu-
ri per oppida Villas et alia loca et bona earundem ecclesiarum transcurrunt adversus
eosdem Milites et armigeros ac etiam Infideles et Scismaticos tueri ~~et~~ defendere non
valentes nonnunquam admittantur jura et bona predicta indies per ipsos armi-
geros diripiuntur devastantur et annihilantur ac quandoque non solum per Infideles
et Scismaticos sancte Romane ecclesie inobedientes ac alios hostes predictos verum
etiam per Barones et alios potentes indebite occupata detinentur non absque dictarum
Gnesnensis et Suffraganearum ecclesiarum gravissimo preiudicio et divini cultus
diminutione. Verum si statueretur et ordinaretur quod deinceps perpetuis futuris
temporibus nullus etiam cuiuscunque gradus vel conditionis foret ad Canoni-
catus et prebendas dignitates personatus administraciones vel officia huiusmodi

admitti deberet nisi de Nobili genere ex utroque parente procreatus foret profecto ipsi Canonici No-
biles parentum consanguineorum et amicorum suorum favoribus et auxilijs suffulti Jura et bona
huiusmodi adversus illorum occupatores et defensores tueri et occupata recuperare presentique
in divini cultus augmentum cederet et non solum prefato Sigismundo Regi sed etiam principibus
et Baronibus dicti Regni quorum progenitores huiusmodi Gneanensem et Suffraganeas Duas
ecclesias ut prefertur dotarunt gratissimum foret et eos contra Turchos Tartaros aliosque
Infideles et Sismaticos videlicet ecclesie Romane inobedientes assidue bellantes magis ac ma-
gis pro defensione christianitatis (christianitatis) et tuitione Regni ac protectione bonorum
huiusmodi ascenderet. Quare pro parte dicti Sigismundi Regis nobis fuit humiliter
supplicatum ut quod deinceps nullus ad Canonatus et prebendas dignitates persona-
tus administrationes vel officia Gneanensis et Suffraganearum ecclesiarum huiusmo-
di admitti debeat nisi de Nobili genere ex utroque parente procreatus fuerit statuere
et ordinare ac alias in premissis oportune providere de benignitate apostolica dignare-
mur. Nos igitur qui ecclesiarum omnium decus et venustatem ac in illis divinis cul-
tus augmentum earumque bonorum conservationem sinceris desideramus affectibus
huiusmodi supplicationibus inclinati auctoritate apostolica tenore presentium statu-
mus et ordinamus quod de cetero perpetuis futuris temporibus nullus etiam cuius-
cunque dignitatis status gradus vel preeminentie existat nisi de Nobili genere ex utro-
que parente procreatus et legitimo matrimonio natus se fore doceat Duobus in The-
ologia Magistris et alijs Duobus in utroque vel altero Jurium Doctoribus et peritis
ac ad Magistratus et Doctoratus gradum in aliqua Universitate studij Generalis
promotis duratadate exceptis quos Quatuor ut premittitur qualificados iustis tamen
titulis in Quatuor Canoniciatibus et totidem prebendis in singulis Gneanensis et
Suffraganearum ecclesiarum predictarum pro Duobus Magistris in Theologia et Du-
obus Doctoribus huiusmodi iam assignatis vel imposterum per dilectos filios Capitu-
la dictarum Gneanensis et Suffraganearum ecclesiarum respective assignantis.
Ita ut in singulis earundem Gneanensis et Suffraganearum ecclesiarum Quatuor
tantas Canoniciatus et totidem prebende qui quibusvis etiam non Nobilibus ali-
as tamen ut prefertur qualificatis personis que ipsi Gneanensi et Suffraganeis
ecclesijs respective sub pena privationis suorum Canoniciatum et prebendarum
si per Tres Menses ab illis absentes fuerint personaliter residere teneantur con-

i No- ferri possint Capitula huiusmodi recipere et admittere teneantur etiam pretestu quarumcumque provi-
 et bona sionum gratiarum expectatiuarum specialium uel generalium reservationum mandatorum et
 Etque litterarum apostolicarum etiam Monitoriorum penalarum aut apostolica auctoritate confectarum
 nipi- confirmatarum primariarum preearum seu nominationum Imperatoris Regum Reginarum
 aineas Duam Marchionum Principum Prelatorum et aliorum dominorum ecclesiasticorum et secu-
 osque larium etiam Motu proprio et ex certa scientia ac ex quavis causa consideratione uel intuitu
 a ma- tu etiam Jurium casorum uel ablatorum aut pro sedandis litibus pro tempore concedendo-
 norum rum ad Canonicatus et prebendas dignitates personatus administrationes uel officia hu-
 iter inusmodi recipi et admitti seu unquam de illis alijs quam Nobilibus ex utroque parente pro-
 ona- creatis et legitimo matrimonio procreatis Duobus Magistris in Theologia et Duobus in utroque
 inmo- uel altero Jurium Doctoribus ut prefertur duntaxat exceptis prouideri possit neque debeat Nec
 uere Archiepiscopus et Episcopi pro tempore existentes ac Capitula Inconensis et Suffraganeorum
 nare ecclesiarum huiusmodi etiam pretestu quarumcumque litterarum apostolice sedis uel Legato-
 i cul- rum eiusdem etiam clausulam Aut si Archiepiscopo Episcopis et Capitulis dictarum
 ctibus Inconensis et Suffraganeorum ecclesiarum uel quibusuis alijs communiter uel diuissim
 atui- ab eadem sit sede Indultum quod ad receptionem uel provisionem alicuius minime te-
 ius- neantur et ad id compelli aut quod interdicti suspendi uel excommunicari non pos-
 x vtro- sint quodque de Canonicatibus et prebendis dignitatibus personatibus administrationibus
 in The- uel officijs ipsarum ecclesiarum uel alijs beneficijs ecclesiasticis ad eorum collationem provi-
 eritis sionem presentationem electionem seu quamuis aliam dispositionem coniunctim uel se-
 dis paratim spectantibus nulli ualeat prouideri per litteras apostolicas non facientes plenam et
 men et expressam ac de uerbo ad uerbum de Indulto huiusmodi mentionem et qualibet alia dicte
 is et sedis indulgentia generali uel speciali cuiuscumque tenoris existat per quam presentibus
 et du- non expressam uel totaliter non insertam effectus huiusmodi gratie impediri ualeat quo-
 apitu- modolibet uel differri et de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris men-
 tis. tio specialis in litteris huiusmodi provisionum mandatorum expectatiuarum et reservationum
 tuor et aliarum facultatum huiusmodi apertam uel quacumque alias etiam derogatorias
 is ali- et prohibitorias seu fortiores efficaciores et insolitas clausulas et adiectiones etiam tales
 neis per quas statuto et ordinationi huiusmodi ac presentibus et in eis contentis clausulis sin-
 rum gulis expresse derogari uideretur etiam presentes in illis de uerbo ad uerbum inserendo et In-
 r con- tentioni concedentis pro tempore eis uelle derogare exprimendo in se continentium mini-

me cogi seu compelli censurasque et penas in litteris provisionum reservationum nomi-
nationum facultatum expectatiuarum et mandatorum huiusmodi per quosunque pro
tempore obtentorum et preceptibus desuper habendis pro tempore contentas contra presen-
tium tenorem minime coarctare ac presentibus nullatenus ^{derogari} posse aut debere, Dece-
rentes statutum et ordinationem huiusmodi omnino perpetuo observari debere ac
quasunque collationes et provisiones alijs quam nobilibus et duobus Magistris in Theo-
logia ac duobus in utroque vel altero iure Doctoribus etiam alias ^{ut} quam ^{ut} prefertur qua-
lificatis personis pro tempore faciendas nullas et invalidas nulliusque roboris vel momen-
ti sique per quosunque iudices et Commissarios etiam sancte Romane ecclesie Cardina-
les ^{ac} ~~et~~ Causarum Palatii Apostolici Auditores sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter
iudicandi et interpretandi facultate ^{et} ~~et~~ auctoritate iudicari et diffiniri debere irritum quo-
que et inane si seu super hijs a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter con-
tingerit attemptari. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Leopoliensi
et Asculano ^(sic) ac Olomuricensi Episcopis per apostolica scripta mandavimus qua-
tenus ipsi vel duo aut unus eorum per se vel alium seu alios presentes litteras ac omni-
a et singula in eis contenta ubi et quando expedierit ac quotiens pro parte Sigismun-
di et pro tempore existentis Polonie Regis ^{ac} ~~et~~ Archiepiscopi et Episcoporum etiam
pro tempore existentium necnon Capitulorum predictorum seu aliusvis eorum desu-
per fuerint requisiti solemniter publicantes ac eis in premisis efficacia defensionis
presidio assistentes faciant auctoritate nostra statutum et ordinationem huiusmo-
di firmiter observari ac Sigismundum et pro tempore existentem Regem necnon
Archiepiscopum et Episcopos ac Capitula huiusmodi illis pacifice gaudere non per-
mittentes eos desuper per quosunque contra presentium tenorem quomodolibet
indebite molestari. Contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione post-
posita

3. ga

posita compescendo. Non obstantibus Constitutionibus et ordinationibus apostolicis
ac dictarum Incurans et Suffraganeorum ecclesiarum Juramento confirmatione
apostolica uel quavis firmitate alia roboratis statutis et consuetudinibus contra-
rijs quibuscunque Aut si aliquibus communiter uel diuissim ab eadem sit reue-
rentiam dulcissimam indulgentiam quod interdicti suspendi uel excommunicari non pos-
sint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de uerbo ad
uerbum de Indulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo omnino ~~hominum~~ homi-
num liceat hanc paginam nostri statuti ordinationis et decreti infringere uel
ei ausu temerario contraire Si quis autem hoc attemptare presumpserit indi-
gnationem omnipotentis dei ac beatorum petri et pauli apostolorum eius
se noverit incursurum Datum Rome apud sanctum petrum Anno Incar-
nationis dominice Millesimo quingentesimo quinto decimo pridie Kalen-
das Augusti Pontificatus nostri Anno Tertio.

CE

B. de Rizonibus

Euangelista

Na Salamanin u spoda podpisano: Fe. Bertrandi.

A. Pagnus

G. Gratianus

Na pergaminie u spodu ^{na} prusku z jedwabiu zoltogo i ozercwone-
go pierszej stowiana wyobrazajaca na jednej stronie dwie glowy
S. Piotra i S. Pawla, na drugiej napis LEO. PAPST. X. Na odwro-
tnej stronie wielkimi literami Rturm Decreta Apostolica

Przełożono jak można najwierniej, w wielu miejscach nie
mogłem domać się sensu —

Examinis

signa

Handwritten text in a highly decorative, calligraphic script, likely Gothic or similar medieval style. The text is written in dark ink on aged, yellowish paper. The script is characterized by elaborate flourishes and a dense, flowing arrangement of letters. The text is oriented horizontally across the page.

Handwritten text, possibly a signature or a small note, located at the bottom left of the page.

Handwritten text, possibly a signature or a small note, located at the bottom right of the page.

1540. in Januari

Do Dyarchy Segnu 1542.

150

Postulata Legatorum Equestri Ordinis in Comitiis Regni
Poloniae Petricoviae actis anno 1540. Zarząd ziem

Segnu 1542. w 15 kbr. Rozrząd się na ni-
czym w R. 1540. w Segnu.

Aby to iwi było postanowione, o coby Persona Świe-
ckiego stanu, miała być przez duchowną personę,
do Ładu Duchownego przywiązana. A którzyby z Du-
chownych przeciw takiemu postanowieniu śmiały cto-
wiecha Rycerskiego y innego stanu, do prawa a do
Ładu Duchownego przywiązać: aby takiowy winę, 20
marcarum był karany: a przed Ładem Grodzkim aby
był winien odpowiadać wedle Statutu fidei anno do-
mini 1519. Także też winę, Ładzi ziemski o rzecz
Duchowny, Ładu ziemskiemu nie należąco, którzyby
się śmiały wryć sądzić aby był karany.

Aby zernawania y opisowania Długos y innych za-
pisów u Ładu Duchownego nieprzyjmowano, pod takimi
winę wyżej opisaną, albowiem przyjmowaniem takie-
wych zapisów, y prawo się zatrudnia y Panom świe-
ckim trudności przynosi, a zwłaszcza gdyż nierządowy
u Pana Sprawiedliwości, Duchowny podanego jego przy-
wa do Ładu Duchownego, aby Duchowni nieprzywiązali
do Duchownych zapisom ludzi ziemskich zgoda, tylko
u Panów ich sprawiedliwość sądzić, nieprzyjmując żadnych
zapisów, od osoby Świeckiego.

Też podani, aby testamentem niemogli nic legować
dziedzicom bez woli Pańskiej, bo się tym. Jmienie pu-
stoszy, a wotazora lion, wotow, oryuby wotow, spwa-
wować miał. A to aby było od Duchownych przyma-
no pod wino, 20. marcarum.

Panowie Duchowni, aby wedle Statutu, Sądów tucim-
skim nieporozradali, jedno aby się wedle Statutu
zachowali, a wotazora iż Panowie Duchowni Sąd
Affefforskie zariadali, albo zariadali, co to Osobom
ich nieprzyjacieli, a wotazora gdy są, Atake crinnia-
les, czego dnie najwzajem o mordowstwa, o niażdy
domowe, o gwałty, o warbie drog wolnych, et id
genus alia, co ich Sądów nie należą, gdyż to jest
przeciw Statutowi.

Jmiona wryskanie, hówbyholuich lub hówbydom dane,
aby były pod prawem y pod brenionym ziemskiem,
A panowie Duchowni, aby z tego wojny, byli powinni.

Król Jego Mśc, y Panowie Duchowni, Statut de in-
titi Sultero opale obciwory, z Sotysy y Woyty,
wryskowali, hówry byli. Prawy wryskowley wryskowli
y potrzebni. Proszor, Portowie, aby te Woykostwa były
wedle starego zwyczajin zachowane, aby talowym
były dawane, hówryby były lub postudre Wojenney go-
dni.

Grasa Wojny aby niebył wypuszczone z ciz-
guenia wojennego, hówryby prawo wryskowli, wolnym

104
od Woyny nieurynito, y owszem gdyby nie, lito talo-
wemi listy szereg chłost, o którychby prawo zda-
wana niebyło, nie maig, byż przynimowane, gdyż
Król Jego iksie osoby swej od Woyny wyzwobodzie
niemwie. A któż tedy wolnym byż moie! Jako Panu
Lubrańskiemu, aby to było harowane.

O zamknięciu drogi do Lublina y do innych miast,
Pawłowa, y ziem, kupcom y gościom, którym przedtem
było wolno przysię, z rozmaitemi towary potrzebnemi
wszędzie Koronie, iako z bronią, y z inrze-
mi walecznemi rzeczami lub walec potrzebnemi
przysiędzać, y taloż też z pieprz, z srafany y
z iedwabnemi rzeczami, których u nich tawiey było
dostawać za pieniądze a drit się już zbroie przera-
dilo. Po Rycerstwo na potrzebie porpolitey bywając,
pogineto y z bronią porpolu. Platnerów też w Koronie mato,
a przez szlady, Kwaloweli, Lwowili, Bornaćli, Rycer-
stwo wiele szlady, którzy do nas nie nie przepuszcza-
ją, iedno szpiegi to iest Turki, którzy nie albo mato towa-
ra maig, iedno ziemię brzyżają. Jalsoż Turcy rukwani-
ją się szlady, prosto do Litwy przez pola iedzą, a
tym we wzrech rzeczach chorąg szlady. Prosz, Króla
Jego Maje aby wolności była po stawemu, Kupcom y gościom,
a iżby było wolno szlachie z gozemi, towarami y wotni
kupcy, iako też i inzi poddani Jego Królewskiej Maje, y
na granicach kupcy y prowadzą.

statut przeciw Korytanom wyrzucony, aby wedle onego
oszaney grozacy, byt wyrzucany na przeciwko talowym, któ-
rych uprzeczenie Rzymiskim prawem na nim co wyi-
skai chcieli albo chca, nie tylko iuz o podawania, ale y
o mize y o wzetakiu korywody, iako iuz stato od Opata
Kieichowolskiego pewnym osobom Rycerstwa w Czechach,
ktory starodawna pieniezna, a nie sznypoway, Druciginy,
zwyczaj dawal, on opuszcizwry Rzdy, prawa i wolnosc ko-
ronay, ciemnot strona, hu sznypoway Druciginy prawem
Korytanckim. A znad iest talowaych Duichowaych wie-
ciey, ktory nad stary zwyczaj y wolnosc Rycerstwa,
miewolay, szlachty, hu talowym nierozumym Drucig-
cinom. Prosi ziemianstwo aby przeciw talowym byla
exekucya wypetniona statutu na Korytan wyrzuc-
nego.

Poradne, aby byto na hardy rok, wedle starych Pristai-
cy, przez Starosty wyznaczane. Abowiem mniay Rhodric
moze na hardy rok po dwu groszu dai, a mizli za
pietnascie lat dai groszy 30. iako tym czasem na wie-
lu miedzach hu zabozeniu ludu porzucitych sie Drucie.
Abowiem nietylko iest z ciemnoty, w z nich wybieracy:
ale y spisu bieroz, przeciw prawu porzucitemu. A iestze
na tym niedorocy maiost, opuszcizwry exekucyaz, w talowaych
rzeczach Panowie Starostowie, ludie ubogie szporywawry,
po wiadunku od hardego porwu bieroz, iuz tez od lilla
czasow ludie ubodry hu zabozeniu porzucic niemozay.
Proszay, Pristowie, aby oltwo taliego wyrzucenia, przez
talowaych wynisznay, exekucyaz, wina byla ustanowiona

centum Marcium, gdyż też ródzina Quintana
na jeden rok ma być ubrana.

Kommissarze z Terzu Miast, do których ze wszel-
kiem y miast koronnych z Causami Niemieckiego
prawa, appellacya bywa: aby nie niemawiali, bez
urzędu Starostę bytności, gdyż wiele Szlachty z praw
w Niemieckim prawie ma, a Mięrowanie porpo-
kie przychilniejszy goz ludzom Mięskim, a niżli
Szlachcie.

Powiaty jako Sądelski, Pięcki, Sądelski, przyległe ku
granicom Węgierskim, których ożymy z Węgier wiel-
kie niażdzy na domy Szlacheckie, wyprawia wsi bez-
piecznie iado, urząd bez wielkiej pomocy. A tak B.
stowie prozdy, aby Starostwa pograniczne były opa-
trzone, tak iakoby Rycerstwo, to iast uboga Szlachta
miała do tego Maćroby y wspomóżenie.

Ktoby tego varit, abo zabit umyślnie, nieodpowiedzia-
wry przez Wórnego z Szlachty: zaiachawry mu abo
zaiachawry go umyślnie, aby było temu zabieżano,
bo się stał Dzielnie wiele morderstwa.

1966 4 20. Obris

Watoschy

Spisanie Kroniki o Ziemi Wotoskiej talze y o Hospo-
darsach iey, iako nayspierwey Wotodrowie przyrzeli do Zi-
mi Wotoskiej, y ktory nayspierwzy Hospodar albo Woi-
woda jeh byt od Roku pierniszezo Tworzenia Swiata
t. 1624. od Narodzenia Bozego 1352. w Roku 1566.
20. Die Mensis Obris w Jassiech.

Z Bozey woli nayspierwzy Wojewoda Pragofsa iako
Lowiec przyrzedit do Węgierskiej Ziemi, miasta y Rzeki
Omawamarusa za Turem na Lewey litorego zabiti na
tey rzecze Moldawie, y tamre byt wesol z swyymi Pa-
ny. Tamre mu ie, ta Ziemia podobata, y zostat w niej
y ziemie osadziat z temi Wotosky Węgierskimi, y byt
Hospodarem dwie lecie, potom syn iego byt Hospodarem,
niepisze iako mu byto Jmie.

Urzednicy Wojewody Wotoskiego.

Hetman Dwornik, Horczy Dwornik, Dolinur Dwornik, co
przy Hospodarze tenze y Marszałkiem, Logofetow trzy, po
nastrenu Kancelery, Wisternikow trzy po nastrenu Podskar-
bich, Solnikow albo Krawczych trzy Poharnikow albo Pod-
czasztych trzy, Diakow starszych co nad Dyasemny trzy,
Ufarow trzy, co nad Ufarami iahoby Komornicy Kuchnia-
now iahoby u nas Dworzanow nad nimi starszych trzy,
Ukonarztych albo Konuszow trzy, Kuchmistrow albo Solarow
trzy, Armazow co na Kata goniaz starszych nad nimi
trzy, Aparodow co przy Hospodarze w Komorze trzy, Pitha-

nowo co nad Chlebem turey. Piwnicznych turey. Sipatarow
albo po narzemu Miominilow turey.

Summa wyszłych gospodarow dwadzieścia y Osm.

Summa wyszłego z tych gospodarow Panowania 204.

y $2\frac{1}{2}$ Miesiąca, Kardy z tych Urzędniów mająz mied-
zych pod swoz mocz - niematy Poczet, aliedy w listy
wyszorpi, nieharaz Stowy, ieno liiem, o vorne rzezy.
a o zwiady o listos tam nieludno sam gospodar harze
zaraz gardtem, on sam Szprie.

(Ust. podobniez rany na się Kromila Modawelska, u Karamz.
V. pryp. 338.).

1569. 12. 6to Junii

Ex Ms. Arch. Seren. Aug. Regis
Collectioni Bogeliana

Privilegium Refidulationis Terrae et Ducatus Kijovia
Polonia Regno.

Est idem latine

Ogłosiare to też tym przerwionym Panom, Radom naszym
Duchownym y Świeckim, Xiążętom, Panom, Urzędnikom
Ziemskim, Szlachcie, y wyszłuchom Rycerstwa Ziemi y
Xięstwa Kijowskiego, y Poddanym ich z Terki naszym
Królewskiemu zostawiamy, iż wszelkie sprawy ich, tak usz-
ędów naszych Grodnich y ziemskich, iako też za appella-
ciami na Sąd nasz Królewski przypadające sprawy z Dany
Radami naszymi Koronnymi sądzić y odprawować mamy
y powinni byćpiemy Statutem Litewskim przez Nas gim
Dziścei przyznanym, litury gim wcale rozprawiamy.

Wszakże dajemy gim moc na Sędziach Powiatowych za
Listy naszymi sztorowych tego Statutu Litewskiego, Artyku-
łów poprawiać, y wedle potrzeby przyznawać, albo ugno-
wać, a do Nas na Sępn walny Koronny przynosić,...

A między sprawy Prawa Magdeburskiego, albo ialegoz-
łobskich innego werwania ludzi, wedle obycajów Koronnego,
przed Urzędnikami naszymi Koronnymi, y Dworu Naszego w tych
sprawach y potrzebach ich, do Nas y do Dworu Naszego
przypadające, będąc Polskim Pięmem odprawowane.

To też za prośbą, wrech Kijowskiej Ziemi przerwionych
Stanów, zostawiamy, iż we wszelkich sprawach ich sądowych,
iako Porady wpisywane do Xiąg Acta y wszelkie potrzeby
ich, tak u Sędzów Grodnich naszych y ziemskich, iako y z
Kancelaryi Naszej Koronnej, Delceła nasre, y we wyszłuch
potrzebach naszych Królewskich y ziemskich Koronnych do nich Listy,
miałym innym, iedno Ruskim Pięmem pisane y odprawowane być
mają wiernie czynić.

184
Gravamina ad Krzyżaków na ziemie w Elblą-
gu spisane i podane 1440.

Przeciw dawnym zwyczajom i prawom, ziemiom i mi-
stom krzaków rozpoczynających zabraniając one tumultami
i konspiracyjami narywając, a wolno było zawsze rze-
żać się o rzeczach i cnotach dobra swego radzić,
zawierać, ostrzegać tego ciele co wierzchności powin-
ni.

Initia fortune et Principatus Sigismundi I. Regis
Polon.

Sacramento aegrotos, secundum morem et consuetudinem
Hospitum, ut liberum sit nobis publice visitare, tum et
cum Processionibus diebus Festis atque solemnibus sine omni
impedimento progredi. Monasteria et templa nostra,
que ad hanc presentem Unionem in nostro ritu et
religione perseverarunt, ne ad templa Religionis Ro-
mano convertantur. Si quis etiam pro perpetrato ali-
quo facinore ab Episcopis suis fuerit excommunicatus, is
ne ad Romanam Ecclesiam religionem suscipiatur, imo ut
excommunicetur: eodem modo nos etiam contra eos qui ab
Ecclesia Romana excommunicati fuerint processuros, et
facturos pollicemur. Quodsi ita Deo favente aliquando
religiosa etiam pars hominum orientalis ecclesie ritus
Greci ad eam unionem cum occidentali Ecclesia ac-
cederet, ac subsequenti tempore communi consensu totius
universalis Ecclesie, aliquid, quod ad ordinem et refor-
mationem ipsius Ecclesie Græcæ attineret, sanciretur,
ut constitueretur in eo, ut communis esset omnium parti-
cipatio, tanquam unius Religionis oculus sub uno
Pastore existendum.

Tymonit Tary zapisane dugu orlarska kop grozy listow.
 ilicy monety i angela newonych dolyh megierdlich na ~~list~~
 Moytrakhodach w ponie wileńskim jezemu Michajewi-
 crowsi Radziwiłowicrowsi starość Horodeńskiemu, dnia 20.
 Lipca 1710. roku. Podpis jest Pigimundus Rex, ze rualiem
M káspolowienia dugu, a pod tymdem podpis drugi Kopet
Pizar. Zamiradora Adam Sambreiwer na kopii, z której
 ten wypis, że ona jest przepisana z oryginalu Ruskiego
 pergaminowego pisma P. Dietubowira dn. 2. Lipca. 1702.
 że w dniu jest na ranożne pergaminowej pierze, której
 grodek wyrznięty a oryginał sam przepisywany.

Jno my iemu na to dali ser nasz list iż on maieł tot
 Dwor nasz Derzaty z męstom i z owsiu ludmi Bo-
 wetu Moytrakhodskoho Putnymi i danymi i tialbymi i s
 lionichy i s piawy i towy i Oczorniki i s owsiu innymi lu-
 dmi toho Dwora naszo i z ich wsiu służbami i z danmi
 hrozwynymi i medowynymi i Dobrowynymi kuniowymi i dia-
 lity owzanyymi i Owzianyymi i z sienom podiakolugym i s
 ludodynoim i s pafinim Dwornom i z ziemlami Pastkowoski-
 ni i s krowczynymi peniazmi i z stawy i z mityny i z
 męstewom i s piżom i stanyiem i so wsiu innymi popla-
 tki i porzytki krowcy z męsta i z wotoly Moytrakhodskoi
 na nas chorywaty

tiaglo

106

pisanoie tot Welnuorny Pan Jury i Zonia i dety
i potomkowe ieho maiut deriati tak datho polut
iemu i zione i detem i potomkom ieho my abo
potomki naszy tuie sumu try tysiacy hopy hrossey
zaplatim aholi budet zaplatzeno tohdy toie jme-
nie Horodno so wsim na nas i na naszy potomki
maietsia wernuty i spasti i nad to my toho to jme-
reconoho i Welnuornoho Pana Jury na Wra-
toho Starostwa Horodenskiho do rywota ieho ro-
stawlaiem i zostawili iesmo ieho Ane maiem ie-
ho s toho Starostwa wyrzady ani komu inomu daty
slubiyiesmo ieho lepszym a poutywszym i poizteznij-
szym Wradom Osmotrel, a lutoriyiesmo Ostonli s toho
perwoho Latynskoho przywileia wyniali wrady Mesta
Horodenskiho Pomernioie a Waznici dla nehotorych pry-
czyn nam powolnesia chazaty wypustyt nam s toie za-
stazy Wrady inapierwyy Horodniroie Penary Koronny
konunioie Kuornystwo nizli maiet on w tozieto za-
stawe braly diahta Horodenskiu rytyni i Owrianyi i
tyni diahty spazni naszy po dworom naszym razioraty
a ostankom Wiarney Moskowiur hornity i Plotnicy maiet
ieho mitost zawedaty podawnomu z kuralnii i s tuchary
i z melownik i toiu plitciu ramok nasz opalowaty

W r. 1529. dn. 20. Paźdź. Zygmunt król wydał rozporządzenie do Starosty i Tywunów rymnickich względem pobierania dochodów z dóbr lwówskich. Podpisany na ich wroźdzeniu Jwarlio Hornostey Piśar Kamostink Doruńskiy. Kopia ta, jak rozstrząsał Adam Namprun, jest przepisana z oryginalu rękopisu na papierze pisane, przez P. Melubowicza dn. 29. Lipca. r. 1702. U dołu jest piśmami lew na małym wyciaru.

.... ne opuskaisty starodawnoho obywaia chto sia doty-
czet Kunimnoho płata lwowsky ludz nasyi kunimnichi
Dawali nam za kunicy po szestnadiat hrorey my
im w tom Tarhi nasza szynili opuskaistie im ot
tych Kunio po wotory hwoy a lwowsy wotory Pan
Starosta Deryt u swoiey moy i tyh ich wotory ta-
kiy postanowi maiet nam ludz kunicy dawaly po
szestnadiat hwoy a Derrawcam i Tywunom chto budet
wybiraty kunymnichi pieniaz po try pieniaz maiet
im dawaly a za tyi wyrwotyni roboty i poiedy i lwo-
nyh izmna ich wyrwotiti maiet nam tyi ludi nasyi
Kunimnichi lwowsy z nich na lwowsy hod ot lwowic
i ochi wotowic po podukopiu hwoy dawaly a ot
lwowic i ochy po podukopiu toho to iest po piatnad-
cacy hwoy przytom i urstawieniu ich lwowsy
czlowek maiet nam w lwowsy hod i potomkom naszym
dawaly za boerlu Owca szest hwoy a za worz sina

dwa hoory.... Też wżenie sieniary narzyl w
 lotorych holwach dworach, i igumentwach na nas sieno
 hoorywali to i teraz maist byty polonni, i tyi ludy
 narzyl maist tyi sieniary hooryty lotory i peralpm
 hoorywali, a lotoryi hwi dawna dialta dawali na
 nas do dworow narzyl tyi maist i teraz dialta
 dawaly do tyh dworow narzyl wodtuh dawnoho
 obyrcia

r. 1735. Dn. 20. Miesia. Jerzy Biskup Włodzisław
Troski sprzedaje dobra majątku Kobylniki Obłach-
owi Marcinowi r. 1735. Włodzisław Włodzisław Włodzisław
za 300. kop. gruby: kopja wypisana z oryginału par-
gaminowego r. 1735. (zestaw, Narubienia powiadomienie).

..... Ja dot Dwor. sowy z Mierłom y torhom y z kow-
manii y z parnieju moieju Dwornoju y Parobli y
Czeledej. Niewolnoju y z kowrmi parnieju y uaktyni
y ziemlani zih parnieju y bostyni y dubrowani y
Osiery y Gierwatni y z Tawy y stawisroy y z zie-
mlani Mojariskini y z Osory y lesy y z ptaty y po-
rytki..... prodaćiemni.....

przysto, et in opere Maris Deudando me mate po-
niesto labores. Majaz, iż Panowie Postowie moi polownie
commendare Jchmossion na ten ras do nobilissimum
concursum zebrany, aby tak sami Jchmossionowi chcieli do
ulontentowania wojaka przy mnie zostającego accedere,
jako też do Jego Krolewskiej y Rzeczypospolitey o stu-
szone za odwagi y prace jego ulontentowanie instare.

Iustabunt etiam Panowie Postowie moi do Jchmossionu,
aby Jchmossionowi ludzi na Zaporoziu w Koszu zostających stu-
szenie y jako najprzedrey chcieli ulontentować, Jego
Krolewskiemu ras y Rzeczypospolitey optare donativum
pieniężne na Czotny Onym co przedrey obmyśliwszy
postać, żeby Zaporozie / które flagellum po wszystkie
Lata Nieprzyjaciota y Ukrainie propugnaculum było / Na-
drzeje, o Potchuyi Rzeczypospolitey utracał primo da
Bóg Verē czotnawci y Krukami vicinas Jemu
Miasta Tureckie possit depopulari. Albowiem utraciwszy
Zaporozie musiałaby Rzeczpospolita Ukrainie y in
Confinio zostającym Provincijs totaliter ultimam
perniciem ominari.

Tudzież niezapominaj Panowie Postowie moi polownie
Jchmossionu upraszać, aby Chorągwie nasze Polskie,
które cały Rok de proprio racioznawczy trygnam,
mogły inchoptowane zostawszy do komputa kwar-
ciałego Wójzka stipendia należte za trzy Cwierci y

Hiberna equaliter z innemi Choragwiany z Lasli
Izgo Krolewskiej Mosci, y Krecypopolitey miei.

Thura przylzym, quo tenuitate Nostra proponere Jhmo-
scionu niemoze Dexteritati y Larie Jhmoquow Pa-
now Obywatelow tamiecznych Panowie Postowie
Moi jako nayprohorniej commendentur.

Michał Hanecko W. Jkka. Zaporowski
Hetman.

Krypt o Kłęnotach i Potopie a Archivum

In casu też ingruentis (strzeż. Boże) na Kralow i
Warszawę, periculi, zlecamy Wielmożnego Podskar-
biego Wielkiego Koronnego fidei, et curę. aby zawa-
domił Kommissarzów securitati kłęnotów i Koron
prospiciet, tak iednak żeby za granice niewychodzi-
ły. Wzrę że Consent. Rpltey, accessit; aby korona
Moskiewska i obcię potop sprzedane były, tedy to
powinien Wielmożny Podskarbi Wielki Koronny
czynić per plus offerentiam, i także zawiadomo-
wać pomianionych Kommissarzów.

Ex. Mr. Jan. Aug. Regit.

Regestr Krzywda Korahow Zaporowskih do Jmci.
Pana Kralowskiego postanych.

1me Jmci Pan Craplichy urzędnik Czechryński upo-
sit u nieborczyka Pana Kralowskiego sobie Tutor
wstary Driedziorny Chmielnickiego, na których ma
Chmielnicki i prrodhou swoich Krolewskie donayo i so-
bie danoy aprobayoy od tesarzowskiego Krola Jmci
opracie natchowoy Pan Craplichy na osadzone stobody
z ludem gtdodem gumno, to jest 400 lipy zboza ra-
brano wrgylicie domostwo porabowano.

2do Tenze Pan Craplichy quiewaier sie na Chmiel-
nickiego liedy go prawem potoryt o swote gwatly,
Syna iego 10. annorum puerum, Kanirugami w swol
rynkul swoiey czeladri tak zbic harat ze az rami-
sione ledwo zywego i wkrótce polym umart.

3^{cie} Pan Komorowski riez tego Pana Craplichiego
prazysiozt lilla razy przed roznemi Korahami Affa-
wadami ze iezeli z Chmielnickiego nit nie wskuramy
tedy go honieornie zabieimy albo rabio rothareimy.

4to Jmci Pan Chorazy Korouny Alexander Koniecpolski
idze teraz liedy Tatarsy pogromit z Zaporozia, harat
wiazat tego Chmielnickiego pod watez i szyc, mu urnoi
w czym liedy sie Chmielnicki chiat udat do Pana

Joannes de Tanczyn Succamerarius Cracoviensis Significa-
 nitur senore presentium universis et singulis presenti-
 bus et futuris Quomodo venerabilis ac Religiosa
 virgo Dorothea Trenchanyanka Abbatisa Monasterii
 Sanyatekensis cum suo conventu ex una et Genero-
 sis Saniislaus Lanckhowsky de Bierzge Bieczyna
 Pandemiriensis et Capitaneus Camenecensis terrarumque
 Podolie generalis partibus ab altera unanimi consensu
 et concorditer nos rogaverunt petieruntque ut equi-
 taremus vel nostrum Camerarium mitteremus iuxta jus
 granicierum inter ipsas partes Scopulos erigere et suble-
 vare inter bona ipsorum hereditaria. Ex parte prefate
 Abbatisse et sui Conventus inter villas Sanyatki
 et Gorka et ex parte vero prefati Saniislai Lan-
 koranski inter villam Przere nuncupatam. Unde nos
 eorum petitionibus iuris annuentes nuncimus ex parte
 nostra ac officii nostri Succamerarius Nobilem
 Nicolaum Kwatomski heredem de Kawli Qui eor-
 umdem Scopulos nostra voluntate ac vigore nostri officii
 Succamerarius levavit et erexit inter prefata bona
 dictarum partium a principio usque ad finem saltem
 et saltem modo prout lucidius ac clarius cognoscitur

locorum inferius scripta continent. Prefata virgo Abba-
tissa cum quo convenit per generalem suum procurato-
rem videlicet Generorum Spillwam Janhowski et alios
suos procuratores videlicet Nobilem Joannem Lubochow-
ski Mysko de Sanyaski ac senioribus quibus videlicet
de Sanyaski Jacob Kalesha de Chrosz Jacob Ba-
kala Stanislaus Blachowna et cum omnibus perman-
entibus tunc incolis de eisdem villis videlicet Sanyas-
ki et Chrosz Qui limites et Scopuli ^(sunt) inter dic-
tam Abbatissam et Generorum Stanislaus Lantzhoran-
ski Biscernam Sandomiriensem et Capitaneum Camye-
myczensem Scopulos erexitur iuxta ius ^{granicie} ex
parte prefati Stanislaus Lantzhoranski ville eius Brze-
zys ex una et prefatum Convenium Sanyaski parte
ab altera Qui Scopuli per cognominaciones se invicem
investigant In primis hic niceps cum granicio et Sco-
puli in Borram qui nominatur Byenastrowa ex
adverso scopulorum ubi ~~in~~ parietes ex opposito
Majordanis Regie inter ipsarum parietem Brzezys et Nye-
polomyze regalem inter viam que tendit de Brzezys
in Nye polomyze Qui scopuli etiam cum nicipi ubi
scopuli Majordanis Regie sunt erecti inter Regalem
Nye polomyze et territorium hereditatem ville Brzezys

In eodem loco Pyenyafrowa. Duos scopulos locavimus,
 qui equitantes de Brzeze in Njepolomyce via supe-
 rius dicta manu sinistra granices Regalis remanent
 incipiendo se prope Duos scopulos qui erecti sunt de
 uno radice. Tercium scopulum erexitur claudendo limi-
 tes Brzeze et Njepolomyce Regales ex opposito vie
 prefate in manu Dextra equitando de Brzeze in Nje-
 polomyce Regalem. Hic erexitur scopulum qui desi-
 gnat principium scopulorum inter Sanyatki virginum
 et Brzeze prefati Sanyatki in bivio viarum que
 tendit de Brzeze in Njepolomyce Regalem, et alia
 via vadit de Njepolomyce in Chrocz que non impe-
 dit neque Sanyatki neque Brzeze sed tendit ad
 viam stradam magnam que tendit de Cracovia in
 Bochniam ibi dividitur in partes diversas vadunt
 scopuli ad manum sinistram eundo de Njepolomyce
 prefata via Actum non perveniendo ad viam stra-
 dam magnam iuvare qua via seu viatorio sub pra-
 tu dicta Czudowskye que porata remanserunt omnes (sunt)
 ad Brzeze cum silva et sic venimus erigendo scopu-
 los secus se-sequentes ad Byalagrod, qui Byalagrod
 perducit ad Conventum Sanyatki a manu Dextra ab

ipso Byala grod ereximus scopulos recte usque ad cognomen
vynyca usque ad cognomen Arunowgay. Ab ipso
Arunowgay recte per viam magnam stradam superius
nominatam ubi ereximus scopulum secus viam
et signum in arbore querano (sah) ad instar Crucis
Qui scopuli tendunt recte per campum usque ad
cornu prefati Arunowgay dividendo campum foris ville
quondam Deserdate proinde, veniendo ad cornu Aruno-
wego gayu incipientis cornua rubetis penes Aruno-
gay recte scopuli tendunt per rubelum usque ad cam-
pum Barrogo et agrum ipsarum nomalium de Sanyath-
ki ex antiquo pertinentes. ibi invenimus antiquos sco-
pulos quos ex consensu partium ereximus secus unum
altero usque recte per campum ad cognomen dictum
Lazora que Lazora remanet a sinistra manu ad Barrogo
et campum prefatum remanet ad Sanyathki sequendo
scopulos a principio usque ad primum dictum Ordochow
ubi ereximus scopulum sub monte non ascendendo montem
ipsius conveniens, hic iuvimus parumper indirecte per rub-
elum erigendo scopulos usque ad limites Grochothowskyey, et
ibi apud riviutam que tendit ad Barrogo de Zagorre ibi
locavimus ultimum scopulum valem. Hic iuxta graniule lo-
cando fecimus clamare Sanctitas Gora de Schavon mi-
nisteriali si quis deberet loqui sic a principio in-
cepit quam finendis graniulebus. Si quis contradicere de-
beret ubi nullus contradixit adversus prefatas (sah) limi-

† decrevimus robur limitum inter prefata heredi-
tates et in eum duraturum

112

tes et locacionem juris, Et prefatus ministerialis
clamavit prius secus et quarto et nullus contra-
dixit Nos vero per Succamerarium nostrum sacra
nominarum cum Nobilibus secum herentibus in
prefato iudicio videlicet Martino de Sulkon pe-
tro de Sucharaba presentibus Generosis et Nobilibus
Ade de Wyewarow Joanne Sabosch de padnowgrze
Nicolaio Wyelopolsky de Gdow Stanislaw Wychowski pe-
tro de Wolycza et alijs quam pluribus fide dignis ad
premissa vocatis In cuius rei testimonium Sigillum
nostrum preerentibus est subappensum Actum et Datum
in loco campestrati graničierum Fevia secus aule fe-
stum Sancti urbane Episcopi et martyris proxima
Anno a nativitate christi Millesimo quingentesimo
decimo nono

z oryginalu pergaminowego, majsz-
cego pieczęć na gruncie jedwabnym
czerwono-błękitno-zielono-żółtym wkrę-
czony w domu Woy Keliński w cyrku-
le bocheński Galicyi austro-węgierskiej, ba-
wiaro u niej r. 1851. z mienioną Pierwin
gorainą, przepisany W. A. Maiejewski

Actum Petricorae in iudiciis ordinariis
generalibus Tribunalis Regni, feria secunda
post festum Sacratissimi undecim milia virginum
proxima, Anno Domini. Millesimo sexcentesimo
decimo sexto.

Privilegium Wbistai Lanzuti super Partimisch, Ran-
bolic et c. a D. Boleslaw Duce Poloniae Datum.

Ad iudicium praesens ordinarium generale Tribunalis Regni. Petri-
corae, atque iudiciis ejusdem personaliter accedens nobilis Lauren-
tius Stainguthi, obtulit iudiciis eisdem, privilegium infrascriptis libe-
ris super hereditatibus inferioribus expressis ab olim piae et sacrae
memoriae serenissime Boleslaw Dei gratia Duce Poloniae, benigne
datum, sigillo ejusdem Ducis appenso designatum, in paragonis con-
scriptum, in nullo viciatum, petens id a se suscipi, et actis pae-
sentibus ingrossari demandari. Cujus petitioni iudicium praesens
annuendo, hoc dem privilegium suscepit et actis haece inseri
demandavit. Cujus tenor de verbo ad verbum est:

In nomine Domini Amen. Quoniam ab humana memoria
res gestae annorum revolutione continuata de factis probantur, quae
non improbe est inventum, ut haberi memoriae hominum scriptu-
rum testimonio. prout est possibile, succurrat, hinc est, quod
nos Boleslaw Dei gratia Dux Poloniae notum esse volumus tam
praesentibus quam etiam futuris, presentem paginam inspecturis, quod
insistentes fidei scripta et nobis multum in omnibus utilia nostri
dilecti scriptoris Wbistai, filii comitis Laurentii, damus. Item
atque confirmamus jam dicto Wbistai et suis successoribus nostras hae-
reditates in terra nostra Rudensi, videlicet Rambelice, Partimisch
et Kuchlewo cum fluvio qui Wartha nominatur, in longitudine in
latitudine insuper cum omnibus utilitatibus et pertinentiis ad eadem
hereditates qui nunc ibi sunt, aut processu temporis fieri possent
quocumque nomine censerentur jure hereditario libere in perpetuum
possidendum, dantes sibi et suis successoribus in supradictis bonis
ex pro commodo suo omnes utilitates, quas ibidem habere et compa-
rare poterint, in civitatibus edificandis, in molendinis, in navigiis,
in venationibus, aut etiam si aurum vel argentum aut gladium
aut quatuordecim census repetitis fuerit in hereditatibus prae-
minatis in perpetuum Wbistai et sui successoribus in perpetuum jure
hereditario et libere retinebit, adventibus vero temporibus hae-
ditate Rambelice, Partimisch et Kuchlewo ab omni exactione
polonica quae modo Dominio Ducatus pertinet, sicut est a vasa
a powoz, a przewod, a podwozica, a stuka, a łowe, a vasa
a por

a p^{re}sentis et a citatione castri. nisi tantum nobis sigillo,
aut annulo fuerint provocati, capientes sacpeditas haereditates
praecipue a p^{re}sentis et quatenus solutionem in tota
nostra terra pervenerimus eandem, sacpeditas Ubestas in bonis
supradictis ponat et pro se percipiat ex integro, nullo con-
tradictante, habeat etiam supradictis Ubestas et sui suc-
cessores in haereditatibus sacpeditatis omnia jura tam
tautenticata quam p^{re}sentia suspendere, deculare, rotare,
dennembrare, mutilationes facere, omnem fructum exinde
provenientem pro se percipiat ex integro, nullam nobis
exinde portionem, caput cum vicinis non solvat. homi-
nidum inter ipsos incolat peractum. Ubestas et sui
successores judicabit et ejus fructus ex pleno pro se acci-
piat. Notamus etiam ut nullus advocatorum nostrorum
die fori aut aliis diebus homines ipsius Ubestai detineant
si fuerint vulnere inter se ipsos aut cum aliis in
contentione litis in civitatibus nostris aut in terra nostra
aliquaque locorum, sed dictus Ubestas et sui successores
causas judicabit. Item homines sacpeditas Ubestai non
teneantur stare citati coram Pallatino aut Castellano, ne
coram iudicibus eorundem sed coram suo domino Ubestas
comparebunt. Si autem acciderit, quid esset homo, dicti
Ubestai hominem occiderit in civitate nostra vel ubicunque
locorum in nostra terra, omnem utilitatem exinde pro-
venientem sacpeditas Ubestas et suis successoribus dividen-
tatem perpetue assignamus. Si vero eundem virum occi-
derit in locis supradictis, et abierit, non detentus in villis
memoratis Ubestai coram ipso jure conveniatur omnem
questionem ex eo proveniente de homicidio percipiat, ex
integro sint etiam absolutae incolae, ditionum haereditatum
Rambelise, Parzymiecho et Kochlewa ab omni jure
castri vel civitatis, sint etiam absolutae incolae, sacpe-
nominatae a Thelouco per totam nostram terram. Homi-
nes vero in bonis supradictis residentibus nullus ex nostris
hominibus judicabit. Ut autem nostra haec pagina rite
peracta robur obtineat perpetuae firmitatis, et ne in posterum
per nos aut nostros successores possit irritari, praesentem litteram scribi jussimus et nostro sigillo facimus
communiri, coram his testibus: Comite Fredrico Pallatino

honorar,

posnamensis, Bogusław judic. posnamensis, Jantons Castellanus Kabi-
nensis comit. Datum Posnamiae, Anno Domini Millesimo
ducentesimo sexagesimo sexto, in octava beati Joannis Baptistae.

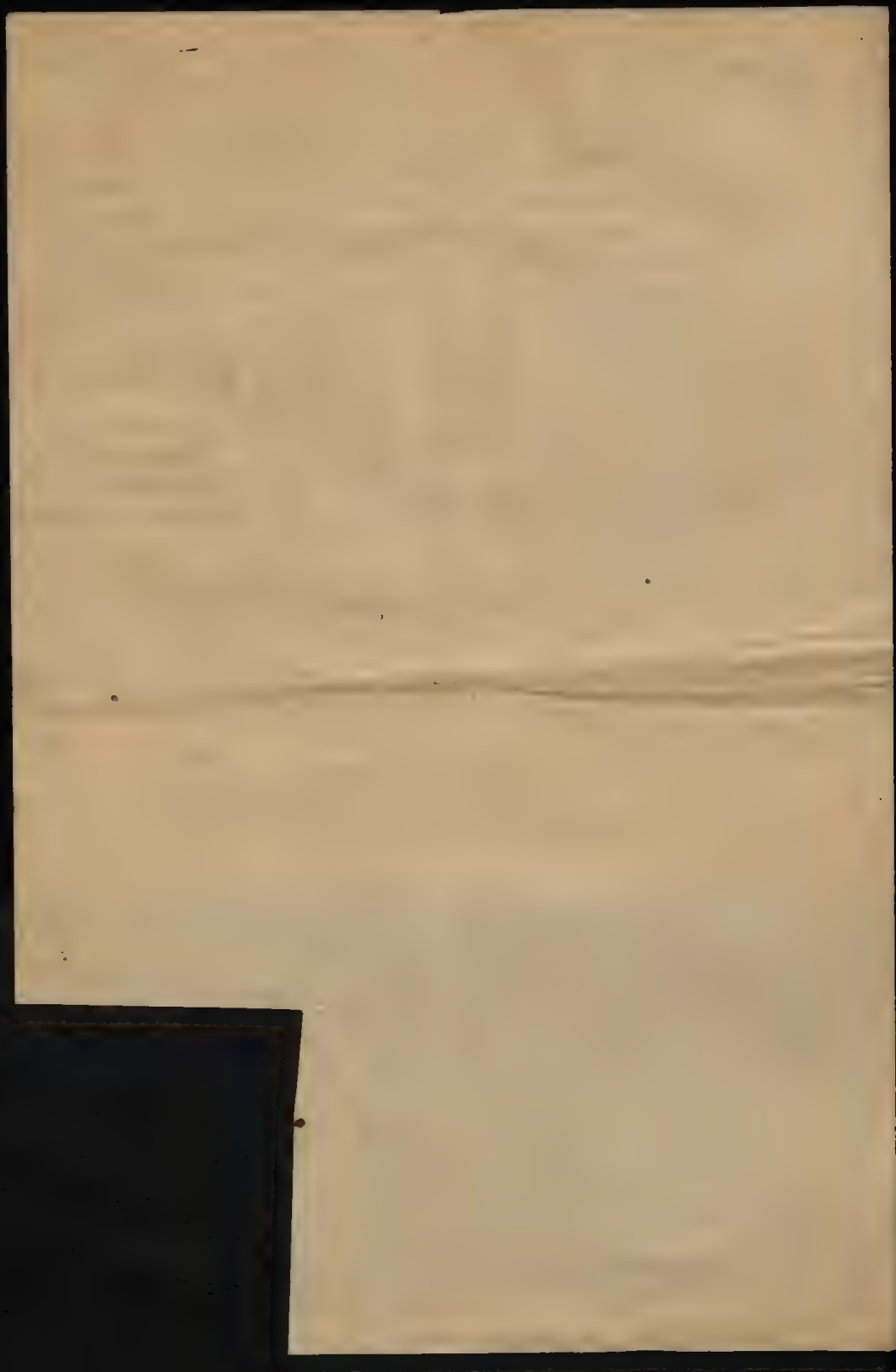
De quo quidem originali, recepto privilegio idem offerens, ju-
dicium Terrae Syradense et Canellarian quietat.

Łódź. powiatu adpis z pjs oryginalen
na papierze, bez stempla pisarni, w glosni
Archiwum Krolestwa, mianowicie w Archiwum
Krolestwa Koronnego Pod. Kom. K. w K. K.
Wyroków N° 98 45 803 wydanym mi,
po sprawdzeniu glosni sam -
w Warszawie, dnia 22. Kwie. 1887 roku
Naukel, Glosni Archiwum Krolestwa.

(M. P.) -

podp. Wale. Fliters -

podp. Gulinski archimandryta.

Sigismundus etc. Manifestum facimus tenore presentium quibus expedit
 universis. Quia licet superiore tempore Serenissima principessa domina Bona
 Regina coniunx nostra amantissima penam suam, quam Russica
 vocant ratione homicidij mulieris ad eius Majestatem et antiqua
 consuetudine proveniente Nobili Joanni Drohobierki in Nobili
 Andrea Cowsalik de Bantchkowicz, veluti occisore Nobilis olim
 Catharinae Ossowska Consortis Nobilis Joannis Ossowski coram
 nobis ad intercessionem quorundam consiliariorum pro ipso Joanne
 factam concesserat, et datis literis commiserat exigendam. Pro qua
 quidem pena dicta Russica prefata Serenissima coniunx nostra
 charissima perluchra (sic) in iure nostro Regali contra eundem
 nobilem Andream Cowsalik Bantchkowski homicidam ad finem per-
 duxit. Literas tamen donationis huiusmodi penae sibi Joanni
 factae a Majestate sua quodam casu amicisse dictum. Inherendo igitur
 tuae Majestatis Suae Reginalis Donationi sue eidem Nobili Joanni Droho-
 bierki factae ratam et gratam habentes iuris terrestri transactionem occu-
 sione huiusmodi penae seu homicidii feminei sexus factam, eandem pe-
 nam sibi denuo coram nobis dedit donavit et concepit. Hoc omne ius
 suum in eum transfundit, ac realiter intromissionem et effectum per-
 ceptionem in eadem perluchra et in omne ius suum per Ministerialem ter-
 restrem Petrum Mijischek de Stradonaya, vel per alium quem sibi elegerit
 dedit. Quam quidem donationem coram nobis factam, nos ratam ha-
 bentes admittimus eamque confirmamus ratificamus et approbamus pro-
 sentibus F

Wyroku Trybunału Piotrkowskiego z dnia 6^{tego} Grudnia 1839. p. 3° post festum Sanctae Priscae
1579. - Wierowski cum Liubikowski Concordia. Nobilis Stanislaus filius
Nobilis Joannis Wierowski terrigena Pallatinatus Podlascensis Districtus Dra-
hicensis, ab una, et Nobilis Stanislaus Liubikowski Indigena Pallatina-
tus Rawsensis, Districtus Gostyniensis, ab altera partibus. Recedentes a terre
Districtibus in quo bona ipsorum consistunt, et foro ac Jurisdictione
propria, quantum ad Actum et recognitionem presentem, et se huic
Jurisdictioni Judicis presentis incorporando et iniudicando. Sani mentis
et corpore existentes palam publice ac ingenue verbis expressis reco-
gnoverunt. Quia eodentis litteris et mutuis sumptibus omne nega-
tium inter eos habitum Dissentionum ea amabili composicio-
ne, et concordia per certos amicos facta videlicet Nobiles Joan-
nem Wysocki Mathiam Mojarowski Valerianum Niemiński et
alios quam plurimos Nobiles circa premissa existentes, mutuo
et inuicem cassaverunt, silentium perpetuum imposuerunt, men-
tionemque ullam ^{seu} premissorum omnium haberi volentes, sub pena
cognominis Mazur. Super quo Iudicio presenti memoriale est
peractum.

Presentibus. Decernimusque eam robor scilicet et perpetue firmitatis ha-
bituram tenore presentium modo acti. In cuius rei etc. Datum Cracoviae
die Dominica Provacat. M^o D^o XXXIX (1839) Regni vero nostri an-
no XXXIII (33.) Relato. M^o Pauli de Wolys R. Polonie Vice-
cancellarii.

Hanc in primis etc. ut hanc l'indulgentiam l'indulgentiam

Metz 29/12/20

Privilegium - iuris iochano Dobrohostowski cum conservacione

1518
539. In vitam in scultecia inferiori descripta circa duos torrentes Bistara et Do-
brhosta. In nomine domini amen ad perpetuam rei memoriam Nos Sigis-
mundus Dei gratia Rex Polonie etc. Significamus tenore presentium
quibus expedit universis et singulis presentibus et futuris harum
noticiam habituris. Quia pro parte Nobilis Iochano Dobro-
hostowski sculteti nostri exhibitum fuit coram nobis privilegium
in et super ducatum circa duos torrentes Bistara et Do-
brhosta appellatos in terra et districtu diobrohostensi situm
N. pro locanda villa in nova radice et iure Valachico quon-
danda, aliisque in eodem expressis et descriptis per nos
superioribus annis datum et concessum tenore infrascripti
Supplicatum quo est nobis, ut illud ipsum privilegium propterea
quod in aliqua parte esset attritum vetustate de novo scri-
bi et illi tradi mandare ac illud confirmare et approbare
auctoritate nostra regia dignaremur. Quarum quidem litera-
rum tenor sequitur et est iste. In nomine domini amen.
Ad perpetuam rei memoriam. Nos Sigismundus Dei gratia
Rex Polonie Magnus Dux Lituanie nec non terrarum Rus-
sorum, Landomorie, Sieracie, Samocivie, Chavie, Russie. Polesie
Vulmenois, Elbingensis et Pomeranie Dominus et heres
Significamus tenore presentium universis et singulis pre-
sentibus et futuris presentium noticiam habituris. Quia
nos prospectam habentes virtutem in rebusque agendis de-
votitatem, nec non fidei obsequia generosi Stanislawi Mal-
kowski de Chodowanice. Toribini Legoliensis et Capitanei
Dobrohostensis, fideles dilecti, qui constantiter et sedulo in ser-
vitute multipliciter nobis exhibuit. Honoris itaque et aliorum
ipsius plurimorum meritum intuitu, cupientes eundem
munificencie nostre Regalis condignis, ut nos est prope
favoribus, atque dignum erga illum gratie nostre testimo-

in fine subditum a Nosmich / in fine hinc est
a Nosmich subditum a Nosmich / in fine hinc est
a Nosmich subditum a Nosmich / in fine hinc est

apud posteros relinquere contulimus ei, et conferimus per presentem
ducatum circa duos torrentes Distens et Dobrobristas appella-
 tos, in terra et districtu Dobrobicensi consistentem. Damusque
 illi potestatem et consentimus, in anni villam circa eosdem

torrentes in nova raduce et iure Nalachica fundare et locare,
 et pro agris ad duas curias alias duodecimae (vi) sufficien-
 tes, situm acquirere, cum suis praeiatis Tutorum vulgariter
 dictis. Admittimus etiam eandem Stanislaus Matomik edi-
 ficare, et construere Molendinum in aliquo torrente ex pre-
 dictis, pro usu suo proprio, ex quo omnia emolumenta cu-
 iuscumque gravi fuerint percipiat, et ad necessitatem su-
 am propriam convertet. Quem quidem ducatum cum villa
 Curje et Molendino prefato et cum omnibus et singulis
 utilitatibus fructibus et pertinentiis, ac cum omni iure,
 dominio et proprietate ac usufructu quo Stanislaus
 Matomik tenebat et possidebat, et sui successores legitti-
 mi possidebunt, eoque uti foverint, ac de nostro successore
 rumque nostrorum consensu, donari eundem ducatum
 et vendere, alienare, commutare, resignare, et in usus
 suos beneplacitos convertere poterunt, prout illi vel illis
 melius et utilius videbitur expedire. Ut autem dicta villa
 de novo locanda post fundacionem suam melius cederet,
 damus Incolis eorum ab initio fundacionis eiusdem ville
 libertatem per viginti annos seu continuis sequentes, ab
 omnibus censibus, contributionibus et exactionibus quibus-
 cumque pro nostro et republice necessitate laudandis, et
 instituendis seu institutis, et laudatis, ac ab omnibus
 laboribus et oneribus, praeter colonos aliarum villarum
 nostrarum terre Dobrobicensis de iure vel consuetudine
 sustinerent solitis. Post cuius quidem libertatis expirationem (vi)
 inaccessione prefati Stanislaus Matomik ratione ducatus Lusacion
 et Molendini.

et notandis predictis ad aliarum utilitatem et proventuum
populi descriptorum bellicam servitutem exhibere in quolibet gene-
rali bellica expeditione in uno e quo cum arcu ceteris capite
meum Brodovicensem pro tempore existentem tenebuntur Incole
vero predictae ville post ipsius etiam libertatis expirationem
tenebuntur solvere nobis et nostris successoribus quolibet

- 10 anno, per quatuor arietas pedibus insistentes vel per tres
grossos pro quolibet simili ariete, per unum caseum Vals-
chicum vel per quatuor grossos pro quolibet caseo, per
11 unam singulam aliam poprang. et per caseum honorarium
alias proktionij et hec omnia et singula solvant simul et
semel finita libertate, ut prefertur pro singulis festinita-
tibus pentecostas ac uno die in anno et estate postea
falcastrare, alio vero die fenum colligere tenebuntur Et
si aliqua puella puella ville in silva quacunque pro Bykone
grans et granda effecta fuerit solvet penam subtile vel
gasteri nam cupiat ~~am hoc est median~~ sexagoram pecunie
monete et numerari in Regno nostro curvencum, et ut ipse
Stanislaus Malinick uberiores erga se nostram cognoscat
graciam permittimus et consentimus illis soli, et nulli
alteri vendere eundem ducatum cuiusque voluerit con-
donari alio nostro ad hoc minime inquisito. In cuius
rei fidem et testimonium sigillum nostrum presentatus
est subappensum. Actum et datum Casacie in Convencione
nostra generali Dominica sexagesime Anno Domini Mille-
simo quingentesimo Decimo octavo, Regni nostri duodecimo.
Presentibus Reuerendis et Reverendis in Christo patri-
bus Dominis Joanne Gnesensi Legato nostro et primario
Bernardino Legationensi Archiepiscopo, Joanne Cracoviensi
Mathia Wladislaven. Erasmo Moceni Petro Premislensi
et Regni nostri Vice Cancellario Jacobo Cameracensi Episcopo.
Vernon Magnificis, Reverabilibus et Generosis, Spithamo de

de Jaroslaw Castellano. Cracovien. Nicolao de Lubrauw pisanien.
Cristophoro de Schidlowicz Palatino et Capitaneo. Cracovien ac
Regni nostri Cancellario Nicolao Tiele de Samborowica
Sandomirien. Joanne Larenta de Calimowicz Calisien. Jaroslaw
de Lasko Polarian. Joanne Jarant de Biedrow Lancien.
Otta de Chodow Russe. Martino de Camienicz Podolie. An-
drea de Chanowin Lublinen. Nicolao de Pilera Polen. An-
drea de Nisicze Polen. Andrea de Belarna Ruten. Palati-
nis. Nicolao de Schidlowicz Sandomirien. et Regni nostri
thesaurario. Nicolao Jordan de Zakliczen Woinien. et Ste-
phanien. Ossuarianen. Latorien. Capitaneo, ac pro curato-
re generali Cracovien. Vincendo Sudwa de Schamotulski Gne-
zon. Georgio Kroupski de Orchow Leopoliem. Joanne Bo-
chottunicki de Olamiera Nisiczen. Joanne de Oppornu Bene-
stien. Adam de Dmewozza Radomien. Andrea de Sturawica
premyslien. Clemente de Camienicz Lancien. Stanislas
Mielicki Davichosten. Victorino de Lienna Malogostien.
Stanislas de Sprowa Larnowien. Nicolao Mossopad. Ca-
chovien. Castellano. Stanislas de Chodow Regni nostri Mar-
schallo et Capitaneo. Leopoliem. Joanne Latalski Gneszon.
Cracovien. et Lancien. Ecclesiarum preposito Stanislas
Gorecki Custode Polen. ac Gneszen. et pisanien. Andrea
Kuniercki preposito sancti Michaelis polen. Scolastico
posnanen. Stanislas Tharlo archidiacono Lublinen. Ca-
nonico Cracovien. Stanislas Proberski vavilifero Incensore
et pincerna. Felvestro Brzowski Succamerario et Archico-
stum. Nicolao Thomicki Custem. Capit. et Magistro Stabuli
Curie nostre. Ceterisque dignitarijs officialibus et audicis
nostreis. testibus ad promissa fide dignis. sincere nobis et
fidelibus dilectis. Datum per manus prefati Beniceni in
Civitate patris Domini patris Episcopi. Promotien. et Regni no-
stri. Vicecancellarij. sincere nobis dilecti. Petrus Episcopus et
Vicecancellarius subscripsit.

Niceo cancellarius subscripsit. Relatio Reverendi vi Choro patris
 domini Petri Episcopi Præmislæ et Regni Polonie Niceo cancellarij.
 Nos itaque Sigismundus Rex prefatus supplicationibus pro parte
 prefati Jochno Dobrochotawski ad nos factis benigne annu-
 entes literas privilegij nostri prænunciatas denuo descriptas
 illi dedimus et concessimus. Damus quoque et concedimus per pre-
 sentes, Nos non possideri omnem illius ducatus seu scultetie
 prefate tunc quo cunque et a quibus cunque personis per ipsum
 Jochno obtentam et assequeam approbamus et confirmamus
 illa omnia perinde rata et firma habentes ac si de nostro
 tunc consensu fuissent facta. Insuper ad intercessionem
 quorundam nostrorum Consiliariorum pro eodem Jochno popone M. 11
 et sculteto nostro ad nos factam eundem et eius filium
 Twan in possessione et usufructu dicti ducatus seu scul-
 tetie illiusque omnium et singulorum fructuum presentium
 reddituum et universorum ^{atque} obventionum alias in talis privile-
 gij originali vim et continentiam ad tempora vite
 ipsorum relinquendos et conservandos fore censuimus
 relinquimus quoque et conservamus presentibus. Ita quod quan-
 diu uterque illorum in hac vita fuerit memini subditorum
 nostrorum illos de prefata scultetia seu ducatu redimere
 consentiamus, nec nostri successores consentiant. Neque nos
 ipsi seu successores nostri redimere poterimus. Admitte-
 mus: preterea prefatis Jochno Pop, et eius filio Twan ut
 possint construere et facere duas pascuas in locis ad id
 aptis et commodis bonorum predictorum que ad scultetiam
 prefatam semper pertinere debebunt et pertinebunt. Potent
 etiam ipse idem Jochno scultetus noster pascuas pro
 usu suo circum circa iuriam suam sibi ~~pro~~ facere et
 erigere cuiusvis contradictione minime obstanti. In signum
rege firmi

rei fidei, et testimonium sigillum nostrum, est appensum testi-
monio literarum. Actum et datum Cracovie feria quarta post
festum sancte Katerine tunc Domini Millesima, quingentesimo
trigesimo, nono (1539) Regni nostri anno trigesimo tertio. Pre-

sentibus

Koroga Me-
tryerna,
№ 72
p. 1107

Duellum inter Nobiles Nicolaum Omrotański et Stanislaum
Psonka.

Sigismundus Augustus etc.

Significamus presentibus literis quorum interest universis: Quia cum Nobilis Nicolaus Omrotański de Galegiera heres mandato nostro, seu innotescentia potius litterali sub sigillo Majestatis nostrae emanata, vocasset seu citasset ad Curiam nostram Nobilem Stanislaum Psonka de Babin haeredem, provocans eum velut homo militaris, ut cum eo move militari in Curia et cum admissione nostra duello potius, quam in angulis et locis privatis sine publicis in vitam ejus illicite et indigne machinando: cum hoc sit contra libertatem publicam, juveque inter subditos nostros prohibitum, concertet: cavens similem casum ab eo sibi inferri, quemadmodum ceteris, ut ipse adnotit, qui ab eo sunt trucidati, contigit, et ut si in defensa sui corporis aliquid tale in personam praefati Stanislai fieri contingat, ne penas statuti incurrat. Itaque potius volens, si ipse Nobilis Stanislaus Psonka vellet vel ausus esset in curia nostra, quia juve et pax communi contentus esse non vult, cum eo concertare, quam in vita et alijs rebus suis periclitari, prout de hoc ipsae literae innotescentiae seu provocacionis latus in se continent et obloquuntur. Itaque negotium hucusque ex certis causis ad Majestatem nostram delatum est, et hoc propterea nostram devolutum est. Sed quia Nobili Stanislaus Psonka hic in curia nostra non comparuit, nec terminum ejusmodi duelli attentavit, ipse vero

Nobilis Nicolaus Brostowski ad huiusmodi duellum pro-
tum se esse offerret, idcirco Majestati nostrae supplicavit,
quo literas significatorias nostras ejus diligentiae et
praefati Nobilis Stanislaw Ponka absentiae, declaratoria
praefati duelli, de quo coram nobis et consiliariis nostris
juxta praefatam immutabilitatem seu provocacionem pro-
statum est, ex cancellariis nostris mandavimus, ac ultiores
contra eundem processus eidem reservavimus. Cujus supplica-
tioni uti iustae annuentes, consilio nostro Consiliario-
rum accedente, praesentes ei dare mandavimus, et ulte-
riores processus eidem Nobili Nicolas Brostowski, si
resideret contra praefatum Nobilem Stanislaw Ponka
reservamus, testimonio harum, quibus sigillum nostrum
est subimpressum, ~~testimonium~~. Datum Petricoviae in Comi-
tibus Regni Generalibus, die XIII Januarii anno Domini
MDLIX (1559). Regni vero nostri XXIX. — Relato reso-
vendi. in Christo patris Domini Joannes Inzerenski
Nominati Episcopi Chelomensis Archiepiscopus Gue-
rensis Coadjutoris A. P. Vicecancellarij.

in
e
he
que
fo
luc
luc
ne
co
C
be
he
Te
ac
tu
Ne
co
as
sa
qua
Ne
in
to
e
do
ge
per
ed
no
pura
e
co
do
pu
ce
ne

Sigismundus

Dei gratia Rex Poloniæ:
Magnus Dux Lithuanie: Rusie
Prussie: Masovie etc: Dominus et
heres: Significamus tunc ¹⁷⁵⁸ perpetuum
quicquid ex parte universis et singulis,
¹⁷⁵⁸ fidelibus et fideiis hominum notitiam
habitis: Curamque constituti per nos
litis coram nobis et Consiliariis nobis
nobiscum ¹⁷⁵⁸ per litteras Gracius Ni-
colaus Giełkowski de Orlawicze
Castellanus Sandecensis, Burgra-
vis Castri Cracovien¹⁷⁵⁸ et Helwscatus
hereditarius Podhoran¹⁷⁵⁸ ex una: et
Famuli cives Proconsul Consules
ac Seniores omnium fraternita-
tum et confederacionum civitatis
Podhoran¹⁷⁵⁸ fideliter, parte ex altera,
exhibuerunt litteras patrimonien-
as sub sigillo nostro appendente,
salvas, sanas, non vicissitas, re-
quire in aliqua sui parte usque:
Dei gratiam Commissarios nostram
inter ipsorum advocatam ac Consules
tamquam communiter civitatis
Podhoran¹⁷⁵⁸ in se habentes, per nos
de anno domini millesimo quing-
entesimo vigesimo primo: Regni
vero nostri anno decimo quinto
editas, supplicaverunt itaque
nostre Majestati quatenus nos-
tras litteras nostras propter novissimos
articulos adscriptos in dictis litteris
contentos: de quibus ipsi multis or-
dinatione aliam ad utramque
partem eis magis utilitatem fe-
cerant immutare: et ex illis litteris
res minus necessarias excipere

absolereq.

[illegible]

Lino

anno quingentesimo decimo octavo:
regni nostri decodesimo: hoc est
Magnificum Senescruium et
Palatinum Michael de Cominac.
Palatini et Capitanei Cracovien^{sis}:
Andree de Escichei Castellani
Voyniceni^{is} et Regni nostri the-
saurarii: ^{gugano} Ruppis ^{simi} Ruppem
Cracovien^{is} et ^{simi} Procuratoris genera-
lis Cracovien^{is}: Jacobi de Lubomir
Judicis, Joannis de Bischoff sub-
iudicis, Michaelis Curila de Hi-
gnanow Senatoris Cracovien^{is}, Jo-
annis Bonas, Joannis Hyslini
Cicium et consulum Cracovien^{is}.

Item altere littere altissimi Com-
missarii nostri de anno ^{omi} mil-
lesimo quingentesimo decimo
octavo: Regni nostri decodesimo:
videlicet Magnifici et Generosi
Michael Jordan de Lublinski
Castellani Voyniceni^{is}, ^{is} Ruppem^{is},
^{is} Ossiwackimien^{is} et ^{is} Lubomir^{is} Ca-
pitanei, et Magni Procuratores
nostri: Jacobi de Lubomir
Judicis terre et castri Cracovien^{is}.

Item tercia littere faciant alis-
simi ^{omi} Commissarii nostri de anno
millesimo quingentesimo
vigesimo: regni nostri quarto-
decimo: hoc est Senescruium
Joannis Pinczick de Craslo-
wa Judicis: Nicolai Thaffchi-
cki de Lublinski subiudicis
terre: ac Michaelis Porzki oc-
cupitanei Castri Cracovien^{is}.

Item quartas litteras nobis man-
travit arbitrarium, liberum
forum ^{les} togens de parrina

clausum

discreta ad Civitatem Rodenensem:
et etiam occurre quatuor^{or} Roden-
narum post huiusmodi iuden-
tum et tangericium de annis
nativitatis dñi millesimo quin-
gentesimo octavo^{mo} Regni^{re} vero
nostri anno decimo. Que^{re} qui-
dam littere tam Commissariorum^{um}
quam^{um} arbitrorum licet fiderent^{ur}
et sunt littere nostris expressis:
Supplicavit tamens nobis idem Ge-
nerosus Nicolaus Criconski adhibitis
memoratis, ut tales littere ex his qui
terris unas confici et fieri, et eas con-
firmari et applicari mandaremus.
Et fuit in istis^{re} ipis^{re} multe
fluerent descripte propositiones et
responsiones que^{re} fuit ex certis ci-
tationibus adductis, in presentia
pronominatam nostrorum omnium
sacrorum^{um} superius descriptorum inter
pronominatas partes, hoc est ex
una parte inter generosum Ni-
colauum Criconski Castellani Pala-
tini^{re} Curatorem^{re} Cister^{re} Craco-
vici^{re} adobitellum^{re} item heredita-
rius^{re} Rodenens^{re} et ex altera parte
inter Generosum Joanne Thannem-
ski de Thannem^{re} Sacerdotem^{re}
terre Cracovien^{re} et inter Tarnatos
cives et communitalium^{re} proconsulem
et Consules Rodenens^{re} actum
considerare^{re} non esse^{re} necessa-
rium^{re} omnia scriberetur: duntaxat
hoc pro quo res agebatur, et pro
qua se decretum et determinationem^{re}
judicialis fuit per Commissarios nostros
supra expressos. Tenores autem li-
terarum predictarum de verbo ad ver-
bum hic sunt et sequentes textus:
Quia Generosus Nicolaus Criconski

de Wolslawo^{ie} Castellanus Polonacensis^{is}
 Burggrafius castri Cracovien^{is} advocatus
 hereditarius Bochnien^{is} penas judiciales
 per eum viceadvocatum Bochnien^{sem}
 jure judicialiter decretas, pro se debet
 recipere, et ejus successores legitimi
 debent recipere, et alias penas disor-
 mentiane^m hoc est ex decernenciis vel
 aliis quavis modo iuxta iudicium in
 Civitate et in P^{re}torio Bochnien^{si} pro-
 peni^{ent}ib^{us} advocatis hereditariis Bo-
 chnen^{is} simul cum Praconsule et Con-
 sulibus Bochnen^{is} iⁿ iudic^{io} debent
 recipere: advocatus hereditarius Bochnensis
 mediocritate^m suam Praconsul
 et consules debent convertere super
 necessitates civitatis Bochniae. Etiam
 Nidulus Praconsulis advocatus prepa-
 tus solus per se, vel ejus Viceadvoca-
 tum, aut aliquem alium loci sui per
 ipsum super hoc electum, quando in
 P^{re}torium Bochnien^{se} veniet: et eodem
 cives Praconsulem et Consules Bochnen^{ses}
 antiquos et presidentes per servitores
 civiles in testibus ipsi advocato et
 ejus electo deservire debentes: vel per
 quemcumque alium ad P^{re}torium aut
 aliquem alium locum advocaret, tunc
 ipsi prefati cives, Praconsul, Consu-
 les antiqui et presidentes Bochnen^{ses} pro
 quibus servorem civitatem vel alium
 quemcumque mitteret, ad eundem ad-
 vocatum Bochnensem, et ad ejusdem
 advocati deputatum ad P^{re}torium Bo-
 chnen^{se} et ad alium quemcumque locum
 debent venire: et cum eisdem Procura-
 re et Consulibus, Bochnen^{si}que omnes in-
 iurias et injustitias in predicta Ci-
 vitate Bochnia emergent^{es} dispicere
 et corrigere instituire potest et de-
 bet. Item quando predicti Pracon-
 sul et Consules Bochnen^{ses} de medio

mediocritatem aut Praconsul cum Consulibus Bo-
 chnen^{si}bus alteram mediocritatem quam

eorum consili assessorii presidentes
in actionibus insignibus et magnis
causis, pro eodem ¹¹⁶ Advocato heredi-
tario ¹¹⁷ Bochnen¹¹⁸ in Bochnia presen-
tial¹¹⁹ existente, unum vel duos ex
consulibus sibi ex se postulare mit-
teret, ut ad ipsos in proterio ve-
nire deberet, tunc predictus ad-
vocatus Bochnen¹²⁰ in Pretorio in
Bochnia venire debet, si proterio
aliis negotiis non fuerit occupatus
et huiusmodi insignes et arduas
causas simul cum eisdem Procon-
sule et Consulibus Bochnen¹²¹ aspi-
re et corrigere instituire possit
et debebit. Ubi idem Advocatus
hereditarius Bochnen¹²² Michaelus
Cuscomski, sicut Superior, locum
superiorem presidentie, habebit: et
ipsius successoris legitimi, aut ip-
sus electus in absentia ejusdem
advocati hereditarii Bochnen¹²³ ha-
beant, ac etiam tales injurias
et instituta superius descripta
cum eisdem Proconsule et Con-
sulis Bochnen¹²⁴ ^{si bus pro-}videbit et corriget.
Et ipse Proconsul et Consules Bo-
chnen¹²⁵ nunc et in posterum existen-
tes tales injurias et instituta
tam in Pretorio ^{quam} etiam in
Civitate et in suburbio Bochnen¹²⁶
colinet et per se non debent pro-
videre, discernere, corrigere in-
stituire: sed simul eam eodem ad-
vocato hereditario Bochnen¹²⁷ vel
cum ipso ad id deputato. Et ad-
vocatus hereditarius Bochnen¹²⁸
debet eligere notarium suum ad
vocatorem ad ipsius suam advoca-
tione: qui debet residere in Boh-

puto iudicis cum Viceadvocato
 et iuratis omnes actiones et in-
 scriptiones scribere in fidei^o in
 librum Advocati et Juratorum^m mi-
 nistas extrahere cum voluntate
 Advocati et Juratorum. Et idem
 Notarius quem habet advocatus
 hereditarius eligere, et nemo alius,
 debet esse ad beneplacitu^m predicti
 Advocati hereditarii. Et Notari-
 um civilem qui in Pretorio actiones
 inscribit, ista debet Advocatus he-
 reditarius eligere simul cum Procon-
 sul et Consulibus. Et idem Notarius
 ambabus partibus Advocato heredita-
 rio et Consulibus debet inservire:
 Omnes actiones et inscriptiones in
 Pretorio volumino inscribere. Et
 Advocatus hereditarius nec Procon-
 sul et Consules Bootmen una pars
 absque alia ex officio notariatus
 eundem deponere non debent: sed
 invice^m omnes se concorditer facturi
 sunt. Item Notarius civitatis in
 Pretorio per Advocatum et Consules
 unanimiter electus si videtur ijob-
 nus ipse Advocato hereditario, pote-
 rit si voluerit eundem^m ad p^{re}s suum
 committi^m in scriptor^{em} constituere, ad
 sue voluntatis beneplacitu^m et pre-
 sertim rem^m civiles et communibus
 Pretorii negociis aliquo difficultatis
 et damni seu negligenti^e non fieret
 per predictum Notarium. Cistiva-
 la vero in qua libri seu acta res-
 gnationum hereditatu^m vel aliarum
 ex jure actionum servantur, debet
 sub tribus clavibus custodiri: unam
 clave^m Viceadvocatus, et duas iurati
 servare debent: et non apperire,
 nisi

missi omnes conveniunt. Item juniores
juris Bochmon^{is} et Seniores Contuberni-
cium in Bochonia prefatus Advocatus
hereditarius Bochmon^{is}, et sui suc-
cessores legitimi simul cum Praetore
et Consules unanimiter debent
eligere viros idoneos ^{que} aliter ^{quam} possit.
Eius tam ipsi Advocatus ^{quam} Consules
bene conservatores: qui per eundem
Advocatum, aut ejus filios generationis
regimentis aut vocati in aliqua ne-
cessitate iudicaria, vel quacunque hujusmodi

~~XXX~~ convenire debent: et iuxta
cond. juramenta unicuique quod
fecerit iuramentum decernere et veriter
ciare. Et non poterit eos advoca-
tus hereditarius nec Praetor cum
Consulibus de ipsorum officiis ju-
ratis et Seniores et Contuberniis
unum sine altero deponere, sed
sicut unanimiter elegerint, ita
unanimiter et concorditer deponi
ea ipsorum officiis debent.

Item Praetor et Consules ante
hanc presidentes, post electionem
novorum Consulum: qui electi in
petitis consuetudinibus fieri solent
pro festo Circumcisionis ^{omni} anni, cito
post electionem debent de omnibus
et singulis censibus et proventus
civitatis facere rationem. Circa
quam principaliter cavere debet
Advocatus hereditarius Bochmon^{is} Prae-
tor et Consules electi et seniores presi-
den^{tes} Contuberniorum ^{et} Conthamicorum ^{et} ceterorum.
Ea nec ipsa nisi serie ^{rege} rationis advoca-
tus hereditarius Bochmon^{is} fieri debet.
et si fuerit puer et inutilis cen-
da erit. Item quacunque aliquis
incola Bochmon^{is} habere aliquam

injuriam a vicino, vel alio quodcumque
 et volens subterfugere strepitum juris
 aut expensas, ad Advocatum Moredita-
 rium querulam^m confugeret, vel confu-
 gerent: si ad instantiam^m ipsius ipsa ad-
 vocatus eundem ad Curiam sua^m vel
 ad Praetorem^m aut ad locum aliquem in
 civitate vocaverit reum, debet et tunc
 bitas comparere, et justificare se super
 querela vel querelis. Casu vero quo
 se aliqua pars ad jus reclamaverit
 debet remitti^m ad jus civile: nec vis-
 lentes ad respondendum cogi et compelli
 debet. Etiam si similiter Praetorem et
 Consules ad praetorium ad se aliquem vo-
 caverint, ad instantiam^m alicujus vicini
 seu querelas: tunc pars advocata de-
 bet ad eorum^m requisitionem comparere.
 Si vero se ad jus aliqua pars recla-
 maverit, similiter debet remitti: nec
 ad respondendum^m vislentes compelli
 debet. Etiam in Molendinis advoca-
 cialibus in Bochnia, et in civitate
 Bochnien^m unus debet fore chorellus per-
 petuus tante quantitat^mis: ^{que} ex metreta alias
 tribus chorellis Cincovicis^m sicut sus
 choreti Bochnien^m, et non aliter, in quo
 choreto debent emensurari duodecim
 mensurae non minus neque magis
 secundum consuetudinem^m antiquam in
 civitate observatam. Super quo cho-
 reto debet esse unum signum advo-
 caciae, et aliud civile. Et ille qui
 ad Molendina adduxerit aut attu-
 lerit molere quodcumque frumentum
 quodcumque grani, videlicet^m Pra-
 reis, tritico, siligine, et aliis fru-
 mentis, non debet magis a Choreto
 accipi, tantum duodecim mensura:

et non plus neque minus. Quam-
quidem duodecim^{us} mensura^m tem
tium Cives. Suburbani^{us} et incolae Bo-
hemen debent et seniores suis
placitis obedire, et solvere in
manus prefati Advocati, et ejus
successorum legitimum: a Can-
na, videlicet a duodecim choratis
bracci^{us} tortici, et viginti emanou-
ratis alias Strickowianich, sex grossos.
Etiam prefati Proconsul et Consules
cives et tota communitas Civitatis Bo-
hemen^{us} et Suburbani, non debent mo-
lere in aliquibus aliis motu^m inis:
et illi que hodie sunt, et in posterum
erunt, aut pertinebunt ad prefatam
vocationem et civitatem^m Bohemia, omnia
promissa ejusqueque grani nisi
in motu^m inis advocatibus et non
alibi. Et non debet etiam Pro-
consul et Consules jube^{re} incarceratione
in civiles carceres homines timeti-
nes hostilium, serios advocatiles
ibi in Civitate Bohemia preter vo-
luntatem advocati, vel factoris
ejus. Item Proconsul, Consules,
cives, et tota^m communitas et in-
cole Bohemen prefate, sicut te-
nentur senes attoribus videntiam
defendere: sic etiam jus susci-
piti^m et advocati sui prefate heri-
ditarii ab omni videntia terne,
rariorum, debent defendere et
tueri tenebuntur. Item quado-
cumque^m fuerit Proco. jura-
tes aut serios Civitatis ad
citandum aliquem ab advoca-

cato.

124
certo: aut si ex aliqua causa, ille pro
~~plenis~~ se jure decretis, aut pro
aliis rebus ad pignoriandum misius alias
~~na~~ na pignoriandum foret: et ita
nullus debet talem servum juratorem
aut preconem, aut servos Civitatis
petere, aut aliquibus molestiis
inquietae: sed juxta decretis juris
satis facere: pignus dare, aut penas
solvere. Item Proconsul et Consules
debent dare servos Civitatis advoca-
to hereditario, vel ejus Viceadvocato
ad incarcerandum homines civiles
a jure culpabiles, vel sententiatos
ab Advocato, vel inobedientes juri
Advocatus quando ad ipsos Ad-
vocatos hereditarios, vel ejus vice-
advocatus mittet suum nuntium (l. 14).
Isti vero predicti fructus in civita-
te Bochnia civiles homines et in
suburbis debent incarcerari in
pretorio in civile manerium, seu
correctionem civilem, vel in domo
nuntii civilis jurati, qui homi-
nes civiles in Civitate Bochnia,
et in suburbis Bochnien^{is} civitat, ea
istis deestibus locis, ubi predicto
Advocato hereditario patiens ac
decretis videbitur ibi tales
incarcerari et maneri debent.
Item quancumque Advocatus he-
reditarius Bochnien^{is} Proconsul aut
Consules aliquos malefactores, inu-
rit presonam Bochnien^{is} rapuerint
et captivaverint, tunc debet in
carceribus Civitatis recludi ser-
varique: et ea communi civitatis

fisco

si vero Tortori solutio debet fieri, et
alio quolibet compense. Item Advocatus
et hereditarius Podkani^{us} Proconsul
et Consules non debent quempiam
excusas recusatum aut alienum
hominum procurrantem et non
procurent prohibere, sed licebit
quicumque voluerit officium pro-
curatoris exercere libere. Nec
debet procuratori pro aliqua infir-
mia vel senectute repositari.

Item foralia liberi fori, a Carnibus,
et ab aliis rebus quibuscumque alias

Item Sochaune exiterne debet fore
ad advocatiam Podkani^{us}. Etiam

Item ^{hujusmodi} predicto libero foro ab isto
tempore debet advocatus Podkani-
us uti frui ad advocatiam perpetuam
temporibus. Et literas quas
habuerunt predicti Proconsul et
Consules Podkani^{us} ad ista foralia

alias Sochaune liberi fori, predicti
Commisarii nostri mandaverunt
dare prefato Nicolao Lisianski ad
vocato hereditario Podkani^{us} in ma-
nus: quas ipse habebit et servabit

perpetuis temporibus ad advocatiam
ipsius Podkani^{us}. In his autem literis
sunt dato, iste videlicet in literis
Regis Vladislai octavi anni domi-
ni millesimi quatercentisimi quinquagesimi
nonagesimi quarti. Et autem pre-
dicti Proconsul et Consules Podkani^{us}
eandem literarum habere ^{valent}

Item minuta seu transumptum,
alias vidimus, ex eadem literis
liberi fori, ea hinc debet dari,
et reponi ac monstrari coram

Item regia per predictum Nicolaum

quanti: et in literis Joannis Alberti Regis anni
domini millesimi quatercentisimi

scilicet

um

um Cichonski, et ^{ajestas} ~~M~~ lingua mandavit
dari transumptum eisdem ^{procuratoribus} Procon-
suli et Consulibus Pochren¹¹. ^{Contra} ~~Contra~~
pro Procurator et Consules ac cives ad
civitatem perpetuo debent habere
et possidere: ^{neque} ~~tem~~ alius quisquam
eisdem debet ^{neque} ~~tem~~ atque eisdem
edificare tantam civitatem. Et possunt
ea recipere, ea quocumque loco pariter
melius ex advocati hereditate, ex
piscinis et torrentibus advocacia-
libus, et ex ripis fluminis dicti Na-
ba: sed ab Molendinorum obstacu-
lis advocacialebus: et tamen absque
damno predicti advocati. Et litteras (ulu)
prenominatas Nicolaus Cichonski ex
decreto prenominationum Commissario-
rum ^{ulu} ~~tem~~ superiores de orationem dedit Pro-
consuli et Consulibus Pochren¹¹, quas
sunt prenominationes Nicolaus Cichonski
habebat super Capitalia: In quibus liti-
ris est data anni millesimi quingon-
tesimi decimi noni. Regni vero nri
tredecime. Etiam Mortuarium sive
mortuarii alias ^{ulu} ~~tem~~ Fetus whe debet edi-
ficari per eum predictum Nio-
laum Cichonski ^{ulu} ~~tem~~ Advocatum here-
ditarium Pochren¹¹ in molendinis
advocacialebus in flumine dicti Na-
ba: sed in piscina advocaciale
sebi etiam est super ista piscina
molendinum advocaciale: vel in
aliquo alio loco sub advocatia
ad prenominationem advocatiam per-
tinentem ad providendum perpetuo
temporibus ad advocatiam Pochren¹¹.
In quibus mortuariis seu morta-

re alios Polosch quilibet lullo
sece. Reator alias hauri. ~~XXXX~~ P. Kaer:
alio tempore subdormi in Brinnis
uos ponnos mndicare poterit
et potestatem habebit exterrabilis
et non in aliquo alio loco. Et iste
promoninatus ad vocatus ad
advocatus omnes proventus et
utilitates capiet ex istis pronam.
natis Mortariis, alias x Poloschos (lullo)
secundum consuetudinem aliorum
Mortariis (alias Poloschos, sicut
ea alii mortariis utilitates scilicet
proventus capiunt et signantes
secundum consuetudinem civita-
tis Casimiriensis (que contigua est
Civitatis nostre Casimiriensis) Item pro
duum seu collatio que erat iuxta
consuetudinem antiquam (sicut ad)
prefatum Advocatum Poloschum (sicut
reditariam): vel super eundem
qui Consules eligebat: quam faciebant
post electionem novum Consulem. Nec
amplius ex tunc non debet
fieri. Sed loco ~~XXXX~~ Collationis post
quam predictus advocatus eligit Con-
sules novos extunc pro eodem tem-
pore debent reponere et dare eodem
promoninatus advocato in manus,
aut suo procuratori, vel cui pro-
minatus advocatus personaliter aut
per literas mandaverit, hoc est
duodecim marcas pecunie in
nete et numeri polonicae con-
sueti in Regno curronles quorum
libres marcas per quadragesima octo
grossos computando. Item dum
et quando predictus Nicolaus Cai-

Indualiter Generosum Joannem de
Thancien Succamerarium Cracoviensem
gem

consiliis Advocatus noster hereditarius
Bochenensis. Citaverat in presentiam
procuratorum nostrorum Commis-
sarios ^m pro electione Consulem Ro-
chensem ^{sum} et pro depositione ipsorum
de sede Consularibus: ac etiam pro ju-
dicatione ipsorum: allegans hoc et
deducens satis late, et jura sua
pro eodem tempore super hoc de-
monstravit ^{do} ac ponendo ea coram pre-
dictis Commissariis ^{quod} hoc pertine-
ret super ipsum sicut Advocatum
secundum jura ejusdem advocati,
et non ad aliquem alium eligere
consulem, vel Consules civitatis
nostre Bochen ^{sis} et judicare ipsos
ac deponere eodem ex officiis eorum
consularibus: et non super officium
Succamerariatus hoc pertinet seu
competit ^{neque} ~~xxx~~ super aliquem alium.
Cuiusdem predictus Joannes de
Thancien Succamerarius Cracoviensis
ad istas ^m predictas propositiones
satis sufficientes respondit: sua ~~xxx~~ quoque
jura et Statutum Regis magni
Casimiri pro tempore isto posuit
et monstravit docendo in ^{re} ~~statuta~~
predictorum Communiariorum ^{um} nostrorum ^m ~~quod~~
~~xxx~~ ipse deberet prefatus Consulem
eligere. Et ita predicti nostri Com-
missarii superius descripti exa-
minatis propositionibus et requi-
sis ^{que} ~~xxx~~ ipsarum partium
utrum ~~xxx~~ bene revisis, judicialiter
secretum fecerunt. Quia Nicolaus
Cracovici Advocatus noster heredi-
tarius Bochen ^{sis} et ejus succes-
sores legitime Procuratorem et Con-
sulem Bochen ^{gem} super eodem Con-
sulare in Bochnia eligere a

modo debet: et de eorum officiis ^{Pedit}
Alm Consularis movere, et deponere
ei licebit, et erit potens; et nemo
alios. Et tenebuntur in hoc ei ob-
dare ipsi predicti Præses et Con-
sules: et super istis locis præsidere
super que fuerint locati per eundem
prefatum advocatum hereditarium
Bochnen^{com}. Et eodem Præconsulem
et Consules, cives, suburbanos, et
totam communitatem ^{mi} et quemlibet
seorsum civitates Bochnen^{is} iudi-
care decernere, discernere, et puni-
re potest, et plenam auctoritatem
ipse et ejus successores habebant:
pro eorum excelsibus: perpetuis
temporibus: et nullus alter. Et
nichilominus prefatus Joannes
Tharacinski Succamerarius ma-
dernes Cracovien^{is}: et in posterum
existentes ceteri Succamerarii
ducentaxat foveas alias Copare
seu Seniores foveas ^{mi} in Lippa
Bochnen^{is} eligere debet, quantum
ad ejus officium Succameraria-
tus pertinet. Etiam prefatus
Nicolaus Buthowski eodem Præcon-
sulem et Consules totamque com-
munitatem Bochnen^{com} persequatur
piscinis post Lippam Bochnensem
sitis: quas piscinas idem Nico-
laus Buthowski allegabat ad ad-
vocatiam Bochnen^{com} antiquit^{is} per-
tinere prout ipsos Cives Bochnen^{is}
in suis Communiarum ad
presentia pronominatorum com-
muniarum superius descriptis
aut citaverat: de hujusmodi
omnibus citationibus modo

127
arbitrari et concordari liberos dimi-
sit et ^{rele} ~~per~~ litteris dimisit.

Quos quidem quatuor piscinas pre-
fectas in potestatem prefectorum Pro-
consulis et Consulem totiusque com-
munitatis Pothnensis in totum con-
descendit et resignavit ^{rele} ~~per~~ litterisque
resignat. Quos quidem Proconsulem
et Consulem et totam communi-
tatem ejusdem civitatis Pothnensis
pro eisdem quatuor piscinis pre-
fectis ipse Nicolaus Chiriaci et
sui successores legitime in per-
petuum impedire non debent nec
quovis modo in hoc eis resistere.

Qui quidem Proconsul Consules et
tota Communitas Civitatis Po-
thnensis habuerunt et litteras
Wladislai dive recordationis
Regis Polonie sub data nativi-
tatis domini millesimi tricen-
tesimi vigesimi septimi anni
liberum forum in se continentes,
pascuas et forinas ad eundem Ci-
vitatem Pothnensem de omni loco
ducendi. Quos fuerat in ma-
gnum damnum civitatis et mo-
lendorum advocaciam in
Pothnia, et ita prefate Procon-
sul. consules et tota commu-
nitas Civitatis Pothnensis ^{rele} ~~per~~ litteras
quod habuerunt, et hanc
litteram olim Wladislai regis
Polonie prefate in manu ejus-
dem prefate Nicolai Chi-
raci sicuti advocati horaci-
tarii dederunt et condescen-
derunt, pro prefatis quatuor
piscinis post Luppam. Et has
omnes res predictas que debe-

rent

rent esse in damnum aut contra
utilitates meridionales aut hi-
beri fori panis et farinae ad civi-
tatem duendi tangen^{tes}. Item uti-
frui in perpetuum non debent.
Et si essent plures, littere super
huiusmodi liberum forum Civi-
tatis Bochnien^{sis} servantes: simili^{ter}
prescriptiones ubicunque et
relibet et in quocunque iure
existentes panes et farinas du-
cendi tangen^{tes}: hiis inscriptioni-
bus, litteris et consuetudinibus
quibuscunque isto prenominati
Consules et tota communitas ci-
vitatis Bochnia in perpetuum uti
non debent. Et si quae litterae
apud Regiam M^{ajestatem} modernam,
et in posterum apud Reges
Polonie ipsi cives Bochnenses
prefati super liberum forum
panes et farinas duendi co-
perirent et obtinerent ad
damnum meridinis advocacia-
libus in Bochnia extunc non
debent prenominati Consules
et tota communitas civitatis
Bochnien^{sis} talibus litteris in per-
petuum uti. Qui quidem predi-
ctus Nicolaus Giecowski cum
predictis Proconsule consue^{lis}
et tota communitate civitatis
Bochnien^{sis} constituerunt, et una-
nimi consensu in vicem eisdem
obligaverunt, et penitus in-
scripserunt: quia liberum foram
noviter inter eos factum ha-
bere tenere in Septimana du-

etiam vicibus videlicet Sabbaticis et quin-
tis feriis vicibus celebrare in civitate Bo-
chnia panes ducere, pascere, vendere
in circulo ante Pretorium Bochnense
sito: et non alibi: tantum hiis qui in
Civitate aut extra Civitate^m in vicibus
his Bochnen^{si} Resident qui ad advoca-
tiam Bochnen^{sem} et ad Civitatem Bochniam
pertinent, tam de villa Chodmierz quam
etiam de villa Kory~~X~~anowice ad Ad-
vocatiam et ad Civitatem Bochniam
pertinent^{te}, seu advocatiam homines de
hiis vicibus omnibus prefatis debent
libere ad forum liberum tantum
duabus vicibus in septimana ducere,
pascere panes, et in circulo
ante Pretorium in Bochnia sito
et non alibi vendere. Et si que
ville in partem tam ad advoca-
tiam Bochnen^{sem} quam etiam ad Ci-
vitatem Bochniam emptae esset, aut
adaugmentate, seu alio quocumque
modo acquirete per prefatum Advo-
catum et Cives Bochnen^{ses} incorpo-
ratis homines debent habere et
utique liberum forum: panes
pascere, ducere et vendere.

Etiam prefatus Nicolaus Bionowski,
et sui Successores legitimi, cum
Proconsule et Consulibus Civitatis
Bochnen^{sis} cum et quando oportuni-
tatem viderent: quod Pastores in
Civitate Bochnia existentes hanc
sufficientiam possint panis
ubique oppressione hominum
civiliem dare et sufficere:
tunc prenominati Nicolaus
Bionowski Proconsul et Consules
mutuo et invicem utrique

Per hunc et salibus villis Do-
minio advocatiae et civili in
Bochnia

libere fora penes vendendi tangerentur
in suspensione et transferre ad tempus
interd ad quod delibetate. Proconsulis et
consulibus Rodmen^{is} proscriptis; et huius-
modi suspensio, fori liberi fieri
profecto nihil nocuit. Item quo contra
lo sommediato expresse idem ipse
Nicolaus Cacionski advocatus Bo-
chenensis et sui successores legitimi
solus per se huiusmodi forum libe-
rum non poterit interdicere nec
efficere, solummodo ex unanimi con-
sensu et voluntate Proconsulis et con-
sulium Rodmensium istiusmodi sus-
pensionem fori liberi faciet. Similiter
et e contra prelibatis Proconsul et con-
sules civitatis Bochenensis^{is} etiam solvant
per se talem suspensionem fori li-
beri inhibere et facere non debent.
deventurum ex unanimi consensu
et voluntate mutua cum prefato
Nicolas Cacionski advocatus here-
ditario Rodmen^{is} huiusmodi sus-
pensionem fori liberi inhibent
et faciunt: prout eis parte ab
utroque et eorum successoribus le-
gitimis videtur fuisse. Item pre-
fati Pastores et Pastores Rodmenenses
quilibet eorum seorsum erant
obligati et tenebuntur dare super
quolibet festum sancti Martini
singulis annis perpetuis temporibus
per unum Caponem predicto
advocato nostro hereditario Rodmen^{is}.
Qui quidem prefatus Proconsul, con-
sules, cives, viceadvocatus, Scabini
iurati et tota communitas et in-
cola civitates Bochnia nunc et

in posterum existentes, huiusmodi decretum
predictum Commissariis nostris
predictis, per eosdem latum et
definitum, in omnibus articulis,
clausulis et punctis superius expres-
sis et nominatis habent exiterne
tenere, implere, et inviolabiliter ac
formiter tenere et observare ten-
poribus perpetuis. Sub vadis vigin-
ti marcaram pecuniariam com-
muniis monete et nummi Poloni-
calis consueti, istud pronominatum
vadium pronominato Nicolaus Buch-
niski Advocato hereditario Bochmensi
et ejus successoribus legitimis ad solven-
dum succumbent. Pro quo vadis pre-
dicto ^{habet} nos Commissarios pre-
dictos vallato et interposito si contin-
geret pronominatos Proconsulem et Con-
sules, ^{scilicet} civem, advocatum, Labinos jurato-
rumque communitatem et incolas Bo-
chnen ¹⁵⁵¹ aut unum ex eis citari admit-
terent aut admitterent, et tali decre-
to Commissariorum nostrorum satisf-
actionem non fuerint, aut istud non
tenuerint, ^{scilicet} unus ex eis quocumque
non teneat, ex tunc in Jure suo civili
theutonico Bochmensi, vel in Jure theu-
tonico Mairdabergen^{si} vel in supremo Jure
in Castro Cracovien^{si} vel coram ^{Magist} Magist^{ro} Re-
gibus: sive cui regia ¹⁵⁵¹ Commiss-
rit aut committet, illi abri et meliores
et utiliores videbitur huic predicto
advocato inter Proconsulem, Consules,
cives, ^{scilicet} advocatum, talemque com-
munitatem et incolas Bochmensi¹⁵⁵¹ vel
unum ex eis predictos Nicolaus Buch-
niski Advocatus hereditarius Bo-
chnen ¹⁵⁵¹ ^{habet} super eadem ^{re} ^{repetere}.

alias

alias doctores pro prenominate vado
viginti marcamum pecuniarum pre-
dictarum huic Nicolao Lukowski ad
vocato predicto hereditario Bochnensi
pertinent ^{idem} quocumque ^{que} pronomi-
nam decretionem arbitrium Communi-
tatis non tenuerint: unde unus ex
eis Proconsul, et Consules, lites vice
advocatus, Scabini, jurati et tota
communitas et incole Bochnens pre-
dictae non tenuerint, tot vicibus
prenominatam vicariam viginti mar-
carum pecuniarum pronominatarum
huic Nicolao Lukowski advocato pre-
dicto hereditario Bochnensi et ejus
legitimis successoribus ad perfol-
lendum succumbet: aut unus ex
eis succumbet. Attamen succum-
ben- ^{do} tale vicariam aut talis iudici
ut ^{que} sub alio iudice ^{speciali} simili
viginti marcamum pecuniarum
predictarum omnia et singula va-
dia supernius expressa huic Nicolao
Lukowski Advocato hereditario Bo-
chnensi et ejus legitimis successoribus
effectum ^{et} complere ^{et} tenere, et in-
evadibiliter servare tenebuntur et
obligati erunt: nullis rebus aut
consuetudinibus inquisitis propo-
tam Nicolao Lukowski advocatum
hereditariam Bochnensem et ejus
successores legitimis pro pronomi-
tis rebus evadendo, nec aliqua pre-
scriptione. Quia propter nos legis-
mandus Prea supernominatus ad
supplicationes pronominati Martini
Lukowski Castellani Bochnensis, Burgra-
vis Castri Cracovien Advocati ^{off} he-
reditarii Bochnensis, gratissime in heren-
tis

tes petitionibus quibus: Et etiam considerantes
 nantes prenominate litteras Commissionis
 eorum et arbitrarium; et alias litteras per
 nos esse confirmatas, ac iuste et legitime
 per ipsos Commissarios esse secretas:
 ac etiam omnes generaliter et singulas
 res in hiis omnibus litteris predictis de-
 scriptas et expressas in certa scientia
 et deliberatione ipsius regis; ac de
 consilio consiliorum nobis
 cum tunc temporis existentium, huius-
 modi predictas litteras quas nuper vi-
 demus, et eorum nobis fuerunt pre-
 sente, in his presentibus fecimus
 inscribi: easque approbare, ratificare
 et confirmare decrevimus: pro ut
 ratificamus confirmamus et appro-
 bamus: decernentes pro ut decernimus
 omnes res superiores expressas et no-
 minatas firmitatem externam ac
 perpetuam habere tenore presentium
 litterarum. In cuius rei evidens
 monium sigillum nostrum
 bus est subappensum. Actum in
 Conventu generali Cracovian feria
 secunda proxima ante festum
 sancti Anthonii. Anno domini
 millesimo quingentesimo vicesi-
 mo primo. Regni nostri anno
 quindicesimo. Presentibus Re-
 verendis ac Reverendis patri-
 bus dominis Joanne Lauro Ar-
 chiepiscopo Gnesensi Legato nato et
 primatu regni nostri Joanne
 de Anagnin Cracovian Mathia
 de Oxerina Wladislawin Petro
 de Thomea Pomarancensi et re-
 gni nostri vicecancellario Episco-
 pis. Nec non Magnificis Venera-

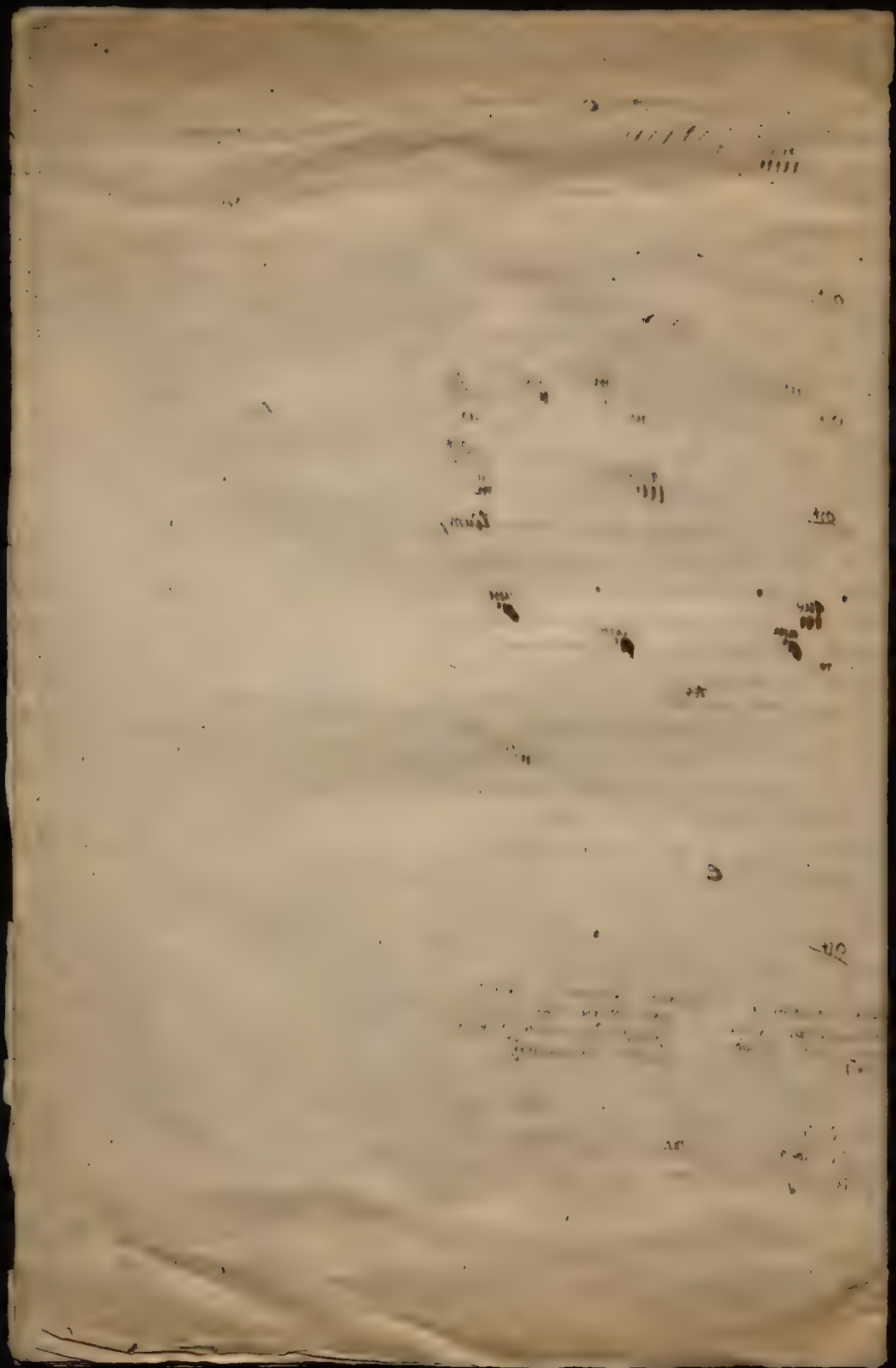
liberos et generos Christopho.
ro de Schidlovicz Palatino Cra-
coviensi: ac Regni n^{ostri} Cancellaria:
Andrea de Thannowin Land-
dominensi: Otto de Chodec Rus-
siae: Joanne Bochatnicki de Me-
senitz Lublinski Palatino: Ni-
colao de Schidlovicz indominecⁿⁱ:
et Regni n^{ostri} Thesaurario: Nico-
lao Jordan de ~~W~~^Katliczin Voyniciensⁱ:
ac Legationis Curviciensis et La-
toriensⁱ capitaneos: ac magno pri-
curatorem Cracoviensⁱ Joannem Saxis
cranski Wisliciensⁱ: Nicolas Holsti
sochaczowen^{si} et Reginaldis Majestatis
Magistro Curie: Martinus M^{ag}ist^rski
Lawichostensⁱ Castellani: Stanislas
de Chodec Regni n^{ostri} Marscales:
Petra Armata de Wisniewa Curie
n^{ostre} Marscales, ac capitaneos Premi-
slensⁱ Joanne Katchalski Incomensⁱ,
Cracoviensⁱ et Conciensⁱ: Joanne Car-
cowski scabiniensi: Andrea ~~Crizki~~
Iordanow^{si} et sancti Floriani in Ca-
piam: Nicolas Lamowski Voyniciensⁱ
et Tarnoviensⁱ prepositis et canoni-
cis Cracoviensibus: secretariis nostris:
et aliis ^{quom} plurimis dignitatis offi-
cialibus ac Curiaensibus n^{ostri}, ad
premissa testibus fide dignis, sin-
cere et fidelibus dilectis: Datum
per manus Magnifici ^{risto fori} ~~Christophi~~
de Schidlovicz in Summorum et ma-
gna Orator, Palatini et Capitanei
Cracoviensis, ac Regni n^{ostri} camel-
lari: ac Siradiensⁱ sochaczowien^{si}.
~~Poloniensⁱ~~ Noae civitatis Corovin
che Capitanei sincere nobis dilecti:
^{risto} ~~Christophi~~ foris de Schidlovicz. Pala-

^{anous}
 tenus et capit^{is} Cracoviensis, et Regni Polonie
 cancellarius ^{pilo} ~~et~~ ^{quidem} Magni
 et Capitanei ^{de} Schidlowicz Palatini
 cancellarii. Et quoniam nos Sigis-
 mundus Rex Polonie prefatus prece-
 sentis literas decreti Communiariorum
^{est} ~~et~~ ^{est} per nos editas confirmavimus
 eodem ^{est} ~~et~~ ^{est} et omnia in eis
 contenta et expressa ponit in suo
 tenore de verbo ad verbum ^{est} ~~et~~ ^{est} partes ^{est} ~~et~~ ^{est}
 nostras sunt inserte et introducte,
 ea certa scientia et deliberatione ^{est} ~~et~~ ^{est}
 regis: de consilio ^{est} ~~et~~ ^{est} Consiliarios
^{est} ~~et~~ ^{est} nobiscum tunc existentium,
 in omnibus eorum punctis certius
 his modis conditionibus et clausulis,
 toto ^{est} ~~et~~ ^{est} eorum tenore approbamus ^{est} ~~et~~ ^{est}
 et confirmamus ^{est} ~~et~~ ^{est} et
 approbamus ratificamus et confirma-
 mus: debemus eadem literas et o-
 mnia in eis contenta robore firmum et
 perpetuum habitura tenore ^{est} ~~et~~ ^{est}
 mediente. Harum quibus sigillum
 nostrum est appensum testimonio
 literarum. Dat. Cracovie Sabbato in
 vigilia sancte et individue Trinitatis.
 Anno domini millesimo quingente-
 simo trigesimo tertio. Regni vero
^{est} ~~et~~ ^{est} anno vigesimo septimo:—

Petrus episcopus et
 vicecancellarius ^{est} ~~et~~ ^{est}
 rorum propter ^{est} ~~et~~ ^{est}
 lucy.
 (en) Relato Reverenti in Christo
 patri domini Patri de Thomice
 Episcopi Cracoviensis et Regni
 Polonie vicecancellarij

Przygotowaną w Krasniku w maju r. 1848 z oty-
 ginatą paragoniowego na osmiu potakujących pon-
 gaminowanych wyrażono.

Legimus et relata

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525

*Regesti opisania Jednorozca dwor-
cownij jednej iż Siostra jednego Usar-
skiego i starostu Moskiewskiego w na-
stępującym mieściepionym nam Ryce-
stwu Króla Jego Mości w Stolicy Mo-
skiewskiej będącemu od Jego Mości Pana
Helmana Wiskiego ~~Książę~~ ^{Lelewskiego}
go dla utrzymywania oniej wstawi-
nami od Króla Jego Mości winnym
wypadek ~~Starosty~~ do wyłączenia od Panów
Bojar. Karstwa Moskiewskiego iż od
Jego Mości Pana Refferendaria Wiskie-
go ~~Książę~~ ^{Lelewskiego} na mieyscie
Helmanowskiem będącego urzędnik, kto
tego zastępcę naszego Liemna i Re-
gestron popisowik ~~od~~ Jego Mości Pana
Refferendaria ~~będących~~ ^{pozwora} rz.
A staroba ~~dworcy~~ ^{awerucacji} Jego Mości
Pana Helmanowskiej rakuwana ma być.*

Napierniej Jednorozce.

*Jednorozca od głowij wyświeścionij wpo-
towij rozpadł, wrotem pultowca as-
sina mianij Moskiewskiej. Drugi na-
człtj wrotem pultowca arszina mianij
Moskiewskiej bez cwieterj idnij ~~zwinika~~.
Trzeci ~~poruży~~ ^{poruży} od dołu w cieterchu
dława. na niedm pędzi.*

Corona słoła.

*Smaragd szelkij naszele wsioto perel czty-
ry. Mawierchu Diament wialkij. Nad
nim Rubin, Rubin wialkij, nad rubi-
nem Korin, a wkorin, smaragdowa
tabliczka, koto tabliczki, cztery riam-
ka, rubinowe, iż osterij perelkij.*

*Po prawej stronie owego Smaragda wial-
kiego, co na czole trzy Diamenty, to jest
czyna tablica, a dwa ostre, koto tabliczki.
Diamentowej dwa Rubinkij, nad tymi*

trzy,

tróma Diamentami wrozy, Szaferowa
tablica, nad tym 12 miedzią dwiema per-
nem, xiarno Szaferowe.

Podle tych trzech Diamentów wjezy
pamiencionijch Palasz, albo xiarno Ru-
binowe, na wierzchu rubin, w Rozij
Semażag na wierzchu perła, Podle tego
Palasa trój Diamentj dwa ostre, a
wprostodka tabliczka, na wierzchu
Diamentów Palas, nad tym Palasem
Perla wielka Urianska. Podle tych
trzech Diamentów Szaferowe xiarno
wielkie, nad nim tablica Szaferowa
w Rozij Palas, a na wierzchu perła,
Podle xiarnu Szaferowego trój Diamentj,
tj dwa ostre, a trócia tabliczka, nad
tymi Szaferowa tablica, nad tablica
perła Urianska, Podle tych trzech
Diamentów xiarno Rubinowe wielkie,
nad nim tabliczka Rubinowa w Ro-
zj tablica Szaferowa na wierzchu perła,
Podle Rubina trój Diamentj dwa ostre,
a trócia tabliczka, nad nimi tabli-
ca Palasowa, nad tą tablica perła
Urianska. Podle tych trzech Diamen-
tów, tablica Szaferowa wielka druga
nad nią mniejsza, w Rozij Palas,
a nad nim perłka. Podle tej tablice
Szaferowij, trój Diamentj, dwa ostre,
a trócia tabliczka nad nimi, tablica
Szaferowa, nad Szaferową tablica, per-
ła Urianska.

Podle tych trzech Diamentów xiarno Pa-
lasowe nad tym Diament wielkiej nad
Diamentem w Rozij tablica Szaferowa
wielka na wierzchu perłka, podle
Palasowego xiarnu trój Diamentj dwa

otró, a trzecia tabliczka nad niemi tablica
Szaferowa nad tablicą perła, podle tych
trzech Diamenton Szaferowa tablica wiel-
ka, nad nią mniejsza, w Rozj Balasowa
tablica, a na wierzchu perłka.

Podle tablice wielkiej Szaferowej trzy
Diamenty dwa otóre, a trzecia tabliczka
nad niemi Balasowa tabliczka okrągła,
a na wierzchu perła Mrianska. Podle
tych trzech Diamenton ciarno rubina-
we wielkie szara perłowa, nad nim
drogoc ciarno rubinowe w Rozj Sza-
fer a nad nim perłka. Podle ciarna
wielkiego Rubinowego, trzy Diamenty,
dwa otóre, a trzecia tabliczka, nad ni-
mi tablica Szaferowa, a perły ni ma.

Podle tych trzech Diamenton, tablica wiel-
ka Szaferowa około niej, dwa Rubin-
owej mate, a nad nią mniejsza w Ro-
zj ciarno Balasowa, na wierzchu perłka.

Podle tej tablice wielkiej Szaferowej trzy
Diamenty dwa otóre, a trzecia tabliczka,
nad niemi tablica Balasowa, a na wierz-
chu perła wielka która zdaje się być
wzrostem była. Podle tych trzech Dia-
menton. ciarno Balasowe wielkie około
niego dwa rubinowej mate, nad nim
ciarno Rubinowe. w Rozj szmarag-
dowa wierzchu perłka. Podle ciarna
wielkiego Balasowego, trzy Diamenty
dwa otóre a trzecia tabliczka, nad niemi
tablica Szaferowa, nad tablicą między
dwoma perłami ciarno Szaferowe.

Pod Rozami nad większymi kamieniami
są wieniec, w którym Diamenton ostrożeń
większe mniejszych ostrożeń Diamentonów
dwadzieścia. Rubinów dwadzieścia, które
razem mają dwadzieścia. Perł w tymże
wieniec trzydziestu to trzydziestym pa-
na wieniec Corony wcale nie króla Sza-
ferowa tablica nad nią Diament otęży, nad

nim

kon waken.
 Zijne koning stichtte in 1700
 hore.

Siodło Usarskie.

Ladri Lek

Na piśmie wyproszalke zapona,
 w niej wielkiy Smaragd, około niego

o) overt

Z oryginału znajdującego się w Książnicy
bibliotece przepisanem w maju r. 1847.

W. St. M.

Sama ze złota robiona na celce ma w sobie
wielki graniczny. Rub. 6000.

Do oba stronaach wafintygo. Lomany:
Revs. Rub 600.

Podlie Samaragu po obodu stronach dawa
Lapini: 8 angult. Rub. 1000.

Podlie krasierow po obadwoj stronach dwa kama-
raki utworzyl. Rub. 240.

Wtlik puccio pndnimee bapirari; ha-
fir niamaty. Rab. 2000.

Na orelnem svetilnem kapezom, kome
vsestranske, rubeinove zbirne jes bogastva.
na 4. Simarugi. Rub: $\frac{300}{400}$

Podle tego skrzyna poprawiej stronie drógi
knieisze wewnątrz miedzi smaragowe po bokach
4 Kabinij. Ceb. 180. / 200.

*Podzielić się na trzy części: korzeń, wierzchołek
i łodyżkę. Korzeń jest najcięższy i najgłębiej
zakorzeniony. Wierzchołek jest najmniejszy i
najłatwiej się łamie. Łodyżka jest w środku
najcięższa i najgłębiej zakorzeniona. Wierzchołek
jest najmniejszy i najłatwiej się łamie. Łodyżka
jest w środku najcięższa i najgłębiej zakorzeniona.*

Nad kadilnim kapiem konice vomu,
 zimno rubinove. Skoto ortoj Amazaj
 Publ. 200/200.

2 ^{5.29} colli tego krótkie drugi koniec, ciarno
dymarogowe około 7. Rubinij. Rub. 200/250

Dalca Knisk Tree, common nears outcrops.
No. 4 Amaragi. Rub. 200/300.

Knows their secrets, which is not
Exmaragwe shot 4 rebirds. Feb 1890.

Wszystkie osłony korzyneków pletel 92 Rub 92
64.-

Волли махелнего шафире на пра-
вој стране. Дијамантиј рубин, ша-
фирек, амаврзек. Руб. 200/170.

Podii Lamarque dura Trinente.
rubin; superiora tablica, rub 189/180.

Poolle Szapora aveva diamanti. Rubin

Smarag, j. szafirow. Rub. 200/200.

Podlie smaraggu dwa diamenty, rubin,
smarag, j. szafirow. Rub. 200/200.

Podlie katiwego szafiru dwa diamen-
ty, rubin, szafi, smarag, Rub. 150/200

Podlie smaraggu dwa diamenty, rubin,
smarag, szafi, Rub. 150/200.

Podlie szafiru, dwa diamenty, rubin sma-
rag, j. szafirow, Rub. 150/200.

Podlie smaraggu dwa diamenty, rubin,
smaragi, szafi, Rub. 150/200.

Miedrj' temer kamienmi po obu stro-
nach peret wielkijch 30. Rub. 30/90.

Nad niemi miedrj' korizami na wstke
szu, na osmi mizierach peret 8 Rub.
10/40

Pod temer korizami po dwa peret dwi-
szkich wlezbie 16 Rub. 40/80.

Dwie obrzece, jedna pod korizami,
druga pod kamienmi wielkimi
wobudwuch diamenton 16 R 380.

Rubinow 16 R 128 peret 32 R 10
Moskiewskijch. Rubli 13000.

Obłok od szota wstet

Szafirowa tablica dwa smaragi.
Rub. 120/200. Diamenty 4. Rubinowy
4. Rub. 120/240 Peret 6 Rubli 6/6

Natem ze szlaku wstet kamienie ta-
kie, j. perety. Rubli 246/446.

Poboczny obłok, wosrusdkiu na nim,
niem dwie smaragowjch. Szafirow 4.
Diamenton. osm. Peret 12 Rubli 450/
892.

Coronka mata na obłokach

Miej Diamentow 6. Rubinow 4. sma-

rugom pjeck, Rubli 80. / 18.
Dad koronka xce ceterach obliwackach,
rubinkow ovm Samarackow ovm Rubli
30 / 32.

Tablko pod kruzjzom. Diamencickow
21. Rubli 200 / 220.

Korcek diamentowoj, wnim diamen-
cickow po obu stronach 20. Rub. 200 /
300.

Pod kruzjzom Tablko roxixielone. dia-
menckow 4 Samarackow ceteroj. Ru-
binkow ovm, Rub. 80 / 60.

Chapka wlej ze koronie na nijj ska-
frow 16 Rub. 200 / 260.

Samarackow ovm wotowick, a mniej-
szijck ovm. Rub. 70 / 90.

Rubinkow ovm. Rubli 16 / 22

Peret 16 / 6

Koronka na chapke.
Diamencickow, Samarackow, Rubinkow
16 Peret 16 nijiej ugadzie 4 Peret.
Rub. 38 / 40.

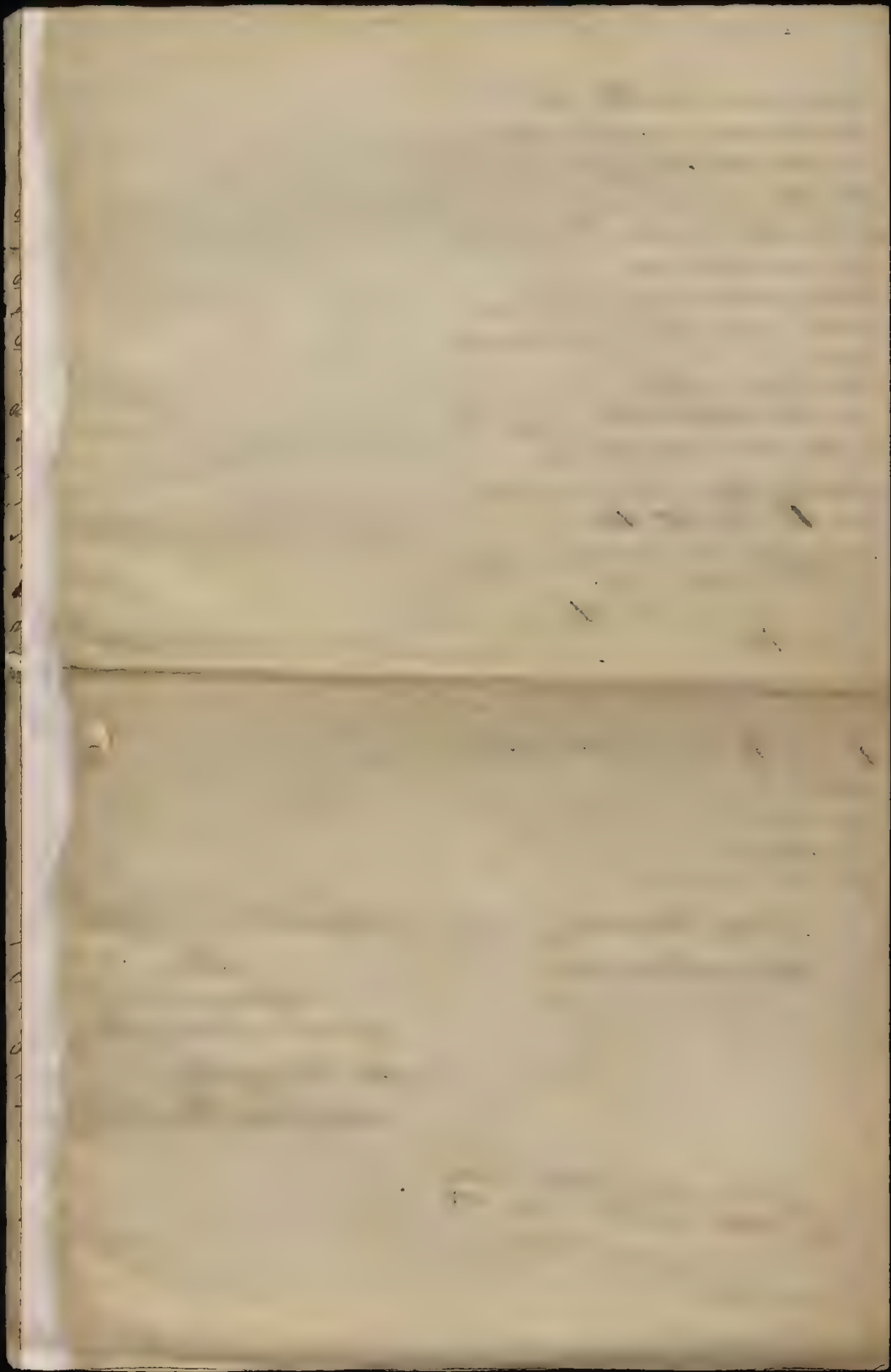
Na wiewceku niurno skafrowe ipoty.
Rub. 30 / 50.

Grociwien stota wlej koronie. --- 12.

Artstopp Jackowski
Jackub Smarzewskij
(L. S.)

Lipskij Adam Joseph Crikleski
Marzalek
wojska Holenrugo
Stanislaw Sulickowski
Str Swiezjnskij
Alexander Korkijniwski

Z oryzynatu znajdujzego eig w kurni-
licy bibliotere prepiratem w maja 1048.
W. A. Muz

A^o III.

Wypis z Akt Rymskich Chancierskich Densclorum Krzigi i. inowcu 2 pierszajst
w szkodzoney - do kielkumastu krost -.

Termini, qui fuerunt in Chanisayny, feria secunda
post Festum Sanctae Dorotheae proxima Anno
Domini millesimo quingentesimo septuagesimo
septimo.

Alii locantur feria sexta proxima post
Conductus Pascha proxima.

Nobilis Otto Wolsky de mianowuska Wola Hares actor contra
Nicolaum de Bamberku minoris haeredem, terminum hunc percipit.
„forium) ad terminos proximios juxta Citationem Joannis Wypysa-
nowsky, et citationem heretorum inducipit.

Nicolaus idem de Myrmire actor, contra Stanislaus, Andro-
am, Nicolaum fratres germanos individuos de Lipszica haeredes
terminum hunc ad terminos proximios cum citationibus et actis
ex utraque parte personaliter percipiat.

Termini Terrestres percipientij, qui fuerunt in
Chanisayny feria sexta festi S. Petri et Pauli
apostolorum proxima Anno Domini 1509.

Data est etas Nobili Petro Schapamier, filio olim generosi
Petri haereditis de Olyschud, tum honorati Nicolae de Chokow
Plebani et haerde, et nobili Nicolae uxore suo sociens, indiviso
ad annos duodecim, et habent partes omnes ad terminos proxi-
mos post decimum (duodecim annorum) a data juramenti inter
Citationem et acta, et constitutionem, alias prepositum, actor perso-
naliter percipit, et a Citato Generoso Dominus Stanislaus Schapamier,
nec, terminum inducipit

Wypisat Notarius J. Schapamier

Wypis z Akt Grodzkich Kowal-
skich, a mianowicie z Księgi
pod tytułem Recognitionum
od roku 1620. do 1623. Nr 22.
osnaadzonej folio 71 i 72.

Actum in Castro Cova-
lensi feria secunda post
festum Sanctissimae et
Individuae Trinitatis
proxima, Anno Domini
Millesimo Sexcentesimo
Vigesimo / 1620. / —

Ingrossatio Decreti villani
pro parte Lanczki —

Ad Officium Actaque praesen-
tia Capitanealia Cabilrensis Co-
valiensis, personaliter veni-
ens Nobilis Paulus Lanczki
obtulit Officio praesenti ad ac-
ticandum Decretum villanum
infrascriptum, manibus Nobi-
lium Jacobi Bierzynski uti.
Judicis

Judicis, Alberti Kaniewski intē
Subjudicis, Stanislai Pawlowski
intē Notarii subscriptum, sigil-
lisque eorundem communitum,
sanum, saluum et illaesum,
petens hoc idem Decretum Actis
praesentibus inscribi, quod obti-
nit. Cujus quidem decreti se-
ries verborum sequitur estque
talis. — Actum in villa Laskie
Majoris, in domo Laboriosi Va-
tentini, ^(sic) ante meridiem. Coram
Judicio Villano, in quo praesi-
debant Nobilis Jacobus Bierzyn-
ski loco Judicis, Nobilis Alber-
tus Kaniewski alias Trzcinski
loco Subjudicis, Nobilis Stani-
slaus Pawlowski loco Notarii,
in praesentia aliorum Nobili-
um ac Ministerialis Generalis
Regni Provisi Georgii Ryba-
czek de villa Niemojowo feria
sexta

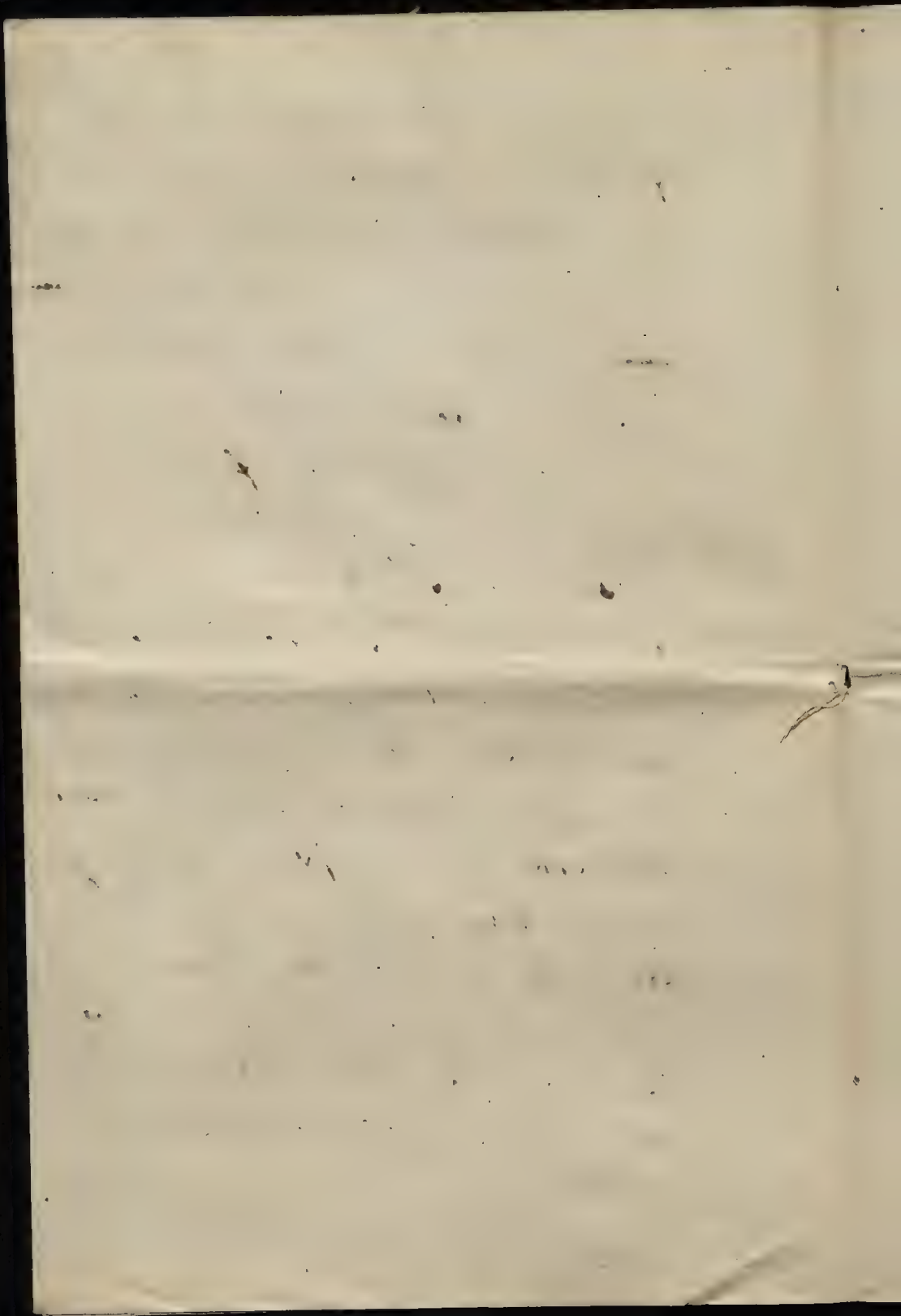
sexta die et festo Sancti Lucae
 Evangelistae, Anno Domini Mil-
 lesimo Sexcentesimo Decimo No-
 vo. Per Nobilem Paulum Lan-
 cki Nobilem Jacobo Piotrkowski
 in causa infrascripta juxta
 Judicium Terrestrae Przede-
 cense in hac parte prolato ante meri-
 diem ad faciendam administran-
 damve justitiam cum Laborioso
 Martino Kossiorek subdito emetho
 neque suo de villa Lechie Ma-
 joris locato, qui eidem Jacobo
 Piotrkowski in molendino ejusdem
 Actoris Ferrum de Valo rothae
 detruxit et accepit alias refe-
 rebat et pro usu suo convertit, Taxam
 in se. Quinquaginta Marca-
 rum et totidem damni juxta
 resonantiam Decreti, in qua cau-
 sa Judicium hoc villanum juxta
 illud Decretum Terrestrae Przede-
 cense locationis paratus erat

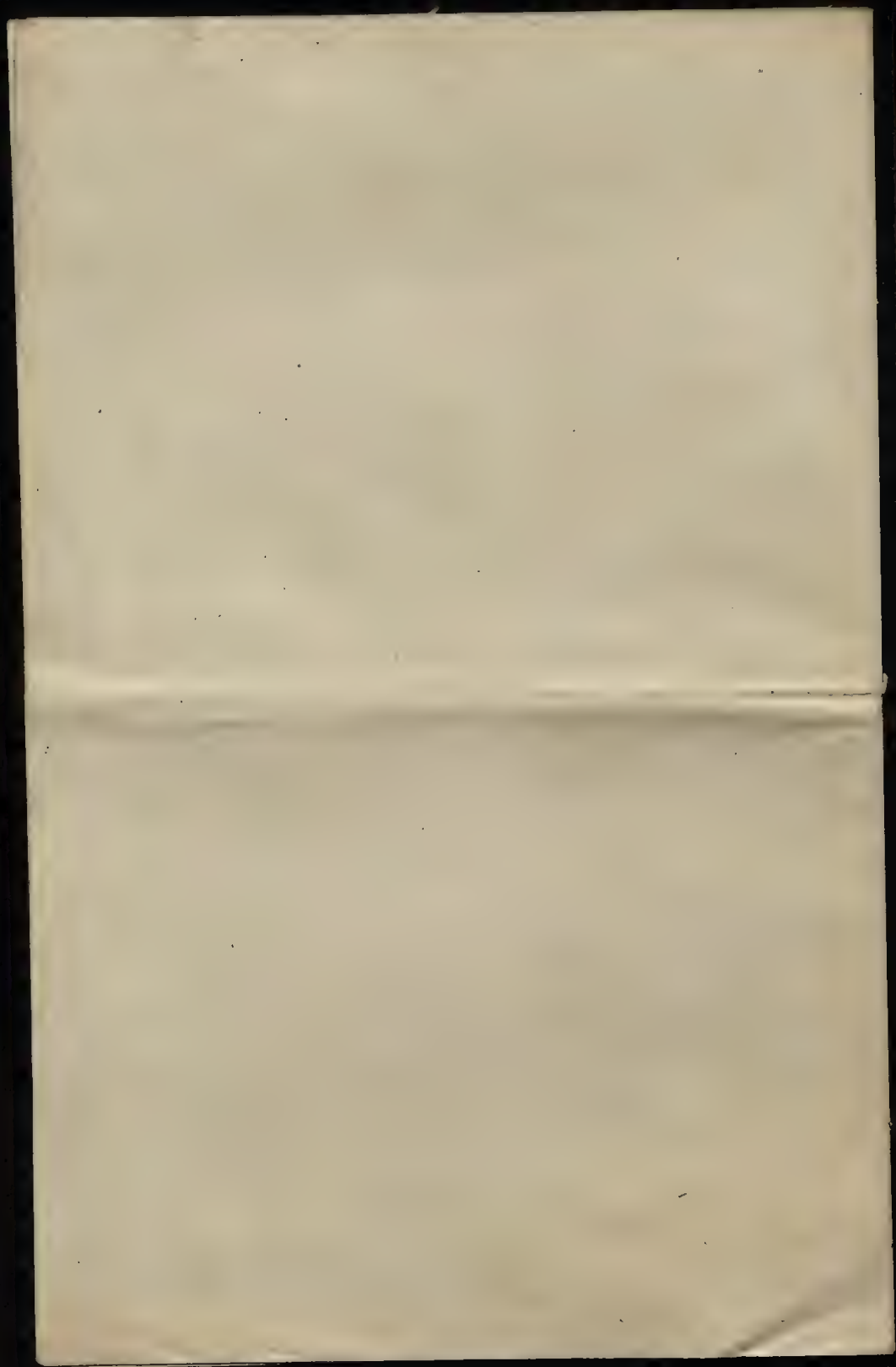
Administ.

administrare justitiam de prae-
fato subdito suo, sed Actor Nobi-
lis Jacobus Piostkowski secun-
dum Decretum Territorie Pozre-
decense in fundum et Domum
Laboriosi Valentini ejusdem
subditi citati per se neque per
Menipotentem suum ad eundem
Judicium Villanum ad attentan-
dam administrationem justitiae
non comparuit, neque attenta-
vit, contra quam negligentiam
Actoris idem Nobilis Pau-
lus Lanczki in facie Judicii
Villani per praefatum Provi-
dum Georgium Rybaczek Mi-
nisterialem Regni Generalem
soleniter protestatus est. Et
Judicium audiens de tali pro-
testatione et diligentia Nobi-
lis Pauli Lanczki contra No-
bilem

bilem Jacobum Piotrkowski
 facta per sententiam Decreti
 sui Nobilem Paulum Laciński
 a causa administrationis
~~et~~ justitiae et a termino
 liberum fecit et pronuncia-
 vit, in cuius rei fidem si-
 gillis Iudicium Villanum
 obsignaverunt et manibus
 suis propriis subscripserunt.

Datum et Actum in villa ma-
 jor Lachies Anno et die et
 loco quo supra. Jacob Bie-
 rzyński w miejscu Siedzię
 reka własną locus sigilli. —
 Woięch Kaniewski alias Trzan-
 ski w miejscu Podsejka w p
 locus sigilli. Stanisław Ję-
 włowski w miejscu Pisarza
 reka własną locus sigilli.

Actum in Castro Cova-
liensi Feria tertia an-
te Festum Purifica-
tionis Beatissimae
Virginis Mariae pro-
xima Anno Domini
Millesimo Sexcentesi-
mo Trigesimo Quin-
to.

Oblata Protestationis per
Piasecki

Ad Officium et Acta praesentia Ca-
pitanealia ^{Castrensia} Coviatiensia personaliter
veniens Nobilis Thomas Piasecki ob-
tulit Officio et Actis praesentibus ad
acticandum Protestationem infra-
scriptam ex Actis Terrestribus La-
krocinensibus emanatam cum Ac-
tis correctam petens eandem ab
Officio praesenti suscipi et actis in-
scribi

scribi demandari. Cujus licitae po-
stulationi Officium praesens annu-
endo eandem Protestationem a prae-
fato offerente suscepit. Cujus tenor
sequitur et est talis. — Actum
Lukrocimie in Terminis Lukroci-
mensibus in Crastino Sanctae He-
lwigis Anno Millesimo Trecente-
simo Vigesimo Quinto. Veniens per-
sonaliter Nobilis Mathias Mazow-
ski in Judicium cum armis et gla-
diis et lanceis evaginatis incepit
Domino Thomae Bocha de Godacke
Subjudici verba superflua et inho-
nesta dicere increpans sibi a ma-
tre et praefatus Thomas dixit. Do-
mine Mathia non habes mecum
quicquid facere quia habebis mecum
poenam vallatam et interpositam et
hic jam super te scriptum est niesta-
ne. Et Mathias dixit Notarie tu
super

super me scribe non tantum Nie-
 stane sed et Centum Diabulos
 et Notarius dixit. Domine Judex.
 Castigat (sic) ipsum Dominatio
 vestra poenis quia hic est ma-
 xima inverecundia et inhonestas
 Judicis. — Et Dominus Judex dixit.
 Domine Notarie scribe ipsum
 excipsum quomodo fecit. — Tum
 Mathias dixit. Scribite quodcun-
 que vultis et placet et expedit
 vobis, jam plus ego quam hoc
 solvi et adhuc solvam, et Do-
 minus Judex dixit. Domine
 Notarie surge de loco cum libris
 et vadamus ad hospitium, et
 praefatus Mathias Mazowski si-
 milititer post illos veniens ad ho-
 spitium cum armis et balista
 intensa jam superimposita alias
 et Beltem

x Beltem natozonum cepit ipsi ver-
ba superflua dicere cum maxima
ira suscitans ipsum in percussi-
onem et minans ipsi cестu ferreo
alias Nigrem, quod Domino Nota-
rio parum dentes non excussit, ~~et~~
nisi ipsum de manibus eriperent
homines Nobiles circumstantes,
qui aspiciebant omnia. - Et ibi-
dem Dominus Jdex cum Notario
dixit, honorate se ipsum et Judi-
cium nostrum mi Domine Ma-
thia jam te rogamus propter De-
um vivum, in hospitio nostro da-
te nobis jam pacem. - Jam surre-
ximus propter te de Judicio nostro,
jam vero a nobis ite foras. - Et
ipse Mathias dixit, ~~illi~~ si volo
vadam, si autem volo non vadam,
Mardavit sic, vos canis. - Et Do-
minus

minus Notarius dixit. Mi Do-
 mine Mathia jam te rogo pro-
 pter Deum vivum adhuc et ad-
 huc ultra formam juris, vade
 mihi de hospitio, et fecit sibi
 ire ipse Mathias, et vertens se
 a tergo rapuit Notarium post
 crines et cepit illum depilare,
 et pileum ipsi laceravit et tu-
 nicam, et evaginato gladio seu
 cultro percussit Notarium, et
 ipse se obscuravit manu. Si ibi-
 dem homines non fuissent, apud
 Demonem fuisset Notarius. - Do-
 minus autem Judex videns non
 ordinem vertit se in pedes et
 aufugit post fornacem et illic
 jacebat prae timore grandi,
 ubi se obscuravit veteri scuto
 alias Kiecka / nb. w poprzedzającym
 " wprawdzie pierwsza gloska, to jest K, jest ~~prze-~~
 " w oblacie

"in oblaque populi avaritia": / quod pende-
bat post fornacem: - Dominus au-
tem Notarius flens protestatus
est iterum et iterum Nobili Prze-
ceslaw de Stonczow et Stepha-
no de Skoroze praecone qui
penes ipsum dum ista trage-
dia peragebatur personaliter
fuerunt. — (Correctum cum
Actis. — Cujus Protestationis
originale superscriptus offe-
rens vicereversa ad se recepit,
de quo recepto officium prae-
sens quietavit et praesentibus
quietat. —

nde -

au-

tus

Pre-

rha,

ui

re-

liter

im-

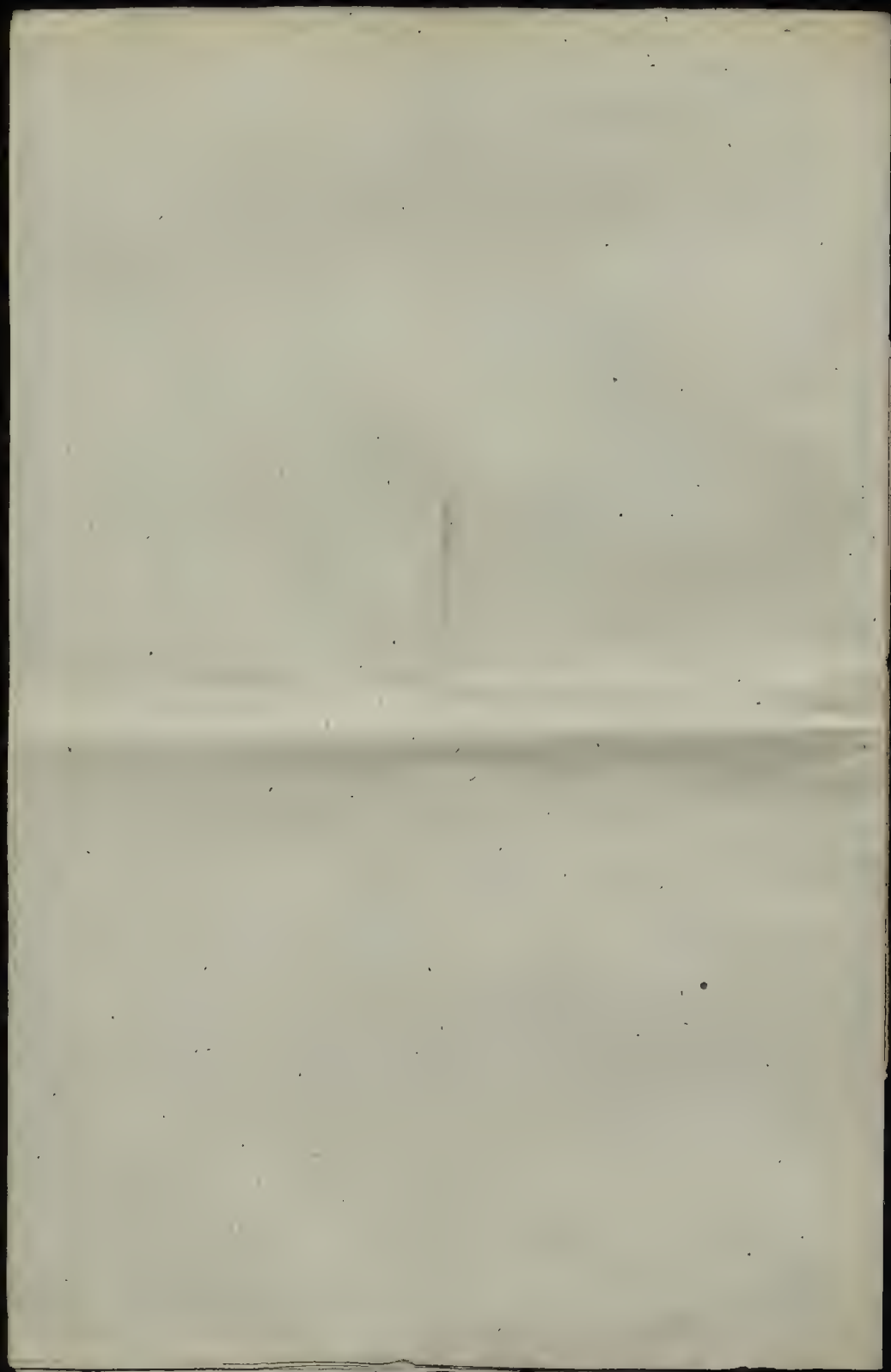
is

es-

t,

ae

us

Wypis z Działki czyli Księgi
mniejszego formatu Alkt. Liemski
Radziejowski ^{od roku 1550 do 1554} młodszej z Dispo-
sycją i Now. 4. oznaczoną
od Karty 252 do 254.

Glebocki cum Sferockij
sententiae villanae appro-
batio —

Quemadmodum causa et actio
vertebatur et mota fuit in judi-
cio villano pollonico in villa
Bacharzie per Nobilem Nicolaum
Glebocki locato inter Nobilem
Andream Sferocki actorem ab una,
et Laboriosos subditos de Bachar-
zie Nobilis Nicolai Glebocki
Reos ab altera partibus, occasio-
ne administrationis justicie,
et hic tandem ad Judicium terre-
stre Radziejoviense pro modernis
terminis per illud Judicium villa-
num

num est delata. ~~At~~ Judicium
terrestre Radziejowense auditis
propositis et responsis coram il-
lo iudicio villano factis Decre-
tum illud villanum in toto ap-
probarit et confirmavit, prout
et praesentibus approbat et con-
firmat Decreto suo iudiciali
mediante. Cujus iudicii villa-
ni series sequitur et est talis.

Actum in villa Bacharczyce
feria quarta post festum Trinum
Regum Anno Domini 1556 / Mil-
lesimo Quingentesimo Quinquage-
simo Sexto / Coram iudicio Polo-
nico et feudali in villa Ba-
charczye in domo scutelli loca-
to videlicet Erasmo Ruffinow-
ski iudice, Jacobo Tarnowski
Subiudice, Laurentio ~~Go~~ Go-
ranowski Notario.

Naprzod

Naprzód slyachethiny Andrzei
 Sferoczki pralował o wykopany
 Rowu na granicy sffijm Tar-
 novije przez które wykopany y
 zakopany Rowu Drogę Starą
 która dzieli Tarnową od Bar-
 charcia obrzily w granth sfoy
 a po moym granicy nową dro-
 gę albo gojczyjniejsz nowij wydały
 choraż my więcej cześć gran-
 thui niemala y dal wynag wpyt-
 nyem a offobliwy na kufzdego
 zniych miyenił szkody po dziessijar-
 czyz grzywyen, padal na to pra-
 wy odpowjedzi. Pan Glebocki
 ymieniem sffijch ludy zachowa-
 wazy sfobye obrony wpytki
 prawne sfoowe ante omnia
 choryal wyroczcz zakopany a
 sfaad. powyessny przydal korne-
 go y dwu slyachczyerz ad sam-
 pum ku obeyzreniu tego zako-
 pany

zakopanyu drugij. - In Campo god
bylo sspadnje sse okazowalo,
sre na swym granicy na Ba-
charyu Row kopaly y mieny-
ly na swym y tak Wozny y
slyachte czynij relacija po re-
lacji. - Replicavit pan Glembo-
rski ymieniem ludy. Panie
Hedzie - Panie Podffedku, i dzije
o granth, pan mieny na sspim a
ony mienis na swym granicy
row kopaly y sspadnje sse tho
okazuje ex relatione Woznego
i slyachthy sre kopaly na swym
granicy a ypr thym ludyem
wedze prawa niyprzystoy o
granth pana swego agere the.
Da wedze prawa prope aby
ta actia o kopanyu Rowu
byla zewijetona i dothath
ypr sse pan ssewoski s prin-
cipatem

cipatem iych rozeprze o granth
 A gdy syc graniczami okaze,
 iestli by na granicze pana Sy-
 rockiego kopaly, thom na
 then czass pan syrocki bendzyc
 mijał prawna droga, a gero
 o koryndie albo o szkody ktoreby
 mijał wkopanyem Rown tego.
 Ssac powyessny the actija o
 wkopaniye Rown zavyessyl do-
 thed, yz syc pan Syrocki roz-
 prze o granicze o ktore czi-
 nierz mofiez iestli ma koryn-
 de yaka, w granicze a pan se-
 rocki skasze przijad in dua-
 bus septimanis po rozprawczijn
 o granicze rok szlofzycz -
 Wthora, szaloba, czi niel pan se-
 rocki, yz czy tho ludzie Ba-
 charczijanie

Bacharczianije wżytarz przyzły
nocnem obijczajem do ymyenia
yego do Tarnowa y wypuszczily swij-
nije z obory sfowluże, ijm zaiethe
spewniji szkody y omijenit na ka-
pdego z nich szkody po dzieffijer-
czije grzyzien y proffyl do wodu.
Replicavit exceptive na tho pan
glenboerski ijmijenijem swijch tijn-
dzy, - paucze Sądzia prawo pospo-
lythe mory, ijsz komujszkohoyek ya
ka korzywda sthala by jze y oth
kogofzkohoyek, thedy one korzywde
jha ma wzedownyc ofwiyathczijer
Voznijm y slyachtoz y wjiniego
omijenijer, a ijsz pan ferorki
po szalobyje swiji, thego autthen-
thykjem szadnym nyedowodzij
abij byla noka yaka thego
wypuszczenia swijnij. anij szadnym
nyedowodzij
ofwiyathczij-

oz wyathrozenijm, sfnadnyje saze tho
 przed sfaojm v. m'zi okazuje, yz
 pan Jerowski any yego poddani
 thy kazywoy nyemnych any ma-
 ija gj. o ktora wedle prawa panu
 Serowskiemu nyewynnij sje sprawa
 wacz, y proffijty wolnoszy, sthich.
 przyczyn od Roku y od vczery. —
 Et nichilominus ante responsio-
 nem de negotio principali. gdyzby
 ktemu przyplo zachoval jmu wpyt-
 ky prawne obrony odwody dowody
 etc ut est juris. sfaath przyjessny
 na rosmijszjenije do sfadu Lyem-
 skiego do porozekow Lyemskich
 Bedzygowskich wffjat sfobie a
 po porozkach. Lyemskich thu we
 dwije nyedzychly stronom Rok
 zlozajt ku skazny sluchanije, pan
 Jerowski przyat skasn. —
 Item palowal pan Jerowski na
 sfolthysa o wzajemzja obec wfd
 sfachyterky

Wyekzyerkij Jpola Tarnowskiego etc.
A włodarz nti innocens chozjat
tego prawem othbydz a tak pra
wo yemu nakazalo ~~we~~ we dwije
nyedzyely ffamennu przysfijacz etc.

1. Dofalitia in medieta te bonorum.
w Dnie Ahl Gwdchich: Lienzlich. (Czer-
shich pomiczcinph od roku 1554 & 1557
~~Lib: 20. fol: 281-282-298.~~
2. Causae Sacrae Regiae Majestatis et
una, et Dominae Annae Ducisae
Masoviae parte a b altera res ratios
ne bonorum Osiecho Garwolin. Lato-
nice et Balthoro. de anno 1536.
Ditka Ahl Gwdchich: Lienzlich
Czerlich Lib: 15 & 86.
3. Wypok Oblata wypok i Apeapofhie
go, który oprow innych rzeczy
wzrodra i wzharuje obowiazki
Jadow: Moredon Wpko wshich
Radzicelich itp. Nicjckich.
w Gwdzie Rawilim Lib: 24. Manifest:
fol: 214 et sequent: Rok 1788.
4. Oblata wypok Lad w Lowicze
w Ludech Jaromacznych przed
Burgabim: Sevizar Jaromaczny
w roku 1724 zapadłego
w Altach Lienzlich Lenzlich
Lib: 101^a fol: 78 roku 1728.
5. Oblata wypok Pilata Staroty Jera
zolimchiego przeciwko Jezusowi Nazaran.
abiemu wydane go w Ratuhan Jerozo.
linaschim pod czas Paschy Swieta Tydow
skiego Roku od Stworzenia Swieta
3949² w Altach Radzicelich: 1

Sawierzyk miaste Gory Kat
waryi Lib: 5 fol. 191~~1~~, 192

6. oblate Przywileja Kiewelskiego, k
roku 1713 go którym mianowacym
jest Super-Intendent Sta Cyganów
Leondzie ich majacy
Włodzie Kowalskim Lib: 34ª Rew
gracji fol: 233 do 235. r. 1716. -

J. K. d. w Pzhl. Warb.
r. 1710. II. 844. n. 171.
dodatk. do Wz. 171. 179.
- Regn. Dnia 2. 6. 1715. n. 171.

Karol Jan Rudzki po
tytułowi Wileński.

Colloquium generis Syriacae lingua sancta in
crastino dominice die dictum in Ecclesia Ch-
mondavum et die proxima celebrati anno
domini 1416. per magnificos viros dominos
ac Nobiles doctores Nicolaum de Michaelop-
olitanum iordanicum et apostolicum Syria-
dicum, Jacobum de Kardinia, iordanicum Syria-
dicum, Martinum de Kardinia, Syriacum
sem Antiochianum, Rogerium Saluzi-
xellensem, iordanicum Subdianum, Robertum
de Timmo Andonianum Antiochianum, Dignitarios
Syriacos.

Synodiensis.
Nota Dominicum decernit auctoritas
quia quicunque cuiuscunque conditionis
dignitatis et preeminentie existant, qui
a auctoritate non adhibito Domino
Subcamerario aut iussu Camerario et
iuxta Terræ consuetudinem
signas vel signaturas
alia signata granitiavam
primo et ultimo sigillis
pena alias sancitadze-
timedij's signetis a
sex maven s. noviter tam

sekoda ze
wyniło.

folio 76 —

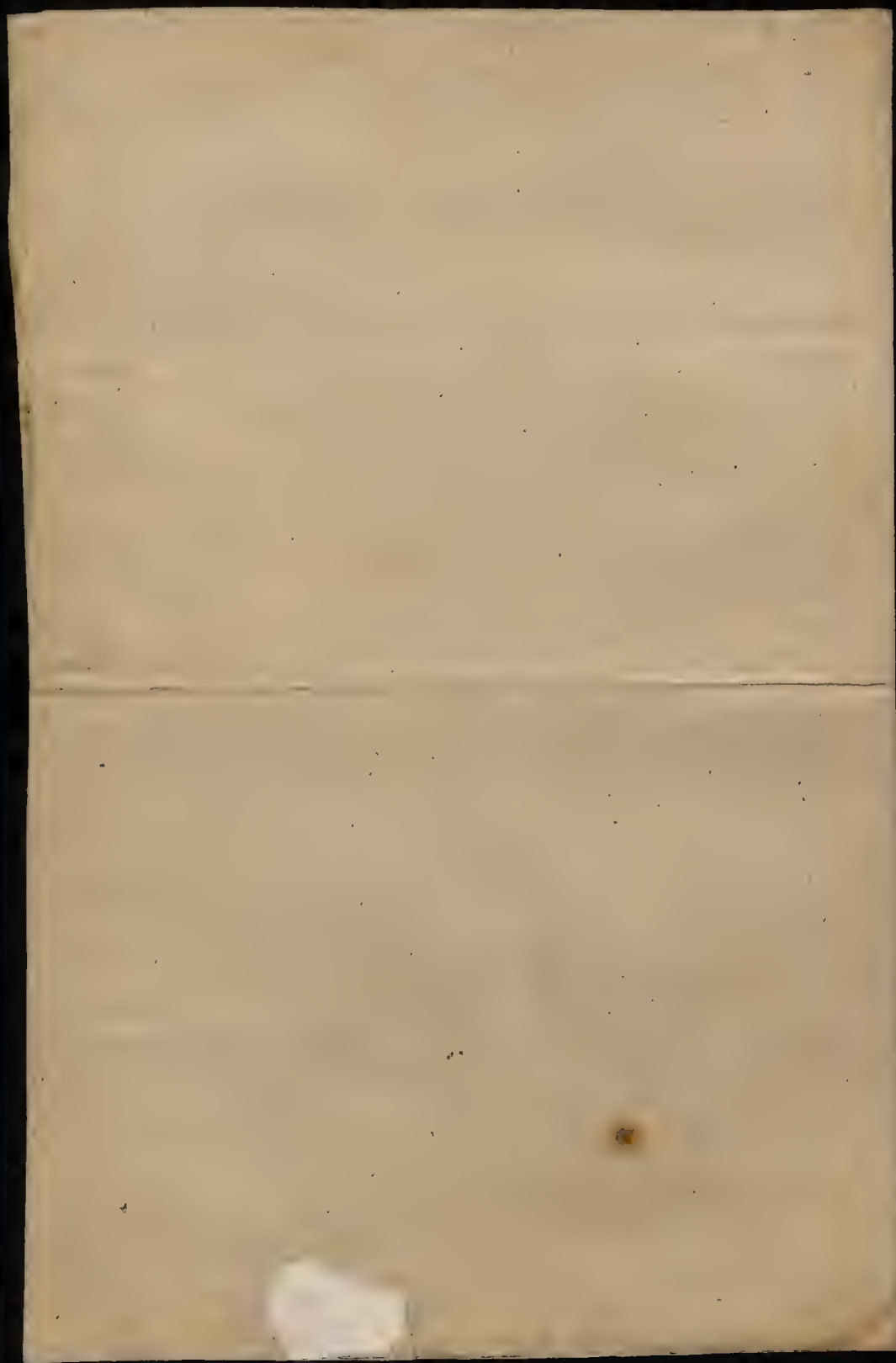
Воспользуйтесь
этим шансом.

wies Siedlnica.

Colloquium generale Scia. secunda in fests
beatissimi Simonis et Iude apostolorum anno
domini 1420. Seruicia catholice per
Magnificos Iuanes Nobilique viros bonos
Iacobum de Varsopola Latinum et Vice Capit
Iuan. Martynum de Calyowa Castellanicum
Iacobum de Rogozno Subcamerarium, Nicolaum
de Mikowice Subscripserunt, Petrum de Furgo
Iuratum, Petrum de Wlaska Subsem Iuantho
Iuanem de Lawada Subiudicem, Thomam de
Mierzno Senorem, Sigismundum de Alto Monte
Castellanum Koscovianum Stanislavum de Ebel
Castellanum Stanislavum de Harewo Mi
nica Vicillium, Dignitarios Seruientes
novem Vicillium, Dignitarios Seruientes
novem Vicillium, Dignitarios Seruientes

Nota, dignitatem decorem civitatis quia nullus nati-
viticus Nobiliem in sua probitate potest infamare, sin-
citatem infamavit, tunc peram vulgo Pontenadesera
novavit se incurrerunt.

ain
to
no
inos
low
yna.
yna.
ay--
ce--
em--
inos
er
nos
in
ino
et
em
er
am.
tis
ce=
a
am
its
una
er
Do-
nos
rita
em
am
pro
pro-
de-
ute
ceof.
mi
s
rafu
cin
soca

Libro 5.
1428-1438
folio 14.

158
Termini Piotrkovienses feria
secunda in crastino Dominice qua
dei in Ecclesia Reminiscere triu-
mationum et decantatur anno
domini 1428. presidentibus Iudicio
Strenuis, Nobilibusque viris do-
minis, Petro de Widawa Iudice,
Swanthaslao de Lawada Subiudice.
Terre Syradiensis.

Nota: per Iudicium est decretum, quia qua-
cumque igitur plebs vulgo Orada Pauli de Gor-
ca, hoc fieri debent graviter inter heredi-
tates Gorca et Goveczsca wola, et hoc fa-
ctum est per recognitionem Camerarii et
Ministerialis, quia utraque partium,
scilicet: Paulus Goveczski et domina Hele-
na cum pueris suis de Wola Goveczsca in-
cidentes plebem veniserunt.

Libro 9.
1424-1432.
folio 311.

Termini terrestres Syradienses et
Colloquiales Syradie, feria secunda in vi-
gilia Pentecostes Simonis et Jude apo-
stolorum celebrati, anno domini 1432.
presidentibus Iudicio Strenuis dominis,
Petro de Widawa Iudice, Swanthaslao de
Lawada, Subiudice, Syradiensibus, et alias
Wlodcone de Kzeniffow. Iudicis et Petro
de Siencice Subiudicis eorumque Domino
vrum Camerariis. Palatibus Magnifico,
Strenuis Nobilibusque viris dominis, Mar-
tino de Golinowd Palatino, Thome de Sche-
liga de Janowice Succamerario, Nicolao de
Milkowice, Subdapifero, Joanne de Husory-
ce.

Szeliga herb.

ce minori Vexillifero, Dobegneo de Kamio
nace Copavignio Castellano, Dignitarius Syra
diensibus, Nicolas de Chovissow, Wlosteq-
ne de Krepissow, Otha de Woreporewo, Ja-
noslaw de Krepissow, ponendo terminos
in quatuor septimanis.

Nota: in fide Iudicij constituti Nobiles Thomeo
Scheliga Succamevarius Syradiensis de Wiechuri
ce ex una, et Nobiles Msaugius, Jaroslavus et Cle-
mens de Choyne ex altera partibus talum in-
ter se fecerunt Concordiam perpetuam ita:
quod prefatus Dominus Succamevarius duos
Nobiles, et duos antiquos vulgo Starce, et pre-
dicti heredes de Choyne alios duos Nobiles et
duos antiquos homines adducant, et quodcumque
illi deputari equitaverint, istas gravitates de-
bent esse inter hereditates Choyne et Wie-
churice perpetuam utraque parte predictarum
tum Mawdarium utraque parte predictarum
in sua Domo propria Domo manente, ita:
quod eadem causa ad Iudicium nunquam de-
bet venire, et omnes cause terminas, va-
let, inter eadem partes et terminorum as-
tancie, contra Nobilem Jacobum Kliza de
Damszowa, Vincennam Syradiensem, sunt cassa
ti, mortificati et extincti, et iuramenta eadem
sunt casata. Quam partem Nobilis Nicola-
us de Grandy est factus Oberinan, quem predi-
cti deputandi Nobiles et antiqui debent obedire,
ita quod uno ignorante alium pro ipso pater-
rit institueret, ignoranter ejecto. Terminus
ad limitandum, a feria quinta proxime affu-
tura die octava, est assignatus.

Libro 6
1429 = 1433.
folio 356.

1002 Septembris de mense

Termini in Conventione Syradien-
si post Magnifici Domini Petri Pa-
latini Sandomirienensis et Capitanei
Syradienensis proximum Syradiam in-
gressam in una septimana celebrati
fuerunt ante post dominicam Conductus
Pasche Anno Domini 1432. coram
Nobili Ocho de Kiepczans Cothe Syra-
diensis Iudice Commissario

Sententia dominorum

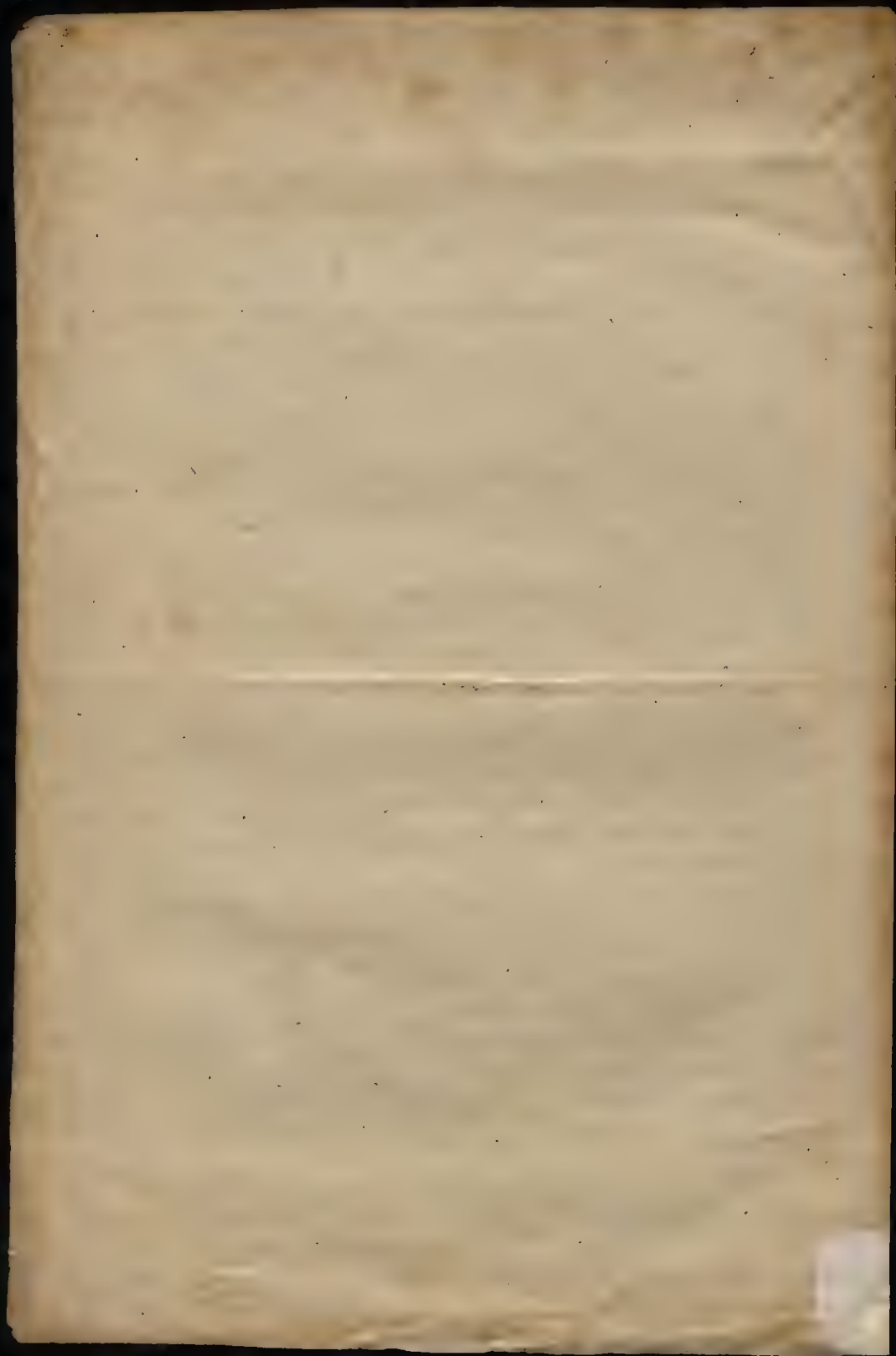
Nota quia Magnifici Strawni Milites domini
Petrus de Paschcowaskeln. Palatinus Sandomirienensis
et Capitaneus Syradienensis Mortuus de Calinowa Pal-
tine Syradienensis, et Laurentius Lavanba Castellanus
Syradienensis et Capitaneus Wydomiensis decesserunt et
sententiasaverunt quia quicunque Nobilis et termi-
nus se ad ius castri domini Capitanei aut ipsius
Iudicis Commissarii attulerint et terminos post pro-
ximum ejusdem domini Petri Palatini Sandomirien-
sis et Capitanei Syradienensis Syradiam adventum in u-
na septimana habuerint attemptare, extunc quicunque
terminos eodem non attulerint appicere extunc fa-
ctos inavolutes, dum terminos attemptare debent de
causa alias edamany bier pro quibuscunque causis
sunt et fuerint attoli ad ius domini P. Capitanei
Syradienensis predictum.

Za zgodnicę tej Księgi z Oryginałem w Księ-
żce Grodu Sieradz: Gdzygu, swiętosy. Daw. a
Sieradzu 22. Kwietnia 1829. r. Petrokonisk.
Kopie R. Sieradz

1432 Confused.

W Imie Pańskie Amen. — ^{reacy} — Tu niniejszy, wielkiy Panisze. Gdy
 ludzkiy natury powstał wamie, by być nie mogła, gdyby ich sprawy
 piśmion obwarowane nie były, żeby też na waszem piśmie kapa
 mstać, zgłażone nie były, prosto my Józefa i Tana i Bar
 bara Siótry rodzone, dzieckich i Borowskiego, na ten czas
 na umyśle i na ciebie zdrowie będzie. Oczyszczeniśmy nietylko
 innym Listem, temuż mojemu przy należym Józefowi i Tanie
 Dobro namie lepiący przytłaczem i palący i piśmo miemu
 co dzieckich namie rożnocy, wieś w Boru namym,
 nowu namym Kaduchowe, przy Strudze Borowi
 rożnocy, oświeci umyślowimy, i tak Józefu Panowi Panu umiemy
 i Lipinów oświeci namie. A tak ten Pan, Ocz
 wtok Kubi dla Kmieci umiemy, siebie ma i na ten
 Kmiecie oświeci. A dla siebie albo Folwarthu swego
 w tymże wieś puttery i w toki roli wyprawie ma, które
 puttery i toki Józefu na Sotysstwo wieśmię przytłaczamy.
 W której to wieś na naszym gruncie albo tworem, prok
 tegoż Józefa oświeci, dla nasz tego wieśmię, temu
 Józefu i tego Potomkowi w naszym namie i Józefu
 my wieśmię Sotysstwo, które ten do tych puttera
 wtok trzeci grzech i win i pożywna dawamy i namie,
 wola, na którym wieś do Brodów do przykasznow i x
 Czerwem na exie sztańców i x rola, 4 ma sztańców
 na którym roli wtożni, Ten to Pan tu swemu Oczyszczeni
 oświeci ma i x Lgba. — Ten też Sotys i tego Po
 tomkowi, mogą towie ryby i Kmieciami swem na
 Strudze. A Józefu ten to Pan mię będzie, M
 ra bery przy Słotku — tu Lipinów. A prokasznowy
 Sotys i tego Potomkowi, namie i Potomkowi na
 naszym wtożnym, na którym, któryby puttery Gory
 wny tworem, stracy ma, tam, któryby za dzień
 jeden wroci z nasz mogt, a wyległ ten tu
 nia, na którym nam stracy będzie, Lgba trzymaj
 ma przygony w Gory aż do drogi do Strugi Bro
 (w)

oni. A gdyby było ruszenie pospolite, tedy ten Jan
i Jego Potomkowie put Graywy nam i Potomkom
naszym powołani dać. Tenże to Sotkys, goj^{by} Pan na
wiece do tej wsi przyjechał, tedy powinieli dla niego
iedną obiad sprawić. A Kmicie tej wsi dwa obiady,
a iedną Koczka Piwa prokserowani Kmicie. wyetawie
maiz, a na miny one Sotdy put beczki. Na Sotdzie
tex albo na Prawie i Kicawekim, ten to Sotkys i
Jego Potomkowie iedzie maiz, ale Kmicie prozed
Czwim Woytem, a nie gdiwinie odpowiadai maiz.
A ten Sotkys swie Sotkystwo inie prozedai,
xamienie, oddali, tak iakoby sz Panu i Potomkom
Jego najprzyjemniej xdato. Wtoreg to Kmicium
w tej wsi mierzmaizym 24. tata wotwien porwałamy,
i goj wotwien wyndzie, na dzien S. Maruna na Max.
dy rok put Graywy, a na dzien Wielkonocny put Ho
py Jace i podwa Serwi, dwaj Kmicie nam i Po
tomkom naszym dawai maiz, powinni na Maxdy rok
pady x nich swie Kuch na dzien Swięta Wniebowzie
cia. Panny charys dać. - Wotawinze te Kmicie, przy
ich tych robotach i wotwieniach, tym xprosobem, ix
C. Kmicie, potwarth xwyxateth xwemi wtancem thw
in i bydtem Panu naprawd, tak na ximz iakto i na
iara xorai i xprawai maiz, tak iakoby sz Panu
pudobato, a Maxdy x tych Kmicii, x wotki iedney,
iedną miarz Kytai, a iedną Owca albo na Maxdy mia
rz 4 Kowce ptaii maiz. A Kdemi tex prokserow
ai Kmicie dwa dni Gmy wotwien maiz i on xwyxateth
Kowai albo roshocai, i dwa dni sice albo Kocai,
tam Kdoby Panu pudobato sz i we Dworne xyto
Kmicie Kheuy, xwyxateth prokserowai i onych pro
prawai maiz, tak xechami iakto tex. xwyxateth. Tex
prokserowani

Acta curadii Joris secunda proxima
ipso die s. Clementis. Anno Domini 1494
coram N. Andree de Lidenstka Uolce
Comissario Juriis, presentibus nobili-
bus Joanne Rogarszewski, Procuratore
Lidenstensi, Samuele de Rakowice, Tho-
mas Jagielski, Dorcas de Nicomice.

Nota Amicitiam Conjuratorem interprocuratorem Stachnam con-
sortem Stanislawi Dickocha, Oppidanus Schachwonsens, et huius
herinam pueri ipsius ex uno, et inter nobis Joannem
filium Mroszkows de Pusina, parte ab altera, per hos
arbitros factam, videlicet nobites Andream de Lidenstka Uola
Comissarium judicem, Andream de Bedrau, Jarostawum Domi-
nicowski, et paulum de Chodalowice, pro Capite interfecto,
videlicet pro Stanislaw Dickocha Oppidanus Schachwonsens,
nobis tamen, quod idem Joannes filius nobilis Domini
Pusinskiego, dominus proximo ante natiuitatem Christi,
debet venire met septimus in Schach, et ante procep-
tionem transire absque cingulo et gladio, et post procep-
tionem debet veniam facere Jacobo fratri germano ipsius
interfecti, et puero ipsius, dicendo dixi quia tibi unguis et
fudi sanguinem fratris tui et ipsum occidi, et itellus
pueri patrem, rogo propter Deum mihi indulget, et di-
mitia dicent consensu ipsius, qui respondet, paret ti-
bi Deus, et idem Johannes soluet pro Capite decem mar-
cas, videlicet sex marcas ad festum s. Adalberti et
4. marcas ad festum Johannis Baptiste, et huius debent
tenere et complere sub uadid 30. marianum. Et pro
eodem uadid Anna, interfecti et puero, fidei iurauerunt
providi Joannes pro consul et Hilud consul, et alii Consules
Civitalis Schachwonsens, pro hunc existentes, ita quod dum
puer habebit statem, ipse Joannes vexationem non
habeat, et debet perpetuum silentium pro eodem Capite
habere, et ex alia parte, pro nobili Joanne filio

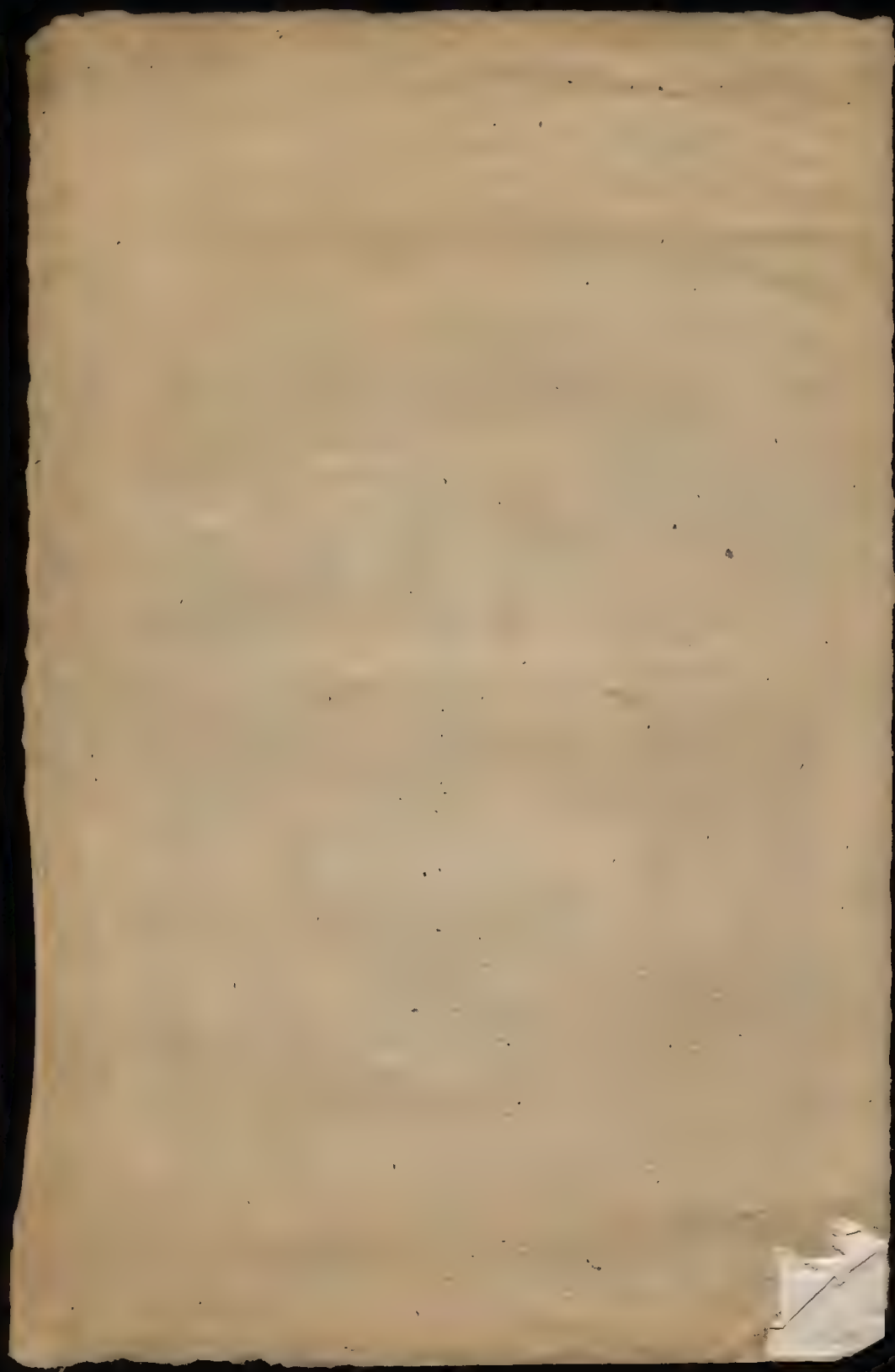
domini Moorthannis Businshii fide iuravit nobilis Ioannes
Sandvickii fide iuravit, quod hoc solum complere debent sub
vadis predictis, et quum aliquis hoc infringeret, hunc hi
pones autem responderet.

Item prefatus Iohannes Dñi Archidiaconi de Ray-
china solvet XIX. grossos die Dominico proximo ante
festum Nativitatis Domini; et ipsum debet prerogare
met eodem, et viceversa ipse ipsum, met solus et hoc
fatum provide Mathie Mothice Oppidano Scholae
viciis, et hoc quid puit sibi debitas Mothica prola-
na, et pro permissione famuli ipsius, inter se omne
hoc dividunt. —

Et dem Joannes Ruschinski solvet et satisfaciet
pro preavis pro mothine porcupo, videlicet pro tribus
vulneribus orientatis, et quatuor pueris, sub eodem
natis XXX marcorum magnifico Domino Cancellario
et Capitaneo Sibirienensi

Rapanea Sivadiensis —
La yadnise z Orygia-pou w Avelion Sivadien
zdegen Sivaden-Sivad 28. čer 1899.
10. čer 1899.
Přítomnost

12. 1. 1. i. October 12.

Libro 4.
1440-1454.
folio 443.

166
Termini Terrarum Schadowiensis,
celebrati feria tertia post festum
Lucæ proxima, anno Domini 1450.

Sadow

Nota: ad presentiam Iudicij venientes personaliter
Strenuus Dominus Petrus de Karnice Vicilliter Lau-
rentianus ex una, et Nobilis Albertus Malski de
Sandowo, falem Concordiam perpetualem inter se
fere factam fecerunt pro limitatione granciarum
inter Karnice et Sandowo ita tamen: quod
cuiusque tres Senes homines ejusdem Domini
Petri vadant, et grancias signabunt illic etiam
tres Senes homines ejusdem Domini Alberti de-
bent transire et conservare ejusdem grancijs, et
ibidem eadem grancie perpetuatiter stare de-
bent, et idem Dominus Albertus debet adducere
Camerarium Domini Succamerarum et Ministrum
vialem, et ab eodem limitationem solus solvere
debet, et hoc facere debent a feria quinta Con-
ductus Pasce in duabus septimanis, et hoc idem
homines transire debent ubi prius transierunt
eadem grancias videndo, et eadem grancias
debent renovare, et soli ibi non debent esse, solum-
modo idem homines Senes cum duobus Arbitris
uno Domini Petri et alio Domini Alberti, que
pars, si suos homines eodem die non daret
et non locaret ad renovandas easdem grancias,
tunc parti locanti dabit tres marcas rationem
expense, et utrique eadem renovare
cuiusque in parte
debent.

Libro 12.
1442-1470.
folio 440.

Termini Castvenses Piotrkovienses
coloborati Feria secunda in vigilia San-
cti Nicolai, anno domini 1463. per ge-
nerosum Joannem May Judicem, pre-
sentibus Nobilibus Petro Swider de Kuskow,
Clemente de Pierkow, Thoma Audyea de
Suchowice, Petro de Daniszowice, Maczawa
de Wronzkow.

Infans Judicij personaliter constituti Nobiles, Pe-
trus Swider cum Wyorbiata fratre de Kuskow
parte ex una, et Nobiles Nicolaus cum filastro Ma-
thia, et Johannes Drykowsky cum partibus
recognoverunt: quia granicia sipate inter heredi-
tates Kuskow debent extare in futuritatem terre-
strum sub ducentis maris vady. Et quocumque
erit son transierit Nobilis Nicolaus Cottinski cum
Generosa Javorlas de Kornaischowo ab ultima gran-
icie sipata usque ad granicias. Turckynkie ibi
et istae debent granicie sipari sup ducentis Mar-
is vady. Et Petrus cum Wyorbiata debent solve-
re wyersione.

Acta in Castro Syradienii. Feria quin-
ta proxima post festum S. Helirabeth,
anno domini 1464.

Nota. Conditam ad concordandum pro granitijs
limitandis inter Venabilem Dnium Albertum pre-
positum Inpsamovicensem et de Prozerio ex una
et Nobiles Jacobum Gamski de Lubna et Nicolaum
et Joannem et Jacobum de Kliczkowo partibus ab al-
tera videlicet inter hereditates Burzessuo Dembo-
walska et Kliczkow antiquam Chaiow et Novam.
Due partes ex utroque partium quolibet pars secor-
sim debet dare 4. senes et ad quatuor senes, duos
mediatores, qui transibunt Nobiles post eundem senes,
et si senes non concordarent, tunc isti Nobiles ante se
debent vadere ex utroque, et quocumque vadent Me-
diatores

diatores ex utraque parte, ambe partes firmiter
debent tenere, istae debent sipari scopuli. Que limi-
tatio debet fieri feria quinta proxima post festum
S. Michaelis proximum. Et autem non concor-
darent Senes et Nobiles, tunc prefatus Dominus Al-
bertus praepositus debet esse Actor alias poud iuve
wycedny, et qui Dominus Albertus debet iuvare
et iuve iuvando iuxta usum et ius terrarum sua-
rumque vadet, istae scopuli debent sipari.

Quilibet pars debet uti intelligit ex utraque
partium hmothones prefati Domini et ipsorum
et omnes termini inter eodem sicut capit. Ca. 1
stvi Syvadiensis ad diem assignatum limitatio-
nis pro die prefato aut aliquod capitale, tunc
debet dare situm partibus in una sectione
na, et similiter debent dare omnes partes.
si aliquid accideret et nulla pars debet facere
in Alkypak in Sylvis et bovis circa signa inci-
piendo ab angulari Chartlunski scopulo usque
ad Dimnicz. Et omnia praeter Dominus Albertus
debet fidei servare et eius hmothones pro se usque
ad limitatorem in Szodla et nullius partis li-
thones debent, si inde ex utraque parte, roque
solimot Nobiles et Dominus Albertus usque ad
diem prefatum limitatorem. Et sic circa lita-
ex utraque partium submiscent se respondere
ad primum terminum stave, et quo terminum
proboverunt, eodem poudere debent.

Joannes Zawisza Trebicki / L. S. / Miedziarowski
Vice Capitaneus Iudicialis / Corvax Stawski
Carbvensis Syvadiensis.

Ze sie ta Kopia z v. 1464. z dawnym Extraktom
miedzy v. 1647-1657 wydany i ponawaz Orygi-
nat w Alkady Szodmich Sievadmich zingst /
swiadore. Sievadz 31. Szoda 1839.
Pitomonowski h. p. s. Archiv.

Libro 12.
1461 = 1475
folio 68.

Terminum Sivadienses certi celebrati feria
secunda post festum S. Martini Pontificis
anno domini 1467. presidentibus in Judi-
cio Generosis et Nobilibus Johanne de Lutho
mivsko Iudice Jacobo de Roxygge Sub Iudice
terre Sivadiensis generationibus.

Constitutum personaliter Steveni et Nobiles domini Jo-
hannes Gvabski de Dobva ex una, et Nicolaus de ibidem par-
te ex altera patres germani p. Magum, Venerabiles et
Generosos Nicolaum de Brudiczo, Pallatinum Sivadien: et
Capitaneum Inostensem qualem, et Yarandum de Gradie
wo Canonium Cvilchurien: et Stanislaum de ibidem eius
dem vusclai-gensis ac Canonium Gnesnensis Wladisla-
vigenis Ecclesiavum, Cistinum de Szynofsko Castellarium
Iunioladislauien: tanquam pueros arbitros et amicos et
compositores publice recognoverunt Concordiam fraternalem
et amicabilem compositionem inter se factam pro quibusdam
ipsorum discordijs, pro quibus se invicem citaverant et
primo pro dote alias poschag N. dne Anna olim consortis
nobilis Illice de Wydawa bone memorie et Elizebet virgi-
nis Monialis Souborum germanarum ejusdem Joannis et
Nicolai. Copusceza sic iako muiay znaczece.

Item de limitibus inter hereditates Dobva predicti Nicolai
et hereditatem Chvapczewo predicti Joannis parte ex altera
tali modo invenerunt et decreverunt q. sic, sicut D. Nicola-
us ibidem p. Dominum locavit extirpavit et coluit p. d. limi-
tes ejusdem hereditatis Chvapczewo, iam ibidem Nicolaus
non debet ultra extirpare, nec colere, nisi sic sicut nunc
sunt culti, et Magus Dnus Nicolaus Pallatinus Sivadien: debet
cum alijs fratribus cum quibus iudici placuerit debet ibidem exi-
re et conspiciere, et ambe partes Joannes et Nicolaus debent
ibi personaliter interesse, et demonstrare ejusdem Dno Pallatino
ubi quis suum cesserit habere, et demonstrando debent absentes
ibi et ibi in propria dando, senes 4. passus duos et passus duos et
ubiunque idem Dominus Pallatinus signa seu scopulos facere
mandaverit partes sepefate interesse personaliter et iniolabili-
ter tenere debent sub oculo Sexcentarum Navarum.

Libro 13.

Libro 13.
1476-1502
folio 43

168

Termini fevrestvas certi Syradien-
ses celebrati feria secunda proxi-
ma post Dominicam Oculi alias
ipsa die Sancti Mathie apostoli,
anno Domini 1477.

Nobilis Joannes Rowienski de Wojnice super
Nobli Joanne filio olim Nobilis Niclai de Leli-
staw, prout ipsum citavit pro limitacione gra-
visum alias o niard inter hereditatem in-
prius Wojnice, et ipsius rippas, ubi aratra
deponuntur alias 2 Nowoty Kunstkami y
wotowemi hereditatis Lelistaw, que rippe
spectant ad hereditatem et villam Wojnice
prout latus litare seu munimenta ipsius
cantant, quibus munimentis seu literis ipse
Nobilis Joannes extenuit diuturnitatem
fevrestvam, ex una parte, et inter heredi-
tatem suam Lelistaw ex alia parte, in-
piendo a Scapulo angulari villarum Wo-
jnice, Kocznowice, Wojnice et Lelistaw
vici pariete francense, usque ad res-
publicam angularem seu granaries villa-
rum Janowice Wojnice et Lelistaw, pro-
ut latus citatio canit, per astitignem
fermum, in termino comitato, limitatio-
nem granariorum alias powodstwa in-
diuturno acquisivit et memoriale dedit.
Et debent habere diem limitacionis, quan-
do eis Camerarius Domini Succamabarij
diem assignabit, et ibidem idem Nobilis Joan-
nes

nos Woiucki coram Domino Succamerario aut
eius Camerario debet ponere sua munimenta
seu literas, quas hic coram Iudicio posuit, quod
Dominus Succamerarius aut ipsius Camera-
rius, visis prefatis literis, secundum eandem
debet supplicare Scapulis. —

Libro 14
1497-1504.
folio 259.

Termini Castrenses certi in Procto-
rion sunt celebrati feria secunda
proxima post dominicam Iudica an-
no Domini: 1501. per Nobilem Nico-
laum de maiori Kamaciu Iudicem
et Commissarium Domini Capitanei
Squadientis.

Constituti personatiter Nobilis Nicolaus
de Wola Berratowa et Nobilis Mathias
heres de Bwora cum Anna uxore sua legi-
tima, coram iudicio recognoverunt: quia in-
ter se perpetuiter debent habere granicias
ita quod boves principales in arando non
debent amittere ad granicias, quas granicias
habent, seu sunt inter villas Wola Ber-
ratowa parte ex una, et inter villam Swar-
dostawice parte ab alia, quas granicias in-
ter se tenere perpetuiter et in eum, et
sub penis Regalibus, si dicte partes una
aliam citaverit, hic circa alta Castrensis
respondere debent, quovunque terminum pro-
vogaret, perdere debet. —

Za zgodności tych wsiestkich nowymych Wy-
pisow iedenarsta, z Wyginatami w Archiwum

dawym

169
dawnyu byłego Woiwodztwa Siewadzijskiego
będącemu p. opoocz wypisu z roku 1464.
z Extraktu urzędowego dawnego wyietego
świadore. Sieradz 31 Grudnia 1839.r.

Ant. Strokowski

R.P.S. i Arch.

Libro II.
1440-1454
folio 176.

Roxyce

Bentkow.
Cienia.

Bliz-
niow.
Wzra-
ca.
Kobier-
nycko.
Lubecie.

Tertus Nobilis Jacobi de Blizniow contra Strenu-
um Dnium Potym de Wvancza Succamerarium
Syvadianum: Jarzek de Kobierczsko, item Johan-
nes de Gantowice, item Potus de Lyvovice, item
Jacobus de Lyvovice, item Bjenjarsz de Lambanczy,
item Michael de Lambanczy:

Thako nam pomory bog y swianthj czysch;
ce wquny y swiathczyny ce kopce miedzi,
Zwudzewom a miedzi. Blizniowom wisthacy.
Zyemsha dawnosoz, nyschly poczan, Pana Suc-
camerav: wychod na iacuba, auy tham dvo-
ga byla oth Zyemshye dawnosoz, kandi tha-
dvaga schynny kopce.

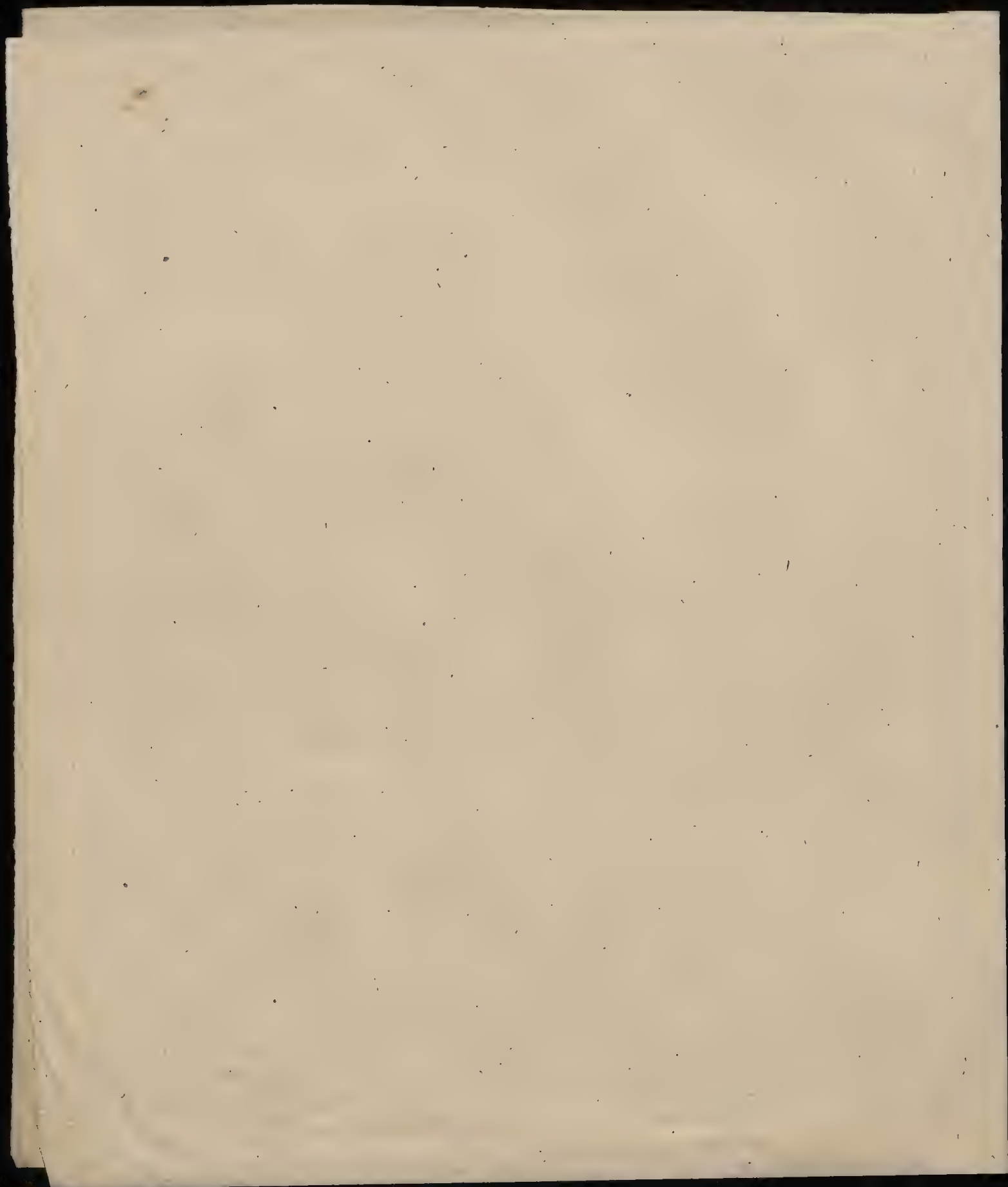
Z ziem.

Za zgodnosci z Originalem w Xiedre Ziemskie
Siewadziacy bedacy, swiadczy. Siewadzi dnia
31. Grudnia 1839. r.

Ant. Sitwakowski
K. S. i. Adch.

Termini terrestres Syvadianes celebra-
ti feria secunda ipso die Epiphaniae
domini, anno domini 1449. presiden-
tibus iudicio Nobilibus dominis, Mszera-
gio de Rokschyce Iudice, Nicolas de
Grabno Subiudice terra Syvadianis gene-
ralibus, presentibusq. Strenuis Advocatis
dominis, Andree de Wola Notario ter-
re Syvadianis generali, Joanne de Pie-
kawy, Andree de Thetkows, Jaroslaw de
Cienya, Johanne filio eundem.

[Faint, illegible handwriting]

171

Memorabilis. Et perinde stupenda de crudeli Moscovitarum Expeditione narratio, e Germanico in Latinum conuersa. - 1563. -
Draci. Ex Typographia Jacobi Boscardi, Typographi iurati Regiae Maiestatis. -

Moscouitarum exercitus superioribus septimanis agrum poloniam inuasit; et polotski, alias pleski (Lituanice oppidum, quod sedecim miliaribus a desertis situm est) validissima manu, sex incursionibus expugnauit, diripuit, et dimissis ignibus solo equauit: eoque loci supra viginti hominum milia, tristi admodum spectaculo primum clementerari, ac post strangulari iussit. Nec ullis sane verbis queat exprimi, quanta in Matronas, in Virgines, in pueros, Tyrannide grassatus sit. Et propinquis et vicinis inde locis sexaginta et amplius hominum milia in Moscouiam abduxit: Matronas et Virgines vestibus exuit, et omnes (uti nudae, ac sine amictu erant) vinctas in captiuitatem abstraxit. Inter alios vero ducebatur et Lituanice militia Vraynoda seu dux exercitus, cum vxore, quibus hostis vitam condonauerat.

Haec res tam magnam toti illi prouincia trepidationem iniiecit, ut Dominus Nicolaus Radziuinit Lituanice Regulorum facile princeps terris suis sponte excesperit, omnemque Imperij sui agrum, seu amicus seu hostibus praedae reliquerit. -

Hicrerum successus hosti Barbaro et nimia immanitate formidabili animos addidit. Maxque Kiöff alias in polonia ciuitatem aggredi festinauit. Quae ciuitas quia ad flumen Borischenê sita et ad comeatum toti illi plagae subtrahendum, uisa

est opportunissima, futurum sperabat hostis, ut hac ratione facile cætera omnia vicina et propinqua loca, perinde ut superiore expeditione sua potestatis suique mancipij faceret: -

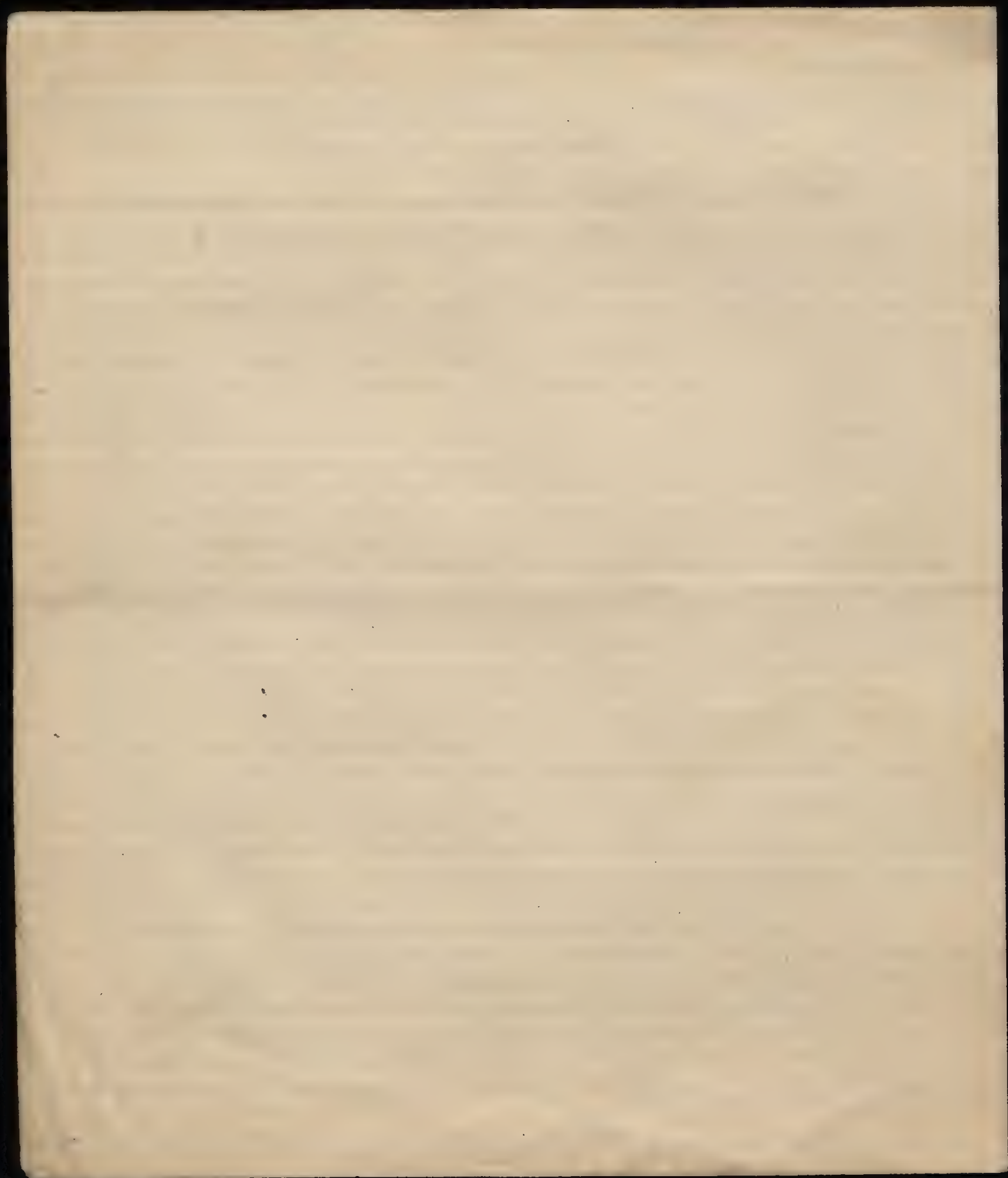
Itaque ante omnia e sex millibus Tartarorum quos secum habebat quadringenta milia in desertis et solitudines premittit qui omnia longe lateq; usque ad ipsam Civitatem flamma et ferro vastarent. Ratus fore ut postquam hac calamitate totum eum agrum afflixisset in huius civitatis oppugnatione pari successu et fortuna qua hactenus vteretur. -

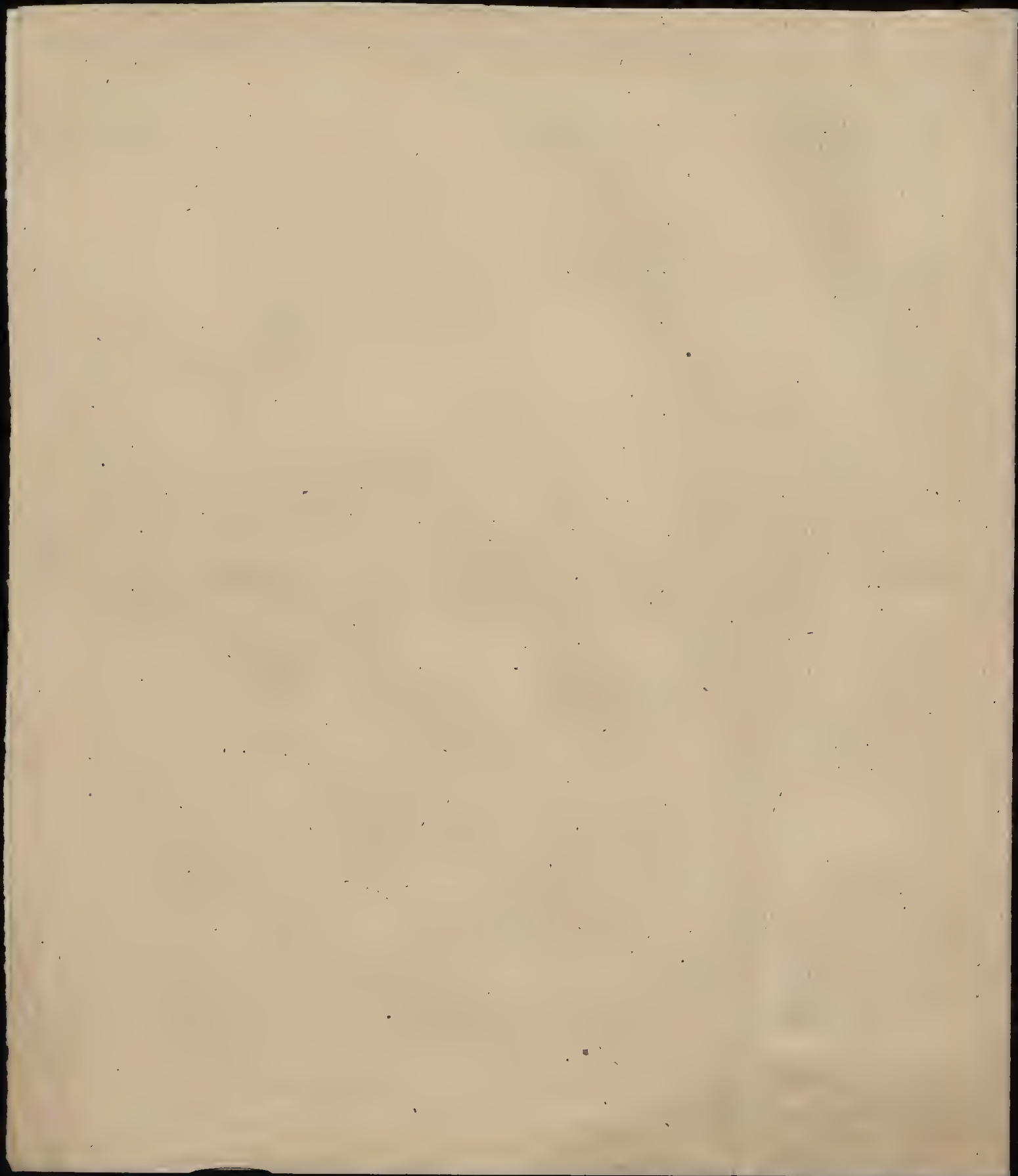
Intervalia vero relatu tristissima, Moscovita Regi polonia ab se nunciari iussit, quod ipse Capulum, quo mortui efferi solent, cumq; argenteum, cum Castris circumueheret, nec ante in gratiam cum eo redire constituisset, quam aut ipsius Regis, aut suum proprium caput illi ferculo foret impositum. -

Exercitus quo Moscovita in hac expeditione populatur (si vera est fama) est sexaginta decentiorum milium, et amplius virorum. -

Deus Opt. Max. hunc tam scenum et crudelem hostem a nobis auertat, Et principibus in Sacro Romano imperio summa rerum tenentibus bonam mentem, totique Europæ consilia quæq; ad hanc scelerum immanitatem vindicandam et ad has pestes propulsandas, salubria sint immitat. -

Ex libro in Bibliotheca Caesarea Petropoli inter Rossicas
et polonicas conservato accuratissime transcripsit
Stanislaus Kraynovius. —

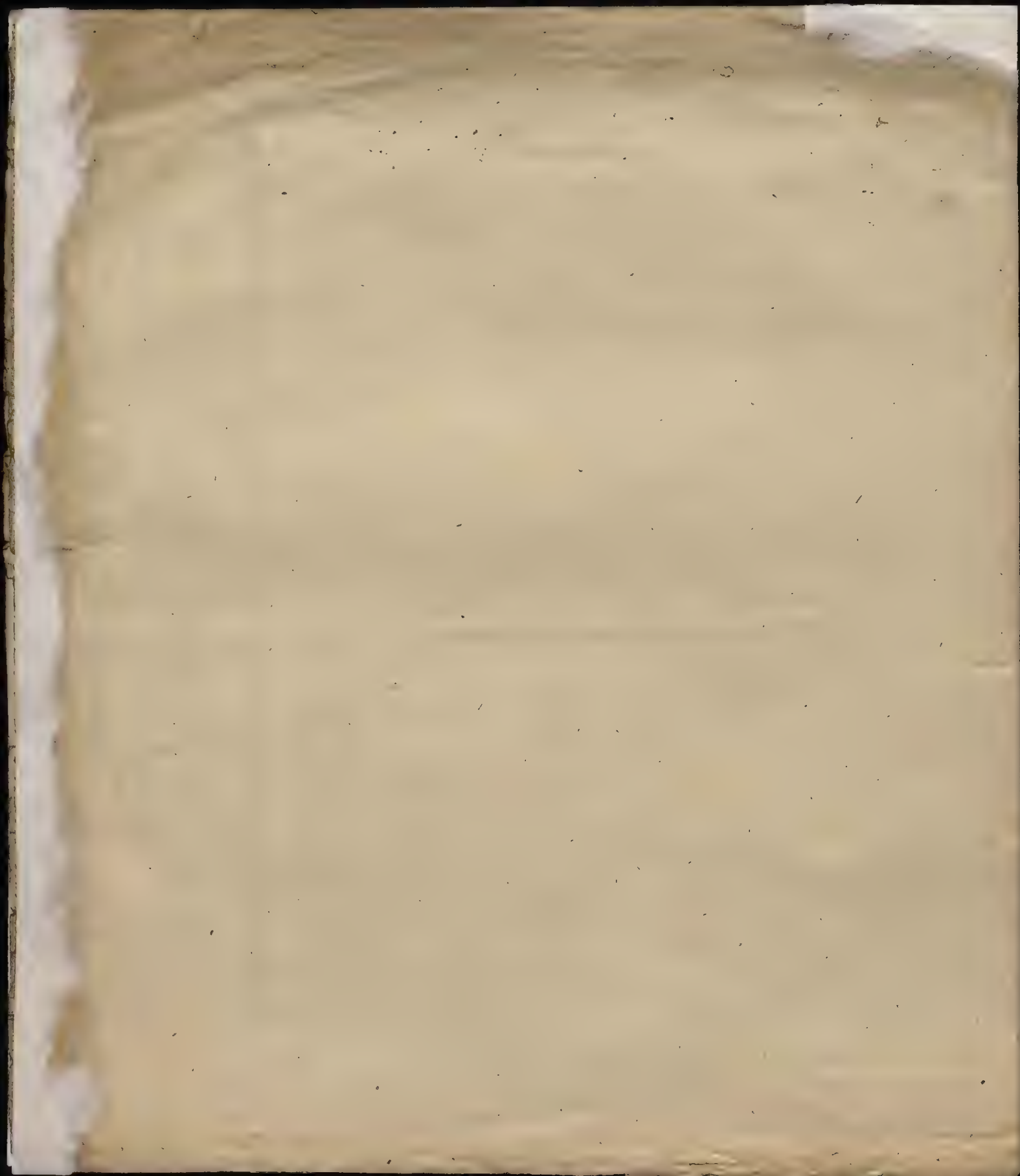

List od Czara Moskiewskiego.

Od Czara W^o X^o. Moskiewskiego Dmitra Iwanowi-
czu nad to wrytkiem Państwem dzierżawcą y wryt-
kiem sprawcą Hospodara Moskiewskiego Bogiem
chowanij y od Boga wybranij od Boga Wtorej y od
Boga też pomazanij y nade wszytkimj ordaui
Karszej Wtorem Jazdem wybranij jest do najwyższ-
szego Boga, Litewskij ziemi Komistrom Paucm y
Towarzyszom ich Kłozij przy nich będą. Ja przyrodzonij
Hospodar Moskiewskij Czar wielki kniaz Dmitr
Iwanowicz Wszech Rusi od swych Czarstkich Rdray.
czow od wasyla Senyjskiego y od jego sprawców
jego ztego umysłu schodźtem Litewskij ziemi
bytem w Litewskij ziemi Bogiem chowanij
przyszłym ziemi Litewskij Bogiem chowanij to
Moskiewskij Hospodarstwo w naszą oyczynę
własny Horod Narodub Imnia miestica 12
dnia Lipiewskij Hospodar Czar wielki kniaz Dmitr
Iwanowicz Wszech Rusi od swego Czarstkiego

Przedwiekłego Ciesza Dajem list Komitrom J.
Zerelinowskiemu który u mnie był y towarzyszon
ktory z nim będą, a jako z naszym piszaniem
przyjedzie do Wierow Wy się do nas rzeczcie kna-
szemu Czarstwu w sławny Zamek Starodub służyci
nam wielkiemu Hospodarowi y złaści swojej
Zebrawszy się zotmirami y khoraki y ze wszy-
skim ludem Rycerskim na Wielkiemu Czaru
Dmitru Iwanowiczu służyci przeciw naszym Draj-
com, A jako wy będziecie przy naszym Czarstwie
Wielicestwie y my was poratujem swoim Czar-
stwie poratowaniem, kło rzekie w naszej oy-
czyźnie być my was poratujemy A jeśli
Zechciecie Ziachać my wasz karem wypuścić
z wielką chęcią y z podarki y na posiedniemu
pałochu będzie co y na wasz gdy wy postu-
rzycie naszym Czarstwu, wielkiemu Zebrawszy
się z ludem Rycerskim y Zotmirami y kora-
kij do Czarza Moskiewskiego Iwanowicza
Dmitra przeciw mym Drajcom, A po cie-
mu będą ptać w Koronie Polskiej y w wiel-
kim Rycerstwie Litewskim y my karem za-
ptać na ich służbę dwoj y we troy nasob
a gdy wy przyjedziecie do Ziemi Moskiewskiej

^{duża}
 w kardym miejscu ^{duża} będą wam stały a
 pięknie ze nagranie wam goi przyedzie,
 cie będą powstać nadwój stół, Pisz w cyrymnie
 naszej wstawnym mieście Starodubie. Roku
 1607. 12 July. Dmitr Iwanowicz —
 Copia tego listu przyniesiona z Mochilowa
 przepisał w swym własnym liście Kniaria Mos.
 Kiewskiego. —

in causa processus iuris ordinarius co-
ram officio castrensi in causis vulgo dic-
tis officii, in implerone sua prout ad hi
Actore hu natura;

1. Pro violencia expulsionum dominorum
de tabicionatium et aliorum persona-
rum de pacificis possessionibus.
2. Pro divisione bonorum inter fratres.
3. Ad inscriptionem si quis se in scrip-
tionem sua obligaverit in castro vendere,
item pro non missione ad cautionem
fidejussoriam pignorum abactorum,
item iudicant Papitanei pro paena
14. marcar. solvendarum qui in flumi-
nibus liberam navigationem impe-
diunt.
4. Actiones furti et registra homicidio-
rum quae huius modi actiones

celerem administrationem huius modi
iustitiae exposcunt.

5. Pro poenis contra recusantes tradere
praedem officio castrensi ubi sunt prohi-
bita ejus modi.

6. Catulos vulpium dolendos et foveendos.

7. Per stipendiatos milites damnar in-
ferentes ad bellum progredientes.

8. Pro injusta extorsione Thelonei
et portualitij pontis aggeratis.

9. Pro poena ratione obstaculorum in
fluminibus.

10. Cives pro poena trium marcarum
ratione prohibitarum caempeionum.

11. Laqueuncio rei judicatae per innolescen-
tiam officialis citationis.

12. Ad prerogativam sublationem Bans
nitionis.

13. Exactionum Regiarum solvendarum.

14. Contra contributiones publicas non
solventes.

15. Etiam contra impropessionatos pro
quolibet crimine.

r. 1630. Prawa Księstwa
Siwierskiego.

Inajduje się w archiwum Kapituły kra-
kowskiej oryginalny rękopis, z którego
odpis ręką cyrkułem w Kurniku, i in-
cognito niego porobitem. Rękopis ten ma
tytuł: Status et conditio ducatus terrae
severiensis, cupidorum, villarum, domi-
genarum, incolarum etc. ex origina-
libus, pergamentis, literis, descripta et
adnotata per me eundem scriptorem
Stanislaum Kuciński. Rebarum in
Chrosobrod Anno Domini 1630. in

7. unil. fol. web. ar. l. h. v.
... a l. ...
v. m. h. n. q.

Décembre. Item linnetes ducatu. Re-

kopis ten obejmuje: sprzedaż księstwa
na rzecz królestwa polskiego czyli raczej
biskupstwa krakowskiego przez Mstawa
Księcia na Cieszyńcu i Tawierzu r. 1443.

uoryniom; kronika Księstwa sier-
skiego od r. 1290. powstawa, wypisana
co do czasów najdawniejszych z. Wrome-
ra, co się zaś nowszych o) dotyczy cza-

sów i ukłóć wreszcie wychyła się zebrała, ale (2) roznosi Biskupi i ich dawnemi wypra-
prośbą gołego wytłoczenia narwiak panu- jami mają się sądzić niemiennie, a
jących temui Księstw Biskupów w eremby tych nie stało mają się do praw
Krakówskich, nie nie rozwinąć się odcwotywać koronnych, i i sturyc, im ma-
sum moryusz wolności i praw ja nad, to statkiem niemal same co i
a przywilejów orlać się niewieściej przez szlachwie koronnej, pewne przywileje.
tychże nadanych (2); opis imion i nakońców (3) w końcu dodany i spis miast,
rych pałów stanu duchownego (3); opis wsi, pustkowiów.

ny przywilejach; niektóre dowody tych
granic tak dawnych jak i, nowo przyby-
tych (1) dotyczące się; rzeczy prawne, księ-
stwa, idąc aż do końca rękopisu. Sta-
nowimy się nad nimi.

Kapomyska nie w jednym miejscu ręk-
kopisu. Siwierkanie swoje rzycaje praw-
ne, mieli, lecz nie spisali takowych, ani też
panujący im Biskupowie, kazali spisać.
Cóż więc, częściej rękopisu, o rzeczach praw-
nych mówiący, nie jest wielkiej wagi. Mówi
ono o prawie, ale zewnętrznie, raczej niż
wewnętrznie, zastanawia się nad nim.

Władze przed, formy porządku, mówią
że były prezydentaty (2), a nie wyliczanki;
wymienia niektóre szczegóły o sprawach
duchownych, drieżcięcinach, hipotecznych
sprawach (3), ewangeljach, o rołach poświę-

(1) przykupili Biskupowie Konic-
głowy, za 10,000 srebrnych złotych.

(2) rzycaje.

(3) zapisach i membranach.

nych, w grodzie, a nie w ziemstwie, pod-
danych; wypisuje, tak zwany Landfried
czyli konstytucye, na wspólnej obradzie
przez szlachty i ziemian czyli przez panów
i szlachty (1) postanowione, i przez Bis-
kupów, aż do r. 1630. potwierdzone, lecz
postanowienia te niemieli się nie odnacza-
ją; wyjawoszy, iż bardzo nakrawają na
wywrażenie praw szlacheckiego (2), iż się ra-
czej na chorągwie szlachty niż gminie stano-
wią. I tak przyjęto, że mieszkanom i
chłopom z psami i rusznica polować nie-
wolno. Przyjęto też iż nikt nie ma ka-
kładać Tarnów czyli samotycki, na poro-
ty, wydrążając drzewa, w którychby sia-
dały one.

Intrata albo prezent K. M. i.
z r. 1632.

(1) polskimi mówiąc, wywrażem.

(2) jakoby do nich, odnoszą się one
wywrażenie.

Z rękopisu XVII. wieku, bibliotece

kurnickiej, znajdującego się prrrepiśatem.

Kupy krakowskie, tak się rozumieć mają,

wedle rozkazanія K. J. M. Na kardy rok

io Mielskiej, wycinaia statwanow 2000 cetn.

cetn. (po) gr. 15.

czyli to — 3000000 ft.

W teie rupie, prrredaja na kardy rok

rumowei soli beczek 50000 beczka po gnyw-

nie facit 50000.

W teie rupie, prrredajaia na kardy rok

soli warronej wart. 40000.

Jest sol stolmachowa, rasytana na loc

ture do Bydgoscy facit 20000.

Jest sklad krakowski i letnar.

sta 40000

Jst. Bła Komorne czynia 100000

Jst. Fryderyk starostwo czynia 300000.

Żubrita Królewcy stary x A. Maro-	
wieckiego y wobornia	250000.
Portonium albo Tangel Gdaniński	80000
Portonium Ryckie	30000.
Sambor kryni	60000
Rogorno bradnica	26000.
Łela Litewskie krynia	50000.
Bieskie Litewskie kryni	26000
Grodno kryni	20000
Trzy wieści Litewskie	10000
Łela Podolskie Kyjowskie	8000
Olona, oluska	12000
A. Borskie	80000
Młyny Nowomiejskie i	
Wislickie	12000
Młyny Gdańskie	70000
Młyny Wileńskie	14000.
Malborg kryni	46000.

Lubomirskie paupij Drohobickie	40000
Wielkie paupij Lenciar	15000
Kopienice paupij	8000
Sochaczew paupij	8501
Grudziadz	12000
Sandomierz	12000
Lubork	6000
Od Wojewodztwa Wilensk. Zawracane	6000
Warszawa paupij	7000
Mochilow	16000

Summa 1873501.

Prawo Wotaskie w. Polsce

wypwane r. 1657.

Super advocatiam in Prood oblata.

In nomine Domini amen, ad perpe-

tuam rei memoriam Nos Stanislaus

Comes a Gorka Palatinus Posna-

niensis Polensis Bursensisque etc

Capitaneus Domicus, et haeres, in Trebres-
syn Significamus tenore praesentium, qui-
bus expeditis Universis, et singulis praesen-
tibus et futuris exhibitus esse nobis, a No-
bilibus Adamo, et Joanne Bieleckych
fratribus germanis Advocatis nostris, in
Brod literas binas pargamineas, al-
teras videlicet sub titulo et sigillo Magni-
ficae olim Haelisabethis de Tarnow
Palatine Sandomiriensis haeredis, et
Dominae in Trebresyn, alteras vero
Magnifici olim Stanislai Vmida
de Wisnice haeredis in Sobien, et Tre-
bresyn super Advocatiam, in Brod
datas, et concessas, integras, salvas it-
laesas, et omni suspicionis notae caren-
tes, atque simul supplicatum nobis esse
et easdem praefatis literas confirma-

remus, ratificaremus, approbaremus, in-
 novaremus et in unum literarum nostra-
 rum contextum conferemus coniungeremus
 et declararemus eidemque Advocatis nos-
 tris et Successoribus, ipsorum ratificare-
 mus. Quarum quidem utrarumque litera-
 rum tenor, de verbo ad verbum sequitur
 et est talis. In nomine Domini Amen
 Nos Elisabeth de Tarnow Palatina
 Sandomiriensis haerens et Domina in
 Serebrieszyn Significamus tenore prae-
 sentium, quibus capedit Universis prae-
 sentibus et futuris. Quomodo conside-
 rantes bonorum nostrorum Serebrieszy-
 nensium per hostes fidei Christianae
 pene totamque devastationem et destruc-
 tionem, cupientes dictis bonis providere
 et eorum conditionem efficere melio-

rem, quatenus Deo propitio cum tempore
ad meliorem possint et valeant consur-
gere ordinem, fructusque eorum, augea-
tur habentesque commendatam indu-
sariam et probitatem fidelis nobis Pasko-
nis dicti Tarabara Rutheni sibi et suis
Successoribus legitimis Luncum cum me-
dio desertis in villa nostra dicta Brod
ratione Advocatiae Jure Valachico.
communi, dedimus, locavimus concef-
simus, domusque et conferimus tem-
poribus, acuternis sub modis et condi-
tionibus infra descriptis habendum et
possidendum. Quoniam Advocatiam prae-
dictam Pasko et sui successores tenebunt
et possidebunt Jure Valachico, iuxta
ius ritum et consuetudinem aliarum
Villarum simili Jure gaudentium

Climacteris IV. Liber II.

165

Ducem militi, quam Militem Duci illiga, ^{1670.}
 ri, ad Mareschallum quin etiam Regni Sobies,
 cium delegaverat, Carolum Lugecki Castellatum
 Podlachiae, ac Nicolaum Danilowicz Parcovi,
 ensem Praefectum, qui Javoroviae Ducem con,
 venientes, ab eo pro Republica magnificè pro
 Rege sat reverenter accepti sunt. Non tamen
 ille exulceratum animi sensum premere po,
 tuit, graviter quaestus susceptos Reipublicae
 causa labores, et subita pro Patria discrimi,
 na ingratis tantum et avaro Sae Regiae Majes,
 tatis sibi rependi. Caeterum imminere tempus
 quo contra Christiani nominis hostem jacta a,
 lea, prius voraces lupos, quam allatantes
 canes Patriae noxias abigat, futurum fore sine
 dubio sperans, si praesens saeculum exant,
 latos Patriae causa labores minus adverteren,
 ter accipit, vel seram posteritatem tranquil,
 litatae Patriae decus, adaequat repensuram gra,
 titudine. Inde ad Trembowla perrescere Commis,
 sarij, ubi aestivis Castris habebatur Miles, Mi,
 liti Polachico ideo propius admotus, ut hosti
 non segnes ad bellum paratus, et promptam
 è vicino propulsandae hostilitatis retulatio,
 nem monstraret. Sed per utramq; Daciam
 in tran.

Annalium Poloniae

1670 in tranquillo tunc Omnia visebantur, aut simulabantur, nisi quod omnigeno cominea, tu affluente ora illa conquirendis cibarijs, et in alterum annum conservandis attendere jussu, a Bassa Silistriae Orarum istarum Moldaviae utriusq. Reguli. Miles vero Polonus per otium torpens, suppetente abundantia victus difflebat otio, praecipue vini hungarici subvectionibus, in luxum solutus Romana phrasi compellebat socios: Curate Corpora Milites; nam hostilium armorum in proximo aspectus animos militares excitat, enervat, ac resolvit otium quod persaepe omnis boni consilij effectum corrumpit. Hujus tunc destinatae à Republica Legationis nulla dignatio fuit turbidis passim Legionibus, et nimio zelo circa Ducis honorem vindicandum se opponentibus. Duce vicissim addicti Exercitus Protectionem, et Stipendia quantocius exolvenda recipiente.

Subinde venerat ex Gallijs Gasniowski Litvanus, à Joanne Casimiro Sveciae Rege eodemq. abdicante Nostro, ad Michaellem Literas ferens, cuius bene precatus Regimini etiam super addebat vota, auspicio quo gerendi cum Turcis belli, ac de.

Climacteris IV. Liber II.

167

li ac demum felici eventu consumandae victo. 1670.
 ridi. Is idem in adiuncto requisitionem ferebat,
 ut sibi retentae pensiones solverentur: adeo et
 am Lutetiae Parisiorum, quae se ad instar Loc-
 li Suburbij habet, aut verius Paradisi Coloni-
 am jactat, vel primi loci mortalibus indigen-
 tia gravis est. Etenim Princeps ubi irrequietae
 Urbis molestias taedet, et heroicae indolis acti-
 vitas annis minuitur, taedio rerum primo
 in vicennarum saltum haud Urbe procul
 se contulerat, sed et hic subeundae vitae conver-
 sibilis fastidio, aut quo minus in solitudine li-
 berius aeternitati vacaret in Caenobium S.
 Germani divertit. Eius loci Abbatia, à Christia-
 nissimo Rege donatus, ut qui tot Populos arma-
 tus regnare abnuerat, jam tunc in devotum
 versus caetui Monachorum toto Orbe antiquis-
 simo, imperitaret. Et in dies gravescebat vale-
 tudo, varijs incrementibus pathematibus pres-
 sa, unde totum se Ille in Cultum Divinum
 impendebat, per cavillum insectantibus fa-
 miliaribus intemperie pietatis laborare Prin-
 cipem, cui conveniret magis sueta senectu-
 tis vitia, quibus ex atrabili ortu curatione
 medica excutere. Accedebat variarum rerum
 appre,

1670. apprehensione confusa Mens, ut imagina-
 tiva Omnia vero majora exhibente, Lijus Lau-
 sa in promptu, ubi Suppellex Regia in Tabu-
 las redigitur. Gemmae uniones, et si quid Sagae
 pretiosioris superesset, ab immissis Inspecto-
 ribus revidentur, debita Principi omnia con-
 signantur, in Tabulas perceptorum et expen-
 sorum sollicite requiritur, aliaq; quae futuri
 Sollicitum angere, augerentq; poenitudinem
 nuper supra Leges positam jam tunc sub Im-
 perio esse, Requisitus item à Proceribus Sos-
 nievius, quid de Electione moderni Poloniae
 Regis sentiret Christianissimus; uti qui non
 exquisitae vestis cultum aut alieni pili in
 concinnos coacta volumina quaeq; alia levita-
 tis magis argumenta, quam peregrinatio-
 nis subsidia sunt, in Patriam referret: respon-
 dit audisse plures prolata ex Ore Ludovici
 Regis verba: Non male; inquit; quod ex se Re-
 gem constituissent, quia Nativo, et Sympha-
 triotae propiores. Non tamen ob exclusionem
 Londaei dissimulavit offensam, cui salim gra-
 tias agere expediebat, quod tam ancipiti Pol. Reg-
 ni Statu magis in participium periculo-
 rum, quam àbitum honorum se ingereret.

Adebat

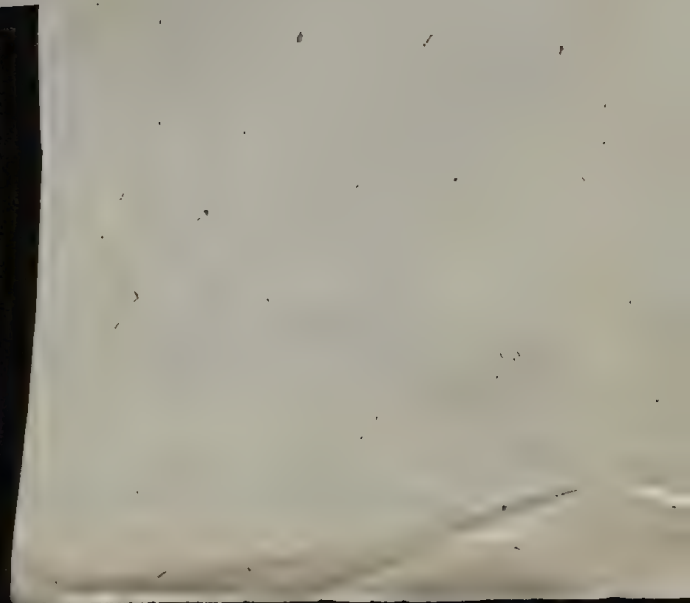
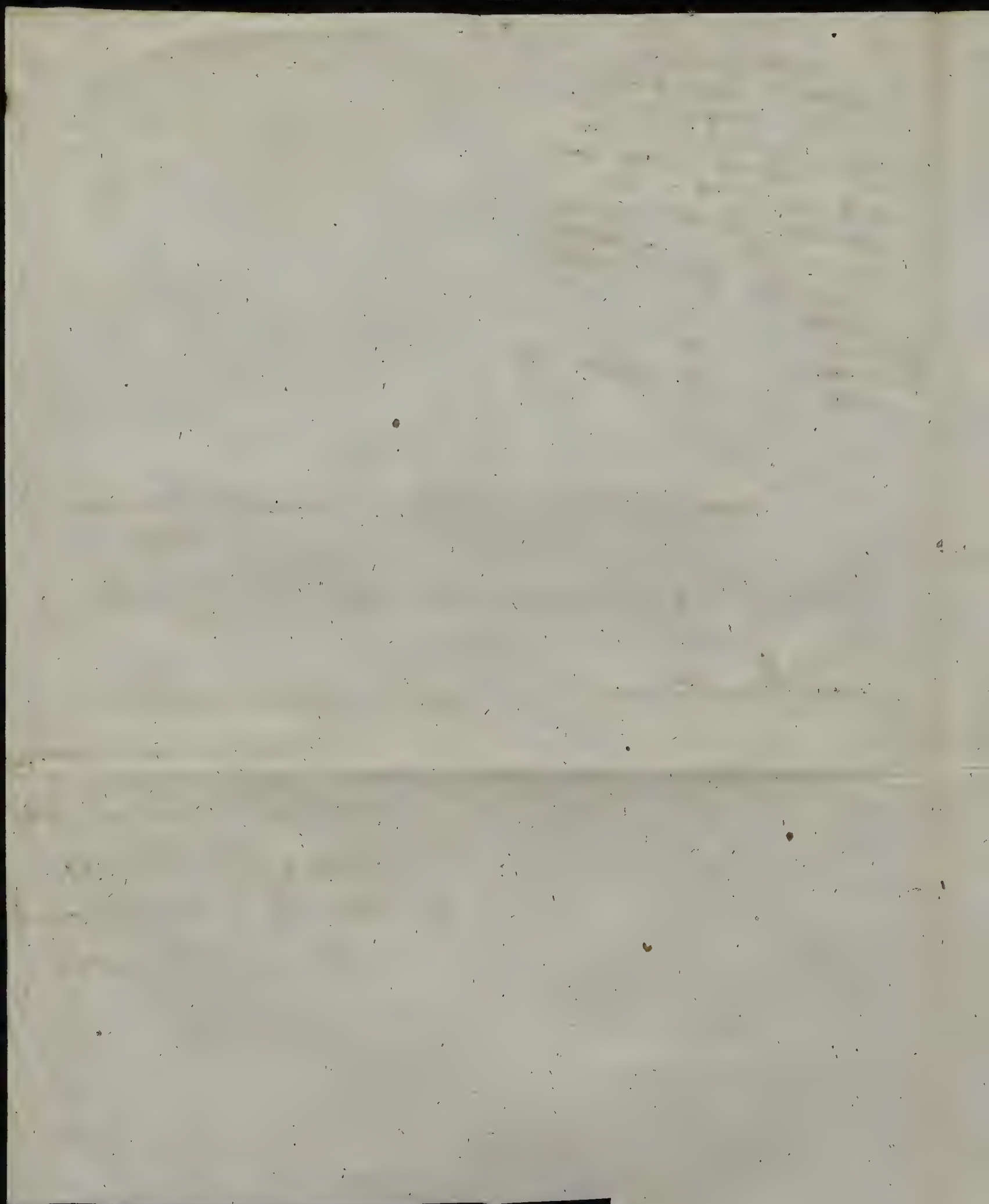
nam ramian pisał do
wzrostu konserwatorów
archiwów dawnych aważu
nych i wyprawy na dat
najdawniejszych albowiem
elut i gwałtownie. Róże
nam dow. Dąbrowa napisali
ni na tym su pamiere
uk adwersa. Jusia puzide
w cu.
Pomysł.
Dn. 15. Luty
1864. W. A. Maingauitz

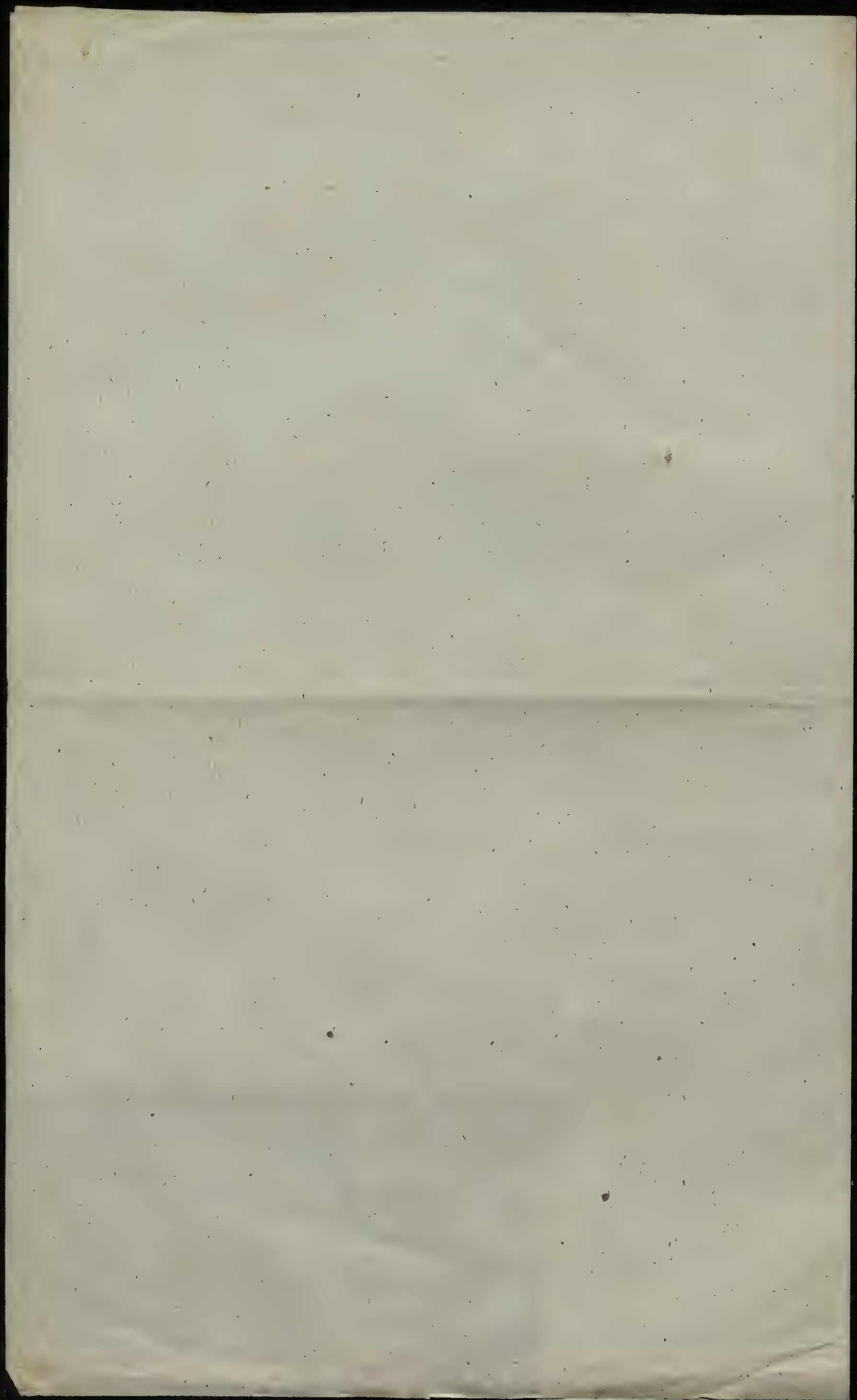
Archiwista ałt Dawnych, w Kozłowie Stanisławski
Józef —

Adjunkt Archiwum ałt Daw: w Pólkowie Gold-
mann Erasm

Archiwista ałt Dawnych, w Radomiu

_____	Kiełcach Wysocki
_____	Lublinie Detmerski Józef
_____	Siedlach Hering
_____	Stochu Dzierżanowski
_____	Łomży Koszewski

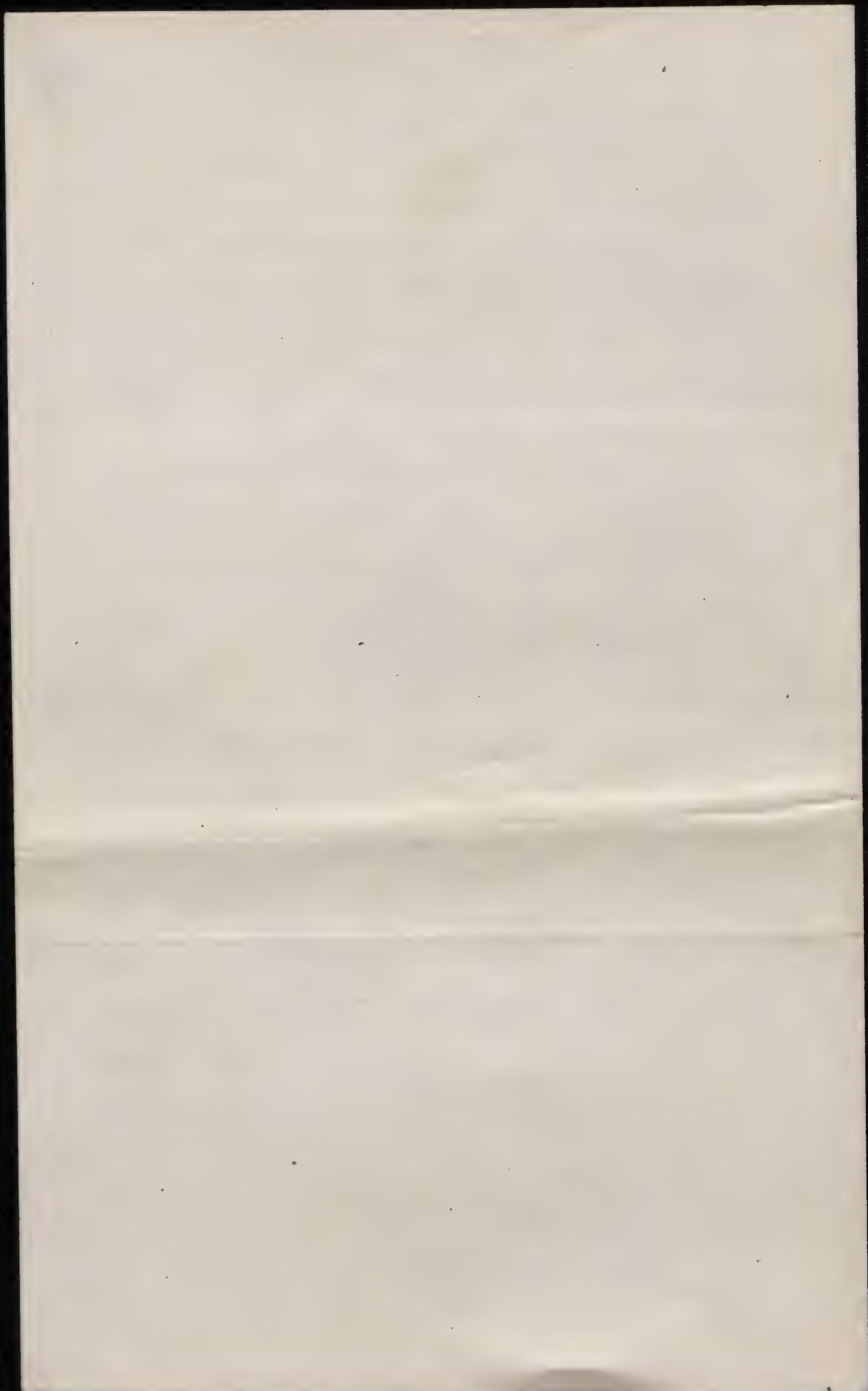
II Archiwum Kiejki pomieszczone
w ratuszu, obejmuje libri Advoc-
tiales, Consulares itd, najdawniej-
sze z początku 15 wieku, nieco
pergaminów znanych przebranych;
niebawem administracja, i inne
bliżej mi znam. pewnie niedochodzi do 1000
ksiąg

III Archiwum Kapitulne pomieszczone
w Kapitułarzu na Stumie przy wla-
tecznie, składa się z pergaminów
i ksiąg; pergamin ile wiem naj-
dawniejszy 1231. skrypta, ksiąg
nie więcej będzie jak 200.

IV Archiwum Konsystorskie znaj-
dzące się przy Konsystorzu Arcybiskup-
im, nie jest mi wcale bliżej zna-
ne.

V Tak nazywane Archiwum Marcinego
Prezydium, obejmuje około 500
pergaminowych dokumentów po-
chodzących z klasztorów; nigdzie go
nie widziałem.

)
ca
ri
o
hi
se
boo
siag
f
la
w
-
a
-
lu
na
-
ge
-
-
ge

Dudki

w Archiwum Lubelskiem znajdujące się:

Lubelskie Podkomorskie, w liście tytuł 5. od r. 1434 do r. 1523.

Lukowskie v° — v° — 6. — 1504 = 1554.

Lubelskie Kiemskie „Inscriptionum” 18. — 1413 = 1548.

v° — v° „Decretorum” — 56. — 1415 = 1596.

v° Grodzkie „Inscriptionum” — 1. — 1517 = 1527.

v° v° „Regestra spraw” 93. — 1609 = 1693.

Urzędowskie „Inscriptionum” 12. — 1504 = 1597.

Chełmskie Kiemskie „Inscription” 9. — 1428 = 1543.

v° — v° „Decretorum” — 20. — 1476 = 1597.

v° Grodzkie „Inscriptionum” — 1. — 1402. —

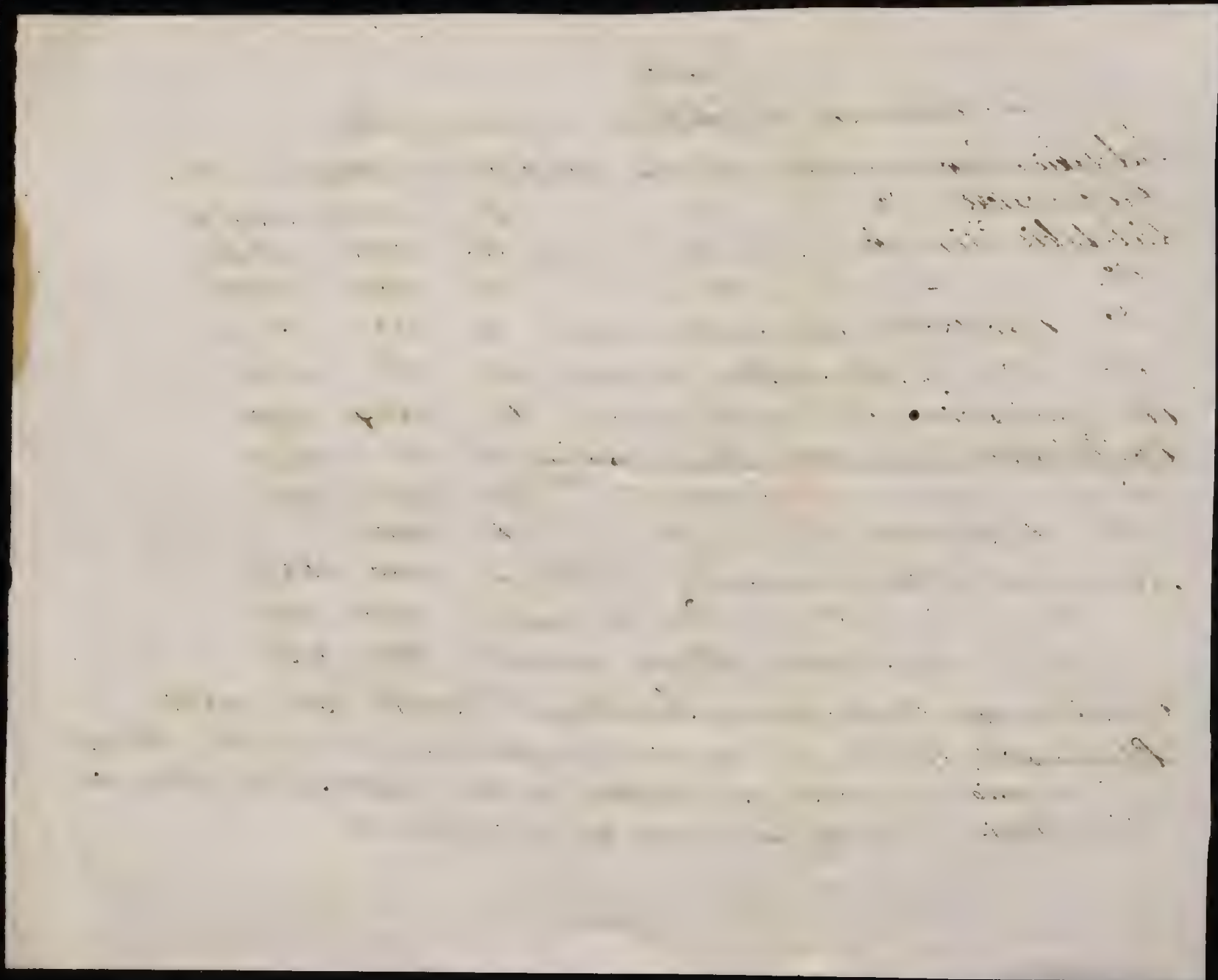
Krasnostawskie Kiemskie „Inscription” 3. — 1430 = 1539.

v° — v° „Decretorum” 22. — 1471 = 1599. —

v° Grodzkie „Wpisy spraw” 7. — 1699 = 1757.

Grabowieckie Grodzkie „Inscrip. Relationget Decr.” 10. — 1502 = 1571. —

Chełmskie Grodzkie „Wpisy spraw” przenieszone dudki z księga-
mi in folio. — pierwsza jest dudka, z r. 1622. ostatnia in folio z r.
kiem 1791. — Dudek jest razem 32. a in folio 17. —

b. Inventionium suarum p. Epoki. Pradu
Muryackiego i. Kuzima Marczawskie
go od r. 1796 - 1810. -

c. Prokurae i. manifestae Indukty 1578-
1797. Kniag 38.

d. Regestracyj praw od 1621-1714 kniaz 4.

e. Kniagi rozmaite od 1789-1810 kniaz 39. -

B/ Spisnik Litkowskich stauowia akta
nastepujace:

1. Gradskie Inventionum originalue
od r. 1657 - 1793 kniaz 106 f. in folio.

2. Gradskie Inventionum Indukty
1657 - 1731 kniaz 26.

3. Gradskie Oblatorum Inventionum
na papierze i. stemplowych 1777-1796 kniaz 7.

4. Gradskie Relationum Prokuratorum
Manifestationum Oblatorum et Meri-
potentiarum originalue 1657-1796 kniaz 71.

5. Akta Seyor radzajw indukowane 1657-
1694 kniaz 31.

6. Relationum Oblatorum et manifest-
ationum od r. 1700-1776 w foliach.

7. Gradskie Relationum et manifest-
ationum Copiarum 1783-1793 kniaz 18.

8. Gradskie Oblatas et videndas 1657-1790
kniaz 12.

9. Gradskie oblasy originalue od 1765 -
1793 kniaz 24.

10. Gradskie Dekreta originalue od
1681-1791 kniaz 26.

11. Rechnica Grodzkie Indukty zwane
1657 - 1740 ksiąg 19. -
12. Rejestr spraw Grodzkie od 1661-1791
ksiąg 24.
13. Peniobowye Grodzkie od 1674-1796
ksiąg 7. - Akta Siemskie.
- 1° Inscriptioinum Testationum i
manifestationum Oblatarum et videnda
rum od r 1658-1795 ksiąg 12.
- 2° Inscriptioinum kwane i epoki. Księ
da iustnyarku i Dystryktu warszaw
skiego od 1796 - 1810 ksiąg 23.
- 3° Oblaty Siemskie oryginalne od 1785 -
1800 ksiąg 8.
- 4° Manifestationum Relationum Copia
rum od r 1787 - 1800 ksiąg 6.
- 5° Księgi Siemskie oryginalne 1755
1797 ksiąg 7.
- 6° Księgi Siemskie Indukty 1658 - 1762
ksiąg 6.
- 7° Rejestrat spraw od 1775 - 1779 ksiąg 9.
- 8° Akta i księgi rozmaite od r 1775
1797 ksiąg 18. -
- 9° Siemie Szkieł składowe
powszechnie akta. -
- 1° Grodzkie Inscriptioinum Indukty
od r 1564 - 1792 ksiąg 30.

- 2° Inscriptio[n]um Rusticarum in duobus
kuch od 1564-1670 kuz 2.
- 3° Gradskie Inscriptio[n]um Originale
od r 1593-1726 kuz 9.
- 4° Gradskie Debitorum od 1777-1796 kuz 4.
- 5° Gradskie Relationum Manifestativ
um Proclamationum Oblatarum et vi
dendarum s. Indukcy: / 1564-1796 kuz 53.
- 6° Akta tego rodzaju oryginalne od ro.
ku 1625-1726 kuz 6.
- 7° Akta Gradskie Relationum Manifesta
tionum et Oblatarum oryginalne
i w kopiach od 1741-1796.
- 8° Sekreta Gradskie od 1574-1791 kuz 36.
- 9° Rejestra Spraw od 1576-1795.
- 10° Originalne protokoly rejestra prosta
kow pozlownego i chopowego od r 1658-
1684 kuz 2.
- 11° Sekretow Gradskich kuz 2 w for
mie dwoch od r 1588-1659.
- 12° Wyroki Gradskie w formie dwoch
w sprawach miejskich skaza Skrzyzy
w Sadach Gradskich w drodze apelacji
raparte od 1590-1669 kuz 6. -

Sienuskie Skrzyzkie

- 1° Inscriptio[n]um Oblatarum relatio
num Decretorum et videndarum od
r 1563-1810 p epoki Pradu Austriack
kiego i Krystofa Warszawskiego A 16.

- 2° Liemskie debitorum r. 1792.
- 3° Hapoki Pradu Austryackiego obejmujace oblaty i kanifesta Protestacye Relacye i videndy od r. 1796-1810 ksiąg 9.
- 4° Plenipotencye od r. 1788-1810 ksiąg 4. -
- 5° Wyroki Liemskie od 1568-1797 ksiąg 27.
- 6° Rejestra spraw od 1633-1798
- 7° Akta i księgi rozmaite od 1624-1809 ksiąg 45. -

D) Liemia Drohicza

Wszystkie prawa r. 1792 r. Sądy Liemskie i Liancellarya suceptowa ustanowione po staty w Sokotowie d. a. obywateli Liemski Drohickiej z tej strony Bugu pamiastkach. Akta Liemskie sklad tej Liemski:

- 1° Akta Liemskie Inscriptioem Obligationum et Oblatarum z epoki Pradu Austryackiego od r. 1792-1810 ksiąg 10.
- 2° Akta Liemskie debitorum et Obligationum od 1792-1806 ksiąg 6.
- 3° Akta Liemskie Relationum et Oblatarum od r. 1792-1801 ksiąg 7.
- 4° Akta Liemskie Protestationum et Oblatarum od 1792-1810 ksiąg 4.
- 5° Dekreta Liemskie od 1792-1797 ksiąg 3.
- 6° Rejestra spraw od 1792-1796.
- 7° Akta plenipotencyi od 1792-1810 ksiąg 1.
- 8° Akta i księgi rozmaite od 1792-1811 ksiąg 7.

E) Liemia Mielnicka

Akta dawne Liemi Mielnickiej i Gwintu

Powiatu Ewangelickiego wzmianki Kancel-
laryi Siemianowskiej odbywały się w okresie
hidrozyceruu. —

1° Akta Siemurskie Inscriptio num obliga-
tioneum et oblatarum ingrossationum
zwane z epoki Pradu Austriackiego
od r 1796-1810 ksiąg 13.

2° Akta Siemurskie Relationum manifesta-
tioneum plenipotentiariusum et oblatarum
od r 1796-1810 ksiąg 7.

3° Oblaty oryginalne od 1796-1809 ksiąg 2.

4° Dekreta Siemurskie od 1796-1797 ksiąg 3.

5° Regestra wpirow od 1796-1797.

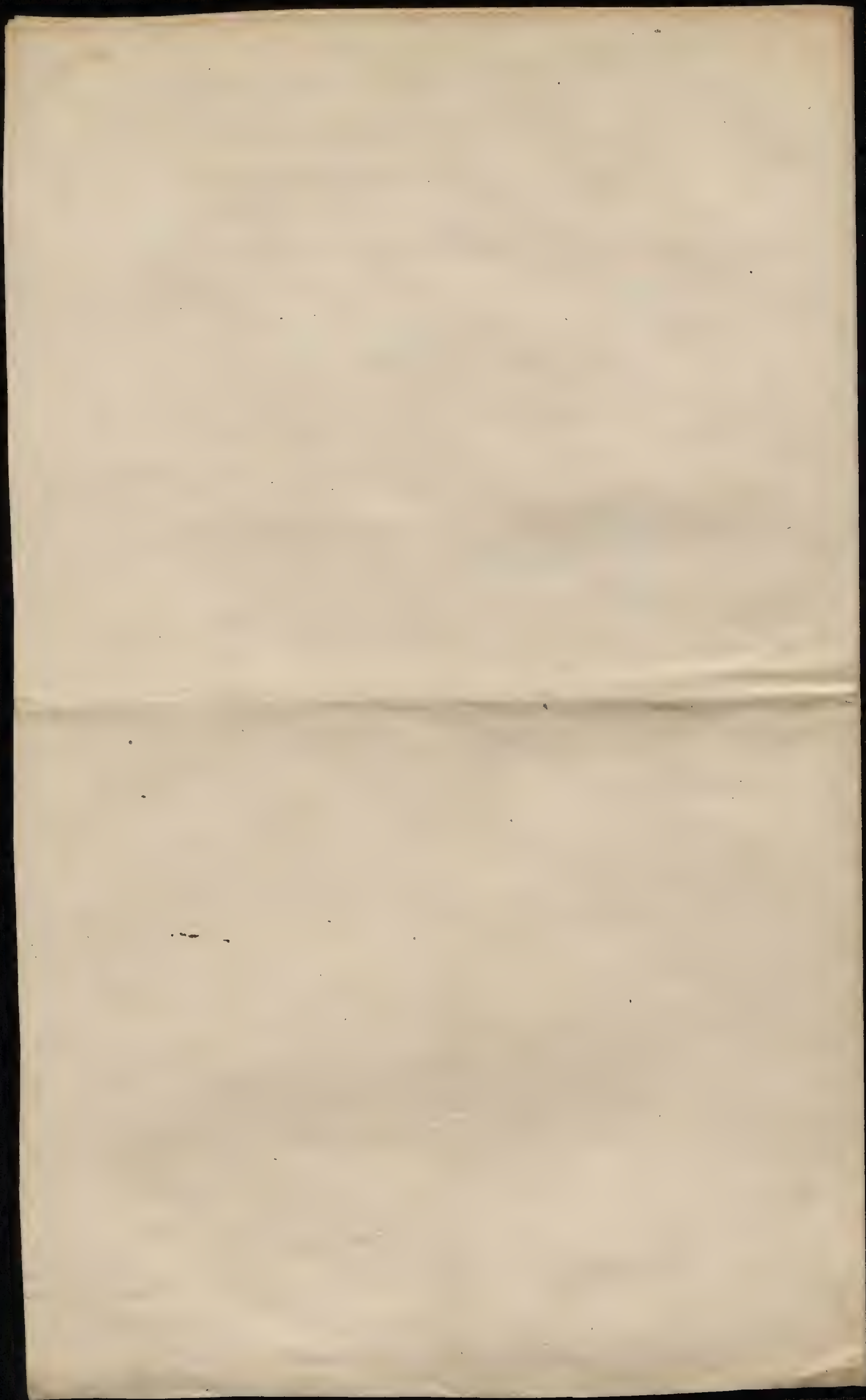
6° Akta i księgi rozmaite od 1782-1820 ksiąg 8.

ch.
ue

go

sta
um

8.

I z dawnego Województwa Poznańskiego
Kujawskiego są następujące

1 Dziński Powiatu Poznańskiego

a Grodzkie od roku 1437 do 1524.

b Ziemiańskie od r. 1398 do 1599.

2 Żółty Powiatu Przedeczkiego

a Grodzkie od r. 1474 do 1517

b Ziemiańskie od r. 1408 do 1594

3 Żółty Powiatu Kowalskiego

a Grodzkie od r. 1441 do 1524.

b Ziemiańskie od r. 1412 do 1547

4 Żółty Powiatu Radziejowskiego

a Grodzkie Dziś nie ma, bo
alt. ^{zawyżone} spalone przez Szwedów,
zaorymają się dopiero w r.
1659.

b Ziemiańskie od r. 1434 do 1599.

5 Żółty Powiatu Kroszwickiego

a Grodzkie spalone

b Ziemiańskie od r. 1434 do 1599.

II z dawnego Województwa Łęczyckiego są następujące

1. Dziński Grodzkie całego województwa od r. 1464. do 1500

2. Ziemiańskie Powiatu Łęczyckiego od r. 1385 do 1530.

3. Ziemiańskie Powiatu Boreximskiego od r. 1415 do 1530.

4. Ziemiańskie Powiatu Ostrowskiego od r. 1396 do 1531.

III z dai

III Z dawnego województwa
Rawskiego, ~~za~~ a mianowi-
cie

A. Z Ziemi Rawskiej niema Du-
dek ani Grodzkich ani Ziembich
a z Powiatu ^{ani} Rawskiego,
^{ani} b z Powiatu Białobieskiego
bo się akta spłaty w roku
1765; tylko niektóre księ-
gi z ognia ocalały.

B. Z Ziemi Sochaczewskiej
a z Powiatu Sochaczewskie-
go niema Dudek ani Grodz-
kich ani Ziembich, bo
najdawniejsze zarysuj^a
się dopiero w roku 1657,
wreszciejsze zaś spłaty się
b z Powiatu Mszczonow-
skiego są Drodki Ziemi-
skie od 1444 do 1502

C. Z Ziemi Gostyńskiej nie-
ma Dudek ani Grodzkich
ani Ziembich ani
a z Powiatu Gostyńskiego
^{ani} b z Powiatu Gabinieckiego
bo się akta spłaty w roku 1809
i porachunkach po spaleniu
jest tylko kilka ane^{ki} ksiąg

IV. Z dawnej Ziemi Cieskiej
na następny age.

194

- 1 Drodki Grodzkie całej Ziemi do r. 1540 do 1590
- 2 Drog Grodzkie i Ziemie razem do r. 1407 do 1590
- 3 D Ziemie Powiatu Cieskiego 1541 do 1545
- 3 D Wawelskiego 1416 do 1579.
- 4 D D D Grojeckiego 1407 do 1582.
- 5 D D D Garmotnickiego 1540 do 1582
- 6 D D D

V. Z dawnego Powiatu Ka-
miennożykowskiego

1. Drodki Grodzkie ~~Powiatu~~ pod sy-
stem Reogitationum
do r. 1539. do 1590
- ~~2 D D Powiatu~~
- 2 Drodki Ziemie z roku 1579.

IV

Le grand d'Espagne

1	Le grand d'Espagne	1710
2	Le grand d'Espagne	1711
3	Le grand d'Espagne	1712
4	Le grand d'Espagne	1713
5	Le grand d'Espagne	1714
6	Le grand d'Espagne	1715
7	Le grand d'Espagne	1716
8	Le grand d'Espagne	1717
9	Le grand d'Espagne	1718
10	Le grand d'Espagne	1719

V

Le grand d'Espagne

1	Le grand d'Espagne	1720
2	Le grand d'Espagne	1721
3	Le grand d'Espagne	1722
4	Le grand d'Espagne	1723
5	Le grand d'Espagne	1724
6	Le grand d'Espagne	1725
7	Le grand d'Espagne	1726
8	Le grand d'Espagne	1727
9	Le grand d'Espagne	1728
10	Le grand d'Espagne	1729

